

Jaarstukken 2020

gemeente
son en breugel

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Algemene inleiding	4
Resultaatbestemming	9
Doorschrijven onttrekking reserves.....	12
Corona	15
Algemene toelichting en inleiding bij programma's	17
Programma 1. Bestuurlijke zaken	18
Programma 2. Publieke dienstverlening.....	22
Programma 3. Veiligheid en handhaving	24
Programma 4. Verkeer en vervoer	29
Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur	32
Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie.....	37
Programma 7. Sociale Zaken	41
Programma 8. Zorg en welzijn	44
Programma 9. Milieu en Duurzaamheid	49
Programma 10. Ruimtelijke inrichting.....	58
Programma 11. Economie.....	67
Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen.....	71
Inhoudelijke rapportages	74
Maatschappelijk verantwoord inkopen	78
Paragrafen.....	90
Lokale heffingen.....	91
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	97
Onderhoud kapitaalgoederen	110
Financiering	116
Bedrijfsvoering	119
Verbonden partijen.....	124
Inleiding.....	124
Gemeenschappelijke regelingen.....	124
Vennootschappen en coöperaties.....	132
Stichtingen en verenigingen.....	134
Grondbeleid	139
Beleidsindicatoren.....	141
Jaarrekening.....	146
Balans	147
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	149
Toelichting op de balans	154
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	162
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	164
Het overzicht van baten en lasten per taakveld	167
Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	171
Vennootschapsbelasting	171
Begrotingsrechtmatigheid	171
Analyse overzicht van baten en lasten.....	172
Overzicht onvoorzien	193
Overzicht van de incidentele baten en lasten	193
Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	194
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	195
Overzicht van investeringen en projecten.....	197
Reserves en voorzieningen	205
Overzicht van reserves en voorzieningen	205
Toelichting op de reserves	208
Toelichting op de voorzieningen	220
Bijlage Single Information Single Audit (SISA)	223
Controleverklaring.....	232
Bijlage.....	233
Subsidieoverzicht.....	234

Algemene inleiding

Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening waarin we verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en de financiële resultaten over 2020. Het college heeft de nadruk gelegd op 4 speerpunten: Centrum Son, Breugel Bruist!, duurzaamheid en burgerparticipatie.

Jaarrekeningresultaat

Het jaar 2020 is begonnen met een nadelig begrotingssaldo van € 1.085.779. Met name de negatieve ontwikkelingen in het sociaal domein droegen daar aan bij. In de loop van 2020 zijn een aantal begrotingswijzigingen doorgevoerd, wat het nadelige saldo bracht op € 1.055.561. Het uiteindelijke resultaat over 2020 is een voordeel van € 1.639.469. Een voordeel van ten opzichte van de begroting van € 2.695.030.

Per programma zien de afwijkingen er als volgt uit:

Omschrijving	Begroting na wijziging 2020 saldo	Realisatie 2020 saldo	Afwijking budget 2020
Programma 1. Bestuurlijke zaken	1.351	1.449	-98
Programma 2. Publieke dienstverlening	494	514	-20
Programma 3. Veiligheid en handhaving	1.391	1.429	-38
Programma 4. Verkeer en vervoer	974	974	0
Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur	2.221	2.197	24
Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie	1.573	1.285	288
Het voordeel wordt met name verklaard door de uitvoering van het project sloot gentiaan door te schuiven naar 2021.			
Programma 7. Sociale Zaken	2.189	1.783	406
Er is minder uitgegeven aan uitkeringen voor bijstandsverlening doordat de instroom (ondanks corona) lager is uitgevallen dan vooraf ingeschat.			
Programma 8. Zorg en welzijn	9.846	9.511	335
Binnen burgerparticipatie zijn diverse kleinere voordelen zoals: minder uitgaven mantelzorg en voorbereiding nieuwe Wet Inburgering en meer inkomsten kinderopvang. Er zijn minder kosten door de lagere afname van zorg en ondersteuning door corona.			
Programma 9. Milieu en Duurzaamheid	-308	-323	15
Programma 10. Ruimtelijke inrichting	-139	-1001	862
Verschil ontstaat met name door de hogere verkopen dan geraamd voor de grondexploitatie Sonniuspark.			
Programma 11. Economie	279	228	51
Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen	-18.815	-19.685	870
Verschil is ontstaan door de niet geraamde extra middelen uit de decembercirculaire en omdat niet alle middelen voor het groeipad zijn besteed.			
Resultaat van de jaarrekening 2020	-1.056	1.639	2.695

Corona

Het jaar 2020 stond in het teken van corona. Ook de gemeente Son en Breugel is door deze crisis getroffen. We hebben inwoners verloren en er zijn inwoners die te maken hebben gekregen met chronische gezondheidsklachten. Eenzaamheid heeft het afgelopen jaar een rol gespeeld onder alle leeftijdscategorieën. Ook in een ander perspectief trof corona onze gemeenschap. Met de eerste lockdown brak een onzekere periode aan voor ondernemers, werknemers, verenigingen en andere organisaties. Toch mogen we trots zijn op hoe we daar mee om zijn gegaan. We hebben bewondering voor hoe de samenleving van Son en Breugel met eigen initiatieven, maar ook met ondersteuning vanuit rijk en gemeente, zich door de coronacrisis heen slaat. We waren niet samen, maar toch verbonden.

Centrum Son

In het centrum van Son is de laatste hand gelegd aan de nieuwbouw/renovatie van het gemeentehuis. Ook zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor een nieuw dorps huis, waarmee de kerk behouden blijft. Een grote wens van vele inwoners. De aanbestedingsprocedure is afgerond en inmiddels is gestart met de werkzaamheden.

Breugel Bruist

In 2020 zijn mooie stappen gezet binnen het project Breugel Bruist! Inmiddels is gestart met renovatie van de boerderij. Er is besloten tot nieuwbouw van sporthal de Bongerd waarbij ook de 'grote zaalsporten' (zoals bijvoorbeeld zaal hockey en voetbal) een plek krijgen. Daarnaast is het besluit genomen voor het onderwijshuisvestingprogramma. Dit mondt uit in de nieuwbouw de Regenboog en de Krommenhoek op de locatie van de Krommenhoek en een gezamenlijke uitbreiding voor de Bloktempel en de Ruimte.

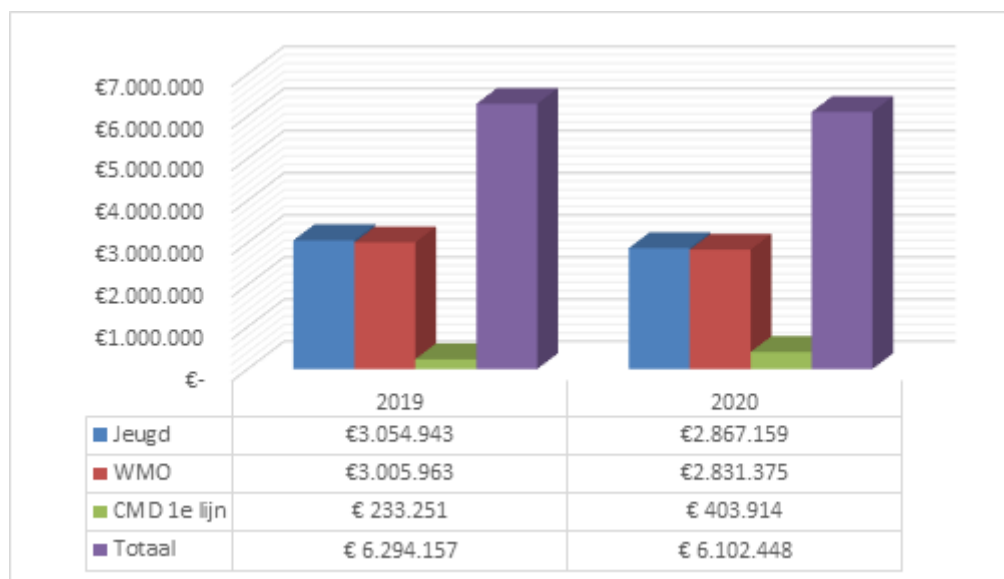
Er wordt nog steeds gebouwd in Son en Breugel. De nieuwbouwwijk Sonniuspark is de laatste fase in gegaan en o.a. het CPO project IJssellaan en andere ontwikkellocaties krijgen steeds meer vorm.

Raad en burgerparticipatie.

De initiërende rol van de raad is in 2020 nadrukkelijk aan de orde geweest bij de visievorming en veranderopdracht die er ligt bij het CMD. Die actieve rol van de raad, gericht op participatie en vroege betrokkenheid in het proces wordt ook zichtbaar bij de nieuwe vergaderstructuur (Beeldvorming Oordeelsvorming en Besluitvorming), waarbij in de beeld- en oordeelsvormende fase ook inwoners, vertegenwoordigers van verenigingen, maatschappelijke organisaties, instellingen en ondernemers kunnen deelnemen.

Sociaal domein

In 2019 zijn we geconfronteerd met een fors tekort op de programmakosten Jeugd en Wmo binnen het sociaal domein. Dit heeft ertoe geleid dat er met ingang van 2020 een structurele verhoging van het budget voor beide taken is opgenomen. Uit de onderstaande grafieken blijkt dat we 2020 afsluiten met een positief resultaat binnen het sociaal domein. Dit resultaat wordt mede bepaald door de lagere afname van zorg en ondersteuning door corona. Ter vergelijking zijn de kosten Jeugd, Wmo en CMD 1e lijns over 2019 en 2020 in onderstaande grafiek weergegeven:

Duurzaamheid en klimaat

Sinds 2018 is het onderdeel klimaat opgenomen in de begroting. Daarbij is per programma gekeken naar de CO2 impact van de verschillende programmaonderdelen. De basis van de CO2 toekenningen is de klimaatmonitor die ook gebruikt wordt voor de landelijke berekeningen. De klimaatmonitor geeft een beeld van de totale CO2 opgave per gemeente en waaruit deze opgave wordt veroorzaakt. De gegevens zijn echter na, waardoor de gegevens voor de jaarrekening niet een beeld geven over 2020, maar over 2018/2019.

De impact van de projecten van de gemeente in Son en Breugel is, net zo als in 2018/19, getalsmatig beperkt. De directe impact is klein, we geven het goede voorbeeld door:

- Duurzame aanbestedingen te doen en de markt hiermee uit te dagen, zoals bij de aanbesteding van het Collectief Vraaggestuurd Vervoer.
- Onze eigen gebouwen te verduurzamen, zoals het gemeentehuis of het dorps huis;
- Onze energie duurzaam inkopen met 100% groene stroom en 100% gecompenseerd groen gas;
- Maatschappelijke partners helpen met de verduurzaming door b.v. energieadvies aan sportverenigingen en de Green Deal Zorg die we aan het opzetten zijn;
- We inwoners helpen om maatregelen te nemen met inkoopacties, voucherregelingen en andere activiteiten;
- Bedrijven stimuleren om te verduurzamen en zonnepanelen te leggen;

De activiteiten zorgen er voor dat de gemeente een serieuze gesprekspartner kan zijn richting bewoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Met de campagne Wat we doen is Groen! dragen we deze boodschap uit en zetten we de inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen die meegaan in deze beweging positief in het nieuws.

Trends

Over het algemeen zijn er wel een aantal trends te benoemen die we ook in Son en Breugel zien terugkomen.

1. Het totale energieverbruik stabiliseert, maar daalt op gebouwniveau

Het totale verbruik van energie stabiliseert in Son en Breugel. Er lijkt geen sprake te zijn van een stijging aan energieverbruik. Dit betekent in feite dat er een daling is van het verbruik van energie op gebouw niveau, omdat de afgelopen jaren het aantal objecten wel is toegenomen. Dit is in overeenstemming met de landelijke trend dat de gerealiseerde besparing van energie wordt opgevuld door nieuwe woningen en bedrijfsgebouwen.

Energieverbruik hoofdsectoren in gemeente Son en Breugel (TJ)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gebouwde omgeving (aardgas, elektriciteit en stadswarmte woningen)			831	965	?	930	818	854	911	875
Verkeer en Vervoer	698	721	704	698	675	688	694	720	739	737
Industrie, Energie, Afval en Water (aardgas en elektriciteit)	760	1.054	965	933	560	713	?	?	710	725
Landbouw, bosbouw en visserij (aardgas en elektriciteit)	30	19	?	21	?	?	?	?	21	22

Bron: Klimaatmonitor

2. Zon op dak groeit sterk

Zonne-energie groeit sterk in heel Nederland en zeker in Son en Breugel. Het totale vermogen van zon op dak (wonen en bedrijven) was in 2019 19.4 MW. Hiermee scoort Son en Breugel erg goed t.o.v. van andere gemeenten binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven. De verwachting is dat de groei in Son en Breugel de komende jaren door zet.

Gemeenten	Vermogen geregistreerde zonnepanelen
Best	21.108
Eindhoven	59.973
Geldrop-Mierlo	13.102
Helmond	25.033
Nuenen	8.558
Oirschot	12.403
Son en Breugel	19.400
Veldhoven	18.190
Waalre	6.133

Bron Klimaatmonitor, 2019

In vergelijking met het energieverbruik in Son en Breugel is het echter nog maar een beperkt percentage (19.4 MW is circa 17.5 GWh of 52.5 TJ).

3. Hernieuwbare warmte stijgt, maar dit komt omdat de biomassa sinds 2020 in de database zit
De hernieuwbare warmte/energie is in de database gestegen. Dit is echter enkel omdat de bestaande biomassacentrales sinds dit jaar helemaal in de klimaatmonitor zit. Voor Son en Breugel is het effect groot, omdat dit de eerste keer is dat alle installaties van de Rendac/EcoSon meegenomen worden.

Voor het duurzaam verwarmen van de gebouwde omgeving in Son en Breugel is dit minder relevant. De Rendac/EcoSon produceert nu al Groen Gas en levert dit terug op het gasnet. Het gaat hier niet om een nieuwe duurzame bron die direct ingezet kan worden voor Son en Breugel zelf. In 2020 is de gemeente wel gestart met de Transitievisie warmte om een eerste schets te maken van hoe onze omgeving duurzaam verwarmt kan gaan worden.

Totalen bekende hernieuwbare energie in gemeente Son en Breugel (TJ)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totaal bekende hernieuwbare energie	37	47	49	52	414	589	569	486	1.020
Totaal bekende hernieuwbare elektriciteit	0	0	1	1	94	115	116	115	126
Totaal bekende hernieuwbare warmte	23	27	29	32	298	453	436	351	858
Totaal bekende hernieuwbare energie in vervoer	14	20	20	19	23	21	16	21	36

De verantwoording over Klimaat is met name terug te zien in programma 9 en voor specifieke programma gerelateerde projecten bij de individuele programma's zelf.

Resultaatbestemming

De jaarrekening 2020 begint met een overzicht van de gevraagde resultaatbestemming. Het resultaat over 2020 komt uit op € 1.639.469. Van dit resultaat is voor € 1.011.674 afkomstig van de grondexploitaties. Hiervan wordt voorgesteld om € 666.545 te storten in de reserve grondexploitaties. Van het resterende resultaat wordt voor € 972.924 voorgesteld mee te nemen naar 2021. De voorstellen voor resultaatbestemming worden in onderstaande tabel weer gegeven:

Voorstel resultaatbestemming 2020	Bedrag
Programma 1 Bestuurlijke zaken	
Programma 2 Publieke dienstverlening	
Verkiezingen De kosten voor verkiezingen worden per jaar begroot. In 2020 hebben geen verkiezingen plaatsgevonden. Door de bijzondere omstandigheden bij de verkiezingen in 2021 zullen er extra kosten gemaakt worden.	57.844
Programma 3. Veiligheid en handhaving	
Programma 4 Verkeer en vervoer	
Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur	
Beeldende kunst Project is in 2020 niet volledig uitgevoerd. Er zullen nog werkzaamheden uitgevoerd worden in 2021.	5.000
Programma 6 Openbaar groen en openluchtrecreatie	
Programma 7. Sociale Zaken	
Programma 8 Zorg en welzijn	
Project Sinti Het project is vanwege corona vertraagd van start gegaan. Voor welslagen van het project is het o.a. nodig om op locatie gesprekken te voeren met jongeren en met hen te onderzoeken welke mogelijkheden voor scholing, stage of werk er zijn. Die mogelijkheid was er ook niet, omdat veel (beschutte) werkplekken en stageplaatsen vanwege corona ook stil lagen en nu weer stil liggen. Het Ministerie (die de subsidie heeft verstrekt) heeft begrip voor deze situatie en onze contactpersoon bekijkt of de looptijd van het project daarom doorgeschoven kan worden.	12.233
Programma 9. Milieu en Duurzaamheid	
Transitievisie warmte In 2020 is de gemeente gestart met de transitievisie warmte, die voor 1 januari 2022 vastgesteld moet worden in de gemeenteraad. Samen met woningbouwcorporaties, bewoners, netbeheerders, vastgoedeigenaren, andere stakeholders en medeoverheden moet elke gemeente een visie opstellen. De TVW geeft richting aan het uitfaseren van aardgas en de toekomstige duurzame warmtebronnen met als eindpunt 2050. Het bedrag is nodig voor o.a. de analyses, het participatieproces met stakeholders en inwoners, bestuurlijke besluitvorming en mogelijke ondersteuning van klopersbuurten. De gemeente is voor circa € 25.000 al een verplichting aangegaan en hier komen op korte termijn nog middelen bij om de burgerparticipatie in het 2e en 3e kwartaal 2021 te organiseren. Het niet doorschuiven van het geormerkte budget zorgt ervoor dat er andere dekking nodig is.	60.530
Gasloze wijken In 2020-2021 moet een beleidsplan door de gemeente worden opgesteld.	80.000
Programma 10 Ruimtelijke inrichting	
Verkoop groenstroken Eind 2015 is gestart met het optuigen van het zogenaamde reststroken project. Dit project heeft als doel <ul style="list-style-type: none"> · de niet langer benodigde openbare gronden te verkopen; · de administratieve last van verhuur gemeentegronden te verlagen; · de huurbedragen te conformeren aan de Mededingingswet en handhaving in te zetten in die situaties waar sprake is van ongeoorloofd gebruik van gemeentegronden. Met de resultaatbestemming zal in 2021 een extern bureau ingehuurd worden, dat de terug in beheer gekomen groenstroken zal inrichten en gedurende één jaar zal onderhouden.	30.000
Resultaat grondexploitaties Als uitvloeisel van veranderingen in de BBV wordt er bij de grondexploitatie tussentijds winst genomen. Over 2020 is er bij de grondexploitatie Sonniuspark een winst gerealiseerd van € 1.711.720. Wegens substantiële aanpassing in de oorspronkelijke plannen, waaronder sloop school en op die locatie woningbouw, is er voor gekozen om de in 2017 vastgestelde grondexploitatie "Breugel Bruist" af te sluiten en een nieuwe grondexploitatie "Herontwikkeling centrum Breugel" vast te stellen waarin tevens de aangepaste planning is opgenomen. Het verlies van de grondexploitatie "Breugel Bruist" ten bedrage van € 349.117,- is volledig gedekt door de voorziening. Het saldo van € 1.010.054,- op de oude voorziening is vrij gevallen. Daar staat tegenover dat een nieuwe voorziening is gevormd om het verlies van de nieuwe grondexploitatie "Herontwikkeling Centrum Breugel" te dekken. Deze nieuwe voorziening moet het eventuele verlies ten bedrage van € 1.732.728,- voor de Netto Contante Waarde per 1-1-2021 dekken. De extra kosten van € 700.046,- is ten laste van de gerealiseerde winst gekomen.	666.545

Voorgesteld wordt een gedeelte van dit resultaat te storten in de reserve grondexploitatie.	
Programma 11. Economie	
Programma 12 Algemene dekkingsmiddelen	
<p>Resultaat Dienst Dommelvallei Het netto resultaat uit 2020, dat teruggaat naar de gemeenten, te reserveren bij de gemeente om daarmee (een deel van de) incidentele claims uit het nieuw beleid in 2021 te dekken.</p>	73.234
<p>Stelpost centrum ontwikkeling (groeipad) We stellen voor het niet gebruikte deel groeipad centrumontwikkeling, € 322.532 toe te voegen aan de reserve centrum Breugel en € 235.848 toe te voegen aan de reserve centrumontwikkeling Son en Breugel.</p>	558.380
<p>Rijksbijdragen corona In 2020 heeft de gemeente Son en Breugel in totaal € 462.057 aan rijksbijdragen ontvangen om extra coronakosten te dekken. In totaal zijn er € 366.354 extra kosten gemaakt. Voorgesteld wordt het restant te storten in een nieuw te vormen reserve.</p>	95.703
Totale resultaatbestemming	1.639.469

Doorschuiven onttrekking reserves

De raad heeft gevraagd om bij de jaarrekening duidelijk inzicht te krijgen over de verschuivingen van onttrekkingen aan de reserves. Vanaf 2018 wordt deze onttrekking zichtbaar in de jaarrekening opgenomen. Onderstaand overzicht geeft de onttrekking van 2020 en de reserves voor 2021 beschikbaar te stellen. Uitvoering van de werkzaamheden heeft niet of gedeeltelijk plaatsgevonden. In totaal wordt voor € 933.100 voorgedragen.

Voorstel doorschuiven reserves 2020	Bedrag
Programma 1 Bestuurlijke zaken	
<p>Trainings klare taal Als we, in het kader van toegankelijke en begrijpelijke beleidsvoorlichting, met onze omgeving in klare taal willen communiceren, is het nodig om medewerkers hierin te trainen en om taalcoaches op te leiden die onze medewerkers helpen om eenvoudige taal te gebruiken in voorstellen, nota's, brieven en andere correspondentie met verenigingen, bedrijven en inwoners. De trainingen hebben in 2020 niet kunnen plaatsvinden. We willen deze in 2021 alsnog gaan uitvoeren.</p>	18.000
<p>Bestuurlijke vernieuwing Het in 2020 gestarte project nieuwe bestuursstijl loopt in 2021 nog door.</p>	10.000
<p>Bedrijfsvoering Ekkersrijt Ten behoeve van de nieuwe samenwerkingsagenda van het Stedelijk Gebied hebben we € 100.000 gereserveerd vanwege extra capaciteit en verwachte hogere kosten. 2018 en 2019 waren overgangsjaren, waarin veel projecten uit de nieuwe samenwerkingsagenda wel zijn opgestart, maar nog niet direct leiden tot hogere kosten. In 2020 en 2021 wordt extra capaciteit vrijgemaakt.</p>	56.000
Programma 2 Publieke dienstverlening	
Programma 3. Veiligheid en handhaving	
Programma 4 Verkeer en vervoer	
<p>Uitvoeringsplan verkeer In vervolg op de vaststelling van de visies Masterplan Ekkersrijt en Visie Science Park (de laatste eind 2017), hebben we in 2020 niets besteed. We stellen voor het restant te bestemmen voor uitvoering in 2021 en verder.</p>	81.500
<p>Mobiliteitsvisie Uitvoering vindt in deelprojecten plaats. In 2020 hebben we, evenals in 2019, sterk ingezet op het vermijden van doorgaand verkeer, het stimuleren van fietsgebruik door het verbeteren van de kwaliteit van fietspaden, het verlagen van gereden snelheden en het verbeteren van de zichtbaarheid van overstekende voetgangers in het centrum.</p>	69.000
Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur	
<p>Cultuurhistorisch beleidsplan incl. 2e fase waardenkaart In 2016 zijn we begonnen met het opstellen van een concept beleidsplan en bijbehorende waardenkaart. De verwachting was om dit eind 2016 door de raad vast te laten stellen. Door de ontwikkelingen rondom de potentieel gemeentelijke monumentenlijst is in 2016 en 2017 met de waardenkaart een pas op de plaats gemaakt. Deze ontwikkelingen zijn van invloed op de totstandkoming van een lokaal gedragen cultuurhistorisch beleidsplan dat - los van de wettelijke verplichting - uitgangspunt en essentieel is in dit project. In 2017 en 2018 hebben we wel al enkele stappen gezet m.b.t. het verder vormgeven van dit plan. Hier zijn geen extra kosten voor nodig en het verder vormgeven loopt door in 2021. We stellen voor om het restantbudget van € 14.000 over te hevelen naar 2021.</p>	14.000
<p>Aanpassingen Sporthal de Landing Bij de Landing dienen een aantal bouwkundige gebreken te worden hersteld. Daarnaast is geconstateerd dat de Landing een aantal functionele tekortkomingen heeft. Dit is niet gerealiseerd en de uitvoering is verschoven naar 2020.</p>	55.000
<p>Kunst op de rotonde In 2017 zijn er inzendingen ontvangen voor dit project. Twee schetsen zijn reeds akkoord bevonden en uitgewerkt. In 2018 zijn deze twee kunstwerken gerealiseerd en geplaatst. Eind 2018 is gestart met de overige twee rotondes. Eén project gaat door naar 2021</p>	5.000
Programma 6 Openbaar groen en openluchtrecreatie	
<p>Projectleider gemeentelijke bossen In 2019 is € 20.000 beschikbaar gesteld voor dit project. Afronding vindt plaats in 2021</p>	2.100
<p>Uitvoering groenbeleidsplan Doorschuiven naar 2021 en betrekken bij het nieuw op te stellen plan</p>	34.000
<p>Onttrekking bestemmingsreserve Bosbeheer</p>	29.000
Programma 7. Sociale Zaken	
Programma 8 Zorg en welzijn	
<p>Opvang vluchtelingen Project loopt twee jaar. Overgebleven deel van 2020 in 2021 inzetten.</p>	65.000

Programma 9. Milieu en Duurzaamheid	
Programma 10 Ruimtelijke inrichting	
Projectorganisatie reparatie bestemmingsplan Ekkersrijt N.a.v. een uitspraak van de Raad van State moet het bestemmingsplan worden herzien. Hiervoor dient een externe projectleider aangesteld te worden i.v.m. gebrek aan interne capaciteit.	51.000
Omgevingswet Er zijn allerlei verplichtingen aangegaan: - Inhuur bureaus - Inhuur personeel e.d. Als we de aangegane verplichtingen corrigeren op beschikbaar gestelde budget dan is er 1-1-2020 nog circa € 23.000 'vrij besteedbaar'. Hiervoor gaan we ook verplichtingen aan. Daarnaast vragen we in april 2020 een extra budget aan de raad omdat voor de komende inhuur e.d. extra geld nodig is.	307.500
Verkoop groenstroken Eind 2015 is gestart met het optuigen van het zogenaamde reststroken project. Dit project heeft als doel · de niet langer benodigde openbare gronden te verkopen; · de administratieve last van verhuur gemeentegronden te verlagen; · de huurbedragen te conformeren aan de Mededingingswet en handhaving in te zetten in die situaties waar sprake is van ongeoorloofd gebruik van gemeentegronden. Met de resultaatbestemming zal in 2021 een extern bureau ingehuurd worden, dat de terug in beheer gekomen groenstroken zal inrichten en gedurende één jaar zal onderhouden.	45.000
Programma 11. Economie	
Programma 12 Algemene dekkingsmiddelen	
Project kwiek Voor de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie is het project kwiek gestart. Loopt ook in 2021 door.	55.000
Tijdelijke huisvesting fase 2 De tijdelijke huisvesting is in 2020 gebruikt. We hebben hoofdzakelijk nog te maken met incidentele kosten voor de uitwijk van raadsvergaderingen, huwelijken enzovoort.	36.000
Totaal door te schuiven	933.100

Corona

In deze paragraaf laten we zien welke invloed corona op onze gemeente heeft gehad. In deze jaarrekening wordt, waar van toepassing, specifiek ingegaan op coronagevolgen. Het Rijk heeft toegezegd de gemeenten financieel te compenseren. De vergoeding wordt uitgekeerd via de algemene uitkering gemeentefonds en is dus op bepaalde verdeelsleutels gebaseerd en niet op daadwerkelijke kosten. Dat betekent dat individuele gemeenten geen garantie hebben dat de gemaakte kosten volledig worden gecompenseerd. Via de algemene uitkering heeft de gemeente Son en Breugel € 462.057 ontvangen. Onderstaande extra kosten of minder inkomsten zijn voor 2020 bekend. Dit houdt in dat er nog een buffer van € 95.703 resteert voor extra kosten als gevolg van corona voor 2021.

Hoewel de Rijksbijdrage via de algemene uitkering is toegekend en dus niet geormerkt is, zijn er wel doelen aan gekoppeld. Voor een aantal doelen hebben wij in 2020 geen/nauwelijks kosten gemaakt, maar verwachten wij die pas in 2021 te maken. Wij stellen daarom de raad voor om de (nog) niet bestede coronamiddelen die vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld, te reserveren voor 2021 via de (tijdelijke) bestemmingsreserve Rijkscompensatie coronacrisis.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Vanaf het bekend worden van de 'Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers', heeft Dienst Dommelvallei de regeling namens Son en Breugel vormgegeven. Het vormgeven door Dienst Dommelvallei heeft geresulteerd in een voorschotbedrag vanuit het Rijk van € 2.825.417. Tot nu toe zijn de kosten voor Tozo € 1.568.335 hierdoor is het voorschotbedrag nog € 1.257.082. Het laatste bedrag is naar vooruitontvangen bedragen geboekt omdat dit een voorschotbedrag is en loopt dus niet mee in het resultaat van deze jaarrekening.

Nr.	Gevolg voor:	Coronakosten 2020
1	Jeugdgemeenteraad	-558
2	Personele kosten college Minder opleiding en vorming	3.090
3	Personele kosten raad Minder opleiding en vorming	2.005
4	Minder legesopbrengsten dienstverlening	-11.266
5	Controle bedrijven buitengebied	10.080
6	Handhaving	-14.660
7	Coronaborden	-144
8	Extra kosten sportverenigingen	-134.062
9	Bladvegen	-4.163
10	Ophoging budget aan WSD (2 perioden) via algemene uitkering	-82.000
11	Extra kosten vergoeding ouderbijdrage peuteropvang/VVE	-5.285
12	Overige corona kosten CMD	-911
13	Zorgkosten: Wmo en Jeugd	-9.095
14	Niet ontvangen eigen bijdragen Wmo	-24.000
15	Tender nieuwe aanbesteding buitenreclame vertraagt	-20.000
16	Kermis	-14.660
17	Markt	-13.049
18	Thuiswerkvergoeding personeel	-28.996
19	Personele kosten ambtelijk Minder opleiding, vorming en teambuilding	6.134
20	2e ontsluiting Ekkersrijt	-2.607
21	Vrijstelling voor de precariobelasting op de terrassen.	-9.121
22	Dienstverlening DP algemeen	6.783
23	Corona proof maken eigen gebouwen; extra kosten algemeen o.a. externe vergaderkosten raad, vloerstickers, beschermingsmiddelen	-19.870
24	Algemene uitkering	462.057
	Totaal	95.703

Algemene toelichting en inleiding bij programma's

In de programmaverantwoording worden de toelichtingen per programma weergegeven. Ingegaan wordt op de drie “wat”-vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De afwijkingen $\geq$ € 10.000,- tussen begroting na wijziging en de realisatie over 2020 van de programma's 1 t/m 12 worden toegelicht in het onderdeel “Analyse overzicht baten en lasten” van de jaarrekening.

Programma 1. Bestuurlijke zaken

Portefeuillehouder(s)

Hans Gaillard, Paul van Liempd (Communicatie, nieuw bestuursstijl, burgerparticipatie)

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers actief betrekken bij het maken van keuzes	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkelen nieuwe bestuursstijl. 2. Kinderen laten ervaren hoe de democratie werkt via de Jeugdgemeenteraad. 3. Inzetten van communicatie als strategisch instrument. 4. Toegankelijke en begrijpelijke beleidsvoorlichting. 5. Intensiever gebruik digitale en interactieve communicatiemiddelen. 6. Actieve pers- en publieksvoorlichting: actieve openbaarheid. 7. Communicatie-inzet bij verschillende grote projecten.
Son en Breugel: een bestuurskrachtige gemeente	<ol style="list-style-type: none"> 8. Bestuurlijke Toekomst: bestuurlijke vorm opnieuw bezien vanuit het uitgangspunt zelfstandigheid. 9. Intensiveren, versterken en verbreden van Dienst Dommelvallei. 10. Samenwerken op strategisch niveau binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Metropoolregio Eindhoven.
Son en Breugel: een integere overheid	<ol style="list-style-type: none"> 11. Bevorderen bewustzijn van belang integer bestuur.
Goede onderlinge bestuurlijke verhoudingen	<ol style="list-style-type: none"> 12. Bevorderen ontspannen onderlinge verhoudingen binnen het bestuur.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Visie op Bestuurlijke Toekomst	onbepaalde tijd	18-06-2015 en 02-11-2017	n.v.t.
Coalitieakkoord fracties DorpsVISIE, CDA en PvdA/GroenLinks; door die fracties vastgesteld op 15 juni 2018	2018 - 2022	raad 28 juni 2018: t.k.n.	n.v.t.
Beleidskader Integriteit 2015	onbepaalde tijd, vanaf maart 2015	26 maart 2015	n.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers een prominente plaats geven bij het maken van keuzes

01. Ontwikkelen nieuwe bestuursstijl.

Op 17 december 2020 besloot de raad om per 1 april 2021 te starten met de uitvoering van een proef voor een nieuwe vergaderstructuur en werkwijze voor de beraadslagingen van de raad. Bij de proef wordt uitgegaan van het model 2-wekelijkse Politieke Avond en van een reguliere behandeling van een raadsvoorstel in principe in de elkaar opvolgende stappen van het BOB-model (Beeldvorming, Oordeelsvorming, Besluitvorming). Parallel aan dit proces past ook de bestuursstijl van het college zich aan, waarbij de ontwikkeling van het raadsproces leidend is.

Gedurende de proef bestaat voor inwoners, vertegenwoordigers van verenigingen, maatschappelijke organisaties, instellingen en ondernemers etc. de mogelijkheid deel te nemen aan de beeldvormende en oordeelsvormende bijeenkomsten. Het presidium is belast met:

- de voorbereiding van de uitvoering van de proef;
- het instellen van een agendacommissie en een voorzitterspoule;
- het begeleiden en evalueren van de uitvoering van de proef en de raad over het verloop van de proef te informeren.

Met de besluitvorming kwam een eind aan de werkzaamheden, gedurende ruim twee jaar, van de Raadswerkgroep bestuursstijl, bestaande uit vertegenwoordigers van alle raadsfracties. Deze Raadswerkgroep heeft met betrekking tot de voorbereidingen van deze besluitvorming een belangrijke bijdrage geleverd.

02. Kinderen laten ervaren hoe de democratie werkt via de Jeugdgemeenteraad

Via de Jeugdgemeenteraad leren de kinderen hoe de gemeente en de democratie werkt. Afgelopen jaar is het moeilijk geweest om veel activiteiten uit te voeren, vanwege corona. Toch hebben de leden een aantal activiteiten wel kunnen doen; het realiseren en openen van de opgeknapte speeltuin in de Gentiaan, het meedenken met het oplossen van verkeersvraagstukken en het meedenken met activiteiten rondom duurzaamheid.

03. Inzetten van communicatie als strategisch instrument.

We hebben in 2020 een visie op communicatie opgesteld en een koersplan. Daarin is de focus voor de toekomst beschreven, gericht op het vergroten van de communicatiekracht van (de medewerkers van de gemeente) Son en Breugel. Vanwege de coronacrisis en de bijbehorende prioriteiten op het gebied van communicatie, is in 2020 nog geen uitvoering gegeven aan dit koersplan. In de coronacommunicatie zijn wel strategische keuzes gemaakt. Bijvoorbeeld om inwoners en gemeenteraad pro-actief, soms wekelijks, te informeren over de situatie in Son en Breugel met daarbij ook de duiding van de ernst van de situatie. Ook is er bewust voor gekozen om de burgemeester in zijn rol van burgervader de inwoners regelmatig toe te spreken via een filmpje of een brief in de Mooi Son en Breugelkrant. Naast het communiceren van de regels, is ook de nadruk gelegd op: aandacht voor elkaar en een gezonde leefstijl.

04. Toegankelijke en begrijpelijke beleidsvoorlichting.

In 2020 is onze nieuwe gemeentelijke website opgeleverd. De teksten voldoen zoveel als mogelijk aan de richtlijnen voor heldere taal. Door het thuiswerken vanaf maart 2020 zijn trainingen voor medewerkers op het gebied van Heldere Taal tijdelijk uitgesteld. Gelukkig is er inmiddels een digitaal trainingsprogramma ontwikkeld, waardoor we in 2021 daadwerkelijk met schrijfttrainingen aan de slag kunnen gaan.

05. Intensiever gebruik digitale en interactieve communicatiemiddelen.

In 2020 is onze nieuwe gemeentelijke website opgeleverd. Hierin is ook een reactie mogelijkheid opgenomen voor bezoekers. Door een koppeling met ons zaakstelsel, kunnen inwoners via de website bij hun persoonlijke pagina (klantportaal) waar ze zaken met de gemeente kunnen doen en de afhandeling van hun aanvragen kunnen volgen. Bijna alle klantprocessen zijn eind 2020 live gegaan, wat een enorme kwaliteitsslag is voor de digitale dienstverlening en communicatie.

We hebben een heel aantal filmpjes geproduceerd die erg goed bekeken zijn op onze sociale mediakanalen. Onderwerpen waren: afkoppelen, bembelbeheer, snoeien, eikenprocessierups, gebiedsvisie en Boerderij Breugel Bruist, handhaving en toespraken van de burgemeester. Film blijkt een laagdrempelige en eenvoudige manier van communiceren en via de sociale kanalen krijgen we hierop ook goede feedback.

06. Actievere pers- en publieksvoorlichting: actieve openbaarheid.

Openheid is een belangrijk speerpunt in ons handelen. We informeren de media en onze inwoners actief over beleidsvoornemens en keuzes. Zo zijn er regelmatig persberichten en persgesprekken met collegeleden en interviews met medewerkers. Steeds vaker informeren we inwoners proactief over de voortgang van projecten. Zo hebben we een nieuwsbrief voor Breugel Bruist waarin we abonnees op de hoogte houden van ontwikkelingen en besluiten. We nodigen de lezers ook actief uit om in te spreken of te reageren op plannen.

07. Communicatie-inzet bij verschillende grote projecten.

Bij een aantal grote projecten is Team Communicatie in 2020 actief betrokken geweest bij de advisering van de projectaanpak, het uitwerken van een communicatieplan of strategie, en het bieden van ondersteuning in de uitvoering. Het betreft de volgende projecten:

- Dorpshuis/Centrumplan;
- Breugel Bruist;
- Inrichting nieuwbouwwijk Sonniuspark;
- Tweede aansluiting Ekkersrijt op snelweg;
- Rioolreconstructieproject Sloot Gentiaan;

- Ontwikkelingslocaties;
- 'Werk in uitvoering' zoals reconstructie trottoirs;
- Designteam project Omgevingswet;
- Aanleg van het fietspad langs de Eindhovenseweg;
- De Slowlane fase 2 en 3.

Tot slot kan hier in het bijzonder de crisiscommunicatie rond de coronapandemie genoemd worden.

Son en Breugel: een bestuurskrachtige gemeente

08. Bestuurlijke Toekomst: bestuurlijke vorm opnieuw bezien vanuit het uitgangspunt zelfstandigheid.

In de Visie op de Bestuurlijke Toekomst die in 2015 is vastgesteld en in 2017 is herbevestigd, is ook gesteld dat de bestuurlijke vorm opnieuw zou worden bezien vanuit het uitgangspunt zelfstandigheid. Er was in 2020 geen aanleiding om de eerdere visie op dit onderwerp opnieuw te bezien.

09. Intensiveren, versterken en verbreden van Dienst Dommelvallei.

Nu duidelijkheid bestaat over de bestuurlijke toekomst van Nuenen heeft medio 2020 een strategische sessie plaatsgevonden tussen de voltallige colleges van de Dommelvallei gemeenten. De resultaten van deze sessie zijn te duiden in twee sporen. Spoor 1 gaat over innovatieve en efficiency verhogende samenwerkingsmogelijkheden tussen de vier Dommelvallei organisaties. Spoor 2 gaat over een gezamenlijk perspectief van de drie gemeenten op hun positie binnen de regio. Beide sporen zijn in gang gezet, maar als gevolg van corona nog niet afgerond. Fysieke bijeenkomsten zijn noodzakelijk in dit proces, maar waren in 2020 niet mogelijk.

10. Samenwerken op strategisch niveau binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Metropoolregio Eindhoven.

De samenwerking binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven is het afgelopen jaar geëvalueerd. De conclusie daaruit is: we doen het goed, maar de ambitie is hoger. Er wordt gewerkt aan een verdere verbetering van de samenwerking, waarbij de kernopgave zich op drie pijlers richt: het Bestuurlijk Platform, de positie van de tafel Ruimte en de ondersteuning.

De Metropoolregio Eindhoven heeft zich in 2020 gericht op het formuleren van een herstelaanpak Breed Economisch vestigingsklimaat. Deze herstelaanpak richt zich op de lijnen opleiding en vorming, digitalisering MKB en centrumgebieden. Daarnaast is onder meer hard gewerkt aan de conceptRES, maar die vindt u terug bij het programma 9.

Son en Breugel: een integere overheid

11. Bevorderen bewustzijn van belang integer bestuur.

Tweejaarlijkse themabijeenkomst integriteit

Volgens het in 2015 vastgestelde Beleidskader integriteit gemeente Son en Breugel vindt iedere twee jaar een themabijeenkomst integriteit plaats voor raads- commissie- en collegeleden. De laatste bijeenkomst vond in december 2018 plaats, zodat eind 2020 een nieuwe bijeenkomst op de planning stond.

Op 18 november 2020 besloot het presidium de volgende themabijeenkomst uit te stellen tot in 2021. De reden hiervoor is dat een dergelijke bijeenkomst bij voorkeur in fysieke vorm plaats dient te vinden en dit, gelet op de coronamaatregelen, in 2020 zeker niet mogelijk zou zijn.

De bijeenkomst in 2021 wordt in principe georganiseerd door bureau Necker van Naem.

Goede onderlinge bestuurlijke verhoudingen

12. Bevorderen ontspannen onderlinge verhoudingen binnen bestuur.

In het coalitieakkoord is als streven opgenomen "Meer ontspannen verhoudingen en omgangsvormen in de raad, bijvoorbeeld door het organiseren van gezamenlijke activiteiten en bijeenkomsten." In verband hiermee werd in de begroting de post voor informele activiteiten verhoogd.

Ten gevolge van de coronacrisis en de daarmee samenhangende coronamaatregelen zijn bedoelde informele activiteiten in 2020 achterwege gebleven.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Metropoolregio Eindhoven

In Zuidoost Brabant werken de 21 gemeenten samen op het terrein van Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. Het betreft een strategische samenwerking onder Wet Gemeenschappelijke regelingen. Tevens valt het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) onder deze Metropoolregio. Een deel van het archief van Son en Breugel is gehuisvest bij het RHCE.

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
0.1 Bestuur	1.509	1.605	1.559	-47
Totaal Lasten	1.509	1.605	1.559	-47
Baten				
0.10 Mutaties reserves	93	255	72	-183
0.1 Bestuur	0	0	38	38
Totaal Baten	93	255	110	-145
Saldo (baten -/- lasten)	-1.415	-1.351	-1.449	-99

Programma 2. Publieke dienstverlening

Portefeuillehouder(s)

Hans Gaillard

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Tevreden klanten	1. Dienstverlening met hoge kwaliteit. 2. Verder ontwikkelen van de dienstverlening (invoering van zaakgericht werken). 3. Inspelen op ontwikkelingen, zoals andere rol van de samenleving, digitalisering en behoefte aan directe informatie.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Persoonlijk en dichtbij	n.v.t.	12 juni 2012	n.v.t.
Visie op dienstverlening	n.v.t.	Commissie AZ 14 januari 2015	n.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Tevreden klanten

01. Dienstverlening met hoge kwaliteit.

Ondanks de onzekerheid van corona in 2020 hebben we de gemeentelijke dienstverlening vanuit het tijdelijke gemeentehuis in stand kunnen houden. Enerzijds hebben we ingespeeld op de veiligheid van inwoners en medewerkers en anderzijds door aanpassingen in de organisatie van de dienstverlening. Ook hebben we scenario's ontwikkeld wanneer tijdelijk de dienstverlening niet meer in de gebruikelijke vorm mogelijk is. Er is het afgelopen jaar meer gebeld met de gemeente vanwege de coronapandemie. Ook is hierdoor een groter bereik van de digitale burgerzakenproducten tot stand gebracht.

02. Verder ontwikkelen van de dienstverlening (invoering van zaakgericht werken).

Het programma BetERe dienstverlening en bedrijfsvoering is inmiddels gerealiseerd en zal naar verwachting in 2021 worden afgerond. Er is hard gewerkt aan de inrichting en implementatie van het zaakstelsel. In 2020 zijn 8 taakvelden live gegaan. Dit betekent dat inwoners en ondernemers steeds meer zaken digitaal kunnen doen met de gemeente. Ook de nieuwe gemeentelijke website draagt hieraan bij.

03. Inspelen op ontwikkelingen, zoals andere rol van de samenleving, digitalisering en behoefte aan directe informatie.

De nieuwe gemeentelijke website maakt het mogelijk om meer producten dan in 2019 digitaal aan te vragen op elke gewenste moment van de dag. Met het aanbieden van digitale producten hebben we ingezet om processen te vergemakkelijken (LEAN maken). Voor een aantal producten is het mogelijk om de aanvraag te monitoren doordat ons zaakstelsel voor deze producten inmiddels is ingericht en live is gegaan. De noodzaak om hiervoor naar het gemeentehuis te komen, is hierdoor verdwenen. Deze ontwikkeling past dan ook goed in de huidige tijd, waarin fysieke contacten zo veel mogelijk beperkt moeten worden.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
0.2 Burgerzaken	705	676	701	25
Totaal Lasten	705	676	701	25
Baten				
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	212	182	187	5
Totaal Baten	212	182	187	5
Saldo (baten -/- lasten)	-493	-494	-514	-20

Programma 3. Veiligheid en handhaving

Portefeuillehouder(s)

Hans Gaillard

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Inwoners leven in een sociaal veilige woonomgeving	1. Inwoners ervaren een veilig gevoel. 2. Inwoners wonen in een leefbare omgeving. 3. Inwoners ervaren minder overlast.
Inwoners leven in een fysiek veilige woonomgeving	4. Het aantal woninginbraken neemt af. 5. De integrale samenwerking met de beheerders van de Whats-app groepen is structureel. 6. De crisisorganisatie is opgeleid en getraind.
Het buitengebied wordt beschermd tegen (ondermijnende) criminaliteit	7. Het toezicht in het buitengebied is integraal en structureel. 8. Bewoners in het buitengebied zijn maatschappelijk weerbaarder.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota Integrale Veiligheid gemeente Son en Breugel 2019-2022	2019 - 2022	10 januari 2019	
Nota Handhavingsbeleid 2019-2022	2019 - 2022	10 januari 2019	
Uitvoeringsprogramma's veiligheid	2019		
Uitvoeringsprogramma handhaving 2019	2019		

Wat hebben we ervoor gedaan?

Inwoners leven in een sociaal veilige woonomgeving

01. Inwoners ervaren een veilig gevoel.

De beleving van een veilige woonomgeving wordt bepaald aan de hand van de ervaringen die inwoners hebben opgedaan. Om hier positief invloed op uit te oefenen streven we ernaar om het aantal incidenten zoals woninginbraken, geweld enz. zo laag mogelijk te houden.

Ook in 2020 hebben we dat zoveel mogelijk gedaan door samen te werken met onze partners zoals politie, veiligheidsregio, woningstichting, maar ook vooral met de inwoners van Son en Breugel. We staan in verbinding met de beheerders van de Whatsapp-buurtalarmgroepen. We halen signalen op, maar sturen ook berichten door als er signalen zijn die een inbreuk kunnen maken op een veilige leefomgeving. Denk aan oplichters die aan de deur staan. Cameratoezicht was niet nodig en hiervoor ontbrak ook de grondslag. 2020 was door corona een heel ander jaar. Veel mensen waren door de maatregelen thuis. We hebben weinig signalen ontvangen, maar ook hebben we weinig signalen uit hoeven te zenden. We hebben de beheerders niet ontmoet tijdens de reguliere bijeenkomsten.

We hebben ook geen reguliere controles in het buitengebied gehouden. De intentie was om alle mensen die in het buitengebied woonachtig zijn uit te nodigen voor een informatieve bijeenkomst over criminaliteit in zijn algemeenheid en ondermijning in het bijzonder. Hiervoor in de plaats hebben alle inwoners in het buitengebied een brief en een folder ontvangen over deze onderwerpen. Daarin stond ook vermeld wat ze moesten doen en wie ze moesten bellen bij onraad.

In 2021 houden we de veiligheidsmonitor. De resultaten verwachten we in het voorjaar van 2022. Uit deze monitor moet blijken hoe veilig de inwoners zich voelen. De gegevens hiervan worden gebruikt als input voor het integraal veiligheidsbeleid 2022 - 2025.

02. Inwoners wonen in een leefbare omgeving.

De politie levert in hoofdzaak deze gegevens aan. Politie, gemeenten en andere partners werken samen om de genoemde feiten te voorkomen dan wel tegen te gaan. Dit doen we zoveel als mogelijk samen met de inwoners. We maken gebruik van bestaande platformen en netwerken, zoals buurtbeheer Hoogstraat/deel 't Eigen, de beheerders van de Whatsapp-buuralarmgroepen en de deelnemers van het netwerk toezicht in het buitengebied. Hier is structureel contact mee.

Son en Breugel Verbindt biedt hiervoor een ondersteunende rol.

In 2020 is het bestuurlijk interventieteam opgestart. Hiervoor is een teamleider aangetrokken die voor de zes gemeenten van basisteam Dommelstroom bestuurlijke acties voorbereid en coördineert. Door corona zijn alleen acties uitgevoerd die geen uitstel duldden. In Son en Breugel hebben deze niet plaatsgevonden. Wel zijn voorbereidingen getroffen voor een actie begin 2021.

Er is nog geen aanvang gemaakt met het opstellen van beleid rondom woonwagencentaties. Dit is het gevolg van het uitstellen van de opstart om locatie Eemshof brandveilig te maken. Ook dit vanwege corona.

03. Inwoners ervaren minder overlast.

Aantal meldingen overlast	2019	2020
Jeugdoverlast	38	76
Reuk en stankoverlast	5	5
Zwerfer	5	5
Verwarde personen	43	88
Alcohol en drugs	6	27

Bovenvermelde cijfers zijn politiecijfers. De Boa's ontvangen ook meldingen van deze vormen van overlast en hebben misschien nog wel vaker dan te politie te maken met deze vormen van overlast. De Boa's maken geen gebruik van een systeem waar deze gegevens eenvoudig zijn te genereren. Zij maken rapportages van met name hun avonddiensten. De Verordening Woonoverlast is (nog) niet vastgesteld. In de APV is hiervoor een afzonderlijk artikel opgenomen. Er zijn geen situaties geweest waardoor er gebruik is gemaakt van dit artikel.

In het kader van overlast in zijn algemeenheid hebben we 1 keer in de 4 weken een zogeheten veiligheidsoverleg. Dit overleg is een informeel netwerkoverleg met vertegenwoordigers van het CMD, woningstichting 'Thuis en Woonbedrijf, de politie, Boa's, en de jongerenwerker van de LEV groep. Alle bovenstaande onderwerpen kunnen dan aan de orde komen, afhankelijk van de signalen en casuïstiek die worden ingebracht. In 2020 hebben we vooral veel gesproken over de jeugd in coronatijd. De jongerenwerker heeft extra geïnvesteerd in de doelgroep door online veel met hen bezig te zijn. Het aantal bekeuringen voor het overtreeden van de coronaregels door de jongeren is beperkt gebleven. Bijzonderheid is dat 7 jongeren zijn bekeurd op basis van camerabeelden net voor Kerstmis. Voor en tijdens Kerstmis zijn camera's opgehangen in het hertenkamp. Er waren signalen van nachtelijk verblijf met het nodige vertier en risico's van brandgevaar van jongeren in het hertenkamp.

Voor overlast van (groepen) van personen werken we volgens het AVE model (aanpak voorkoming escalatie). In 2020 zijn de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) en de Wet zorg en dwang (Wzd) in werking getreden. Hiermee heeft de burgemeester meer bevoegdheden gekregen. Hiervan heeft de burgemeester twee gebruik van gemaakt, waarvan er één is doorgezet.

Inwoners leven in een fysiek veilige woonomgeving

04. Het aantal woninginbraken neemt af.

 2019

 2020

Diefstal uit woning	41	21
Diefstal uit bedrijf	11	8
Diefstal van auto	11	14
Diefstal uit auto	60	34
Overval	1	0
Openlijk geweld	0	1
Bedreiging	12	20
Vernieling	59	50
Zakkenrollen	1	6

Er is maandelijks portefeuliehouders overleg met de operationeel expert van politie. In dit overleg met de burgemeester worden op bestuurlijk niveau aansluitend is er overleg met de Boa's over lopende zaken. Er is nagenoeg dagelijks overleg met politie over de lopende zaken. We sturen berichten naar de beheerders van de Whatsapp-buurtalarmgroepen als er trends zijn die wijzen op criminaliteit. We hebben dat gedaan op het moment dat er een serie aan auto-inbraken had plaatsgevonden. Ook hebben we dat gedaan toen er signalen waren dat oplichters bezig waren om ouderen te benaderen. We communiceren voor en tijdens de zomervakantie en in de aanloop naar de donkere dagen. Dit is jaarlijks terugkerend. Door corona hebben we dat in 2020 minder hoeven te doen. Uit het overzicht blijkt dat het aantal woninginbraken is gedaald. Vermoedelijk het gevolg van de coronamaatregelen. Waarschijnlijk geldt dat ook voor de inbraken in auto's. De stijging van zakkenrollen is opvallend. De feiten vonden zo verspreid in de tijd plaats dat er geen aanleiding was om preventieve acties hierop te organiseren.

05. De integrale samenwerking met de beheerders van de Whats-app groepen is structureel.

In 2020 hebben we geen bijeenkomsten georganiseerd met de beheerders van de Whatsapp buurtalarmgroepen. Dit heeft alles te maken met corona.

06. De crisisorganisatie is opgeleid en getraind.

In 2020 heeft de Veiligheidsregio een vooraanstaande rol gespeeld in de aanpak van de pandemie. De voorzitter van de Veiligheidsregio heeft tot de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet maatregelen (Twm) een noodverordening afgekondigd op basis van de maatregelen die door de regering werden afgekondigd. Hij was verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving van de bepalingen van de noodverordening, die telkens werd aangepast als de regering nieuwe of aangepaste maatregelen afkondigde.

Het lokale toezicht en handhaving is vooral gedaan door de inhuur van het beveiligingsbureau FeDa. Dit bureau is door de pandemie nagenoeg volledig stilgevallen. Het bureau wilde voor de compensatie van de regering iets terugdoen voor gemeenten. Het bedrijf werd door meerdere gemeenten in Zuidoost Brabant ingeschakeld. Het bedrijf heeft zich gespecialiseerd in deze materie en was een verlengstuk van gemeenten. Samen met de Boa's hebben ze toezicht gehouden op de naleving van de noodverordening en later de Twm. Ze hebben veel ondernemers ondersteund met de uitvoering van de maatregelen, maar hebben ook gehandhaafd als dat nodig was.

De reguliere controle met de Veiligheidsregio, zijn door corona niet doorgegaan.

De overige processen zijn in aangepaste vorm in 2020 voortgezet.

Het buitengebied wordt beschermd tegen (ondermijnende) criminaliteit

07. Het toezicht in het buitengebied is integraal en structureel.

Het netwerk toezicht en handhaving is in 2020 door corona niet bij elkaar geweest en hebben ook niet met elkaar overlegd. De deelnemers hebben vanuit hun eigen disciplines zoveel mogelijk toezicht gehouden in het buitengebied. Er zijn ook geen integrale controles gehouden. De vrijwillige toezichthouder voor het buitengebied is in 2020 omgevormd tot Boa, domein 2 (milieu). Hij heeft de opleiding met succes afgerond en is als zodanig uitgerust om als Boa zijn werk uit te kunnen oefenen. Het expertteam van politie heeft in de gemeente Nuenen 7 motorcrossers bekeurd. Gelet op de locatie en route zou Son en Breugel ook zijn aangedaan.

08. Bewoners in het buitengebied zijn maatschappelijk weerbaarder.

De jaarlijks 2-daagse controles in het buitengebied in het kader van maatschappelijke weerbaarheid is vanwege corona niet doorgedaan. We wilden een informatieavond organiseren voor alle inwoners in het buitengebied met als thema maatschappelijke weerbaarheid. Deze bijeenkomst is vanwege corona ook niet doorgedaan. In de plaats hiervan hebben alle bewoners van het buitengebied en brief met aanvullende folder gekregen. Brief met folder was gericht op criminaliteit en ondermijning in het buitengebied, wat signalen zijn, hoe ze te herkennen zijn en wat men moet doen om deze signalen te melden.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) voert de taken uit voor de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweezorg, ambulancezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer, door:

- Adequaats te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven.
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen.
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot onze taak.
- Het - samen met de GGD BZO - organiseren, coördineren en uitvoeren van ambulancezorg, de bijbehorende procesregistratie en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevalsslachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	859	859	846	-13
1.2 Openbare orde en veiligheid	558	609	638	29
Totaal Lasten	1.417	1.468	1.483	15
Baten				
0.10 Mutaties reserves	29	49	29	-20
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5	5	-1	-5
1.2 Openbare orde en veiligheid	8	23	26	3
Totaal Baten	42	77	55	-22
Saldo (baten -/- lasten)	-1.375	-1.391	-1.429	-38

Programma 4. Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder(s)

Jan Boersma

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Goede bereikbaarheid	1. Verkeersdeelnemers kunnen zich comfortabel en snel verplaatsen. 2. Het bedrijvenpark Ekkersrijt is optimaal aangesloten op de snelweg. 3. Son en Breugel beschikt over goed openbaar vervoer en de regionale voorzieningen zijn voor iedereen goed bereikbaar.
Veilige openbare ruimte en verkeersdeelname	4. Alle weggebruikers kunnen veilig deelnemen aan het verkeer. 5. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte voldoet aan lokaal vastgestelde kwaliteitseisen op basis van landelijk gehanteerde normen.
Leefbare (woon)omgeving	6. Lokale voorzieningen zijn voor een ieder goed bereikbaar. 7. Inwoners hebben zeggenschap bij de inrichting van en het oplossen van knelpunten in de openbare ruimte.
Duurzaam investeren	8. De gemeentelijke voorzieningen zijn klimaatneutraal.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan wegen 2016-2020	2016-2020		2021
Mobiliteitsvisie Son en Breugel	2014-2030	13 maart 2014	2021
Beleidsnota openbare verlichting	n.v.t.	6 oktober 2016	n.v.t.
MJOP civieltechnische kunstwerken	2017-2036	n.v.t.	2022
Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost Brabant		2017	n.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Goede bereikbaarheid

01. Verkeersdeelnemers kunnen zich comfortabel en snel verplaatsen

Het was de bedoeling om in 2020 te starten met het opstellen van een nieuwe verkeersvisie waarin alle verkeersmodaliteiten en verkeer gerelateerde thema's aandacht kregen.

Het was de insteek om dit op een interactieve wijze met de verschillende belanghebbenden vorm te geven om zo naar een gewenst toekomstbeeld te werken.

Vanwege COVID 19 was het niet mogelijk om fysieke bijeenkomsten te organiseren. Uiteraard zijn er alternatieve, digitale mogelijkheden maar het was onze overtuiging dat die niet de benodigde interactie op zouden leveren om tot een goed en gedeeld beeld te komen. Daarbij kwam dat het straat- en verkeerbeeld compleet anders was dan in de situatie voor COVID 19 waardoor een geflatteerd beeld zou ontstaan. Hierom is besloten om pas aan de slag te gaan met de visie op het moment dat de samenleving weer van slot gaat.

In 2020 zijn de tweede en derde fase van de Slowlane op Ekkersrijt gerealiseerd. Hiermee is het netwerk op grondgebied van Son en Breugel voltooid.

02. Het bedrijvenpark Ekkersrijt is optimaal aangesloten op de snelweg.

In 2020 is onder begeleiding van een extern adviesbureau met verschillende belanghebbenden gewerkt aan een voorverkenning om te komen tot drie voorkeursvarianten voor een tweede ontsluiting van Ekkersrijt op het hoofdwegennet. Deze voorverkenning wordt in het tweede kwartaal van 2021 afgerond. Hierna start het verkenningsproces.

In 2020 zijn fase 2 en 3 van de Slowlane op Ekkersrijt gerealiseerd. De Slowlane is een regionale snelfietsroute die economische toplocaties met elkaar verbindt.

03. Son en Breugel beschikt over goed openbaar vervoer en de regionale voorzieningen zijn voor iedereen goed bereikbaar.

Vanwege COVID 19 wordt het openbaar vervoer al geruime tijd in sterk verminderde mate gebruikt. Hierdoor is in 2020 door de vervoerders gesneden in de frequentie van de ritten op een aantal lijnen omdat het simpelweg niet rendabel was om alle ritten te blijven rijden.

Veilige openbare ruimte en verkeersdeelname

04. Alle weggebruikers kunnen veilig deelnemen aan het verkeer.

In 2020 zijn er geen stappen gezet om het in 2019 uitgevoerde onderzoek naar de verkeersstromen in de woonkern, te vertalen naar een visie op mobiliteit. Zoals eerder gemeld wordt het proces om tot een nieuwe visie te komen opgestart zodra de maatschappij van slot gaat.

05. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte voldoet aan lokaal vastgestelde kwaliteitseisen op basis van landelijke gehanteerde normen.

In 2020 is er op diverse plaatsen in onze gemeente groot en klein onderhoud aan de verhardingen uitgevoerd. De kwaliteit van de stoepen is op niveau B gebracht. Helaas konden de fysieke buurtschouwen vanwege Covid 19 niet doorgaan. In plaats hiervan zijn er digitale enquêtes uitgevoerd. De onderhoudswerkzaamheden aan de trottoirs bevonden zich voor 60% in Son en 40% in Breugel.

In 2020 is er in de volgende straten groot onderhoud uitgevoerd: Plesmanlaan, Kanaaldijk-Noord, Appenijnenlaan, Ardennenlaan, Australielaan, Juralaan, Pyerenneenlaan, Juralaan, Peellaan, Oderlaan, Vlielandlaan, Afrikalaan, Kanaaldijk-Zuid/Stad van Gerwen, Leeuwstraat, Klaprooslaan, Hoefbladlaan en fietspad Planetenlaan.

In de Stokroosstraat is geen onderhoud uitgevoerd omdat er geen sprake was van een gevaarlijke situatie. Het fietspad Dommelpas is gekoppeld aan vervanging van de brug. Dit wordt in 2021 uitgevoerd. Het fietspad Meijerijlaan is gekoppeld aan het project Sloot Gentiaan, ook dit wordt in 2021 uitgevoerd.

De reconstructie nabij Rendac is in 2020 voltooid.

Leefbare (woon)omgeving

06. Lokale voorzieningen zijn voor een ieder goed bereikbaar.

In 2020 is de brug in de Planetenlaan over de Dommel gerenoveerd. Door uitvoering van groot onderhoud in combinatie met conserverende maatregelen is de levensduur van deze brug aanzienlijk verlengd.

De brug in de Dommelpas is van een dermate slechte kwaliteit dat renovatie niet meer mogelijk was. In 2020 is het ontwerpproces om de ze brug te vervangen opgestart. Voorbereiding en uitvoering van deze klus vindt in 2021 plaats.

07. Inwoners hebben zeggenschap bij de inrichting van en het oplossen van knelpunten in de openbare ruimte.

Vanaf 2018 organiseren we jaarlijks verschillende buurtschouwen voor onderhoud- en aanlegprojecten. Buurtbewoners, wethouder en ambtenaren trekken gezamenlijk door de straat om het onderhoudsniveau, mogelijkheden en wensen met elkaar te bespreken. Deze schouwen werden door alle deelnemers als zeer waardevol ervaren en stonden ook voor 2020 weer op het programma. Helaas kon ook dit niet doorgaan vanwege COVID 19. Hierom zijn er een aantal enquêtes per post georganiseerd. De respons hierop was beduidend lager dan die bij de fysieke bijeenkomsten. Voor de reconstructie van het gebied rond de sloot Gentiaan is een digitale sessie georganiseerd.

Duurzaam investeren

08. De gemeentelijke voorzieningen zijn klimaatneutraal.

In 2020 zijn er drie laadpalen geplaatst die een belangrijke bijdrage leveren aan het emissieloos rijden.

In onze bestekken schrijven we veelal duurzame materialen voor. Daarnaast vragen we met regelmaat een plan van aanpak aan de aannemers waarbij we ook de duurzaamheidsaspecten van de diverse inschrijvers beoordelen en hier punten in de waardering aan toekennen.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
0.10 Mutaties reserves	63	63	10	-53
2.1 Verkeer en vervoer	1.766	1.829	1.586	-244
2.2 Parkeren	41	16	15	-1
2.5 Openbaar vervoer	15	73	14	-59
Totaal Lasten	1.884	1.981	1.625	-356
Baten				
0.10 Mutaties reserves	428	983	609	-374
2.1 Verkeer en vervoer	24	24	42	18
Totaal Baten	452	1.008	651	-357
Saldo (baten -/- lasten)	-1.432	-974	-974	0

Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur

Portefeuillehouder(s)

Jos de Bruin (onderwijs, sport, kunst & cultuur), Jan Boersma (monumentenbeleid, archeologie, Vestzak)

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Kinderen gaan zo veel mogelijk binnen het eigen dorp naar school, voelen zich veilig en gerespecteerd en komen met optimale prestaties uit het onderwijs	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onderwijsachterstand wordt voorkomen door het aanbieden van een erkend vve (vroeg en voorschoolse educatie) programma. 2. Er is een zodanig aanbod van voorschoolse voorzieningen dat iedere peuter daar gebruik van kan maken. 3. Lokale onderwijsvoorzieningen zijn voor leerlingen en hun ouders/verzorgers goed bereikbaar en toegankelijk.
Alle inwoners kunnen zich cultureel en/of kunstzinnig ontwikkelen of ontplooiën	<ol style="list-style-type: none"> 4. Er is een breed lokaal voorzieningenaanbod op het gebied van cultuur en kunst. 5. De Bibliotheek blijft een (objectieve) informatievoorziening en voorkomt taalachterstand en laaggeletterdheid. 6. Het muziekonderwijs is voor alle kinderen toegankelijk.
Inwoners hebben de mogelijkheid om naar behoefte en vermogen optimaal te bewegen en te sporten	<ol style="list-style-type: none"> 7. Integreeren van sport in het sociaal domein. 8. Stimuleren dat het een gewoonte wordt om dagelijks te bewegen door te wandelen of te fietsen. 9. Het laten aansluiten van kwetsbare doelgroepen bij bestaande organisaties en activiteiten. 10. Versterking verenigingskader en deskundigheidsbevordering.
Het cultuurhistorisch erfgoed van Son en Breugel is bekend en gerespecteerd	<ol style="list-style-type: none"> 11. Behoud en juridisch waarborgen van het cultuurhistorisch erfgoed van Son en Breugel voor de komende generaties. 12. Het cultuurhistorisch erfgoed is zichtbaar voor huidige en komende generaties.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota Kunst- en Cultuurbeleid 2017		7 november 2017	n.v.t.
Beleidsplan voorschoolse voorzieningen en voor-en-vroegschoolse educatie	vanaf 2020	4 juli 2019	n.v.t.
Accommodatiebeleid	n.v.t.	6 februari 2014	n.v.t.
Visie Sport en bewegen	vanaf 2014	6 februari 2014	n.v.t.
Cultureel Erfgoed (2021 - 2030) gemeente Son en Breugel	2021 - 2030		
Lokaal Sportakkoord Son en Breugel	vanaf 2020		

Wat hebben we ervoor gedaan?

Kinderen gaan zo veel mogelijk binnen het eigen dorp naar school, voelen zich veilig en gerespecteerd en komen met optimale prestaties uit het onderwijs.

01. Onderwijsachterstand wordt voorkomen door het aanbieden van een erkend vve (vroeg en voorschoolse educatie) programma.

Per 2020 is het VVE-beleid aangepast. De doelgroep is verbreed van kinderen met (enkel) een risico op een taalachterstand, naar kinderen met een risico op een onderwijsachterstand. Dit risico kan ontstaan door een achterstand in de taalontwikkeling, maar ook door de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het aanbod VVE per week is opgehoogd van 10 naar 16 uur per week. Over het algemeen zien we dat kinderen meer dan 10 uur gebruik maken van VVE. In 2020 is ook het aantal kinderen dat een VVE aanbod krijgt toegenomen.

Tijdens de tijdelijke sluiting van de kinderopvang (lockdown) heeft de kinderopvang contact onderhouden met VVE kinderen en hun ouders en zijn ouders extra gestimuleerd om thuis aandacht te besteden aan de (taal)ontwikkeling van hun kind.

02. Er is een zodanig aanbod van voorschoolse voorzieningen dat iedere peuter daar gebruik van kan maken.

Het aanbod van voorschoolse voorzieningen is per 2020 financieel nog toegankelijker gemaakt voor de inwoners van Son en Breugel. Ouders die niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag van het Rijk, ontvangen van de gemeente een subsidie voor peuteropvang. Hiervoor betalen zij een inkomensafhankelijke ouderbijdrage.

Voor VVE geldt deels een inkomensafhankelijke ouderbijdrage en deels een vergoeding door de gemeente. Hiermee worden eventuele financiële drempels voor ouders zo veel mogelijk weggenomen.

In het kader van Breugel Bruist is in 2020 voorbereidend overleg geweest met de kinderopvangorganisaties, om ervoor te zorgen dat peuters die in dit gebied worden opgevangen ook in de toekomst verzekerd kunnen zijn van een goede opvangplek.

03. Lokale onderwijsvoorzieningen zijn voor leerlingen en hun ouders/verzorgers goed bereikbaar en toegankelijk.

In 2020 zijn voor het huisvestingsprogramma twee aanvragen gedaan door de schoolbesturen. Het betreft een aanvraag voor nieuwbouw van bs De Regenboog en bs De Krommen Hoek, op locatie van De Krommen Hoek, en een gezamenlijke aanvraag voor uitbreiding van bs De Bloktempel en bs De Ruimte. Beide aanvragen zijn opgenomen in het huisvestingsplan 2021.

Er is door bs De Ruimte een schadeclaim ingediend, i.v.m. een constructiefout in het schoolgebouw. Er is uitgezocht of de gemeente verantwoordelijk is voor de kosten hiervan. De gemeente en het schoolbestuur zijn in overleg over de opties om tot een goed afwikkeling te komen.

Alle inwoners kunnen zich cultureel en/of kunstzinnig ontwikkelen of ontplooiën.

04. Er is een breed lokaal voorzieningenaanbod op het gebied van cultuur en kunst.

Son en Breugel kent een rijk verenigingsleven en een divers aanbod op het gebied van kunst en cultuur. Door de coronacrisis zijn veel activiteiten niet doorgedaan. Daar waar mogelijk hebben we activiteiten financieel ondersteund met een eenmalige subsidie. Ook het aanbod in de drie wijkvoorzieningen (Vestzaktheater, Braecklant, Boerderij) heeft (grotendeels) stilgelegen door de sluiting van publieke gebouwen.

Het afgelopen jaar is de gemeentelijke kunstcollectie geïnventariseerd. Ook is de opslag voor de collectie verbeterd. De collectie wordt in 2021 gewaardeerd en naar verwachting verkleind.

De basisscholen hebben in 2020 het vierde jaar van de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit doorlopen. Met behulp van een intermediair (in dienst van de Bibliotheek en gesubsidieerd door de gemeente) heeft iedere basisschool een eigen visie op cultuureducatie opgesteld. Ook is een begin gemaakt met een daarop aansluitend activiteitenplan. Hierbij is aandacht voor het lokaal beschikbare culturele aanbod. De regeling wordt de komende jaren voortgezet.

Vanuit de samenwerking op het gebied van Voorzieningen en Evenementen binnen het SGE wordt door gemeenten een kunstroutenetwerk ontwikkeld. Hiervoor is in 2020 vanuit de Regiodeal een bijdrage van € 715.000,- beschikbaar gesteld. Deze bijdrage is gebaseerd op een deel co-financiering van de deelnemende gemeenten. Wij zijn hierin geen financieel partner, maar wel een inhoudelijk partner. Dat betekent dat we wel aansluiten op het kunstroutenetwerk, maar niet bijdragen in de co-financiering.

05. De Bibliotheek blijft een (objectieve) informatievoorziening en voorkomt taalachterstand en laaggeletterdheid.

In 2020 is met de bibliotheek gesproken over een nieuwe overeenkomst en is er toegewerkt naar een visie op bibliotheekwerk. In 2021 sluiten we een nieuwe overeenkomst met de bibliotheek op basis van een actuele visie. De dienstverlening is dit jaar anders ingestoken, doordat de bibliotheek vanwege de coronacrisis een aantal keren haar deuren heeft moeten sluiten. Veel fysieke activiteiten hebben niet plaats kunnen vinden. De bibliotheek heeft met behulp van de afhaalservice voor inwoners een mogelijkheid geboden om boeken te (blijven) lenen. Daarnaast zijn veel activiteiten online georganiseerd.

In 2020 is het Taalpunt met behulp van subsidie (Tel mee met Taal) gestart met een aanbod voor kinderen van laagtaalvaardige ouders. In 2021 wordt dit verder ontwikkeld. De doelstelling is om met samenwerkingspartners in de gemeente Son en Breugel laagtaalvaardige ouders te ondersteunen om het educatief thuismilieu te versterken.

In 2020 hebben we met de gemeenten van de arbeidsmarktregio Zuidoost Brabant het Regionaal Programma Integrale Aanpak Laaggeletterdheid 2020-2024 ontwikkeld. Met dit programma willen we meer mensen bereiken die moeite hebben met taal, rekenen of werken met een computer. We willen een stevig regionaal netwerk van partners opzetten en onderhouden, en inzicht krijgen in het bereik en de effecten van het aanbod basisvaardigheden.

06. Het muziekonderwijs is voor alle kinderen toegankelijk.

Ook in 2020 subsidieerden we het muziekonderwijs voor kinderen uit Son en Breugel. In vergelijking met voorgaande jaren hebben minder jeugdigen een beroep op de regeling gedaan. Een reden hiervoor kan zijn dat het tijdens de start van het cursusjaar (augustus) onzeker was in hoeverre muzieklessen door konden gaan vanwege de coronacrisis.

In 2020 is een start gemaakt met het vernieuwen van de verordening muziekonderwijs 2001. In 2021 wordt de huidige verordening ingetrokken en zal het college de nieuwe subsidieregeling muziekonderwijs 2021 vaststellen.

In het basisonderwijs wordt, afhankelijk van de speerpunten van de cultuurvisie van de school, via het programma van De Cultuur Loper (subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit) ook aandacht besteed aan muzikale vorming bij kinderen.

Inwoners hebben de mogelijkheid om naar behoefte en vermogen optimaal te bewegen en te sporten

07. Integreren van sport in het sociaal domein

In juni 2020 is in samenspraak met sportaanbieders, waaronder sportverenigingen en commerciële aanbieders, het Lokaal Sportakkoord gereed gekomen. In het Lokaal Sportakkoord staan de ambities van de deelnemende partijen beschreven. Bij de uitvoering wordt een relatie gelegd tussen het Lokaal Sportakkoord en de ambities gericht op leefstijl en gezondheidsbevordering zoals opgenomen in de toekomstige nota Lokaal Gezondheidsbeleid beschreven.

08. Stimuleren dat het een gewoonte wordt om dagelijks te bewegen door te wandelen of te fietsen

In 2020 hebben we het lokaal gezondheidsbeleid vernieuwd. De komende vier jaren hebben we onder andere aandacht voor het verbeteren van de leefstijl van onze inwoners. Onderdeel hiervan is het thema bewegen.

De gemeente heeft verschillende initiatieven ondersteund die bewegen stimuleren. Zo hebben we door middel van een subsidie een lokale hardloophvereniging gefaciliteerd in een project waarbij inwoners op een laagdrempelige manier kunnen kennismaken met de hardloopsport.

In de voorbereidingen rondom de omgevingswet is in 2020 aandacht geweest voor het thema bewegen en de gezonde openbare ruimte in het algemeen. Zo hebben we in de omgevingswetdiscussie aandacht gevraagd voor een aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimte om beweging te bevorderen. In de praktijk zien we ook dat dit verbetert. Een voorbeeld hiervan is de 'Slowlane', die mensen stimuleert om fietsend naar hun werk te gaan.

09. Het laten aansluiten van kwetsbare doelgroepen bij bestaande organisaties en activiteiten

Vanwege de coronacrisis was 2020 een bijzonder jaar, voor wat betreft het kunnen organiseren van activiteiten. Binnen de beperkte mogelijkheden hebben organisaties als Stichting Meedoen en Carrousel activiteiten georganiseerd voor kwetsbare doelgroepen. Mede op verzoek van deze organisaties zijn we bovendien toegetreden tot het samenwerkingsverband Uniek Sporten. Dit betekent dat het regionaal aanbod wordt verbreed en de informatie daarover wordt ontsloten door de regionale samenwerking.

In 2020 hebben we bij de uitwerking van de subsidiebeleidsregels ook rekening gehouden met kwetsbare doelgroepen. Daar waar we ons in het verleden alleen richtten op jeugd vinden we vanaf 2020 alle doelgroepen belangrijk. We vinden het dus ook belangrijk dat ouderen sporten om vitaal te blijven, hetzelfde geldt voor mensen met een beperking. Sport is belangrijk voor de gezondheid van onze inwoners, maar helpt ook tegen sociale problemen als eenzaamheid.

10. Versterking verenigingskader en deskundigheidsbevordering.

De afgelopen jaren is het thema 'grensoverschrijdend gedrag' bij onder andere verenigingen belangrijker geworden. Ook in Son en Breugel hebben wij hier, mede op verzoek van de lokale politiek, aandacht aan besteed. De LEVgroep is aangewezen als aanspreekpunt voor dit thema. Zij fungeren als vraagbaak en organiseren thema-bijeenkomsten voor lokale stichtingen en verenigingen. Vanwege de coronacrisis heeft deze bijeenkomst slechts eenmalig plaats kunnen vinden in 2020. Het thema heeft voet aan de grond gekregen door het opnemen van een voorwaarde in iedere subsidiebeschikking richting verenigingen.

Vanuit het Lokaal Sportakkoord is gestart met de oprichting van een Sportraad per 2021.

Het cultuurhistorisch erfgoed van Son en Breugel is bekend en gerespecteerd

11. Behoud en juridisch waarborgen van het cultuurhistorisch erfgoed van Son en Breugel voor de komende generaties.

Cultureel erfgoed

De concept beleidsnota "Cultureel erfgoed (2019-2030) gemeente Son en Breugel" is eind 2020 afgerond en kan begin 2021, samen met het bestemmingplan "Cultuurhistorie" waarin de juridische verankering plaatsvindt van het beleid, ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden. Doelstelling van het erfgoedbeleid is enerzijds de elementen die het DNA van de gemeente Son en Breugel vormen zichtbaar te maken en te duiden en waar nodig te behouden met ruimte voor ingekaderde ontwikkelingsruimte. Daarmee voldoen we met het vaststellen van beleid aan de wettelijk verplichting voor iedere gemeente om te beschikken over erfgoedbeleid. Elementen die opgenomen worden in het erfgoedbeleid zijn de onderdelen monumenten, archeologie, cultuurhistorie beeldbepalende panden en waardevol groen.

Monumentenbeleid

Het monumentenbeleid is in 2020 ongewijzigd. In 2015 is een lijst opgesteld met circa 40 potentiële gemeentelijke monumenten. Deze lijst is ook in 2020 gebruikt voor het beschrijven en aanwijzen van gemeentelijke monumenten. De Monumentencommissie adviseert het college hierover. Hiermee bouwen we geleidelijk een gemeentelijke monumentenlijst op. De regelgeving rondom het monumentenbeleid wordt meegenomen in de op te stellen omgevingsvisie en omgevingsplan.

12. Het cultuurhistorisch erfgoed is zichtbaar voor huidige en komende generaties.

Monumenten

In 2020 heeft de Monumentencommissie het Diepvrieshuisje (Driehoek) voorgedragen voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. Het college heeft het advies overgenomen. In 2020 is met de restauratie van de rijksmonumenten kerktoren en het voormalig raadhuis begonnen. Deze zijn begin 2021 afgerond.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	7	7	8	0
4.2 Onderwijshuisvesting	954	922	868	-54
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	385	412	379	-33
5.1 Sportbeleid en activering	171	235	289	54
5.2 Sportaccommodaties	672	639	673	34
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	450	473	398	-75
5.4 Musea	7	7	0	-6
5.5 Cultureel erfgoed	78	61	40	-21
5.6 Media	381	390	368	-22
Totaal Lasten	3.106	3.146	3.022	-124
Baten				
0.10 Mutaties reserves	537	532	327	-205
4.2 Onderwijshuisvesting	144	144	140	-5
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	10	10	15	5
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	25	25
5.2 Sportaccommodaties	129	129	209	81
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	64	64	72	8
5.5 Cultureel erfgoed	9	9	7	-2
5.6 Media	37	37	30	-7
Totaal Baten	930	925	825	-99
Saldo (baten -/- lasten)	-2.177	-2.221	-2.197	24

Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie

Portefeuillehouder(s)

Jan Boersma

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Leefbare (woon)omgeving	1. Inwoners voelen zich prettig in hun woonomgeving. 2. De openbare ruimte is schoon en inwoners voelen zich verantwoordelijk om hier een steentje aan bij te dragen. 3. Inwoners hebben zeggenschap over de inrichting van het groen en speelvoorzieningen.
Goed vertoeven	4. Inwoners kunnen elkaar bij diverse activiteiten en op verschillende plekken in het dorp ontmoeten. 5. Inwoners kunnen deelnemen aan een scala van activiteiten. 6. Inwoners kunnen op verschillende manieren recreëren.
Leefbare (woon)omgeving	7. Son en Breugel vormt geen belasting voor het klimaat en milieu. 8. In Son en Breugel herstelt de biodiversiteit.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Groenbeleidsplan 2013 - 2024	2013 - 2024	6 februari 2014	2021 (gedeeltelijke herziening)
Uitwerkingsplan Oud Meer 2013 - 2024	2013 - 2024	6 februari 2014	
Evenementenbeleid			
Beleidsnotitie Gladheidsbestrijding 2008			
Beleidsnotitie spelen	2019 - 2024	Vastgesteld in 2020	

Wat hebben we ervoor gedaan?

Leefbare (woon)omgeving

01. Inwoners voelen zich prettig in hun woonomgeving.

In 2020 zijn de wijkschouwen op gebied van verhardingen uitgevoerd door middel van online enquêtes. Het was de bedoeling om de fysieke buurtschouwen uit te gaan breiden met groenonderwerpen. Dit is helaas niet mogelijk gebleken vanwege de Covid 19 maatregelen. Het openbaar groen levert een belangrijke bijdrage aan de leefomgeving. In 2020 zijn we gestart met het groenbeleid te herzien. Er zijn op een aantal plekken openbaar plantsoenvakken ingezaaid met gras en bloemenmengsels om te experimenteren. Het doel is om dit na akkoord van de raad op meer plekken in het dorp te gaan toepassen.

In 2020 zijn we gestart met de inhuur van een externe directievoerder die ervoor gezorgd heeft dat de afspraken met de externe aannemers beter bewaakt worden. Deze directievoerder ziet er scherp op toe dat de aannemers in het groen hun besteksverplichtingen uitvoeren binnen de financiële ruimte waarvoor ze het werk hebben aangenomen.

02. De openbare ruimte is schoon en inwoners voelen zich verantwoordelijk om hier een steentje aan bij te dragen.

Meldingen

In 2020 hebben we 3448 meldingen ontvangen. Veel meldingen hadden overigens betrekking op de overlast van (zwerf)afval. Dit betrof in 2020, 20% van alle meldingen.

Eikenprocessierups

In 2020 is er geëxperimenteerd met een vooruitstrevend maatregelenpakket dat succesvol is gebleken. De overlast is minder groot geweest dan in 2019.

Sloot Gentiaan

November 2020 is de bouwteamovereenkomst met KWS gesloten waardoor er een start tot uitvoering is gemaakt.

In 2020 is ambtelijk gestart met het opstellen van nieuw groenbeleid. Daarbij zijn ook al een aantal plantvakken als experiment ingezaaid met diverse zaaimengsels om alvast te kijken wat het nieuwe beleid kan gaan betekenen. Die vakken zullen medio 2021 beoordeeld worden waarbij dan ook het nieuwe groenbeleid zal worden vastgesteld.

Gladheidsbestrijding

In 2020 hebben we nauwelijks aanhoudende gladheid gehad. Hierop hebben we het strooizout ook minimaal ingekocht en hebben we wel maximale veiligheid geboden.

03. Inwoners hebben zeggenschap over de inrichting van het groen en speelvoorzieningen.

Speeltuintjes

Ook in 2020 zijn alle 39 speeltuintjes weer gecontroleerd op veiligheid. Daar waar nodig zijn de nodige maatregelen genomen om onze kinderen veilig te laten spelen. In maart 2020 zijn de beleidsregels Spelen vastgesteld door het college van B&W.

In 2020 is er nabij de Limburglaan op initiatief van de jeugdgemeenteraad en nieuwe speeltuin gerealiseerd, waarbij elementen voor verschillende leeftijden en activiteiten zijn opgenomen.

Aanvragen voor andere initiatieven zijn in 2020 oriënterend besproken, maar moeten nog concreet worden gemaakt in samenspraak met jeugdigen en bewoners.

Goed vertoeven

04. Inwoners kunnen elkaar bij diverse activiteiten en op verschillende plekken in het dorp ontmoeten.

Kermis

In 2020 is de kermis niet doorgaan als gevolg van corona. Voor de inwoners van Son en Breugel betekende dit een afgelast evenement dat dit jaar helaas geen unicum was. De gemeente is door de afgelasting verpachtingsopbrengsten misgelopen.

05. Inwoners kunnen deelnemen aan een scala van activiteiten.

In verband met de coronacrisis zijn er vanaf maart/april 2020 geen evenementen meer georganiseerd. In 2020 hebben we wel aan het IJsfeest en Carnaval ondersteunende diensten verleend.

06. Inwoners kunnen op verschillende manieren recreëren.

Natuurnetwerk Brabant

Het Natuurnetwerk Nederland en natuurnetwerk Brabant (NNB, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het natuurpact tussen Rijk en provincie is afgesproken om het natuurnetwerk in 2027 gerealiseerd te hebben. Grote delen moeten nog worden verworven, ingericht en bestemd als natuur. Als gemeente hebben we een belangrijke rol in het halen van de doelstellingen voor het natuurnetwerk binnen de eigen gemeentegrenzen. In 2018 is een samenwerking (Dommeldal uit de verf) gestart met de gemeenten Eindhoven, Nuenen, Geldrop-Mierlo, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap en Waterschap de Dommel, om het natuurnetwerk in het gezamenlijke Dommeldal te realiseren. Inmiddels heeft een grondruil plaatsgevonden met Staatsbosbeheer en is een enkele grondaankoop binnen het natuurnetwerk gedaan. Met het herschikken van natuurreserves is budget beschikbaar gekomen om uitvoering te geven aan Dommeldal uit de verf 2.0. In 2020 hebben we gewerkt aan de planvoorbereiding van de ecologische verbindingszone Ekkersrijt.

Bos- en natuurterreinen

In 2019 en 2020 zijn we tot een ontvlechting van het bosbeheer door Staatsbosbeheer gekomen. Er is een nieuwe beheerder aangetrokken die samen met de ambtelijke organisatie in 2020 een nieuw beheerplan heeft gemaakt dat begin 2021 door de raad wordt vastgesteld. Dit beheerplan heeft als doel om het beheer voor de bos- en natuurterreinen vast te leggen voor de komende 10 jaar. Daarbij werken we aan het weerbaar en robuust maken van de natuurterreinen door te zoeken naar kansen voor hydrologisch herstel en verbindingen met omliggende natuurterreinen, het ontwikkelen van een klimaat adaptief bos waar hoge natuurwaarden en houtproductie samen gaan en het behoud van een voor de recreant aantrekkelijk bos met hoge belevingswaarde.

Op dit moment werken we samen met gemeente Best aan een integrale ontwikkelingsvisie Nieuwe Heide - Oud Meer. In deze visie wordt het toekomstbeeld op de langere termijn geschetst, de rode draad voor het beheer van het gehele gebied en projecten die noodzakelijk zijn om de gewenste ontwikkelingen te realiseren. De invloed van deze visie op dit beheerplan zal nog minimaal zijn en eventuele consequenties worden in toekomstige beheerplannen en/of de jaarlijkse werkplannen verwerkt.

Eikenprocessierups

In 2020 hebben we op verschillende manieren preventie en reactief ingezet op de bestrijding van de Eikenprocessierups. In 2020 was er beduidend minder overlast dan in 2019.

Leefbare (woon)omgeving

07. Son en Breugel vormt geen belasting voor het klimaat en milieu.

In Son en Breugel worden al geruime tijd geen chemische bestrijdingsmiddelen in de openbare ruimte toegepast.

08. In Son en Breugel herstelt de biodiversiteit.

Biodiversiteit

In onze werkwijzen hadden we al diverse maatregelen opgenomen om herstel van de biodiversiteit mogelijk te maken. In 2020 worden de bermen al deels ecologisch beheerd. In een deel van de plantvakken wordt het blad niet verwijderd zodat daar een natuurlijke kringloop ontstaat van voeding; dit wordt de komende jaren nog verder uitgebreid waar mogelijk. Er is een projectplan opgesteld voor de realisatie van een ecologische hoofdstructuur op Ekkersrijt. In 2020 is een vleermuistoren in Park Vroonhoven gerealiseerd. Op veel kleinere schaal hebben we samen met het IVN nestkassjes uitgedeeld om mezen aan te trekken die de eikenprocessierups bestrijden. De mogelijke omvorming van veel plantsoenvakken naar een meer ecologische inrichting is in 2020 uitgedacht en zal in 2021 de besluitvorming ingaan.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.568	1.694	1.344	-349
Totaal Lasten	1.568	1.694	1.344	-349
Baten				
0.10 Mutaties reserves	35	76	10	-66
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	27	45	50	5
Totaal Baten	62	120	60	-61
Saldo (baten -/- lasten)	-1.506	-1.573	-1.285	289

Programma 7. Sociale Zaken

Portefeuillehouder(s)

Paul van Liempd

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Inkomensondersteuning	1. Aanbieden inkomensondersteunende voorzieningen
Iedereen moet kunnen meedoen	2. Maatschappelijke deelname en bieden van ondersteuning (CMD)
Iedereen aan het werk	3. Ondersteunen naar betaald werk waarbij eigen rol en verantwoordelijkheid voorop staan

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Persoonlijk en dichtbij	n.v.t.	21 juni 2012	n.v.t.
Uitgangspunten Participatiebeleid	n.v.t.	Commissie BZ 2 september 2014	n.v.t.
Verordeningen participatiewet	n.v.t.	18 december 2014	n.v.t.
Verordeningen werk en inkomen (actualisatie enkele verordeningen participatiewet)	n.v.t.	11 juni 2020	n.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Inkomensondersteuning

01. Aanbieden inkomensondersteunende voorzieningen

Dalend bijstandsbestand

De gemeente Son en Breugel heeft, tegen alle economische verwachtingen in, een dalend aantal inwoners dat gebruik maakt van de Participatiewet (bijstand). Dit komt onder meer omdat iedereen in staat gesteld wordt als volwaardig inwoner mee te doen door in te zetten op werk en begeleidingsmethoden. Ook hebben we hiervoor in de gemeente aanwezige locaties. Hierbij wordt uitgegaan van het principe dat iedereen werkt naar vermogen, bij voorkeur in een reguliere baan. Wanneer dit niet mogelijk is, biedt werken naar vermogen een alternatief bijvoorbeeld gesubsidieerd werk, werk met behoud van uitkering of tegenprestatie, beschut werk of dagbesteding.

Resultaat gemeentelijk bijstandsbudget

We hebben in 2020 middelen overgehouden uit het Rijksbudget voor de betaling van de bijstandslasten. Dit komt enerzijds door het gevoerde beleid en het dalend bijstandsbestand en anderzijds omdat het Rijk budgetten voor bijstand heeft bijgesteld.

Uitvoering Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Vanaf het bekend worden van de 'Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers' (Tozo) in maart 2020, heeft Dienst Dommelvallei de regeling namens de gemeente Son en Breugel uitgevoerd. Er zijn in 2020 drie Tozo regelingen van kracht geweest. Voor de eerste Tozo-regeling van april tot juli hebben we 277 verzoeken voor bijstand ontvangen. De tweede regeling is door het Rijk aangescherpt. Mede hierdoor zijn voor de tweede Tozo regeling minder verzoeken gekomen dan in Tozo 1 (totaal 20% van de aantallen van Tozo 1). De derde regeling is vanaf oktober van kracht en loopt door in 2021. In totaal zijn er meer dan 400 Tozo verzoeken van ondernemers voor bijstand en krediet verwerkt in 2020.

Dienst Dommelvallei heeft veel binnen de bestaande formatie weten uit te voeren. Daarnaast is externe inzet georganiseerd welke ten laste komt van het gemeentelijke uitvoeringsbudget voor Tozo welke door het Rijk beschikbaar is gesteld.

Iedereen moet kunnen meedoen

02. Maatschappelijke deelname en bieden van ondersteuning (CMD)

Toekomstvisie WSD

De WSD heeft in 2020, na de zienswijzen van gemeenten, een besluit genomen over de toekomstige koers. De koers van WSD is gericht op een maximale ondersteuning van inwoners naar werk en participatie. Dit gebeurt door inwoners vanuit het CMD te ondersteunen en werkgelegenheid te organiseren in de gemeenten. Dienst Dommelvallei en WSD werken hiervoor in het CMD samen met maatschappelijke organisaties in Son en Breugel. Hieruit zijn diverse ondersteunende werk- en begeleidingsmethoden ontwikkeld.

Werk- en begeleidingsmethoden

De ondersteunende werkmethode Aanzet, het project Kansen en de begeleiding van Vergunninghouders (PIP) zijn door de beide algehele "corona lock-downs" stilgevallen, aangepast en waar mogelijk weer opgestart. De begeleiding en het werkaanbod zijn dusdanig georganiseerd dat er rekening wordt gehouden met de richtlijnen vanuit het RIVM.

Iedereen aan het werk

03. Ondersteunen naar betaald werk waarbij eigen rol en verantwoordelijkheid voorop staan

Uitstroom naar werk

Ondanks de beperkingen door Covid zijn de uitstroomdoelen van inwoners naar regulier werk behaald. Ook scoort de gemeente bovengemiddeld hoog bij de regionale garantiebanen invulling, samen met de WSD.

Begeleiding Tozo Ondernemers

De gemeente heeft met Dienst Dommelvallei vanaf medio 2020 een unieke aanpak voor de begeleiding van Tozo ondernemers ontwikkeld. Dit hebben we samen gedaan met WSD en de gemeenten Best, Oirschot en Nuenen. Een project waarbij we, naast de wettelijke taak van Tozo inkomensverstrekking, proberen te voorkomen dat deze ondernemers bijstandsafhankelijk worden. Het unieke hiervan houdt in dat we zonder Rijksopdracht pro-actief met regionale/landelijke middelen aan de slag zijn gegaan. De aanpak heeft aandacht gekregen in een publicatie van Binnenlands bestuur.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Werkvoorzieningschap de Dommel (WSD)

WSD voert de verplichtingen uit de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit voor werknemers uit de gemeente Son en Breugel. Daarnaast begeleidt WSD inwoners die in het kader van de Participatiewet ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk.

Voor de toekomst van WSD heeft de gemeenteraad besloten te gaan experimenteren met de 3d ketensamenwerking (tot en met 2019). De WSD is samen met de medewerkers van Dienst Dommelvallei in ons CMD aanwezig om met de ketenpartners samen te werken.

Hiermee is de samenwerking in het sociaal domein geïntensiveerd. Ook zijn er drie concrete projecten gestart.

1. POP Vergunninghouders

Voor elke nieuwe vergunninghouder is en wordt een persoonlijk ontwikkelplan (pop) opgesteld. Dit is samen met de betrokkenen van gemeenten, vrijwilligers en coördinator vluchtelingenwerk, sociale werkvoorziening en Dienst Dommelvallei opgepakt.

2. Kansen voor inwoners met een gemeentelijke uitkering

Met de integrale CMD werkwijze organiseren we betere ondersteuning op gebied van zorg en activering.

3. Aanzet

De inwoners van de gemeente Son en Breugel die ondersteund worden in het kader van bijstand gaan 3 maanden via WSD aan het werk met behoud van uitkering. Deze periode gebruiken we om een goede diagnose te kunnen stellen, zodat we na 3 maanden een vervolgtraject kunnen inzetten dat passend is.

Het transitiearrangement, waarbij de gemeente voor voldoende instroom vanuit de Participatiewet zorgt, is het fundament voor de samenwerking met WSD.

Dienst Dommelvallei

- Dienst Dommelvallei voert voor de gemeente de sociale dienstactiviteiten (Participatiewet, Bijzondere bijstand, gemeentelijk sociaal fonds (gsf) en andere gemeentelijke sociale wetten) uit. Ook wordt beleidsmatig op dit taakveld de gemeente geadviseerd.
- Daarnaast werkt Dienst Dommelvallei, samen met de ketenpartners in het CMD van de gemeente, aan de dienstverlening aan haar inwoners.
- Samen met de WSD heeft Dienst Dommelvallei het samenwerkingsproject in het sociaal domein met de gemeente gestart. Dit heeft geresulteerd in een tweetal projecten (Pop vergunninghouders en Zorgcliënten Sociale Zaken).

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
6.3 Inkomensregelingen	4.103	6.995	5.298	-1.697
6.4 Begeleide participatie	868	950	914	-36
6.5 Arbeidsparticipatie	456	446	442	-3
Totaal Lasten	5.428	8.391	6.654	-1.736
Baten				
6.3 Inkomensregelingen	3.373	6.202	4.872	-1.330
Totaal Baten	3.373	6.202	4.872	-1.330
Saldo (baten -/- lasten)	-2.054	-2.189	-1.783	406

Programma 8. Zorg en welzijn

Portefeuillehouder(s)

Jos de Bruin (welzijn, gezondheidsbeleid), Paul van Liempd (zorg en CMD), John Frenken (GGD)

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Veilig opgroeien en opvoeden	1. Alle jeugdigen kunnen deelnemen aan een (sport)vereniging of activiteit. 2. Jeugdigen ontwikkelen en benutten hun capaciteiten. 3. Jeugdigen groeien op in een veilige (thuis)situatie. 4. Jeugdigen zijn op weg naar een gezonde toekomst.
Iedereen kan meedoen	5. Iedereen moet kunnen participeren. 6. Mensen zijn financieel zelfredzaam. 7. (Toegang naar) zorg en ondersteuning is laagdrempelig, klantgericht en op maat.
Samen wonen en leven	8. Mensen kennen en ondersteunen elkaar in Son en Breugel. 9. Mensen in Son en Breugel weten waar zij terecht kunnen. 10. Mensen zijn sociaal actief. 11. Er zijn voldoende, gevarieerde en goede toegankelijke voorzieningen voor iedereen.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Persoonlijk en dichtbij	n.v.t.	21 juni 2012	n.v.t.
Lokaal gezondheidsbeleid	2021-2024	17 december 2020	2024
Visie wonen met zorg	n.v.t.	29 augustus 2013	n.v.t.
Kader Sociaal Domein	n.v.t.	31 augustus 2017	n.v.t.
Jeugdbeleid Son en Breugel: (op)groeien in een positief opvoedklimaat	n.v.t.	9 mei 2019	n.v.t.

Doelstellingen

Veilig opgroeien en opvoeden

01. Alle jeugdigen kunnen deelnemen aan een (sport)vereniging of activiteit.

Normaal gesproken zouden we in de jaarrekening terugkijken op zaken als Sjurssportief en de jeugdledensubsidie ter bevordering van het organiseren van (sport)activiteiten voor jeugd. Door de coronacrisis heeft dit er in 2020 wat anders uitgezien.

Zoals ieder jaar krijgen verenigingen met jeugdleden subsidie om voor deze doelgroep activiteiten te organiseren. Vanwege de coronacrisis hebben activiteiten begin 2020 een tijdje stil gelegen. Bij de versoepelingen van de maatregelen in het voorjaar hebben sportverenigingen ingezet op het activeren van de jeugd, zowel voor leden als niet-leden.

Door initiatiefnemers uit het dorp is een filmproject voor jongeren georganiseerd in de zomerperiode. Dit bood jongeren de gelegenheid om hun talenten te ontwikkelen.

Het lokale team van de LEVgroep heeft een extra incidentele subsidie ontvangen om een activiteitenaanbod samen te stellen voor de jeugd. Jongeren hebben tijdens de eerste lockdown kwetsbare ouders geholpen met boodschappen doen. In de tweede lockdown is er een breed activiteitenaanbod samengesteld, zowel online als offline, in samenwerking met lokale verenigingen.

02. Jeugdigen ontwikkelen en benutten hun capaciteiten.

De in 2020 geldende coronamaatregelen hebben veel impact gehad op het dagelijks leven van jongeren. Lokale sportieve- en culturele activiteiten lagen grotendeels stil. Binnen de geldende maatregelen is in samenwerking met de LEV groep toch een divers activiteitenaanbod georganiseerd, zowel online als in de buitenlucht. Jongeren konden hun talenten ontwikkelen tijdens een filmproject in de zomer, bij online games en speltoernooien en door buitensportactiviteiten. Ook in de eerste maanden van 2021 wordt dit activiteitenaanbod voortgezet, onder andere in samenwerking met (sport)verenigingen.

Het jongerenwerk heeft ondanks de beperkingen veel contact kunnen houden met de (kwetsbare) jeugd in Son en Breugel.

03. Jeugdigen groeien op in een veilige (thuis)situatie

Vanwege de tijdelijke sluiting van scholen en opvang kwamen gezinnen het afgelopen jaar onverwacht veel meer thuis te zitten. Daar waar dit tot spanningen leidde is noodopvang ingezet. Dit gebeurde in afstemming tussen het CMD, de gemeente, de kinderopvang en de jeugdgezondheidszorg.

De werkdruk op de jeugdcasuïstiek van het CMD was ook in 2020 onverminderd hoog. De professionals van het CMD hebben intensief contact gehouden met gezinnen die bij hen bekend waren. Bij elke vraag is samen met ouders en de kinderen, mits oud genoeg, gekeken naar de (on)mogelijkheden binnen het eigen netwerk. Waar nodig is (opvoedings)ondersteuning geboden vanuit de medewerkers van de netwerkorganisaties binnen het CMD. Indien nodig werd daarbij hulp ingezet vanuit zorgaanbieders.

Daarnaast is ingezet op de samenwerking met de organisaties om de gezinnen en het CMD heen. Er is regelmatig overleg met de huisartsen en de praktijkondersteuners-jeugd over de samenwerking en de wijze waarop gezinnen geholpen worden. Ook de jeugdarts van de GGD heeft een belangrijke rol en bespreekt vanuit haar professie de problematiek en de mogelijkheden met de ouders en kinderen. Tevens zijn er regelmatig overleggen met bijvoorbeeld Veilig Thuis, de GGD en het consultatiebureau om elkaar op te hoogte te houden van ontwikkelen en elkaar snel te kunnen vinden als dat nodig is. Specifiek voor kinderen en jongeren biedt het jongerenwerk van LEV vanuit het CMD ondersteuning aan jongeren. Samen met een consultant van het CMD zijn er sociale vaardigheidstrainingen geboden aan jongeren. Daarnaast heeft de LEV groep een breed activiteitenaanbod voor jongeren georganiseerd, met als bedoeling om de jongeren te activeren en eenzaamheid te voorkomen.

04. Jeugdigen zijn op weg naar een gezonde toekomst.

In 2020 is het lokaal gezondheidsbeleid vernieuwd. In het gezondheidsbeleid is veel aandacht voor een gezonde toekomst voor onze jeugd. Vanaf 2021 gaan we hier concreet mee aan de slag. Een belangrijke bijdrage aan een gezonde toekomst voor onze jeugd is de integratie van de jeugdgezondheidszorg. In 2020 is de GGD erin geslaagd om een doorlopende lijn te realiseren. Dit houdt voor Son en Breugel in dat onze jeugd gedurende de leeftijd 0 tot 18 jaar niet meer door twee organisaties gevolgd wordt, maar door één. Deze doorlopende lijn brengt ons veel gezondheidswinst, onder andere door een integrale benadering en doordat er geen risico is op het verloren gaan van informatie in de overdracht.

Iedereen kan meedoen

05. Iedereen moet kunnen participeren.

In 2020 zijn we volop bezig geweest met de voorbereiding voor de Nieuwe Wet Inburgering. De ingangsdatum is uitgesteld naar 1 januari 2022. De gemeente wordt dan weer verantwoordelijk voor de inburgering. In 2020 hebben we samen met de gemeenten Nuenen, Best en Oirschot meegedaan aan 2 rijkspilots, de Z route en PIP consulents. De resultaten worden landelijk gedeeld en dienen als input voor de nieuwe wet. De taakstelling voor het huisvesten van vergunninghouders is in 2020 gehaald.

Voor de uitvoering van de Wmo is er vanaf 2020 een nieuwe vervoerder voor de Deeltaxi (CVV). Daarnaast heeft er een aanbestedingsprocedure voor trapliften plaatsgevonden. Voor de begeleiding en dagbesteding is in 2020 gestart met een regionaal inkooptraject.

06. Mensen zijn financieel zelfredzaam.

Stichting Leergeld heeft zich in 2020 gericht op het bestrijden van armoede onder kinderen. Kinderen van ouders met een laag inkomen hebben door Stichting Leergeld, en door de inzet van middelen die we ontvangen van het Rijk, de mogelijkheid gehad om deel te nemen aan de maatschappelijke en sportieve activiteiten. Ook zorgt Stichting Leergeld ervoor dat kinderen volledig kunnen participeren op school. Dit doen zij onder andere door te voorzien in de vrijwillige ouderbijdrage en kinderen/gezinnen te voorzien van een laptop. Afgelopen jaar was er door het thuisonderwijs een grote vraag naar laptops.

In 2020 is er een onderzoek uitgevoerd door de GGD naar armoede en inkomensregelingen in Son en Breugel. Dit dient als input voor het armoedebeleid. In 2021 wordt het armoedebeleid verder vormgegeven en vastgesteld door de Raad.

Voor inwoners met een laag inkomen die een eigen bijdrage voor de Wmo of drie aangesloten jaren het volledig eigen risico voor de Zorgverzekeringswet hebben betaald, hebben we een financiële tegemoetkoming toegekend voor deze zorgkosten.

07. (Toegang naar) zorg en ondersteuning is laagdrempelig, klantgericht en op maat.

Om toegankelijke ondersteuning te garanderen is door het CMD ook het afgelopen jaar geïnvesteerd in samenwerking met huisartsenpraktijken, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en zorgaanbieders. Tijdens de eerste lockdown kwamen sommige vormen van zorg tijdelijk stil te liggen (Dagbesteding) en moesten zorgaanbieders overschakelen naar digitale vormen van hulp. De gemeente heeft voor gecontracteerde zorgaanbieders een omzetgarantie bepaald, zodat zij hun aanbod waar mogelijk konden voortzetten en zodat de ondersteuning na de lockdown weer verder kon gaan.

Ondersteuningsvragen van inwoners komen binnen bij de front office, of via bijvoorbeeld het schoolmaatschappelijk werk. Het schoolmaatschappelijk werk heeft een belangrijke functie in de verbinding tussen het CMD, scholen en ouders. Hier is ook het afgelopen jaar in geïnvesteerd, binnen de mogelijkheden van de coronamaatregelen.

De caseload van het CMD is hoog. Gedurende het jaar is er een wachtlijst ontstaan, waardoor vragen moesten wachten. Er wordt altijd gelet op de urgentie van de situatie. Vragen waarbij zorgen zijn over de (directe) veiligheid in een gezin worden direct opgepakt.

In het interne registratiesysteem worden de hulpvragen geregistreerd. In 2020 is het systeem steeds verder ontwikkeld, zodat het werken ermee steeds meer ondersteunend werkt voor de inwoners en de medewerkers.

Vanuit het CMD kan laagdrempelige en kortdurende ondersteuning worden geboden. Indien nodig wordt hulp ingezet van een zorgaanbieder. Aan het einde van 2020 zijn we aan de slag gegaan om het aanbod van deze laagdrempelige ondersteuning beter neer te zetten, zodat inwoners sneller en deskundig worden geholpen.

Om de (lange termijn) effecten van de coronamaatregelen op de jeugd van Son en Breugel in de gaten te houden, initieerde de gemeente een gezamenlijke afstemming tussen onderwijs, opvang, jeugdgezondheidszorg, huisartsen, CMD, jongerenwerk en GGD. Daarnaast is de voor jongeren en hun ouders beschikbare informatie over corona, alsmede de informatie over actuele activiteiten, gebundeld en goed toegankelijk gemaakt voor de inwoners.

Vanaf 2020 zijn we als gemeente verantwoordelijk voor de verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz). De GGD voert dit voor onze gemeente uit. De lokale toegang is belegd bij het CMD. Dit betekent dat onze inwoners daar een melding kunnen doen.

Samen wonen en leven

08. Mensen kennen en ondersteunen elkaar in Son en Breugel.

In 2020 hebben we de samenwerking met Sonenbreugelverbond vernieuwd. We hebben meer aandacht voor verantwoording en zien erop toe dat mensen elkaar kunnen ontmoeten en ondersteunen in onze gemeente. Zo zijn we in 2020 opnieuw verder gegaan met het project Automaatje, een laagdrempelige wijze van vervoer die ook bijdraagt aan het voorkomen van eenzaamheid.

In de coronatijd is er speciale aandacht geweest voor het ondersteunen van onze inwoners. Het lokale team van LEVgroep heeft hier een belangrijke rol in gespeeld. Vanuit het jongerenwerk is de helpende hand uitgestoken naar eenzame ouderen in onze gemeente. Deze ouderen zijn ondersteund bij dagelijkse bezigheden als boodschappen doen of de hond uitlaten. Ook heeft het steunpunt mantelzorg in 2020 weer zijn uitvoering gehad. Het steunpunt heeft in tijden van corona en lockdown ook veel mensen geholpen met het beantwoorden van vragen en oplossen van praktische problemen. Als gemeente hebben we hier een bijdrage aan proberen te leveren door informatie overzichtelijk te bundelen en door beschermingsmiddelen beschikbaar te stellen aan mantelzorgers.

09. Mensen in Son en Breugel weten waar zij terecht kunnen.

Door de coronamaatregelen was de inloopfunctie van het CMD in 2020 helaas gestopt. Deze inloopfunctie is belangrijk in het laagdrempelig contact leggen met de inwoner. We zien dat men inmiddels het CMD ook via de telefoon en e-mail goed weet te vinden.

10. Mensen zijn sociaal actief.

Ook voor sociale activiteiten was 2020 geen eenvoudig jaar. De meeste voor Son en Breugel zo belangrijke evenementen konden niet doorgaan. Voor kwetsbare doelgroepen zijn, binnen de maatregelen, wel wat bijeenkomsten georganiseerd. Een goed voorbeeld hiervan zijn de activiteiten voor ouderen in het Vestzaktheater en een kleine samenkomst van jongeren die zich eenzaam voelen.

Ook andere wijkaccommodaties hebben binnen de beperkende mogelijkheden gekeken naar wat mogelijk was om ontmoeting te faciliteren. Helaas is dit in 2020 (veel) minder geweest dan andere jaren.

11. Er zijn voldoende, gevarieerde en goede toegankelijke voorzieningen voor iedereen.

De beoogde herontwikkeling van Braecklant is even geparkeerd, gelet op een mogelijke combinatie met een gezondheidscentrum op die locatie.

De aanbesteding van Dorpshuis heeft plaatsgevonden en er is gestart met het ombouwen van de kerk naar een nieuw Dorpshuis.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD).

Voor de GGD was 2020 een bewogen jaar, natuurlijk vanwege de coronacrisis maar ook vanwege de integratie van de jeugdgezondheidszorg. Vanwege de coronacrisis zag het jaar 2020 er anders uit voor de GGD, de infectieziektebestrijding heeft dit jaar de overhand genomen. Vanuit het Rijk zijn veel taken bij de GGD belegd zoals het testen vaccineren en voorlichten. Gezondheidspreventie heeft letterlijk plaats moeten maken voor de medewerkers die zich bezighouden met de bestrijding van het coronavirus. Financieel gezien heeft het bij de GGD ook voor grote kostenposten gezorgd, deze komen niet op het bordje van de 21 gemeenten maar worden gedekt door het Rijk. Zoals gezegd was 2020 ook het jaar van het voltooiën van de integratie van de jeugdgezondheidszorg, ondanks de coronacrisis is het de GGD samen met Zuidzorg en Zorgboog gelukt op per 1 januari 2021 een doorlopende lijn in de JGZ te realiseren. Ook de jaarcijfers laten zien dat de GGD erin is geslaagd om het weerstandsvermogen te verhogen, weliswaar niet zoveel als gedacht maar dit is begrijpelijk gezien de coronacrisis. Door deze integratie en de verdere uitvoering van de bestuursopdracht heeft de GGD er in 2020 voor gezorgd dat ze klaar zijn voor de toekomst.

Inkoopsamenwerking Een 10 voor de jeugd

De gemeente Son en Breugel vormt samen met 10 andere gemeentes een regionale inkoopsamenwerking voor de jeugdhulp. Deze samenwerking is in 2020 geformaliseerd met een samenwerkingsovereenkomst.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
0.10 Mutaties reserves	0	525	480	-45
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.029	2.062	1.881	-181
6.2 Wijkteams	1.785	1.108	1.088	-20
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	525	525	635	110
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	1.963	2.063	2.178	115
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.045	3.285	2.746	-539
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	5	16	4	-12
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	163	193	222	29
7.1 Volksgezondheid	653	653	638	-14
Totaal Lasten	9.168	10.431	9.874	-556
Baten				
0.10 Mutaties reserves	10	152	10	-142
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	169	252	253	1
6.2 Wijkteams	0	0	1	1
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	181	181	96	-84
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	2	2
Totaal Baten	360	584	363	-221
Saldo (baten -/- lasten)	-8.809	-9.846	-9.511	335

Programma 9. Milieu en Duurzaamheid

Portefeuillehouder(s)

Paul van Liempd

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van invloed op de leefomgeving en handelen hiernaar.	1. Maatschappelijke betrokkenheid: samen met de samenleving en verschillende stakeholders gaan we invulling geven aan de duurzaamheidsdoelen waarbij het proces centraal staat en de oplossingen samen bedacht worden
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op het klimaat en handelen hiernaar.	2. In 2020 zijn wij een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie en in 2030 een klimaatneutrale gemeente. Al onze producten, diensten en activiteiten zijn vrij van uitstoot en we dragen actief bij aan een fossiel-vrije energievoorziening.
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de fysieke leefomgeving en handelen hiernaar.	3. In 2030 is de fysieke leefomgeving waarin we leven effectief ingericht waarbij het behoud en herstel van de (oorspronkelijke) biodiversiteit centraal staat en waarbij het gebruik van gezonde, natuurlijke en gerecyclede materialen en producten vanzelfsprekend is. 4. In de ruimte waarin we leven gaan we goed om met onze waterhuishouding en zijn we weerbaar tegen klimaatsveranderingen.
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de leefomgeving en handelen hiernaar door gebruik te maken van duurzame vervoersmiddelen.	5. We verplaatsen ons in onze fysieke leefomgeving met behulp van duurzame energiebronnen. 6. Ons wegennet en de publieke ruimte is zo ingericht dat alle plekken eenvoudig zijn te bereiken en er ook ruimte is ontstaan voor alternatieve vormen van mobiliteit en ontmoeting.
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op het grondstoffengebruik (materialen) en handelt hiernaar.	7. In Son en Breugel gebruiken we alleen nog materialen van gezonde en natuurlijke herkomst waarbij we zoveel mogelijk inzetten op hergebruikte materialen. 8. Al onze materialen zijn aan het einde van de levensduur eenvoudig terug te brengen in gesloten natuurlijke of technische kringlopen.
De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de sociale leefomgeving en handelen hiernaar.	9. Wij bieden kansen aan hen die dat nodig hebben en zorgen dat de omgeving waarin gewerkt wordt je inspireert, verzorgt en voedt. Onze omgeving brengt je fysiek en mentaal in balans. 10. We houden een gezond leef- en werkklimaat in stand en met goed werkgeverschap bevorderen we welzijn en geluk.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsnota Duurzaamheid	2016-2020 met doorkijk naar 2030	6 oktober 2016	2021
Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2022	2016-2022	6 oktober 2016	2022
Klimaatbestendig Son en Breugel 2030	2017-2030	2 november 2017	n.t.b.

Doelstellingen

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van invloed op de leefomgeving en handelen hiernaar

01. Maatschappelijke betrokkenheid: samen met de samenleving en verschillende stakeholders gaan we invulling geven aan de duurzaamheidsdoelen waarbij het proces centraal staat en de....

Bewustwordingscampagne: Wat we doen is groen!

Deze continue campagne is bedoeld om de inwoners van Son en Breugel te laten inzien dat zij door het aanpassen hun eigen gedrag en woning zelf een steentje kunnen bijdragen aan het reduceren van de CO₂-uitstoot.

Duurzaamheidsprijzen

Vanwege de coronacrisis is ervoor gekozen om geen duurzaamheidsprijs uit te reiken in 2020.

Buurkracht

Vanwege de coronacrisis is er voor gekozen om dit jaar geen buurtcampagne te doen met Buurkracht.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op het klimaat en handelen hiernaar.

02. In 2020 zijn wij een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie en in 2030 een klimaatneutrale gemeente. Al onze producten, diensten en activiteiten zijn vrij van uitstoot en....

Deze doelstelling is onder de noemer Duurzaamheid benoemd als focusgebied in het Collegeprogramma. Onderstaande projecten dragen bij aan een klimaatneutraal Son en Breugel in 2030:

Regionale Energie Strategie:

In 2020 is de concept RES vastgesteld door het college samen met een vastgestelde reactie door college en raad verstuurd richting de RES MRE. De reactie geeft tevens invulling aan de belangen die het college moet borgen in de regio.

Transitievisie warmte:

In 2020 is de gemeente gestart met de transitievisie warmte. Samen met woningbouwcorporaties, bewoners, netbeheerders, vastgoedeigenaren, andere stakeholders en medeoverheden moet elke gemeente een visie opstellen. Deze dient vóór 1 januari 2022 vastgesteld te worden in de gemeenteraad. De TVW geeft richting aan het uitfaseren van aardgas en de toekomstige duurzame warmtebronnen met als eindpunt 2050.

Groene Zone:

Er zijn vanuit het regionale zonnepanelenproject De Groene Zone 37 installaties voor zonnepanelen bijgeplaatst. Dit levert een CO₂-winst op van 104 ton CO₂/jaar.

In totaal zijn er 186 installaties geplaatst (191 gecontracteerd) met een CO₂-winst van 457 ton CO₂/jaar. De totale investeringssom is circa € 1,2 miljoen.

Regeling reductie energieverbruik

In 2020 is de aanpak Regeling Reductie Energieverbruik uitgevoerd. De aanpak is gefinancierd door het ministerie van BZK op basis van plan van aanpak vanuit Son en Breugel. Vanwege corona zijn er de volgende activiteiten georganiseerd:

- Inkoopactie voor particuliere inwoners
- Voucherregeling voor kleinschalige maatregelen
- Energieadviezen SonEnergie

Inkoopactie

619 inwoners (13% van de doelgroep) hebben in totaal 721 offertes gevraagd bij de inkoopactie. Er zijn 250 adviezen aan huis uitgevoerd. Dit heeft in totaal geleid tot 129 opdrachten. 76 woningen hebben zonnepanelen aangeschaft en 42 woningen verschillende vormen van isolatie (vloer, glas, spouw). Dit is een conversie van 21% van het aantal aangevraagde offertes en 2.6% van de aangeschreven doelgroep. In totaal heeft dit gezorgd voor een investering van circa € 600.000,-, met een jaarlijkse besparing van € 70.000,- aan energiekosten en 194 ton CO₂/jaar.

Het aantal opdrachten zal in 2021 nog toenemen, omdat de herhaling van de inkoopactie gestart is in december 2020.

Voucherregeling

In totaal zijn er in 2020 1.288 vouchers ingediend voor in totaal € 87.451,- aan subsidie. Er resteert nog € 52.086,- subsidie in 2021 van de in totaal € 139.537,-.

Steekproefsgewijs over Nederland geeft Winst uit je Woning aan dat er circa 3 euro investering komt uit elke € 1 aan subsidieregeling. Het is niet duidelijk of deze cijfers ook direct van toepassing zijn in Son en Breugel.

Energieadviezen Son Energie

In 2020 heeft SonEnergie 17 energieadviezen uitgevoerd en 3 nieuwe energiecoaches opgeleid, vanuit de middelen van de RRE aanpak. Er resteren nog 8 energieadviesgesprekken in 2021 vanuit het huidige budget.

Regeling Reductie Energieverbruik-Woningen

In 2020 is er een nieuwe subsidie aangevraagd voor een vergelijkbare aanpak als de RRE bij huurwoningen in 2021 en 2022. Op 9 maart 2021 heeft het college een positieve beschikking ontvangen van € 208.821,16 voor het organiseren van de volgende maatregelen in 2021 en 2022:

- Voucherregeling voor huurwoningen.
- Inkoopactie voor LED verlichting voor huur- en koopwoningen.
- Inkoopacties voor particuliere koopwoningen.

Verduurzamen van Ekkersrijt:

Doelgroep: bedrijven Ekkersrijt

Resultaat 2020: Er is een subsidie toegekend voor het controleren van 15 bedrijven met een kantoorfunctie, met een hoog energieverbruik. Deze bedrijven zouden in 2020 bezocht worden met als doel om hun maatregelen te laten treffen om de CO2 uitstoot te beperken. Vanwege corona is de uitvoering grotendeels in 2021.

De ODZOB is gestart met de Versterkte Uitvoering Energiebesparings- en informatieplicht (VUE), gefinancierd vanuit de Rijksoverheid, om bedrijven aan te schrijven die niet voldoen aan de informatieplicht en/of de wet milieubeheer (investeringen met 5 jaar terugverdientijd). In Son zijn er 74 bedrijven aangeschreven en 2 bedrijfscontroles geweest (11 controles schuiven door naar 2021). In 2021 heeft de ODZOB aanvullende middelen gekregen om meer controles uit te voeren.

Steeds meer bedrijven plaatsen zonnepanelen op de grootschalige daken van Ekkersrijt. Eind 2020 was circa 15% van alle daken >1000m2 bedekt met zonnepanelen.

Postcoderoosproject Renders door SonEnergie

Doelgroep: alle inwoner van Son en Breugel en Sint-Oedenrode

In 2020 zijn de voorbereidingen afgerond voor de postcoderoosproject op dak van de agrariër Renders in Sonniuswijk door SonEnergie. SonEnergie is bezig met de werving van leden voor het project. De gemeente ondersteunt SonEnergie hierin waar het kan.

Klimaatbegroting:

Doelgroep: bestuurders en ambtenaren.

Resultaat in 2020: vastgestelde jaarrekening/begroting met daarin geïntegreerd de klimaatdoelstellingen.

Verduurzamen maatschappelijk vastgoed:

Doelgroep: bestuurders en ambtenaren

Resultaat in 2020:

Strategie vastgesteld voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.

Aanbieden van energieadvies en ondersteuning aan sportverenigingen (gefinancierd door het ministerie van Volksgezondheid en Sport).

Er is een nieuw contract gesloten met Greenchoice voor 100% groene stroom en 100% gecompenseerd groen gas

De voorbereidingen zijn gestart voor een Green Deal Zorg 2.0 om zorgpartijen te helpen om de bedrijfsvoering te verduurzamen. Het proces wordt getrokken door de gemeente Eindhoven en de Omgevingsdienst, de gemeente Son en Breugel kan aanhaken. In 2021 volgt de formele besluitvorming.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de fysieke leefomgeving en handelen hiernaar.

03. In 2030 is de fysieke leefomgeving waarin we leven effectief ingericht waarbij het behoud en herstel van de (oorspronkelijke) biodiversiteit centraal staat en.....

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen vooral terug in programma 6 en 10.

04. In de ruimte waarin we leven gaan we goed om met onze waterhuishouding en zijn we weerbaar tegen klimaatsveranderingen.

We werken met diverse partijen in het Waterportaal ZuidoostBrabant (ZOB) samen om doelstellingen op het gebied van stedelijk waterbeheer en riolering te realiseren. Het Waterportaal ZOB is een samenwerkingsverband van Waterschap De Dommel en ca. 13 gemeenten. In 2017 is de samenwerking om maatregelen in het kader van de kaderrichtlijn Water te realiseren verlengd tot 2021.

Vanuit het gemeentelijk rioleringsplan 2016-2022 zijn activiteiten opgenomen om de riolering operationeel te houden en te optimaliseren. Om dit te realiseren zijn werkzaamheden en projecten opgenomen. Onderstaande project opsomming geeft een deel van de projecten en werkzaamheden weer.

Onderstaande projecten dragen bij aan een klimaatbestendig Son en Breugel:

a. Stimuleringsregeling afkoppelen regenwater

Bewoners en bedrijven stimuleren we met een subsidie van € 300,- om schoon regenwater dat op verhard oppervlak (verhardingen of daken) op hun perceel valt, af te koppelen van het gemengd rioolstelsel. Bij het afkoppelen van 200 woningen per jaar kan een CO2 besparing van 8,53 ton CO2 per jaar worden behaald. Waterschap de Dommel heeft in 2020 een bijdrage beschikbaar gesteld van € 90.000,-. Dit bedrag is door ons ingezet om bewoners en bedrijven extra te stimuleren door het subsidiebedrag voor de eerste 300 aanvragers te verdubbelen naar € 600,-. In 2020 hebben 111 bewoners de (verdubbelde) subsidie ontvangen. De definitieve bijdrage van Waterschap de Dommel was daarom € 33.300,-. Voor 2021 heeft Waterschap de Dommel opnieuw een bijdrage beschikbaar gesteld, ditmaal van € 78.000,-. Hiermee kunnen we de eerste 260 aanvragers een verdubbeld subsidiebedrag aanbieden.

b. Burgerparticipatie in afkoppelprojecten

Het streven is en blijft om inwoners en bedrijven bij de gemeentelijke doelstellingen voor water te betrekken. Helaas is het vanwege COVID 19 in 2020 niet mogelijk gebleken om de actie "Tegel eruit, plant erin" met een lokale hovenier te organiseren.

c. Belastingdifferentiatie rioolheffing

Voortvloeiend uit het Gemeentelijk Rioleringsplan heeft de commissie AZ in 2018 ingestemd met een onderzoek naar belastingdifferentiatie voor huishoudens die wel en niet afgekoppeld zijn. Begin 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd om vanaf 1 januari 2020 een gedifferentieerde rioolheffing in te voeren. Door belastingdifferentiatie worden doelstellingen vanuit de rapportage "Klimaatbestendig Son en Breugel 2030" verweven met beleid.

Dit doel is concreet vertaald in de doelstelling dat na 10 jaar 2/3de van het objecten is afgekoppeld (dit zijn jaarlijks 389 objecten). In 2020 zijn er 335 objecten afgekoppeld (bestaande- en nieuwbouw samen), waarmee er op 31-12-2020 in totaal 2.224 objecten zijn afgekoppeld.

d. Pilot financiële prikkels voor klimaatadaptatie

In 2019 hebben we van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een subsidie ontvangen voor de pilot "Financiële prikkels voor klimaatadaptatie" van het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie. Voortkomend uit de subsidie hebben we ons geconformeerd deel te nemen aan de "Alliantie financiële prikkels". De Alliantie is bedoeld om te onderzoeken op welke wijze het beste financiële prikkels kunnen worden verstrekt en hieruit lering te trekken.

e. Blauwe ader sloot Gentiaan

In 2019 hebben bewoners van De Gentiaan een schetsontwerp van de sloot gepresenteerd aan de commissie Grondgebiedzaken. Het plan bestaat uit het baggeren van de sloot, het realiseren van "wateraansluitingen" op aanliggende straten (ter voorkoming wateroverlast en droogte, het vervangen van voetgangersbruggen, het vervangen van beschoeiingen en het realiseren van extra waterberging. Het schetsontwerp is vastgesteld en is in 2019 verder uitgewerkt. In 2020 heeft de aanbesteding van het project plaatsgevonden. Gekozen is voor een bouwteamovereenkomst waarin opdrachtgever en opnemer als partner optrekken bij de verdere planuitwerking en uitvoering. Door personele wisseling en een gecompliceerd communicatietraject vanwege Covid 19 is het niet mogelijk gebleken om in 2020 te starten met de uitvoering van het project.

f. Rioolverzwaring Taylorstraat – Nieuwstraat – Dommelstraat

In 2020 is niet gestart met de integrale voorbereiding van de rioolverzwaring ten behoeve van het ontlasten van de riolering in de Sparrenlaan. Vanwege een personele wisseling is het niet mogelijk gebleken om dit project op te starten.

g. Grondwatermeetnet

Het is belangrijk om inzicht te krijgen in veranderingen van het grondwaterpeil, zodat we onze inwoners altijd goed kunnen helpen bij bijvoorbeeld het maken van weloverwogen keuzes bij bouwplannen of het afkoppelen van regenwater. Voor het grondwatermeetnet worden meetpunten (peilbuizen) met automatische meetapparatuur geplaatst. De bestaande peilbuizen worden met circa 20 peilbuizen uitgebreid. De aanleg, instandhouding en metingen worden samen met Waterschap De Dommel en Brabant Water vormgegeven. De aanbesteding van dit project heeft in 2020 plaatsgevonden. De feitelijke uitvoering vindt in 2021 plaats.

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen ook terug in programma 6 en 10.

h. Blauwe sportparken

Op sportpark Schuttersheide willen we peilgestuurde drainage aanbrengen in de verzamelleiding van het drainagesysteem onder de drie kunstgrasvelden. Dit draagt bij aan de klimaatdoelstelling van gemeente en waterschap om droogte te bestrijden en hemelwater langer in het gebied vast te houden. Tevens neemt het waterverbruik voor het beregenen van de sportvelden af. Om dit te realiseren is er in 2020 een samenwerkings- en realisatieovereenkomst met Waterschap de Dommel aangegaan. Indien de werkzaamheden uiterlijk voor eind 2021 worden afgerond verstrekt waterschap de Dommel 100% subsidie.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de leefomgeving en handelen hiernaar door gebruik te maken van duurzame vervoersmiddelen.

05. We verplaatsen ons in onze fysieke leefomgeving met behulp van duurzame energiebronnen

Dienstreizen

Voor de buitendienst is er in 2020 een elektrische auto aangeschaft.

Er is geen plan gemaakt voor het verduurzamen van de dienstreizen. Bij toekomstige kansen kijken we of we hier verder stappen in kunnen zetten. Vanwege corona heeft dit op korte termijn geen prioriteit.

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen ook terug in programma 4.

06. Ons wegennet en de publieke ruimte is zo ingericht dat alle plekken eenvoudig zijn te bereiken en er ook ruimte is ontstaan voor alternatieve vormen van mobiliteit en ontmoeting.

Laadpalen

Resultaat in 2020:

Er zijn 3 nieuwe openbare laadpalen bijgeplaatst. In totaal zijn er 12 publieke laadpunten die vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Son en Breugel.

Daarnaast werd door de provincies Noord-Brabant en Limburg in 2020 een collectieve aanbesteding afgerond met als doel de publieke laadinfrastructuur voor elektrische auto's in genoemde provincies fors uit te breiden de komende jaren en waarbij de opdracht werd gegund aan Vattenfall. De gemeente Son en Breugel is deelnemer aan dit project. Eind 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor de beoordeling van nieuwe locaties van laadpunten.

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen ook terug in programma 4 en 9 onder doelstelling 3.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op het grondstoffengebruik (materialen) en handelen hiernaar.

07. In Son en Breugel gebruiken we alleen nog materialen van gezonde en natuurlijke herkomst waarbij we zoveel mogelijk inzetten op hergebruikte materialen.

In alle inkooptrajecten houden we structureel rekening met maatschappelijk verantwoord inkopen, waar circulaire economie onderdeel van uitmaakt.

08. Al onze materialen zijn aan het einde van de levensduur eenvoudig terug te brengen in gesloten natuurlijke of technische kringlopen.

Onderstaand project draagt bij aan deze doelstelling:

Optimalisatie afvalinzameling

Doelgroep: alle inwoners in Son en Breugel

Doel is om in 2020 5% restafval te hebben (35 kg). Huidige realisatie ligt tussen 100 en 110 kg per persoon (circa 18%). Het doel is dus niet bereikt.

Resultaat in 2020:

1. Overbruggingsovereenkomst voor inzameling van huishoudelijk afval met Baetsen voor 2021
2. Onderzoek naar het effect van andere inzamelvarianten voor huishoudelijk afval op het gebied van milieu, service, kosten en werkgelegenheid.
3. Onderzoek naar samenwerkingsvoordelen met de GR Blink. Besluitvorming in 2021.
4. Sluiten van een overeenkomst met Attero voor de verwerking van GFT vanaf 1-1-2021.

De inwoners en de gemeenschap zijn zich bewust van hun invloed op de sociale leefomgeving en handelen hiernaar.

09. Wij bieden kansen aan hen die dat nodig hebben en zorgen dat de omgeving waarin gewerkt wordt je inspireert, verzorgt en voedt. Onze omgeving brengt je fysiek en mentaal in balans.

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen terug in programma 3, 5, 6, 7, 8, 10 en 11.

10. We houden een gezond leef- en werkklimaat in stand en met goed werkgeverschap bevorderen we welzijn en geluk.

Onderstaande projecten dragen bij aan deze doelstelling:

a. Eindhoven Airport.

Onderstaande projecten dragen bij aan deze doelstelling:

Eindhoven Airport

Doelgroep: inwoners Son en Breugel

Resultaat 2020: Het kabinet heeft Van Geel gevraagd om een nieuw advies over de toekomst van Eindhoven Airport. In het nieuwe advies wordt het rapport uit 2019 opnieuw bevestigd.

In 2020 zijn de gemeenten, TNO, omgevingsdienst gestart met de uitrol van het regionale meetnet. In het 1e kwartaal van 2021 zal de meetkast in Son en Breugel worden geïnstalleerd.

b. Geluid A50

In 2019 heeft RWS geconstateerd dat de huidige maatregelen onvoldoende zijn om de geluidshinder binnen de wettelijke kaders te houden. De conclusie was dat er aanvullende maatregelen nodig zijn.

In 2020 hebben ze onderzoek gedaan en op basis hiervan ligt er momenteel een concept voorstel bij het ministerie. De verwachting is dat het ministerie in 2021 een besluit neemt. Vervolgstappen zijn pas mogelijk als het ministerie een besluit neemt over het voorstel van RWS.

c. Wettelijke taken

Onder dit thema valt ook een aantal wettelijke taken in het kader van duurzaamheid: de zogenoemde VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving van bedrijven die onder de Wet milieubeheer / Wabo vallen) en het adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen over bodem, lucht, geluid en externe veiligheid. Deze taken worden grotendeels door de ODZOB uitgevoerd.

Inspanningen ten behoeve van deze doelstelling komen ook terug in programma 3, 5, 7, 8, 10 en 11.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) voert namens de gemeente de vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingstaken uit op het gebied van milieu. Daarnaast ondersteunt de ODZOB de gemeente op het gebied van allerlei milieu gerelateerde zaken zoals bodem, externe veiligheid, fijn stof, geuremissies etc.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
7.2 Riolering	595	595	953	358
7.3 Afval	1.427	1.672	1.477	-195
7.4 Milieubeheer	484	755	584	-171
Totaal Lasten	2.505	3.021	3.013	-8
Baten				
0.10 Mutaties reserves	0	0	207	207
7.2 Riolering	1.343	1.343	1.390	47
7.3 Afval	1.832	1.732	1.602	-130
7.4 Milieubeheer	28	254	137	-117
Totaal Baten	3.203	3.329	3.336	7
Saldo (baten -/- lasten)	697	308	323	15

Programma 10. Ruimtelijke inrichting

Portefeuillehouder(s)

John Frenken (ruimtelijke ontwikkeling, wonen en Omgevingswet, Jan Boersma (centrumvisie - dorpshuis-, grondzaken en grondbeleid), Jos de Bruin (Breugel Bruist)

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Een gezonde en leefbare leefomgeving	<ol style="list-style-type: none"> 1. De uitvoeringsprogramma's van de Toekomstvisie, Structuurvisie, Woonvisie en overige beleidsvisies dragen bij aan een gezonde en leefbare leefomgeving. 2. De nieuwe Omgevingsvisie en het nieuwe Omgevingsplan voor Son en Breugel integreren, met een goede afweging, de ruimtelijke ontwikkelingsambities, de woonvisie, de klimaatambitie, de energievisie, de watervisie, de visie op erfgoed en visie op gezondheid.
Son en Breugel maakt onderdeel uit van de regio als ware er sprake van één gemeente	<ol style="list-style-type: none"> 3. Een bestuurlijke en ambtelijke inbreng vanuit Son en Breugel in regionale samenwerkingsverbanden m.b.t. het fysieke domein 'Ruimte' resp. 'Wonen'. 4. Regionale afspraken mee wegen in lokaal beleid en daarmee de bestemmingsactiviteiten in Son en Breugel relateren aan de regionale ambities op de terreinen 'Ruimte' resp. 'Wonen'.
Effectieve doorwerking van wet- en regelgeving in Son en Breugel	<ol style="list-style-type: none"> 5. Optimaal gebruik maken van de mogelijkheden van wet- en regelgeving. 6. Implementatie in Son en Breugel van de Omgevingswet voor 1 januari 2021.
Een levendig, groen en vitaal dorp	<ol style="list-style-type: none"> 7. Voorzien in een tijdige en kwaliteitsbewuste ontwikkeling van ontwikkelingslocaties voor de diverse bestemmingsactiviteiten. 8. Voorzien in voldoende gedifferentieerde woningbouw voor een diversiteit aan doelgroepen.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Toekomstvisie voor Son en Breugel	2012 - 2030	21 juni 2012	omgevingsvisie Son en Breugel en omgevingsplan Son en Breugel (2021)
Structuurvisie voor Son en Breugel	2014 - 2030	6 februari 2014	idem
Woonvisie voor Son en Breugel	2012 - 2020	20 december 2012	idem
Woningbouwprogramma Son en Breugel 2016/2020 – 2030 (addendum op de Woonvisie)	2016/2020 - 2030	16 juni 2016	idem
Cultureel Erfgoed (2021 - 2030) gemeente Son en Breugel	2021-2030	n.v.t.	
Centrumvisie Son	n.v.t.	21 juni 2012	idem
Centrumvisie Breugel en uitvoeringsprogramma	n.v.t.	21 juni 2012 resp. 29 augustus 2013	idem
Plan van Aanpak Implementatie Omgevingswet Son en Breugel (Implementatieprogramma Omgevingswet)	2016 - 2029	6 december 2016 (college)	omgevingsvisie Son en Breugel en omgevingsplan Son en Breugel (2021)
Urgentieverordening gemeente Son en Breugel 2016	n.v.t.	17 december 2015	
Afsprakenkader Wonen 2017 SGE	2017 e.v.	21 december 2017	n.v.t.
Landschapsinvesteringsregeling gemeente Son en Breugel	2013 e.v.	29 augustus 2013	idem
Intergemeentelijke Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa	2011 e.v.	1 september 2011	n.v.t.
Verslingerd aan de Dommel	2012 e.v.	23 augustus 2012	idem
Visie Sciencepark	2017 e.v.	21 december 2017	
Nota Grondbeleid	2021-2024	17 december 2020	2024
Kaders als Koers - kaders voor de woningbouwprogrammering op ontwikkelingslocaties	2019 e.v.	19 december 2019	
Visie wonen SGE		Mei 2019	
Ontwikkelingslocaties; Kaders als Koers; Doelgroepen in Beeld		Oktober 2019	

Wat hebben we ervoor gedaan?

Een gezonde en leefbare leefomgeving.

01. De uitvoeringsprogramma's van de Toekomstvisie, Structuurvisie, Woonvisie en overige beleidsvisies dragen bij aan een gezonde en leefbare leefomgeving.

In de geldende beleidsvisies (zie overzicht 'relevante beleidsnota's) zijn ambities, doelstellingen en veelal ook uitvoeringsprogramma's opgenomen die een richting aanduiden. Veelal is er sprake van een uitnodiging aan de samenleving en andere netwerkpartners van Son en Breugel om te komen met eigen initiatieven. Zodra er door derden initiatieven worden ingediend, worden deze getoetst aan de intenties van deze visies.

Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie Son en Breugel

De Structuurvisie geeft niet alleen aan wat moet, maar ook wat kan. De Structuurvisie (met als subtitel 'een ruimtelijke uitnodiging voor 2020/2030') biedt kaders om particuliere initiatieven te kunnen beoordelen. In 2020 zijn meerdere initiatieven ingediend en beoordeeld.

De 'Intergemeentelijke Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa' en de visie 'Verslingerd aan de Dommel' maken onderdeel uit van de 'Structuurvisie Son en Breugel'. Binnen de samenwerking in Rijk van Dommel en Aa hebben we met de gemeenten Nuenen, Eindhoven en Geldrop-Mierlo en waterschap De Dommel, Staatsbosbeheer en Brabants Landschap de intentie uitgesproken om gezamenlijk de ontbrekende onderdelen in het Natuurnetwerk Brabant, waar het Dommeldal onderdeel van uitmaakt, te realiseren. Dit project is opgenomen onder programma 6. De in te richten natuur dient uiteindelijk ook planologisch te worden verankerd. Dit zal plaats vinden in het kader van het omgevingsplan, welk plan naar verwachting eind 2022 zal worden vastgesteld.

Het Rijk van Dommel en Aa valt ook binnen het 'Van Gogh National Park', wat met name gericht is op het (recreatief) vermarkten van een groter natuur en landschapsgebied binnen Brabant. Er is actief deelgenomen aan de overleggen hierover.

Uitvoering geven aan de Woonvisie (incl. Woningbouwprogramma) Son en Breugel

Op het terrein van het wonen is een Huisvestingsverordening van kracht die toeziet op het onderdeel urgentie. Daaraan geven we uitvoering. De verordening was van kracht tot en met 31 december 2019. Conform de regionale 'Samenwerkingsagenda' is deze verordening geactualiseerd. De nieuwe "Huisvestingsverordening 2020-2023" is op 19 december 2019 vastgesteld door de raad en is per 1 januari 2020 in werking getreden. In 2020 is het onderdeel 'huurders aan het roer' via een pilot vorm gegeven en heeft eind 2020 tot een evaluatie geleid waarvan voorzien is dat dit in het 1e kwartaal van 2021 in werking treedt.

Op het taakveld wonen vindt samenwerking plaats binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE). Deze wordt ook verder geïntensiveerd. De afstemming met de provincie vindt plaats binnen de Ontwikkeldagen. Het in 2017 tot stand gekomen 'Afsprakenkader Wonen SGE 2017' (vastgesteld door de raad op 21 december 2017) was de opmaat naar een nieuw regionaal woningbouwprogramma, waarbij realisme en elkaar versterken vanuit elkaars kracht (kwaliteiten), belangrijke uitgangspunten zijn. Dit hebben we verder vorm gegeven in de 'Visie op Wonen voor het SGE', welke door de raad is vastgesteld in 2019. De uitwerking hiervan heeft plaatsgevonden in de vorm van een Uitvoeringsprogramma (2019-2020). We hebben in 2020 ingestemd met geleverd de regionale Woondeal. Dit heeft mede vanaf 2020 geleid tot verkenningen in het kader van de regionale woningbouwimpuls en versnellingsopgave ten aanzien van de woningbouwontwikkelingen.

Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma dat verbonden is met de centrumvisie Son

Het centrum van Son is op dit moment op twee fronten in beeld, te weten het te realiseren 'Dorpshuis' en de renovatie van het gemeentehuis. De renovatie van het gemeentehuis loopt op schema en er wordt nu een start gemaakt met de inrichting. Eind februari 2021 is de oplevering geland en in het laatste weekend van februari 2021 staat de verhuizing op de planning. Op 2 maart 2021 gaat het gemeentehuis ook weer open voor onze inwoners.

Voor wat betreft het te realiseren 'Dorpshuis' zetten we grote stappen. De aanbesteding is afgerond en alle voorbereidingen worden getroffen voor de start van de benodigde sloop werkzaamheden. Ook is de vergunning aangevraagd en wij verwachten dat deze begin 2021 wordt verleend zodat we dan ook meteen aan de gang kunnen gaan met de bouwactiviteiten. Met een geraamde bouwtijd van 14-16 maanden is dan de verwachting, onvoorziene zaken daargelaten, dat het Dorpshuis Q1-2022 kan worden opgeleverd aan de inwoners van Son en Breugel.

Uitvoeringsprogramma centrum Breugel

In 2020 zijn er duidelijke stappen gezet binnen het project Breugel Bruist! Na voorbereiding is gestart met de renovatie van De Boerderij. Voor de scholen heeft in 2020 besluitvorming plaatsgevonden m.b.t. het voteren van een krediet zodat de nieuwbouwplannen door het schoolbestuur uitgewerkt kunnen worden. Om antwoord te geven op de vraag of nieuwbouw dan wel renovatie de beste optie is voor De Bongerd, is er een onderzoek uitgevoerd en zijn er een aantal mogelijke scenario's

beschreven. Besluitvorming begin 2021 heeft geresulteerd in de keuze voor nieuwbouw van De Bongerd in de vorm van een sporthal waar ook de 'grote zaalsporten' (zaal hockey, -voetbal, handbal en korfbal) plaats kunnen vinden. Tenslotte is er teneinde de verbinding te borgen tussen de verschillende centrumfuncties een Gebiedsvisie met een bijbehorende grondexploitatie gemaakt en vastgesteld voor inrichting van de openbare ruimte. Deze gebiedsvisie op hoofdlijnen wordt in 2021 verder uitgewerkt in deelplannen waarin eenheid, herkenbaarheid en verbinding tussen de verschillende onderdelen centraal staan. Groen is hierin de drager van het gebied.

Bijdrage gezonde en leefbare leefomgeving

De invulling en uitvoering van alle ambities, doelstellingen dragen bij aan een leefbare leefomgeving. De aandacht om ook te spreken van een bijdrage aan een 'gezonde leefomgeving' is relatief nieuw. Niet omdat initiatieven bijdroegen aan een verslechtering van de gezondheid, maar specifieke aandacht ten aanzien van het gezonder maken ontbrak nog.

Ambities, beleid, programma's, inhoud en dergelijke krijgen een plaats in de wettelijk voorgeschreven kaders van de 'omgevingsvisie Son en Breugel (1.0)' (afweging beleidsintenties/ambities) en het 'omgevingsplan Son en Breugel (1.0)' (juridisch kader).

02. De nieuwe Omgevingsvisie en het nieuwe Omgevingsplan voor Son en Breugel integreren, met een goede afweging, de ruimtelijke ontwikkelingsambities, de woonvisie, de klimaatambitie.....

Bijdragen in het kader van de Omgevingswet, de omgevingsvisie en het omgevingsplan

De Omgevingswet vraagt om een integrale afweging van alle beleidsvelden met invloed op de fysieke leefomgeving, zodat we een veilige en gezonde leefomgeving kunnen realiseren. Variabelen zijn onder meer de leefbaarheid, gezondheid, mobiliteit, werkgelegenheid, duurzaamheid, veiligheid en wonen. Naast een aantal andere ambities ('inzichtelijkheid', 'samenhangende benadering', 'versnellen en verbeteren' en 'lokale afwegingsruimte') vereist de Omgevingswet een integrale inbreng van ook nieuwe beleidsthema's op het gebied van gezondheid, klimaat, energie.

De ambities (op te nemen in een omgevingsvisie) zullen op grond van een nadere afweging van alle beleidsthema's als activiteit in het fysieke domein worden toegedeeld (op te nemen in het omgevingsplan; het juridisch kader). De wijze waarop bepaalde ambities worden uitgewerkt en/of tot uitvoering komen wordt zichtbaar in de bij de omgevingsvisie horende programma's.

In 2020 is verder vorm gegeven aan het implementatieprogramma van de Omgevingswet, is verder gewerkt aan de bouwstenen voor de 'omgevingsvisie Son en Breugel (1.0)' en het 'omgevingsplan Son en Breugel (1.0)'.

Son en Breugel maakt onderdeel uit van de regio als ware er sprake van één gemeente.

03. Een bestuurlijke en ambtelijke inbreng vanuit Son en Breugel in regionale samenwerkingsverbanden m.b.t. het fysieke domein 'Ruimte' resp. 'Wonen'.

Bijdragen leveren aan en uitvoering geven aan rijks-, provinciale- en regionaal ruimtelijke ontwikkelingen

Het gaat met betrekking tot het Rijk om bijdragen aan en het uitvoeren van vigerende en nieuwe wetgeving. De grootste impact heeft de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022 met verplichtingen voor de gemeente om te beschikken over een gemeentelijke omgevingsvisie en gemeentelijk omgevingsplan.

De digitale presentatie van de juridische plannen heeft ook in 2020 volgens de wettelijke voorschriften plaats gevonden.

Op provinciaal niveau is deelgenomen aan bijeenkomsten over onder meer de provinciale omgevingsvisie, de provinciale omgevingsverordening en deelname aan de "Ontwikkeldagen" (voorheen het Regionaal Ruimtelijk Overleg).

In het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) is ambtelijk en bestuurlijk deelgenomen aan onder meer werkgroepen, projectgroepen, het Ambtelijk Overleg Wonen SGE, het Ambtelijk Overleg Ruimte SGE, ambtelijk overleg over de transitie landelijk gebied, het portefeuillehoudersoverleg (poho) Wonen SGE, poho Ruimte SGE. De agenda's van de poho's zijn daarbij voorzien van de benodigde adviezen.

04. Regionale afspraken mee wegen in lokaal beleid en daarmee de bestemmingsactiviteiten in Son en Breugel relateren aan de regionale ambities op de terreinen 'Ruimte' resp. 'Wonen'.

Naast onze lokale ambities en programma's maakt Son en Breugel deel uit van het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) en de Metropoolregio Eindhoven (MRE).

De uitkomst van de bijdragen die wij (en andere deelnemende gemeenten) leveren, vormen onder andere beleidsnotities, nakomen van de bestuurlijk gemaakte afspraken.

Voorbeelden zijn de "Integrale Strategie Ruimte", "Afsprakenkader Wonen SGE", "Begrippenlijst Wonen MRE", de "Visie op Wonen SGE" en de bijbehorende "Uitvoeringsprogramma's", de "Huisvestingsverordening 2020-2023" m.b.t. onderdeel urgentie en de Woondeal. Deze binding en regionale kaders hebben ook op lokaal niveau betekenis. We kunnen niet ongehinderd helemaal onze eigen gang gaan. Dat houdt in dat in het kader van bijvoorbeeld gebiedsontwikkelingen of woningbouwopgaven we rekening hebben gehouden met de regionale context.

Effectieve doorwerking van wet- en regelgeving in Son en Breugel.

05. Optimaal gebruik maken van de mogelijkheden van wet- en regelgeving.

Afronden herziening bestemmingsplannen

Om te voldoen aan rechtelijke uitspraken, de wettelijke verplichtingen uit het rijks- en provinciaal beleid, de doorwerking van bepalingen uit de Structuurvisie Mobiliteit en Ruimte (Rijksbeleid), de Erfgoedwet (cultuurhistorische regelingen), bepalingen uit de Structuurvisie provincie Noord-Brabant en de Verordening Ruimte (provinciaal beleid), is het in bepaalde gevallen noodzakelijk om nieuwe bestemmingsplan te gaan voorbereiden of vigerende bestemmingsplannen te herzien.

Als uitvoering hiervan is een herziening van het bestemmingsplan voor het buitengebied in procedure. Tegen dit bestemmingsplan "Buitengebied; Herziening 2017" is beroep aangetekend. Wij zullen verweer voeren. Afronding van deze procedure zal in 2021 plaatsvinden.

In het kader van de procedure van het bestemmingsplan "Ekkersrijt; Herziening 2017" heeft de Raad van State een 'tussenuitspraak' gedaan inzake de ontsluitingsstructuur (bedrijf Jansen). De raad heeft hiertoe in april een nieuw besluit genomen. We wachten nu op de eindzitting van de Raad van State. De procedure met betrekking tot het bestemmingsplan "Bebouwde kommen; Herziening 2019" (als uitvloeisel van een uitspraak van de Raad van State om de bestemming 'Wonen; Boswonen' anders te regelen), is afgerond. Het bestemmingsplan is in 2020 onherroepelijk geworden.

Actualisatie bestemmingsplannen 10 jaar na vaststelling

Als gevolg van de te verwachten inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022, is op grond van de "Wet afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen" (1 juli 2018) de actualisatie van de vigerende bestemmingsplannen die een looptijd hebben van maximaal 10 jaar, niet meer nodig. De vigerende bestemmingsplan gaan van rechtswege over in het gemeentelijk omgevingsplan. Er zijn in 2020 om die reden geen stappen gezet.

Nieuwe visies

Nieuwe wet- en regelgeving (incl. jurisprudentie) dienen op een effectieve wijze een doorwerking te krijgen in onze bestaande juridische plannen (nu nog bestemmingsplannen, vanaf 1 januari 2022 het omgevingsplan).

Voor nieuwe beleidsvisies geldt, dat er in 2020 met de inhoudelijke vormgeving al rekening wordt gehouden met een koppeling naar onze omgevingsvisie (1.0).

06. Implementatie in Son en Breugel van de Omgevingswet voor 1 januari 2021.

Voor het fysieke domein gaan circa 26 wetten, regelingen en circa 120 AMvB's die momenteel toezien op ruimtelijke ordening, milieu, leefomgeving, wonen, klimaat, energie, water, groen, gezondheid, bouwen, mobiliteit e.d. op in de Omgevingswet. De Omgevingswet wordt gevolgd door 4 AMvB's, enkele aanpassingswetten, de Invoeringswet, het Digitale Stelsel Omgevingswet, een Overgangsregeling e.d.

De Omgevingswet treedt 1 januari 2022 in werking. De implementatie van de Omgevingswet vergt meerdere jaren. De implementatie moet dan ook niet gezien worden als een kortdurend project, maar is aangepakt als een meerjarig programma.

Een eerste aanzet tot het implementatieprogramma van de Omgevingswet is vorm gegeven in het Plan van Aanpak Implementatie Omgevingswet Son en Breugel (2016). Middelen zijn beschikbaar gesteld. In 2020 is verder invulling gegeven aan het proces van de implementatie van de Omgevingswet, het opstellen en vormgeven van de omgevingsvisie en het omgevingsplan voor Son en Breugel. De raad is betrokken via een aantal werksessies. De vaststelling van de 'omgevingsvisie Son en Breugel' is voorzien eind 2021. De vaststelling van het 'omgevingsplan Son en Breugel' (versies 1.0) is voorzien eind 2022.

Een eerste oefening

Begin 2017 is besloten om de "Visie Sciencepark" niet meer op de traditionele wijze te vertalen in een bestemmingsplan, maar om te anticiperen op de Omgevingswet. In de vorm van een pilot (ook te zien als leerproces en kennismaking met de Omgevingswet) is in 2020 gewerkt aan een "omgevingsplan Sciencepark" voor dit gebied op Ekkersrijt.

De provincie Noord-Brabant ziet dit deelgebied inmiddels als een regionaal werklandschap. Zij heeft in dat kader extern opdracht gegeven voor de ruimtelijke en kwalitatieve kaders. De planning van deze opdracht heeft er voor gezorgd dat onze werkzaamheden tot het opstellen van de contouren van het "omgevingsplan Sciencepark" in de loop van 2020 zijn vertraagd in afwachting op de ruimtelijke studie.

Naar verwachting kan daarna de afronding en de vaststellingsprocedure van het omgevingsplan van start gaan.

Een levendig, groen en vitaal dorp.

07. Voorzien in een tijdige en kwaliteitsbewuste ontwikkeling van ontwikkelingslocaties voor de diverse bestemmingsactiviteiten.

Vorm geven, planvoorbereiding, planprocedures diverse ontwikkelingslocaties

Op dit moment is er sprake van meerdere ontwikkelingslocaties en vraagstellingen. Met betrekking tot de vraag "welke locatie willen wij voor een bepaalde vraag en programmering inzetten voor de realisatieperiode 2021/2022 – 2024/2025" zijn eind 2019 nieuwe afspraken gemaakt bij de vaststelling van de notitie "Kaders als Koers -kaders voor de woningbouwprogrammering op ontwikkelingslocaties 1 t/m 13-". In 2020 is hieraan voor het eerst uitvoering aan gegeven. De commissie grondgebiedzaken is meerdere malen geïnformeerd en om advies gevraagd over de stand van zaken van diverse ontwikkelingslocaties.

Uitvoering geven aan planprocedures t.b.v. nieuwe initiatieven (bebouwde kommen, Ekkersrijt, buitengebied, initiatieven binnen de gebiedsvisies "Wolfswinkel", "Keske" en "Driehoek".)

Voor de diverse deelgebieden zijn ruimtelijke ontwikkelingen begeleid. De diverse beleidsnotities vormen daarbij het afwegingskader. Als resultante hebben we in 2020 nieuwe initiatieven ontvangen en zijn eerste stappen ten behoeve van bestemmingsplanprocedures gestart.

Als resultaat zijn meerdere initiatieven opgepakt, afgerond.

Uitvoering geven aan de gronduitgifte en woningbouw in Sonniuspark

In 2020 is het laatst bouwveld (veld K) projectmatige bouw verkocht en inmiddels in aanbouw. Ook zijn de laatste vrije bouwkvelds van de gemeente voor de individuele bouw verkocht dan wel in optie genomen. De commissie Grondgebiedszaken is in 2020 aan de hand van een voortgangsrapportage niet geïnformeerd over de ontwikkelingen, maar eerst in januari 2021.

08. Voorzien in voldoende gedifferentieerde woningbouw voor een diversiteit aan doelgroepen.

Woningbouwprogramma Son en Breugel 2016/2020-2030

Dit woningbouwprogramma is een aanvulling op de reeds vastgestelde Woonvisie. Gezien de wijzigingen in wet- en regelgeving en herziene kaders vanuit de regio is het van belang om de te volgen koers voor onze woningbouwprogrammering vanuit onze eigen ambities (Toekomstvisie, Structuurvisie en Woonvisie) in relatie tot onze positie in de regio te actualiseren. Meest recent is in 2019 de notitie "Kaders als Koers -kaders voor de woningbouwprogrammering op ontwikkelingslocaties 1 t/ 13-" vastgesteld. Hierin wordt voor een aantal ontwikkelingslocaties de kaders voor de woningbouwprogrammering beschreven. Aanvullend hierop is de notitie "Doelgroepen in beeld" van belang.

Dit betekent dat we de bouwopgave in relatie tot de woonbehoefte van de diverse woonconsumenten / doelgroepen concreter vormgeven. Voor wat betreft de samenwerking met de corporaties wordt hieraan verder invulling gegeven in de prestatieafspraken.

Prestatieafspraken

Naar aanleiding van de nieuwe Woningwet zijn in 2017 "prestatieafspraken nieuwe stijl" gemaakt met Woonstichting 'thuis en Woonbedrijf. Ook de huurdersvertegenwoordigers van beide corporaties zijn hierbij betrokken.

Jaarlijks doen de beide corporaties een zgn. 'bod' op de gemeentelijke Woonvisie / Woningbouwprogramma. Via een vaste jaarlijkse wettelijke cyclus leidt dit tot een actualisatie van de prestatieafspraken, waarbij de gemeente meer "in control" is.

De raad wordt hierover jaarlijks geïnformeerd door middel van een aparte bijeenkomst over (de voortgang van) de uitvoering van de prestatieafspraken en actuele thema's die hieraan raken. Tevens verkennen we de mogelijkheden om dit op (sub)regionaal niveau te doen dan wel met gemeenten (belanghouders) waarbij 'thuis en Woonbedrijf' ook bezit hebben.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	104	207	145	-63
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	12	12
8.1 Ruimtelijke ordening	542	1.168	338	-830
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	9.009	8.994	12.926	3.933
8.3 Wonen en bouwen	642	647	684	37
Totaal Lasten	10.297	11.016	14.105	3.089
Baten				
0.10 Mutaties reserves	92	705	307	-399
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	140	208	260	52
8.1 Ruimtelijke ordening	31	460	-158	-619
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	9.107	9.089	13.913	4.824
8.3 Wonen en bouwen	693	693	784	92
Totaal Baten	10.063	11.155	15.106	3.951
Saldo (baten -/- lasten)	-235	139	1.001	862

Programma 11. Economie

Portefeuillehouder(s)

Jan Boersma

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Duurzame economische structuur	1. Scheppen van goede voorwaarden voor versterking Son en Breugelse én regionale economie door regionale en lokale beleidsontwikkeling en uitvoering. 2. Structureel overleg met de ondernemersverenigingen OVSB en OVE. 3. Vergroten arbeidsmarktparticipatie.
Ruimte om te ondernemen	4. Doorontwikkeling Ekkersrijt via het programma van Masterplan Ekkersrijt. 5. Intensiveren relatiebeheer.
Aantrekkelijk verblijfsklimaat	6. Toekomstbestendig en aantrekkelijk centrum. 7. Versterken aantrekkelijkheid (meubelboulevard) Ekkersrijt. 8. Stimuleren van recreatieve en toeristische initiatieven.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Masterplan Ekkersrijt	2015 e.v.	12 november 2015	

Doelstellingen

Duurzame economische structuur.

01. Scheppen van goede voorwaarden voor versterking Son en Breugelse én regionale economie door regionale en lokale beleidsontwikkeling en uitvoering.

Mede door het coronavirus is het afgelopen jaar een vreemd jaar geweest. Zowel regionaal als lokaal voelden we de gevolgen van deze pandemie. De economie heeft enerzijds een goed jaar gehad, de industrie trok sterk aan en het aantal buitenlandse orders voor de brainportbedrijven namen toe. Anderzijds hadden we ook te maken met diverse lockdowns, die juist consumentensectoren, zoals winkels, horeca en contactberoepen een flinke knauw hebben gegeven.

Op het niveau van de Metropoolregio Eindhoven is gewerkt aan een herstelaanpak breed economisch vestigingsklimaat. Deze aanpak kent een drietal lijnen, scholing en vorming, digitalisering MKB en centrumgebieden.

Op het niveau van het Stedelijk Gebied Eindhoven is gewerkt aan een nieuwe programmering bedrijventerreinen, de doorontwikkeling van 9voor1 (voorheen 1-loket) en uitvoering van het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW).

Op lokaal niveau is door de continu veranderende maatregelen en daarmee gepaard gaande consequenties voor ondernemers en bedrijven volop ingezet op afstemming en communicatie met het (georganiseerde) bedrijfsleven.

02. Structureel overleg met de ondernemersverenigingen OVSB en OVE.

Met beide ondernemersverenigingen (OVSB en OVE) en de werkgroepen Centrumteam en Boulevardmanagement is zeer regelmatig overleg gevoerd. De fysieke kwartaal overleggen hebben tijdelijk plaatsgemaakt voor wekelijkse online en telefonische overleggen om zo snel te kunnen schakelen op actuele Covid-19 ontwikkelingen.

Naast strategische vraagstukken zoals voorverkenning van de 2e ontsluiting Ekkersrijt, visie op energie- en warmtetransitie zijn ook concrete uitvoeringsvraagstukken besproken over aanpak parkeeroverlast en zwerfafval. Maar natuurlijk hebben vooral de Covid-19 maatregelen en afstemming hierover de agenda's grotendeels bepaald waarbij veelvuldig in samenwerking gecommuniceerd is met de beide achterbannen.

De gemeente neemt actief deel in het centrumteam. Het centrumteam heeft door de lockdowns helaas een beperkt deel van haar plannen kunnen uitvoeren. Deze richtte zich vooral op 'koop lokaal' initiatieven zoals de geschenkbonnenactie. Het centrumteam is uitgebreid met nieuwe ondernemers en is op sterkte om plannen na opheffen van de lockdown alsnog te gaan uitvoeren.

03. Vergroten arbeidsmarktparticipatie.

Vergroten arbeidsmarktparticipatie

Bij het regionaal werkgeversservicepunt 04 werkt kunnen ondernemers terecht kunnen voor dienstverlening rondom hun personeelsvraagstukken. Het servicepunt bundelt de krachten van de 13 gemeenten in Zuidoost Brabant, het UWV en de Sociale Werkbedrijven (Ergon, WSD-Groep en WVK-groep). De totale doelstelling is het bemiddelen van 1300 inwoners naar passende vacatures waarvan specifiek jaarlijks 450 banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Deze doelen zijn gerealiseerd. Onze gemeente scoort bovengemiddeld hoog bij de realisatie.

Daarnaast zijn er voor de specifieke ondersteuning van ondernemers regionale middelen gebruikt. We hebben samen met de andere WSD gemeenten (Best, Oirschot, Nuenen) gedaan. We hebben vanaf medio 2020 alle Tozo ondernemers benaderd in de vier gemeenten voor de behoefte van begeleiding naar werkgelegenheid. Uiteindelijk hebben we met 180 ondernemers contact gehad en de behoeften voor specifieke hulp en ondersteuning besproken en ingezet. Deze specifieke inzet continueren we in 2021.

Ook ondersteunen we via deze middelen inwoners via de Participatiewet bij het vinden van een plaats op de arbeidsmarkt. Zo hebben we in de gemeenten de voorbereidingen getroffen voor de oorspronkelijke doelgroep POW (specifieke begeleiding van 42 inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt/kwetsbare jongeren). Dit voeren we afhankelijk van de ontwikkelingen van corona in 2021 uit.

Ruimte om te ondernemen.

04. Doorontwikkeling Ekkersrijt via het programma van Masterplan Ekkersrijt

De projecten uit het Masterplan Ekkersrijt zijn in het afgelopen jaar verder vormgegeven en/of afgerond. Zo is het deel van de Slowlane op het grondgebied van Son en Breugel aangelegd. Verder is er hard gewerkt aan de voorverkenning van de 2e aansluiting op Ekkersrijt en is er een bestekplan opgesteld voor de aanleg van de Ecologische Verbindingszone. Alle 3 projecten op Ekkersrijt. In samenspraak met de omgevingsvisie, wordt ook de visie op Ekkersrijt herijkt. De voortgang van de omgevingsvisie vindt u in programma 10.

05. Intensiveren relatiebeheer.

Het college hecht grote waarde aan een goede relatie met het lokale bedrijfsleven. Helaas hebben veel geplande netwerk- en informatiebijeenkomsten geen doorgang kunnen vinden en waren bedrijfsbezoeken niet mogelijk.

De online alternatieven met het lokale bedrijfsleven bleken na gewenning een goed alternatief om toch in contact te blijven met ondernemersorganisaties en individuele bedrijven. Zo hebben we een fysieke bijeenkomst over cybersecurity online georganiseerd. Daarnaast is ambtelijk stevig ingezet op actief relatiebeheer via de account manager bedrijven. Deze is dagelijks in contact met bedrijven, vastgoedeigenaren, beleggers en met ontwikkelaars van nieuwe initiatieven om optimale dienstverlening te waarborgen, geïnformeerd te blijven over alle ontwikkelingen.

De aanbesteding van 2 typen buitenreclames in het openbaar gebied Ekkersrijt heeft plaatsgevonden. Naast een structurele verhoging van de opbrengsten heeft het ook een kwaliteitsverbetering van de reclam dragers opgeleverd en een uitbreiding van reclamemogelijkheden en bewegwijzering voor onze bedrijven .

Aantrekkelijk verblijfsklimaat.

06. Toekomstbestendig en aantrekkelijk centrum.

Een goede kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan de aantrekkelijkheid van het centrum. De gemeente heeft wederom geïnvesteerd in decemberverlichting en de hanging baskets. Daarnaast is in samenwerking met het centrumteam een grote kerstboom geplaatst op het Raadhuisplein. Helaas zijn veel evenementen die het centrum zo vaak gezellig en aantrekkelijk maken door Covid-19 maatregelen afgelast.

De gemeente heeft na oplevering van de nieuwbouw aan de Airbornestraat overeenstemming bereikt met partijen over herhuisvesting van een warenwinkel in de plint en uitbreiding van een supermarkt aan de Heistraat dat bijdraagt aan behoud van de detailhandelsstructuur in het centrum.

07. Versterken aantrekkelijkheid (meubelboulevard) Ekkersrijt.

Dit jaar bezet gemeente Son en Breugel de 2e plaats op de jaarlijkse ranglijst economische toplocaties Nederland van Bureau Louter. Een bevestiging van onze economische structuur waarop we trots mogen zijn. Dit geldt natuurlijk ook in het bijzonder voor de investeringen in en functioneren van het bedrijvenpark Ekkersrijt.

In het eerste deel van het jaar is een aantal projecten gerealiseerd die de kwaliteit van Ekkersrijt ten goede komen. Zo is de aansluiting op de slowlane, een nieuwe afslag naar het Meubelplein en ook de HOV halte bij Ikea gerealiseerd. Tevens is door het instellen van een verbodzone op Ekkersrijt Oost de parkeeroverlast ter plaatse aangepakt.

Door de lockdown is het overleg met boulevardmanagement over het vergroenen van de meubelboulevard, verbeteren van bewegwijzering en het verbeteren van het verblijfsklimaat uitgesteld. Het blijft echter ieders ambitie om dit na de lockdown spoedig te hervatten.

08. Stimuleren van recreatieve en toeristische initiatieven.

Stand van zaken Van Gogh Nationaal Park

Op 1 september 2020 heeft het college besloten om toe te treden tot het Van Gogh NP voor de periode 2021 t/m 2023.

Verder hebben zich geen nieuwe recreatieve of toeristische initiatieven gemeld.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE)

De Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE) is een verbonden partij waarmee samen wordt gewerkt op het bedrijventerrein. De Stichting verzorgt de beveiliging van het terrein middels camera's die in het openbaar gebied hangen en een beveiligingsteam.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	121	121	126	5
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	17	92	38	-54
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	38	45	35	-10
3.4 Economische promotie	66	55	58	3
Totaal Lasten	242	313	257	-57
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	34	14	13	-1
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	21	21	13	-7
3.4 Economische promotie	34	0	2	2
Totaal Baten	88	34	29	-5
Saldo (baten -/- lasten)	-154	-279	-228	51

Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder(s)

Jan Boersma

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Vorzieningsniveau in evenwicht met beschikbare middelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een reëel en structureel sluitende begroting. 2. Belastingen en andere baten heffen om ambities waar te maken. 3. Een goede risicobeheersing en een weerstandsvermogen van voldoende omvang om de risico's op te kunnen vangen.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota activering, waardering en afschrijving	n.v.t.	20 juni 2013	n.v.t.
Nota reserves en voorzieningen	n.v.t.	24 mei 2011	n.v.t.
Financiële verordening	n.v.t.	22 juni 2017	n.v.t.
Treasurystatuut	n.v.t.	2014	n.v.t.
Nota risicomangement en weerstandsvermogen	n.v.t.	21 maart 2013	n.v.t.
Belastingverordeningen			

Wat hebben we ervoor gedaan?

Vorzieningsniveau in evenwicht met beschikbare middelen

01. Een reëel en structureel sluitende begroting.

De financiële situatie van onze gemeente is gezond te noemen en dat willen we graag zo houden. Op basis van een onderzoek door accountantsbureau BDO wordt de financiële positie van de gemeente Son en Breugel als uitmuntend bestempeld. Om de gemeentefinanciën goed op orde te houden is het ook belangrijk dat de begroting reëel en structureel in evenwicht is. Een reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn. Als de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht.

In de provinciale begrotingsbrief bij de begroting 2020 stelde het financiële toezicht dat de door de raad vastgestelde begroting 2020 niet structureel en reëel in evenwicht was. Het was echter voor hen voldoende aannemelijk dat dit evenwicht uiteindelijk in het laatste jaar van de meerjarenraming (nagenoeg) tot stand zou komen. Inmiddels is de begroting 2021 vastgesteld met een reëel en structureel evenwicht.

Het begrotingsjaar 2020 begon met een nadeel van € 1.085.779,00. Daarnaast zijn er dit jaar twee bestuursrapportages opgesteld en een aantal begrotingswijzigingen geweest met een positief resultaat van € 30.218,00. Het opstellen van de jaarrekening is daarmee van start gegaan met een nadelig resultaat van € 1.055.561,00.

02. Belastingen en andere baten heffen om ambities waar te maken.

Het uitgangspunt bij de OZB heffing is dat wordt geïndexeerd met het percentage van de gewogen kostenontwikkeling en dat de heffingen en leges 100% kostendekkend zijn. Voor 2020 is er sprake van een WOZ-waardestijging. De waardeontwikkeling bedraagt voor woningen 6,9% (rapport waarderingskamer), voor niet-woningen ongeveer 1%.

De nieuwe OZB tarieven zijn in 2020 als volgt tot stand gekomen:

1. Het tarief is evenredig aan de waardeontwikkeling (woningen 6% en niet-woningen 1%) verlaagd.
2. Het tarief is met de inflatiecorrectie van 2,5% geïndexeerd.
3. Daarna zijn de OZB tarieven verhoogd. Voor woningen bedraagt de extra verhoging 2%, voor de niet-woning gebruikersbelasting bedraagt de verhoging 3%, en voor de niet-woningen eigenarenbelasting 8%.

De ramingen voor de baten OZB 2020 waren als volgt:

Eigenaren woning: € 2.200.500,00
Eigenaren niet-woning: € 1.111.200,00
Gebruikers niet-woning: € 862.100,00
Realisatie in 2020 is als volgt:
Eigenaren woning: € 2.247.403,00
Eigenaren niet-woning: € 1.110.952,00
Gebruikers niet-woning: € 831.975,00

03. Een goede risicobeheersing en een weerstandsvermogen van voldoende omvang om de risico's op te kunnen vangen.

2020 is het jaar van covid-19, lock downs en afgelasting van evenementen geworden. Een jaar dat we extra kosten hebben moeten maken. Dit risico hadden we bij het opstellen van de begroting 2020 niet kunnen voorzien. In algemene zin is een risico crisisbeheersing voorzien. Bij de begroting 2021 is naast de risico's van de gevolgen ook voorzichtig met extra kosten rekening gehouden.

Kijkend naar de top 15 van de geïnterpreteerde risico's hebben er zich een aantal gemanifesteerd. We houden we rekening met risico's binnen het sociaal domein en een specifiek risico bij de bouwkundige problemen rondom sporthal de Landing. Deze hebben zich gemanifesteerd.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2020) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Afwijking budget 2020
Lasten				
0.10 Mutaties reserves	0	4.013	4.013	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1.086	-1.056	1.639	2.695
0.4 Overhead	6.114	6.854	6.584	-270
0.5 Treasury	29	-151	284	435
0.61 OZB woningen	70	70	105	35
0.62 OZB niet-woningen	14	14	13	-1
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	34	34	37	2
0.8 Overige baten en lasten	651	787	0	-787
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	225	225	157	-68
Totaal Lasten	6.052	10.791	12.832	2.041
Baten				
0.10 Mutaties reserves	274	4.963	4.944	-19
0.4 Overhead	81	191	209	17
0.5 Treasury	527	395	437	42
0.61 OZB woningen	2.209	2.209	2.267	58
0.62 OZB niet-woningen	1.973	1.973	1.943	-30
0.64 Belastingen overig	9	9	0	-9
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	19.615	20.606	21.078	472
0.8 Overige baten en lasten	316	316	0	-316
Totaal Baten	25.004	30.662	30.878	216
Saldo (baten -/- lasten)	18.952	19.871	18.046	-1.826

Inhoudelijke rapportages

Inleiding

Jaarverslag bezwaarschriften, klachten en juridisch kwaliteitszorg opgenomen

Jaarverslag bezwaarschriftencommissie en juridische zaken 2020

Bezwaarschriftencommissie

Inleiding

De gemeente Son en Breugel beschikt over een onafhankelijke bezwaarschriftencommissie, als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht. De bezwaarschriftencommissie voorziet de burgemeester, het college en de gemeenteraad van advies ten aanzien van ingediende bezwaarschriften van burgers en bedrijven tegen besluiten van de gemeente. In de meeste gevallen vindt er een hoorzitting plaats waarbij alle partijen worden uitgenodigd.

De commissie is bevoegd ten aanzien van alle bezwaarschriften met uitzondering van de bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten op grond van de artikelen 23, 24 en 26 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen of de Regeling functiebeschrijving- en waardering 1999.

Samenstelling bezwaarschriftencommissie

De bezwaarschriftencommissie bestaat uit de volgende personen:

- de heer mr. W.A.M. Waarma, voorzitter;
- de heer mr. P.A.J.S. Lathouwers, lid;
- de heer mr. A.H.C.M. Spapens, lid;
- de heer mr. J.F.H.M. van der Velden, lid.

De secretaris van de bezwaarschriftencommissie is mevrouw mr. M.J.M. Bellemakers. De hoorzittingen van de bezwaarschriftencommissie vinden plaats op maandagavond. De hoorzittingen zijn in beginsel openbaar.

Aantal bezwaarschriften

In 2020 zijn er in totaal 37 bezwaarschriften ontvangen. In onderstaand overzicht is opgenomen hoeveel bezwaarschriften er per onderwerp zijn binnengekomen.

Onderwerp	Aantal
Omgevingsvergunning bouwen	13
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers	7
Handhaving	5
Participatiewet	2
Subsidie	2
Wet maatschappelijke ondersteuning	2
Planschade	2
Omgevingsvergunning kappen	1
Gehandicaptenparkeerkaart	1

Wet openbaarheid van bestuur	1
Aanleggen uitweg	1
Totaal	37

In onderstaand overzicht is opgenomen hoeveel bezwaarschriften er in de voorgaande jaren zijn binnengekomen.

Jaar	Aantal bezwaarschriften
2017	58
2018	44
2019	38

Adviezen

De bezwaarschriftencommissie heeft de volgende adviezen gegeven in 2020. Hierbij zitten nog 8 bezwaarschriften die in 2019 zijn ontvangen.

Advies	2017	2018	2019	2020
Gegronnd	1	1	1	0
Ongegrond	23	16	16	9
Niet-ontvankelijk	9	9	11	13
Geen advies	33	28	19	15
Totaal	66	54	47	37

De aantallen bij "geen advies" hebben betrekking op ingetrokken bezwaarschriften. Bezwaarschriften worden veelal ingetrokken na een bemiddelend gesprek met iemand van de vakafdeling waarin het bestreden besluit nog eens wordt toegelicht. Het komt soms ook voor dat gedurende de procedure meer informatie bekend wordt waardoor het bestreden besluit wordt aangepast. Als dit aangepaste besluit volledig aan het bezwaar tegemoet komt, wordt het bezwaar meestal ingetrokken.

Aantal hoorzittingen

In 2020 is de bezwaarschriftencommissie 8 keer bijeengekomen voor hoorzittingen. Dit is minder vaak dan andere jaren. In verband met Covid-19 zijn de hoorzittingen in maart, april en mei uitgevallen. Aan bezwaarmakers is in deze periode de keuze voorgelegd om af te zien van het recht om gehoord te worden of schriftelijk de standpunten uit te wisselen. Vanaf juli 2020 zijn de hoorzittingen weer hervat.

Jaar	Aantal hoorzittingen
2017	16
2018	15
2019	10
2020	8

Juridische zaken

Klachten

Wanneer een burger vindt dat hij of zij door een ambtenaar of bestuurder in een bepaalde aangelegenheid niet naar behoren is behandeld, kan hij of zij een klacht indienen. Klachten worden in behandeling genomen volgens de Klachtenregeling 2009.

We vinden het belangrijk om met een burger in gesprek te gaan naar aanleiding van de klacht. Daarom staat in de gemeente Son en Breugel de informele klachtenprocedure centraal. Tijdens de informele klachtenprocedure wordt contact opgenomen met de burger en wordt de klacht met de burger besproken. Slechts in enkele gevallen wordt de formele procedure opgestart.

In 2020 zijn er 9 klachten ingediend die conform de klachtenregeling in behandeling zijn genomen.

Onderwerp klacht	Procedure	Afgehandeld
Niet reageren op terugbelverzoeken	Informele klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en er is tot een oplossing gekomen
Behandeling van een dossier	Informele klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en er is tot een oplossing gekomen
Behandeling van een dossier	Informele klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en de vragen van de klager zijn beantwoord
Gebrekkige communicatie	Informele klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en er is tegenmoet gekomen aan het verzoek
Gedraging van een medewerker	Informele klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en er is tot een oplossing gekomen
Gang van zaken tijdens de procedure	Informele klachtenprocedure	Ja, partijen zijn in overleg getreden en er zijn afspraken gemaakt
Behandeling van een dossier	Formele klachtenprocedure	Ja, de formele klachtenprocedure is opgestart, maar daarna heeft de klager laten weten de klacht niet door te willen zetten
Lang wachten op afhandeling van verzoek	Informele klachtenprocedure	Nee, partijen zijn nog in overleg
Gebrekkige communicatie	Informele klachtenprocedure	Nee, partijen zijn nog in overleg

Wob-verzoeken

Ingevolge de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan. Het uitgangspunt van de Wob is dat alle overheidsinformatie openbaar is, tenzij er uitzonderingsgronden van toepassing zijn op grond van de Wob of andere wetgeving.

Het afhandelen van verzoeken in het kader van de Wob kan veel tijd in beslag nemen. De informatie waar naar wordt gevraagd moet worden verzameld en er moet worden bekeken of er uitzonderingsgronden van toepassing zijn. Een beslissing op een Wob-verzoek moet binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen worden genomen. Deze beslistermijn kan eenmalig gemotiveerd met vier weken worden verlengd. Zeker bij omvangrijke Wob-verzoeken is de beslistermijn kort. Vanaf 1 oktober 2016 is de Wet Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen niet meer van toepassing op de Wob. Dit betekent echter niet dat er niet tijdig een beslissing moet worden genomen. Bestuursorganen blijven verantwoordelijk voor een tijdige beslissing op Wob-verzoeken. Als dat niet gebeurt, kan er rechtstreeks beroep worden ingesteld bij de rechter.

In 2020 zijn er 8 Wob-verzoeken ontvangen. In 2019 waren dit er 14.

Contractenbank

In Contractenbank moeten alle contracten worden opgenomen die binnen de gemeente Son en Breugel zijn overeengekomen. Via Contractenbank kan worden bijgehouden wanneer een contract afloopt en wanneer een contract eventueel moet worden verlengd. Wanneer een contract dreigt af te lopen, wordt er een signalering gestuurd naar de betrokken medewerkers. Deze medewerkers weten dan dat het contract binnenkort afloopt en dat daar wellicht iets mee moet gebeuren. Op deze wijze beogen we de juridische – en daarmee samenhangende financiële – risico's nog verder te verminderen.

Mandaten

De mandatenlijst wordt periodiek nagekeken en waar nodig aangepast. De mandaten voor de Dienst Dommelvallei worden binnen de dienst beoordeeld.

Juridisch overleg Dienst Dommelvallei

De juristen van de gemeenten Son en Breugel, Nuenen c.a. en Geldrop-Mierlo en een afgevaardigde van de Dienst Dommelvallei hebben periodiek over uiteenlopende (juridische) onderwerpen. Daarnaast worden zaken besproken die door alle 4 de organisaties kunnen worden geharmoniseerd.

Jaarverslag bestuurlijke en ambtelijke integriteit 2020

Jaarverslag bestuurlijke en ambtelijke integriteit 2020

Meldingen bestuurlijke integriteit

In 2020 zijn geen meldingen vermoeden van integriteitsschendingen door politiek ambtsdragers, zoals bedoeld in het "Protocol vermoedens integriteitsschendingen politiek ambtsdragers gemeente Son en Breugel 2012", ingediend.

Tweejaarlijkse themabijeenkomst integriteit

Volgens het in 2015 vastgestelde Beleidskader integriteit gemeente Son en Breugel vindt iedere twee jaar een themabijeenkomst integriteit plaats voor raads- commissie- en collegeleden. De laatste bijeenkomst vond in december 2018 plaats, zodat eind 2020 een nieuwe bijeenkomst op de planning stond.

Op 18 november 2020 besloot het presidium de volgende themabijeenkomst uit te stellen tot in 2021. De reden hiervoor is dat een dergelijke bijeenkomst bij voorkeur in fysieke vorm plaats dient te vinden en dit, gelet op de coronamaatregelen, in 2020 zeker niet mogelijk zou zijn.

De bijeenkomst in 2021 wordt in principe georganiseerd door bureau Necker van Naem.

Meldingen vermoeden misstand

Ingevolge de Regeling melding vermoeden misstand wordt jaarlijks een rapportage opgesteld over de uitvoering van deze regeling, waarin in geanonimiseerde vorm gerapporteerd wordt over het aantal en de aard van de meldingen van een vermoeden van een misstand.

In 2020 zijn dergelijke meldingen niet ontvangen; nog intern noch bij het externe meldpunt, de Afdeling onderzoek van het Huis voor Klokkenluiders.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

1. Inleiding

Het Adviespunt Social Return (ASR) voert de monitoring en advisering uit met betrekking tot inkoop van de gemeente waaraan een verplichting social return is gekoppeld.

De betrokkenheid van het ASR start idealiter bij het formuleren van de inkoopstrategie. We overleggen met de inkoper (bij grotere opdrachten vaak medewerkers van inkoopadviseur Bizob) of het verbinden van een bijzondere voorwaarde als social return aan de opdracht passend is. Op grond van een Europese richtlijn en de Nederlandse aanbestedingswetgeving is dit toegestaan, mits het proportioneel is. Na gunning van de opdracht registreert het ASR de social return verplichting in de monitor (WIZZR) en meldt dit bij de opdrachtnemer. Het ASR begeleidt en adviseert de opdrachtnemer desgewenst bij de juiste toepassing van de regels en het correct opvoeren van de activiteiten in de monitor. De opdrachtnemer blijft ten alle tijden zelf verantwoordelijk voor de invulling. Het ASR verwijst actief door naar de gemeente, het Werkgeversservicepunt en andere partijen die inzet van de doelgroep social return faciliteren. Indien gedurende de looptijd van het project niet of onvoldoende wordt gerealiseerd, onderneemt het ASR actie naar opdrachtnemer en naar de gemeente. Na afloop van het project controleert het ASR of aan de verplichting is voldaan. Het Adviespunt maakt voor haar diensten gebruik van de monitor-tool WIZZR. Dit systeem wordt door vrijwel alle coördinatoren social return in de arbeidsmarktregio's Noordoost- en Zuidoost-Brabant gebruikt. Hierdoor is het mogelijk om:

- opdrachtnemers zelf verantwoordelijk te maken voor het opvoeren van hun activiteiten;
- deze data via een AVG-proof methode in het systeem te krijgen (privacywetgeving);
- dubbele invoer van gegevens op meerdere projecten in deze regio's te ondervangen;
- de gemeentelijk contactpersoon kan real-time de ontwikkeling van de projecten in de eigen gemeente volgen;
- een totaaloverzicht te geven van de lopende en afgeronde projecten en de waarde die daarmee gecreëerd is.

2. Voortgang gemeente Son en Breugel 2020

De uitvoering van social return binnen de gemeente Son en Breugel heeft gedurende 2020 een forse impuls gekregen. Er is grote vooruitgang geboekt bij zowel de te realiseren waarde als in de ingevulde waarde social return. Uiteraard hangt dit samen met de groei van het aantal projecten waarop social return van toepassing wordt verklaard. Door een gezamenlijke inspanning van de gemeente, de inkoper(s) van Bizob en het ASR is 2020 een succesvol jaar geworden. Ook in het laatste kwartaal van 2020 zijn er nieuwe projecten in beeld gekomen, 2021 belooft het succes van 2020 dan ook voort te zetten.

In de bijlage 'Social Return Son en Breugel in één oogopslag' zijn alle kerngegevens overzichtelijk gepresenteerd. Een groei van 18 naar 25 projecten, een overzicht van de wijze waarop rechtstreeks mensen betrokken worden in het arbeidsproces (16) en het aantal en de omvang van sociale inkopen (inkoop bij sociale ondernemingen en/of inzet van een certificaat).

Er is inmiddels een cyclus ontstaan waarbij steeds nieuwe projecten worden aangemeld en projecten succesvol worden afgerond. Inmiddels is in de loop van 2020 € 170.347,- aan te realiseren social return waarde toegevoegd. Een toename van 54% ten opzichte van de eindstand in 2019. In onderstaande figuur 1 is de ontwikkeling tussen ultimo 2019 tot en met het laatste kwartaal van 2020 gepresenteerd. Er is in 2020 voor een waarde van 94.265,- aan social return gerealiseerd, een stijging van 30%. Het aantal personen uit de doelgroep die betrokken zijn bij de projecten is gestegen van 12 naar 16.

Figuur 1 overzicht waarde social return (start tot en met KW4 2020)

In het vierde kwartaal van 2020 is het aantal projecten gestegen van 21 naar 25, daaraan is een bedrag van € 486.073, - te realiseren waarde social return verbonden. Van dat bedrag is al € 405.735, - gerealiseerd en resteert nog € 80.338, -. Van de 25 projecten zijn er 14 afgerond, 11 projecten zijn nog in uitvoering.

Daarnaast participeert de gemeente in een aantal regionaal ingekochte projecten. Veelal gaat het om raamovereenkomsten, waarbij de inkoopwaarde per projectpartner aan het eind van het jaar wordt vastgesteld door de contractmanager. In het vierde kwartaal van 2020 zijn daar ook de eerste resultaten bekend geworden. Deze zijn weergegeven in paragraaf 3.

Tabel 1 overzicht cumulatieve waarden (start tot en met KW4 2020), mutatie t.o.v. vorig kwartaal

Overzicht totale waarden social return	Waarde	Mutatie
Inkoopwaarde totaal	€ 10.228.148	+ € 828.184
Gemiddeld social return percentage	4,75%	- 0,30%
Te realiseren social return waarde	€ 486.073	+ € 11.781
Gerealiseerde social return waarde	€ 405.735	+ € 48.385
Nog te realiseren social return waarde	€ 80.338	- € 61.814, -

Inmiddels is over een inkoopwaarde van € 10,2 miljoen de voorwaarde social return verbonden. Gemiddeld werd daaraan een verplichting van 4,75 % social return gekoppeld. Dit percentage is licht gedaald door het toevoegen van een aantal projecten waar een (fors) lager percentage dan 5% is opgelegd. Een gematigd social return percentage wordt opgelegd als dat ten opzichte van de werkzaamheden proportioneel is¹. Toevoegen van vier nieuw projecten leidt tot een verhoging van de in te vullen waarde social return met €11.781,-. In het vierde kwartaal is door opdrachtnemers voor ruim € 48 duizend aan activiteiten opgevoerd binnen de projecten.

Tabel 2 Wijze van plaatsen bij opdrachtnemer

Omschrijving	Aantal	Mutatie
Dienstverband (tijdelijk)	10	+ 2
Detachering individueel	1	- 2
Detachering groepsgewijs	0	-
Opleidingstraject (school en stage)	7	+ 4
Werkervaring en onbetaalde stage	0	-
Totaal	18	+ 4
Sociale inkoop (PSO, inkoop bij SW en sociale ondernemingen) ²	€ 195.969	+ € 1.442

Figuur 2 Procentuele verdeling naar wijze van inzet social return

Er zijn enige mutaties tussen de categorieën in het vierde kwartaal. Opdrachtnemers kunnen gedurende de looptijd andere personen uit de doelgroep koppelen aan een project. Veelal hebben opdrachtnemers meerdere projecten lopen, zij zoeken de meest optimale verdeling van social return waarde tussen de projecten. Soms worden trajecten van medewerkers op een ander project ingezet en wordt er een alternatieve invulling ingezet. Elke alternatieve invulling wordt overigens getoetst door het Adviespunt.

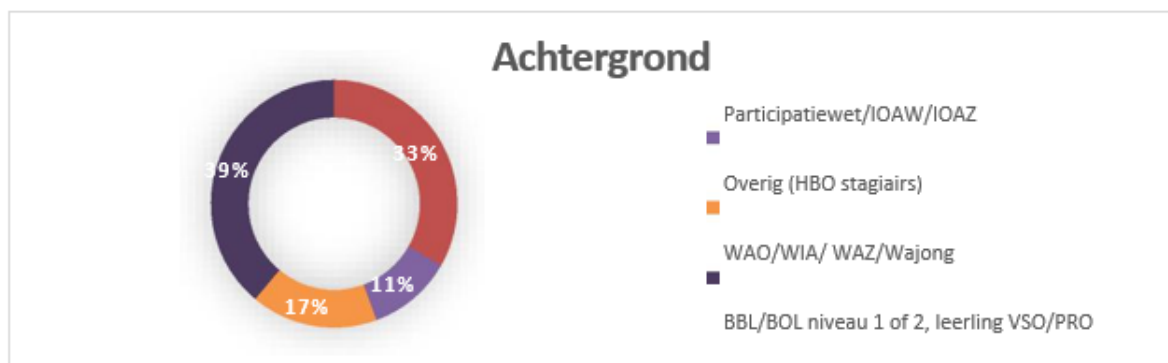
Tabel 3 verdeling naar doelgroep social return

Omschrijving	Aantal	Mutatie
Participatiewet	6	+1
Overig (Stagetraject HBO) ³	2	-
WIA/WAO/Wajong	3	-
Opgenomen in doelgroepregister	1	-
BBL/BOL-niveau 1 of 2, leerling VSO/PRO	7	+3
WSW/indicatie beschut werk	0	-
Totaal	18	+ 4

2 Onder andere invulling door de Prestatieladder Socialer Ondernemen. Een certificaat waarbij gemeten wordt in hoeverre een opdrachtnemer invulling geeft aan de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Er zijn 4 niveaus te behalen (aspirant tot en met trede 3). Behalen van een bepaald niveau geeft recht op een korting (tot 100% vanaf trede 2) van de in te vullen waarde social return.

3 Een tweetal HBO-stagiaires zijn in het verleden opgevoerd als invulling social return. In het huidige beleid is dit niet meer mogelijk, het betreft de invulling van een oude opdracht die reeds is afgerond.

Figuur 3 Procentuele verdeling naar doelgroep social return

Uit tabel 3 en figuur 3 wordt duidelijk dat de opdrachtnemers van de gemeente Son en Breugel social return met name invullen via trajecten met de doelgroep Leerlingen middelbaar beroepsonderwijs tot startkwalificatieniveau (39%), Participatiewet (33%) en gedeeltelijk arbeidsgehandicapten WIA/WAO/Wajong (17%). Er is een behoorlijke spreiding over de verschillende doelgroepen. Effect PSO-certificaat op aantallen: Doordat een deel van de invulling social return binnen de gemeente Son en Breugel plaatsvindt door de inzet van een PSO-certificaat is het aantal doelgroep-medewerkers dat verbonden is met social return waarschijnlijk groter dan de hierboven getoonde 18 personen.

Effect WIZZR en privacywetgeving op aantallen Doelgroepregister Banenafpraak: Binnen WIZZR dient een opdrachtnemer een keuze te maken onder welke doelgroep een ingezette medewerker valt. Daarbij wordt gekozen voor de regeling waar deze medewerkers tot het moment van inzet onder vallen. In – uitzonderlijke gevallen – waar geen regeling is, maar wel opname in het Doelgroepregister, wordt gekozen voor ‘Doelgroepregister’. Het is niet mogelijk om bijvoorbeeld te kiezen voor een Participatiewet én Doelgroepregister (ook al komt deze combinatie wel voor). Omdat het ASR in verband met geldende privacywetgeving niet beschikt over de sofinummers kunnen we in de gerapporteerde groep niet nagaan wie naast de opgevoerde regeling tevens een registratie Doelgroepregister heeft. Dit geldt sowieso wél voor de groep WAO/Wajong en VSO/Pro en zeer waarschijnlijk voor ook een deel van de groep Participatiewet. De systematiek van WIZZR maar zeker de vereisten vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming maken het dus lastig het totaal in beeld te brengen.

3. Actuele situatie op projectniveau gemeente Son en Breugel 2020 KW4

De actuele situatie is als volgt (zie bijlage voor detailinformatie).

- Lopende projecten Son en Breugel: er zijn op dit moment 11 actieve projecten met een te realiseren waarde van € 176.026,- waarvan tot eind KW4 2020 de realisatie € 65.169,- bedraagt (prognose). In het vierde kwartaal zijn vier nieuwe projecten geactiveerd in de monitor:
  - Renovatie MFA De Boerderij, Stam en De Koning (BIZOB-2020-SON-DTI-00588);
  - Graskanten steken, Ploegmakers Cultuurtechniek (1510 121733);
  - Maaien gazons en sportvelden, Ploegmakers Cultuurtechniek (1510 121736);
  - Hagen knippen, Donkergroen.
- Lopende regionale projecten: Regionale projecten waarbij de gemeente Son en Breugel één van de opdrachtgevers is. De cijfers laten de te realiseren en gerealiseerde waarde zien van de gehele opdracht. Het betreft dus cumulatieve cijfers. Het is niet mogelijk om de waarden uit te splitsen per deelnemende opdrachtgever (gemeente). De ‘te realiseren waarde’ is een inschatting op basis van de verwachting bij de start van het project. Het ASR is afhankelijk van het aanleveren van de daadwerkelijk gerealiseerde omzet door de contractmanagers van deze projecten. De verwachting is dat data over de omzet eind van het eerste kwartaal van 2021 beschikbaar is. Op dat moment kan er ook een meer gedetailleerde rapportage opgesteld worden.

Regionaal ingekochte projecten		Aantal	Social Return	
Opdrachtnemer	Opdracht	Opdrachtgevers	Te realiseren	Gerealiseerd
Blikveld	Arbodienstverlening	10	€ 8.800	€ 3.889
Medipoint	Medische hulpmiddelen 1a	13	€ 77.627	€ -
Welzorg	Medische hulpmiddelen 1b	15	€ 77.627	€ -
Driessen HRM	Payroll	33	€ 47.499	€ 6.107
			€ 211.553	€ 9.996

- Afgeronde projecten: in totaal zijn er 14 projecten afgerond. In het vierde kwartaal is één project afgerond:
  - Realisatie Slowlane fase 2 en 3 Son en Breugel, BAM Infra Regionaal Zuid.
- Te verwachten projecten gemeente Son en Breugel: het gaat hier om projecten die mogelijk in aanmerking komen voor social return en waarover contact is geweest tussen Bizob en het ASR. Op deze projecten is een positief advies gegeven voor opleggen van een SR-opgave. Na afronding van de inkoopstrategie en gunningsfase zullen deze projecten opgenomen worden in de SR-monitor.
  1. Re-integratiediensten Nuene (samen met gemeente Nuene);
  2. Software sociaal domein
- Te verwachten regionale projecten (2): het gaat hier om projecten die mogelijk in aanmerking komen voor social return en waarover contact is geweest tussen Bizob en het ASR. Op deze projecten is een positief advies gegeven voor opleggen van een SR-opgave. Na afronding van de inkoopstrategie en gunningsfase zullen deze projecten opgenomen worden in de SR-monitor.
  1. WMO Hulp in de huishouding;
  2. WMO Dagbesteding en begeleiding

Adviespunt Social Return, februari 2021

In oktober 2020 is een actie gestart om alle te verwachten projecten van de gemeente Son en Breugel te actualiseren. Dit doet het ASR in samenwerking met de gemeente en Bizob.

Gemeente Son en Breugel, jaarrapportage 2020

Toelichting bijlage

De bijlage is opgesplitst in twee onderdelen:

- Lopende projecten, opdrachten die nog in uitvoering zijn.
  - De opdrachtnemer is nog bezig met de opdracht en de social return verplichting is nog niet (volledig) ingevuld.
  - De opdrachtnemer is nog bezig met de opdracht, de social return verplichting is al ingevuld op basis van voorgenomen activiteiten, maar nog niet gecontroleerd door het Adviespunt5
- Afgeronde projecten, opdrachten die beëindigd zijn door de opdrachtnemer en waarvan de social return inzet is gecontroleerd. Projecten zijn afgerond en gearchiveerd in WIZZR. Per project wordt een overzicht getoond van invullingsmogelijkheden en per invullingsmogelijkheid:
  - wat de prognose is: 'te realiseren waarde';
  - de feitelijke invulling: 'gerealiseerde waarde' en
  - de inzet van doelgroepmedewerkers 'gerealiseerde aantallen'.

Invullingsmogelijkheden social return in WIZZR:

- Detacheringen (factuur): detachering die op basis van een factuur in rekening wordt gebracht. Vaak een groepsdetachering (gekoppeld aan urenzet van de doelgroep, niet aan individuele personen). Daarom kunnen deze niet geteld worden als plaatsingen. Bij geen vermelding doelgroep wordt deze soms geregistreerd als 'onbekend'.
- Detacheringen (personen): een detachering op individueel niveau. Een specifieke medewerker wordt geplaatst bij de opdrachtnemer.
- Diensten door SW/ gemeentelijke instelling: opdrachtnemer neemt diensten af bij een sociale onderneming (SW of 30+), denk aan schoonmaak- (bv een directiekeet) of groenwerkzaamheden.

- Leerwerkplekken: trajecten voor leerlingen uit het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) of Praktijkonderwijs.
- Opleidingsplekken/ stages: betreft de inzet van leerlingen uit het middelbaar beroepsonderwijs (Mbo) niveau 1 of 2; beroepsbegeleidende leerweg (BBL) of beroeps opleidende leerweg (BOL).
- PSO - Certificaat van een hoofdaannemer: invulling van de social return verplichting door een certificaat Prestatieladder Socialer Ondernemen van de opdrachtnemer.
- Vacatures/ banen: Rechtstreeks in dienst nemen van een persoon uit de doelgroep social return.
- Inkoop bij een sociale ondernemer: opdrachtnemers besteden werk uit bij een sociale onderneming.

Voorbeeld: de opdrachtnemer neemt een doelgroepmedewerker in dienst met een jaarcontract bij de start van het project. Het ASR zal na afronding van de opdracht verifiëren of deze medewerker ook daadwerkelijk de gehele periode in dienst is geweest tegen de loonsom (of blokwaarde) die is opgegeven in de prognose

Gemeente Son en Breugel, jaarrapportage 2020
Lopende projecten

Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
2017			
Yacht B.V. <i>uitvoering van MSP-dienstverlening (01-08-2017 / 31-07-2019)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€	-	
2018			
Centric Netherlands B.V. <i>Het realiseren van een integraal en digitaal applicatie-instrument middels uitbreiding van het huidige Centric Suite (01-11-2018 / 31/12-2021)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€	2.332,00 €	1.250,00
Donkergroen B.V. - Hazerswoude-Dorp <i>Vegen van wegen inclusief onkruidbestrijding verhandingen (01-09-2018 / 01-09-2021)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) PSO - trede 3 Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€	4.922,00 €	4.922,00
2019			
GMB Rioleringsstechnieken B.V. - Opheusden <i>Raamovereenkomst renovatie en reparatie vrijvalriolering deel 2 (01-01-2019 / 01-01-2021)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€	11.965,00 €	12.250,00 2

Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
2020			
Aannemingsbedrijf Nico de Bont B.V.	€ 39.580,00	€ 39.747,46	5
<i>BIZOB-2017-SON-DTI-02598 Restauratie Oude Raadhuis en Kerktoren (09-06-2020 / 31-10-2020)</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)		€ 10.039,09	1
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)		€ 29.708,37	4
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Loon-, maai- en grondwerken J. Bouw BV	€ 2.640,00		
<i>Onderhouden bermen en watergangen (10-06-2020 / 09-06-2022)</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
PZN	€ 102.806,00	€ -	
<i>Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) gemeente Son en Breugel (01-03-2020 / 01-03-2025)</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Donkergroen B.V. Eindhoven	€ 567,00	€ 567,00	
<i>Gunning hagen knippen 2020+2021 (13-04-2020 / 13-04-2022)</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
PSO - trede 3		€ 567,00	
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Ploegmakers Cultuurtechniek	€ 6.433,00	€ 6.433,00	
<i>Graskanten steken (23-03-2020 / 31-12-2021)</i>	€ 1.127,00		
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
PSO - trede 3		€ 1.127,00	
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			

Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
<i>Maaien gazons en sportvelden (23-03-2020 / 31-12-2021)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) PSO - trede 3 Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 5.306,00	€ 5.306,00	
Stam en De Koning <i>Renovatie MFA De Boerderij (23-12-2020 / 30-04-2021)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 4.781,00		
Eindtotaal	€ 176.026,00	€ 65.169,46	7

Gemeente Son en Breugel, jaarrapportage 2020

Afgeronde projecten

Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
2012			
Van Helvoort Taxi Groep B.V. Deeltaxi CCV (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 18.300,00	€ 44.722,00	1
2017			
Heijmans BV hoofdkantoor <i>Risicoverzaring Oud-Breugel</i> Detacheringen (factuur) Detacheringen (personen) Diensten door SW/ gemeentelijke instelling Leerwerkplekken Opleidingsplekken/ stages PSO - Certificaat van een onderaannemer Vacatures/ banen Werk onderbrengen bij SW/ gemeentelijke instelling	€ 22.970,00	€ 22.984,00	2
RO-Infra <i>Ruimovereenkomst elementenonderhoud Son en Breugel</i> Detacheringen (factuur) Detacheringen (personen) Diensten door SW/ gemeentelijke instelling Leerwerkplekken Opleidingsplekken/ stages Vacatures/ banen Werk onderbrengen bij SW/ gemeentelijke instelling	€ 2.240,00	€ 2.275,00	
KWS infra B.V. - E'hoven <i>Bouw- en woonrijpmaken Soniuspark</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling Werkervaringsplaats/onbetaalde stages	€ 46.029,00	€ 46.959,00	3
Ziut B.V. <i>Verduurzamen OVL Son en Breugel</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 17.805,00	€ 18.069,00	2

Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
2018			
KWS infra B.V. - E'hoven	€ 7.888,00	€ 9.593,00	3
<i>Asfaltonderhoud Kanaaldijk Noord & Hobergloan</i>	€ 4.328,00		
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst		€ 1.556,00	1
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)		€ 4.148,00	1
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Werkervaringsplaats/onbetaalde stages			
<i>Reconstructie fietspad en onderhoud Lieshoutseweg</i>	€ 3.560,00		
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)		€ 3.889,00	1
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Werkervaringsplaats/onbetaalde stages			
RD-Infra	€ 8.650,00	€ 8.650,00	
<i>Herinrichting Ruysdaelstraat</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)		€ 8.650,00	
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Werkervaringsplaats/onbetaalde stages			
Stam en De Koning	€ 160.000,00	€ 160.000,00	
<i>Nieuwbouw gemeentehuis</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
PSO 3		€ 160.000,00	
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)			
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			
Werkervaringsplaats/onbetaalde stages			
Vandervalk+Degroot B.V. - Goirle	€ 3.090,00	€ 3.996,00	
<i>Riaalreiniging- en inspectie vrijvervalrialing</i>			
(Groeps)detacheringen o.b.v. factuur			
Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst			
Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming			
Dienstverband (arbeidsovereenkomst)			
Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2)			
Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt)		€ 3.996,00	
Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling			

Opdrachtnemer en projectbeschrijving	Som van Te realiseren waarde	Som van Gerealiseerde waarde	Som van Gerealiseerde aantallen
Veeg- en Riolbedrijf Adriaans B.V.	€ 4.359,00	€ 4.322,00	
Reiniging gemalen en kolken (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling		€ 4.322,00	
2019			
Van Helvoort Taxi Groep B.V.	€ 5.176,00	€ 5.250,00	2
Deeltaxi CVV (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling		€ 4.861,00	1
Overbruggingsovereenkomst Vervoer cliënten SWZ Zonhove (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling		€ 389,00	1
2020			
BAM Infra Regionaal Zuid	€ 13.540,00	€ 13.746,00	
Realisatie Slowlane fase 2 en 3 Son en Breugel (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling		€ 11.085,00	
		€ 2.661,00	
Eindtotaal	€ 310.047,00	€ 340.566,00	11

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen.

Beleid

Bij het heffen en invorderen van belastingen zijn we onder meer gebonden aan:

- de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR);
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb), (inclusief de algemene beginselen van behoorlijk bestuur);
- de Invorderingswet 1990;
- de Gemeentewet;
- diverse uitvoeringsbesluiten.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Het tarievenbeleid is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Geen algemene lastenstijging. De gemiddelde lasten voor de inwoners mogen niet meer toenemen dan de inflatiecorrectie. Lastenverzwaring voor inwoners blijft achterwege en indien enigszins mogelijk zullen we de tarieven van de gemeentelijke belastingen en/of leges verlagen;
- Streven naar kostendekkendheid in de tariefstelling voor leges en retributies;
- Het profijtbeginnsel bij de overige heffingen hanteren.

In overeenstemming met de beleidsuitgangspunten, bepaald in de Kadernota, worden de tarieven over 2020 als volgt aangepast:

- Voor de OZB zijn de tarieven verlaagd om de waardeontwikkeling te compenseren. Daarna is de inflatiecorrectie van 2,5% toegepast. Tenslotte zijn de tarieven als volgt verhoogd:
  - OZB eigenaren woningen: verhoogd met 2%;
  - OZB gebruikers niet-woningen: verhoogd met 3%;
  - OZB eigenaren niet-woningen: verhoogd met 8%;
- Leges en tarieven zijn verhoogd met de inflatiecorrectie (2,5%);
- De leges en tarieven in titel 2 van de tarieventabel (omgevingsvergunningen) zijn bovenop de inflatiecorrectie verhoogd met 3%;
- De tarieven voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid waarbij rekening is gehouden met een zo reëel mogelijke inschatting van zowel de baten- als de lastenontwikkeling binnen het meerjarenperspectief 2020-2023.

Definitieve (formele) vaststelling van de diverse belastingtarieven heeft plaats gevonden door vaststelling van de belastingverordeningen tijdens de behandeling in de raadsvergadering van 7 november 2019.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet twee directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen (OZB):

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De tarieven voor 2020 zijn bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden zodat er sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. De inflatiecorrectie, areaaluitbreiding en de tariefaanpassing leiden tot een hogere opbrengst.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer en de Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten wordt afvalstoffenheffing geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel waarvoor de gemeente verplicht is huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen.

Reinigingsrechten worden geheven van niet-woningen (bedrijven) die hebben aangegeven gebruik te maken van de inzameldienst voor huishoudelijke afvalstoffen. Het betreft hier geen bedrijfsafval.

De tarieven voor afvalstoffenheffing zijn in 2020 gestegen met 6%.

Rioolheffing

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet wordt een rioolheffing geheven. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect via de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De tarieven van de rioolheffing worden zodanig vastgesteld dat de geraamde kosten niet boven de geraamde baten uitkomen. We streven er naar dat de kosten voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit de heffingen.

Per 1 januari 2020 is de gedifferentieerde rioolheffing ingevoerd. De differentiatie bestaat uit een afvalwater- en hemelwatercomponent. De afvalwaterheffing is een gebruikersheffing. De hemelwaterheffing is een eigenarenheffing. De hemelwaterheffing is een heffing met een vast bedrag van € 50,- voor de komende 10 jaren. Doel van de differentiatie van de rioolheffing en het invoeren van de hemelwaterheffing is om bewoners en bedrijven mee te laten werken aan het klimaatbestendig maken van hun omgeving en goed gedrag te belonen in de vorm van een financieel voordeel.

De invoering van de gedifferentieerde rioolheffing is succesvol verlopen. Doordat de nadruk lag op persoonlijk contact, meedenken en maatwerk zijn op één na alle bezwaren en verzoeken informeel afgehandeld.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en rioolheffing

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording zijn gemeenten verplicht inzichtelijk te maken hoe bij de berekening van tarieven en heffingen wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. De tarieven mogen dus hoogstens kostendekkend zijn. Daarnaast moeten we de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze berekeningen vermelden en de manier waarop we deze uitgangspunten bij de tariefstellingen hanteren.

Met onderstaande tabel verantwoorden we of de heffingen (afvalstoffenheffing en rioolheffing) inderdaad kostendekkend zijn geweest, ofwel of de werkelijke baten de gerealiseerde lasten niet hebben overschreden. Per heffing worden de totale baten en lasten en het gerealiseerde dekkendheidspercentage weergegeven.

Dekkendheid rioolheffing	2020
Riolering taakveld 7.2	
Beheer en onderhoud riolering	658.902
Kapitaallasten	228.139
Mutatie voorziening	65.464
Totaal kosten riolering taakveld 7.2	952.505
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	172.645
Kwijtschelding taakveld 6.3	24.379
Straatreiniging taakveld 2.1	68.554
Watertaken taakveld 5.7	38.986
BTW taakveld 0.11*	132.829
Totaal toerekenbaar	437.393
Totaal lasten	1.389.898
Opbrengst rioolheffing	1.355.773
Overige opbrengsten	34.125
Baten totaal taakveld 7.2	1.389.898
Dekkendheidspercentage riool	100%
*De omzetbelasting rekenen we conform artikel 229B van de Gemeentewet toe. Deze toerekening is het gevolg van de invoering van het Btw-compensatiefonds in 2003. Vanaf dat moment werd de Btw compensabel en werd tegelijkertijd het gemeentefonds hiervoor verlaagd.	

Dekkendheid afvalstoffenheffing	2020
Afval taakveld 7.3	
Lasten milieustraat	511.411
Lasten overige afvalstromen	998.072
Kapitaallasten	3.088
Mutatie voorziening*	-35.781
Totaal kosten afval taakveld 7.3	1.476.790
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	91.632
Kwijtschelding taakveld 6.3	34.951
BTW taakveld 0.11**	308.064
Totaal toerekenbaar	434.647
Totaal lasten	1.911.437
Baten afvalstoffenheffing taakveld 7.3	1.474.616
Baten milieustraat	94.505
Baten overige afvalstromen	32.852
Baten totaal	1.601.973
Dekkendheidspercentage afval	85%

*De mutatie voorziening staat op € 35.781,-. Dit komt omdat de stand van de voorziening per 31-12-2019 € 35.781,- bedroeg.

Omdat de voorziening afval niet toereikend was voor het gehele negatieve resultaat op de gesloten exploitatie afval is € 309.465,- ten laste gebracht van de algemene dienst.

**De omzetbelasting rekenen we conform artikel 229B van de Gemeentewet toe. Deze toerekening is het gevolg van de invoering van het Btw-compensatiefonds in 2003. Vanaf dat moment werd de Btw compensabel en werd tegelijkertijd het gemeentefonds hiervoor verlaagd.

Kostendekkendheid leges

Wanneer de gemeente een bepaalde dienst levert, kunnen daarvoor leges worden geheven. De tarieven worden jaarlijks vastgesteld in de Tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Net als riool- en afvalstoffenheffing moeten de tarieven dusdanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet boven de geraamde lasten uitkomen. De verschillende leges die worden geheven, worden in principe jaarlijks verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie. Bij de vaststelling van een aantal tarieven, zoals voor reisdocumenten, moet rekening gehouden worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven.

Er mag geen winst gemaakt worden. Voor deze heffingen wordt gestreefd naar een 100% kostendekkend tarief.

Kostendekkendheid leges

Op grond van het besluit van 5 maart 2016 in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten gemeenten verplicht inzichtelijk maken dat de tarieven en heffingen hoogstens kostendekkend zijn. De geraamde baten mogen de geraamde lasten niet overschrijden.

Per hoofdstuk van de legesverordening 2019, is hieronder de kostendekkendheid weergegeven op basis van de gerealiseerde baten en lasten. Hoofdstukken die niet zijn opgenomen in de plaatselijke legesverordening, zijn niet opgenomen in onderstaande tabel(len). Per titel in de legesverordening wordt gestreefd naar maximale kostendekkendheid, ondanks dat jurisprudentie de legesverordening als één geheel ziet en dus de legesverordening als geheel maximaal kostendekkend moet zijn. Tussen afzonderlijke hoofdstukken binnen een titel mag kruissubsidiëring worden toegepast. Opbrengsten uit leges van een bepaald hoofdstuk, mogen kosten binnen een ander hoofdstuk compenseren.

In onderstaande overzichten zijn per hoofdstuk en per titel de totale baten, de totale lasten en het kostendekkendheidspercentage weergegeven. De lasten zijn uitgesplitst in salaris, overhead en directe lasten. Hierbij is rekening gehouden met jurisprudentie over hetgeen wel en niet aan de leges mag worden toegerekend.

De salarislasten en overhead in titel 1 zijn toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken. Op basis van de toegerekende salarislasten is het opslagpercentage voor de overhead bepaald.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 1	Algemene dienstverlening					
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	-19.569	31.208	30.000	792	32%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	-51.218	83.221	80.000	21.700	28%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	-85.083	65.883	63.334	29.088	54%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basisregistratie personen	-4.845	31.208	30.000	2.201	8%
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken	-	-	-	-	
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	-5	6.935	6.667	4.151	0%
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	-18.737	34.675	33.333	12.266	23%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	-	6.935	6.667	-	0%
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet	-	-	-	-	
Hoofdstuk 12	Leegstandwet	-	6.935	6.667	-	0%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	-	10.403	10.000	-	0%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	-783	6.935	6.667	-	6%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	-22	10.403	10.000	3.044	0%
Hoofdstuk 19	Kinderopvang	-	6.935	6.667	-	0%
Hoofdstuk 20	Diversen	-5.537	20.805	20.000	594	13%
Totaal titel 1		-185.797	322.481	310.001	73.835	26%

De salarislasten en overhead in titel 2 zijn (voornamelijk) toegerekend vanuit het taakveld 8.3 Wonen en Bouwen, waaronder de bouwvergunningen vallen. Ook hier is op basis van de toegerekende salarislasten de overhead bepaald. De baten en lasten binnen titel 2 van de legesverordening hebben voornamelijk betrekking op hoofdstuk 2 en 3, vandaar is vanwege de samenhang besloten alle lasten toe te rekenen aan hoofdstuk 3 binnen titel 2 en is dit niet verder uitgesplitst.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunningen					
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen	-	-	-	-	
Hoofdstuk 2	Schetsplan / Conceptaanvraag omgevingsvergunningen / Verzoek principebesluit	-7.164			-	
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	801.133	304.650	292.860	147.040	108%
Hoofdstuk 4	Vermindering	-	-	-	-	
Hoofdstuk 5	Teruggaaf	-	-	-	-	
Hoofdstuk 6	Intrekking omgevingsvergunning	-	-	-	-	
Hoofdstuk 7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project (vervallen)	-	-	-	-	
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	-	-	-	-	
Hoofdstuk 9	Sloophmelding (vervallen)	-	-	-	-	
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking	-	-	-	-	
Totaal titel 2		-808.298	304.650	292.860	147.040	109%

De salarislasten en overhead in titel 3 zijn voornamelijk toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn					
Hoofdstuk 1	Horeca	- 2.373	6.935	6.667	-	17%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven	-	-	-	-	
Hoofdstuk 4	Verbod exploiteren bedrijf zonder benodigde vergunning	-	-	-	-	
Hoofdstuk 5	Marktstandplaatsen	-	6.935	6.667	-	0%
Hoofdstuk 6	Winkeltijdenwet	-	6.935	6.667	-	0%
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	-	3.468	3.333	-	0%
Totaal titel 3		-2.373	24.273	23.333	0	5%

Marktgeden

Marktgeden worden geheven van degene die een standplaats inneemt (of van degene aan wie een standplaats is toegewezen) op de wekelijkse warenmarkt.

Marktgeden zijn afhankelijk van het aantal strekkende meters frontlengte van de standplaats. Het tarief is in 2020 verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie (2,5%).

Precariorechten

Precario is een heffing op het gebruik van gemeentegrond. Voor veel ondernemers is 2020 een economische zwaar jaar geweest. De horeca heeft in 2020 gedurende lange tijd haar deuren gesloten moeten houden. Bij het stapsgewijs vrijgeven van de samenleving mochten in eerste instantie alleen de terrassen weer open waarbij de rendabiliteit van de horecabedrijven nog steeds onder grote druk stond. Daarom heeft de gemeente Son en Breugel, waar mogelijk, de horeca gefaciliteerd. Zo kon het oppervlak van de terrassen worden uitgebreid om de gevolgen van de 1,5m maatregel enigszins op te vangen. De uitbreiding van de terrassen is een eenmalige en tijdelijke maatregel geweest waarover geen precario verschuldigd was. Voor de reeds bestaande terrassen is eveneens besloten om de precario niet te heffen.

Kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen

Als mensen de verschuldigde belasting niet kunnen betalen (of met buitengewoon bezwaar), komen zij wellicht in aanmerking voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. In het kader van de administratieve lastenverlichting voor de inwoners, toetsen we bij het inlichtingenbureau indien eerder kwijtschelding verleend is of er geen belemmering is voor het verlenen van automatische kwijtschelding. Bij geen belemmering verlenen we automatische kwijtschelding.

De kwijtscheldingsregels zijn vastgelegd in de Invorderingswet 1990 en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De gemeente heeft, als gevolg van artikel 255 van de Gemeentewet, slechts op 2 onderdelen beleidsvrijheid:

- De raad kan bepalen dat er helemaal geen dan wel gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend;
- De raad kan regels stellen met betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan in aanmerking worden genomen die er toe leiden dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend.

Op grond van het laatste onderdeel heeft de gemeente gekozen voor het voor 100% meenemen van de kosten van bestaan.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de volgende heffingen:

- OZB;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing.

Overzicht tarieven

	2018	2019	2020
OZB Eigenaar Woning	0,0897%	0,0894%	0,0881%
OZB Eigenaar Niet-woning	0,1454%	0,1506%	0,1649%
OZB Gebruiker Niet-woning	0,1300%	0,1346%	0,1407%
Afvalstoffenheffing 1-persoonshh	155,04	163,44	173,28
Afvalstoffenheffing meer-pers.hh	194,28	204,96	217,20
Reinigingsrechten	182,28	198,69	210,84
Rioolheffing t/m 500m3	150,00	153,00	132,60
Rioolheffing eigenaar	Nvt.	Nvt.	50,00

Vergelijking buurgemeenten

In onderstaande tabel worden de eenheden gebruikt die het COELO toepast voor het bepalen van de woonlasten. Onderstaande tabel geeft inzicht in de gegevens over 2020 (afgerond op hele euro's).

	Son en Breugel	Nuenen	Eindhoven	Best	Geldrop-Mierlo
OZB eigenaar woning	0,0881%	0,1332%	0,11677%	0,0906%	0,0778%
OZB eigenaar niet-woning	0,1649%	0,2274%	0,30156%	0,1922%	0,1610%
OZB gebruiker niet-woning	0,1407%	0,1826%	0,21892%	0,1543%	0,1308%
Afvalstoffenheffing (*) (meerpers.huishouden)	217	354	319	263	321
Rioolheffing	133	204	144	172	188

(*): Diftar gemeenten worden door het COELO berekend op basis van vastrecht plus een gemiddeld aantal ledigingen (18 maal een grijze container van 140 liter en 7 maal een groene container van 140 liter). De aantallen van het COELO zijn gebaseerd op een landelijk gemiddelde.

Ontwikkeling lokale lastendruk

Jaar	2018	2019	2020
WOZ-waarde	289.000	306.000	328.000
Wijziging WOZ-waarde	5,86%	5,88%	7,19%
OZB	259	274	289
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	194	205	217
Rioolheffing (gebruiker)	150	153	133
Rioolheffing (eigenaar)	0	0	50
Totaal	603	632	689
% wijziging lasten t.o.v. t-1		4,80%	9,00%

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf geven we de financiële robuustheid van de gemeente weer. Onder weerstandsvermogen wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen betreft de relatie tussen:

- (Beschikbare) weerstandscapaciteit:
De middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken.
- Benodigde weerstandscapaciteit:
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de gemeente. Het betreft risico's die eenmalig onverwacht kunnen optreden en geen normale bedrijfsvoeringsrisico's zijn.

Coronavirus

De gevolgen van de coronacrisis zijn zorgvuldig in kaart gebracht. De conclusie is dat het risico "crisisbeheersing" (7) voor onze organisatie niet aangepast hoeft te worden als gevolg van de pandemie.

Beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's

In de raadsvergadering van 21 maart 2013 heeft de raad de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' vastgesteld. In de nota wordt het beleidskader voor het weerstandsvermogen beschreven. Dit kader luidt als volgt:

- De gemeenteraad wordt via de planning- en controldocumenten geïnformeerd over de 15 belangrijkste risico's, de beschikbare weerstandscapaciteit en de ratio van het weerstandsvermogen;
- De 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' wordt als basis gehanteerd voor de opstelling van de verplicht voorgeschreven paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de meerjarenprogrammabegroting en de jaarrekening;
- Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit worden de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves buiten beschouwing gelaten;
- Uitgegaan wordt van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio > 1);
- Als de ratio weerstandsvermogen door de toename van risico's onder de 1 uitkomt, zal ofwel de beschikbare weerstandscapaciteit worden aangevuld, ofwel extra inspanningen worden gedaan om de benodigde weerstandscapaciteit terug te brengen. In deze situatie zal het college voorstellen doen aan de gemeenteraad die ervoor moeten zorgen dat het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau komt.

In de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' is uitvoerig ingegaan op het wettelijk kader, de inventarisatie van de risico's en de weerstandscapaciteit. De beleidsconclusies zijn hierboven weergegeven.

In deze jaarrekening heeft een actualisatie plaatsgevonden van de weerstandscapaciteit, de risico's en het weerstandsvermogen.

Top 15 inventarisatie van de risico's

In veel gevallen kunnen we de exacte waarde van een risico niet bepalen. Om de risico's toch te kwantificeren werken we met klassengemiddelden. Deze klassengemiddelden leiden tot de financiële gevolgen in onderstaande tabel. De risicowaarde bepalen we vervolgens aan de hand van de volgende berekening:

Risicowaarde in € = percentage 'Kans' x 'Gevolg in €'

Het totaal aan risicowaarden vormt de benodigde weerstandscapaciteit. Omdat niet alle risico's zich tegelijk manifesteren, wordt gerekend met een zekerheidspercentage van 90%. Hieronder treft u de top 15 van grootste risico's aan.

Risico	Kans in %	Kans in €	Risicowaarde
1. Jeugdzorg	90%	375.000	337.500
2. CMD algemeen	Concrete	berekening	250.000
3. Wolfswinkel	50%	375.000	187.500
4. Cybercriminaliteit	50%	375.000	187.500
5. Algemene uitkering gemeentefonds	70%	175.000	122.500
6. Attero compensatieovereenkomst	90%	132.434	119.191
7. Crisisbeheersing	10%	1.000.000	100.000
8. Dienst Dommelvallei	Concrete	berekening	65.340
9. GGD Brabant Zuidoost	Concrete	berekening	55.673
10. Inkoop en aanbesteding	70%	75.000	52.500
11. Vennootschapsbelasting	30%	175.000	52.500
12. Fiscaliteit	30%	175.000	52.500
13. Beveiligingsincident	70%	75.000	52.500
14. Algemene verordening gegevensbescherming	10%	375.000	37.500
15. Verkiezingen	50%	75.000	37.500
<i>Subtotaal top 15</i>			1.710.204
<i>Overige risico's</i>			453.384
<i>Risico's onvoorzien</i>			250.000
<i>Totaal</i>			2.413.588
<i>Risico's t.b.v. zekerheidspercentage 90%</i>			2.172.229

Twee keer per jaar worden de risico's opnieuw geïncentarieerd en berekend. Bijzonderheden, de nieuwe risico's en de risico's die niet meer in de top 15 voorkomen worden hieronder kort toegelicht.

Nieuwe risico's top 15

Er zijn geen nieuwe risico's opgenomen in de top 15. Er hebben wel enkele verschuivingen plaatsgevonden binnen de top 15.

Verdwenen risico's top 15

De top 15 is gelijk gebleven, er zijn geen risico's verdwenen uit de top 15.

Top 15 risico's

1. Jeugdzorg

Door incidenten (crisis of gesloten jeugdzorg) of nieuwe cliënten met complexe jeugd casuïstiek bestaat het risico dat er beroep wordt gedaan op de zwaardere en duurder jeugdzorg, zonder dat dit begroot is. Ook kunnen we achteraf geconfronteerd worden met kosten als gevolg van directe verwijzers als huis- en jeugdartsen en gecertificeerde instellingen. Deze medische verwijzroute is wettelijk ingeregeld.

Een ander risico betreft de kosten van aanbieders die tot 5 jaar na inzet zorgaanbod mogen nafactureren. Deze verplichtingen zijn in kaart gebracht maar gelden voor 1 jaar, waardoor eventueel nafacturering van de andere jaren kan drukken op de lopende begroting.

Beheersmaatregel

Door preventief en integraal samen te werken zet het CMD doorlopend in op effectiviteit. Vroegtijdig signaleren biedt ruimte om zo licht mogelijk en zo zwaar als nodig ondersteuning in te zetten. Met zorgaanbieders en huisartsen zijn afspraken gemaakt over verwijzingen, zodat het CMD hier zo veel mogelijk grip op krijgt. Sinds 2020 wordt er voor de meeste jeugdzorgproducten gewerkt met uur- in plaats van maandtarieven. Hierdoor kan beter gestuurd worden op de frequentie en doorlooptijd van zorg. Daarnaast zijn voor 2021 met een aantal belangrijke aanbieders van hoogcomplexiteit vaste afspraken gemaakt over wat zij betaald krijgen. Hierdoor is er meer zekerheid over de uitgaven aan een deel van de hoogcomplexiteit jeugdzorg.

2. CMD algemeen

In 2019/2020 heeft door K2 een onderzoek naar het CMD plaatsgevonden. In de rapportage (april 2020) zijn diverse problemen blootgelegd en aanbevelingen gedaan. Twee van de aanbevelingen zijn in 2020 opgepakt, de analyse naar de 10% duurste casussen en het opstellen van een nieuwe visie op het CMD. Dat laatste is opgepakt door een Raadswerkgroep en heeft geleid tot een door de raad vastgesteld visiedocument waarbij de bedoeling van het Cmd is geherformuleerd. De aanbevelingen van K2 inclusief de hernieuwde visie leiden tot een verandertraject. Dat traject is inmiddels in gang gezet en wordt in 2021 afgerond.

We gaan er vanuit dat het verandertraject leidt tot een reductie van de uitgaven en het beroep op de voorzieningen. Het verandertraject en het opvolgen van de aanbevelingen kost echter tijd, we hebben geen garanties dat de aanpak daadwerkelijk leidt tot kostenbesparing en we zien nog steeds een ontwikkeling van toenemende vraag. Daarnaast brengen de coronamaatregelen met zich mee dat het lastig te meten is wat de structurele gevolgen zullen zijn van de opgevolgde aanbevelingen.

Beheersmaatregel

Het verandertraject dient te leiden tot een integrale aanpak waarin we de aanbevelingen in samenhang laten terugkomen, om zo de slagingskans zo groot mogelijk te maken. We blijven monitoren en anticiperen op de trends waaronder de stijgende hulpvraag. We betrekken daarbij de medewerkers en de netwerkpartners van het CMD bij het opvolgen van de aanbevelingen waaronder de uitwerking van de visie. Tegelijkertijd blijven we onze inwoners adequaat ondersteunen bij hun hulpvraag. Dat vraagt het nodige van de medewerkers binnen het Cmd. De formatie dient daarbij op orde te zijn om zowel het verandertraject goed te kunnen doorlopen als ook onze inwoners adequaat te ondersteunen.

3. Wolfswinkel

Meerjarig gezien is er geen sluitende exploitatie van de begraafplaats. Hierdoor is een negatief eigen vermogen ontstaan. De gemeente loopt het risico dat de stichting begraafplaats en uitvaartcentrum Wolfswinkel niet in staat is aan haar aflossingsverplichting te voldoen.

Beheersmaatregel

Er is meerjarig gezien geen sluitende exploitatie van de begraafplaats geweest. De realisatie van een crematorium wordt onderzocht om een sluitende exploitatie te realiseren. De gemeente is voor 50% deelgenoot in de stichting en heeft voor de gebouwen exploitatieleningen verstrekt. De jaarlijkse rente en aflossing lasten bedragen € 30.000,- per jaar. Daarnaast is de onderhoudsvoorziening van de panden op de begraafplaats niet op het niveau om het noodzakelijke onderhoud uit te voeren.

4. Cybercriminaliteit

Cybercriminaliteit is criminaliteit met ICT als middel én doelwit. Cybercriminaliteit is veelvoorkomend. Er zijn verschillende vormen van cybercriminaliteit. Een onoplettende medewerker of een goed uitgevoerde vorm van cybercriminaliteit kan leiden tot problemen op financieel gebied, het verlies van productieve uren of tot grote privacyrisico's. De kans hierop neemt toe en ook de impact wordt groter. Dit wordt onder meer veroorzaakt door het steeds complexer worden van de ICT aan de ene kant. En aan de andere kant blijkt uit een benchmark dat we onder het gemiddelde zitten qua middelen. Er zijn cyberaanvallen geweest op gemeentes, ziekenhuizen, MKB bedrijven enzovoorts.

Beheersmaatregel

De CISO en FG organiseren acties om het bewustzijn rondom cybercriminaliteit binnen de organisaties te verhogen. Tevens worden medewerkers actief herinnerd aan de gedragscodes omtrent computergebruik en privacywetgeving.

Gemeenten zijn in 2015 aangesloten bij de IBD VNG en hebben de BIG (Baseline Informatieveiligheid Gemeenten) als norm voor hun informatieveiligheid ingevoerd. De BIG is vervangen door de BIO (baseline Informatiebeveiliging Overheid), waarbij eigenaarschap en risico analyse centraal staan. De IBD adviseert ons bepaalde maatregelen te treffen. Die voeren wij, voor zover op ons van toepassing, door.

5. Algemene uitkering gemeentefonds

Via circulaire wordt de gemeente 2 maal per jaar geconfronteerd met aanpassingen vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk bezuinigt, wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort.

Deze schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend.

De geplande herijking van de totale algemene uitkering uit het gemeentefonds is doorgeschoven van 2021 naar 2023. Op 2 februari 2020 zijn voor het eerst herverdeelde effecten per individuele gemeente zichtbaar gemaakt. Voor Son en Breugel gaat het om een nadelig effect van afgerond € 750.000,-. Dit effect wordt in jaarlijkse stappen van € 15,- per inwoner doorgevoerd. Het genoemde bedrag is nog onder voorbehoud. Besluitvorming vindt plaats door het nieuwe kabinet, na advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur en consultatie van de VNG. Verder geldt dat de effecten zijn berekend op de maatstafhoeveelheden van 2017. Dit moet uiteindelijk dus 2023 worden.

Het kabinet is ook van plan om de Financiële Verhoudingswet te wijzigen. Als tussenvorm tussen de huidige specifieke uitkeringen en de algemene uitkering wil men gerichte uitkeringen introduceren. Bij gerichte uitkeringen moet informatie verstrekt worden over het behalen van de vooraf gestelde doelen. Als onderdeel van het compensatiepakket coronamaatregelen zijn de VNG en de Fondsbeheerders overeengekomen de accessen 2020 en 2021 te fixeren op de stand van de meicirculaire 2020. Voor die jaren staat de afrekening dus min of meer vast. Het voorbehoud dat is gemaakt voor onverwachte grote afwijkingen van de werkelijkheid en deze standen mag niet te groot zijn. Bevriezen komt tegemoet aan de wens van rust en stabiliteit van de algemene uitkering.

Beheersmaatregel

De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerst volgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden.

6. Attero-compensatieovereenkomst

Formeel hebben de gewesten in Brabant een contract met Attero over het verbranden van afval. In dit contract is een minimum-hoeveelheid opgenomen. Vanaf 2011 is deze minimum hoeveelheid niet aangeleverd door de gewesten gezamenlijk.

Momenteel ligt er een claim van Attero over 2015 t/m jan 2017. Er is een uitspraak gedaan door een arbitragecommissie en de gemeenten zijn daarin in het ongelijk gesteld.

Er is een factuur van € 6,1 miljoen als naheffing gestuurd naar de MRE. Deze factuur is door het MRE betaald. Inmiddels is vanuit de VvC een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen. In de tussenliggende periode wordt dit bedrag nog niet verrekend met de gemeenten. Over die verrekening bestaat namelijk binnen het MRE onenigheid tussen de gemeenten. De niet-diftar-gemeenten staan op het standpunt dat zij het tekort niet hebben veroorzaakt en dus ook hiervoor niet gaan betalen. Op dit moment is dus nog niet aan te geven hoe de kosten verdeeld zullen worden over de gemeenten. Ook binnen de gewesten bestaat overigens nog onenigheid over de verdeling van de kosten. De discussie hierover wordt verschoven tot na de uitspraak over de vernietigingsprocedure.

Beheersmaatregel

De berekening van het te betalen bedrag is arbitrair want het gaat uit van solidariteit, terwijl je ook een heel andere invalshoek kan gebruiken, zoals daadwerkelijke minderlevering van restafval.

7. Crisisbeheersing

Iedere gemeente kan te maken krijgen met incidenten, die de status van een crisis krijgen. Deze kunnen plaatsvinden zowel in het fysieke als het sociale domein. Ook kunnen crises lokaal, regionaal of bovenregionaal van karakter zijn.

Beheersmaatregel

Door adequate maatregelen kunnen de effecten van een crisis zo veel mogelijk beperkt worden. Lokale, regionale en landelijke crisisorganisaties voorzien daarin, met name door crisiscoördinatie en -organisatie. Goede eenduidige informatievoorziening, opleidingen en oefenen zijn daarbij randvoorwaarden voor succes. Implementatie van verbeterpunten uit evaluaties zorgt steeds voor verdere professionalisering van de crisisorganisatie.

Daarnaast wordt ruim ingezet op preventie en preparatie om aan de voorkant crises te voorkomen. Voor de organisatie van de crisisorganisatie is een nieuwe visie ontwikkeld. Van hieruit wordt vorm gegeven aan een nog professionelere multidisciplinaire organisatie. Veiligheidsregio's Brabant-Zuidoost en Brabant-Noord en de Politie Oost-Brabant werken hierin nauw samen. Een goed getrainde organisatie die expertise betreft waar nodig, zal door adequaat ingrijpen de effecten van incidenten zo veel mogelijk kunnen beperken.

Met de transitie is de gemeente verantwoordelijk geworden voor veel zorgtaken. Hierdoor kan de gemeente vaker partij zijn wanneer een crisis in het sociale domein zich voordoet. Met de coronacrisis is bevestigd dat een ongekende crisis realiteit kan worden. Een pandemie is al langer gekwalificeerd als een risico met grote waarschijnlijkheid en mogelijk catastrofale gevolgen. Ook voor de toekomst zullen we hier rekening mee moeten houden.

8. Dienst Dommelvallei

De samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening verloopt via de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei. Op basis van de vastgestelde begroting van Dienst Dommelvallei wordt financieel bijgedragen aan de dienst. Hierbij zijn ook aannames gemaakt met betrekking tot te realiseren efficiency. Omdat Dienst Dommelvallei geen eigen reserves heeft worden de risico's van de dienst betrokken bij de risicowaarde van de drie deelnemende gemeenten.

Beheersmaatregel

Via een begroting, jaarrekening en rapportages (Dommelvallei) worden de ontwikkelingen periodiek en intensief gevolgd. Eventuele effecten kunnen rechtstreeks verwerkt worden in de eigen begroting. Daarnaast is sprake van deelname in het bestuur van Dienst Dommelvallei. De risico's van Dienst Dommelvallei zijn, voor zover mogelijk, inzichtelijk gemaakt en beheersmaatregelen zijn geformuleerd.

9. GGD Brabant Zuidoost

De Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant Zuidoost heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg en de ambulancezorg. Op basis van de begroting wordt financieel bijgedragen.

Het onafgedekte risico, zijnde € 2.550.000, dient te worden opgenomen in de eigen risicoparagraaf van de deelnemende gemeentes, herrekend naar de risicowaarde per gemeente.

Beheersmaatregel

Via de begroting, jaarrekening en rapportages worden de ontwikkelingen periodiek en intensief gevolgd. Eventuele effecten kunnen rechtstreeks verwerkt worden in de eigen begroting. Daarnaast is sprake van deelname in het bestuur en ambtelijk het Opdrachtgeversplatform.

10. Inkoop en aanbesteding

De volgende risico's hebben betrekking op inkoop en aanbesteding:

1. Als gevolg van het niet juist hanteren van de aanbestedingsplicht kan een marktpartij rechtsmiddelen aanwenden tegen een gunningsbesluit. Dit leidt tot een vertraging met financiële en juridische gevolgen;
2. Niet rechtmatige inkopen kunnen bovendien leiden tot een afkeurende verklaring (rechtmatigheid) bij de jaarrekening. Hierdoor bestaat de kans op negatieve publiciteit;
3. Contracten kunnen stilzwijgend verlengd worden tegen ongunstige voorwaarden. Of door het niet bundelen van opdrachten worden besparingsmogelijkheden niet benut.

Beheersmaatregel

Na de inwerkingtreding van de Aanbestedingswet 2012 is bij de implementatie daarvan veel voorlichting gegeven, de procedure uitvoering beschreven en checklists opgesteld. Elke inkoop gebeurt in beginsel vanuit het principe materiedeskundige (beleidsambtenaar), inkoper (Bizob). Dit is afhankelijk van de inkoopwaarde en/of potentiële risico's die met de inkoop gepaard gaan. Vragen kunnen aan Bizob en eventueel aan de juridische adviseur gesteld worden.

Inkoop en Aanbesteding is onderdeel van de verbijzonderde interne controle. Hierbij worden zowel procesgerichte (deelwaarneming) als gegevensgerichte (inkoopanalyse) controles uitgevoerd. Fouten en/of verbetervoorstellen worden teruggekoppeld.

Als gevolg van de gewijzigde EU-richtlijnen is de Aanbestedingswet 2012 gewijzigd. Op 18 juli 2017 is het inkoopbeleid, met inbegrip van het inkoophandboek en -procedures, vastgesteld. Daarbij zijn -overeenkomstig de landelijke en regionale lijn - de drempels voor de interne procedures vereenvoudigd waardoor het risico op het niet goed volgen van intern beleid verder is verkleind.

11. Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. Dit houdt in dat jaarlijks een fiscale aangifte moet worden ingediend. Eerst wordt een voorlopige aangifte gedaan, gevolgd door de definitieve.

Beheersmaatregel

Verdere vervolgstappen vooruitlopend op het oordeel van de Belastingdienst op het afstemmingsverzoek kunnen nog niet worden genomen.

12. Fiscaliteit

De gemeente is aansprakelijk voor fouten in loonbelastingopgaves, Btw aangiften, opgave Btw compensatiefonds en de WKR. Bovendien kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld voor belastingschulden van andere bedrijven op basis van inleners of ketenaansprakelijkheid.

Beheersmaatregel

Met het oog op de ontwikkelingen rondom 'Horizontaal Toezicht' met de Belastingdienst wordt er gewerkt aan een 'Tax Control Framework'. Dit betekent niet dat het risico komt te vervallen.

13. Beveiligingsincident

De Dommelvallei organisaties zijn informatie intensieve organisaties met een primaire focus op de dienstverlening. Deze organisatie kenmerken vragen om een betrouwbare en veilige informatievoorziening.

Voorbeelden van informatiebeveiligingsincidenten, die bij ons zijn opgetreden:

- Een verzoek tot een financiële transactie overschrijven vanuit “de directeur”, in werkelijkheid een fraudeur.
- Een verzoek om gebruikersnaam en wachtwoord in te vullen vanuit “de helpdesk”, in werkelijkheid een externe partij met slechte bedoelingen.

De IBD geeft in het dreigingsbeeld 2019-2020 duidelijk het signaal af, dat de kans op beveiligingsincidenten toeneemt.

De IBD geeft in het dreigingsbeeld 2021-2022 duidelijk het signaal af, dat de kans op beveiligingsincidenten toeneemt. De volgende categorieën van risico's worden onderscheiden:

1. Bedrijfscontinuïteit in het geding.
2. Integriteit van gegevens is niet gewaarborgd.
3. Vertrouwelijke gegevens in verkeerde handen.
4. Imagoschade.
5. Schade aan democratische processen.
6. Gegevens in verkeerde handen.
7. Dienstverlening van de gemeente niet beschikbaar.
8. Ontwrichting van alledaagse processen en
9. Financiële schade.

Op meerdere manieren kan een gemeente geconfronteerd worden met financiële schade als gevolg van ontbrekende informatiebeveiliging. De gemeente Lochem werd op een haar na slachtoffer van gijzelsoftware maar had toch enkele tienduizenden euro's schade als gevolg van het stilleggen van de dienstverlening, het forensisch onderzoek en het herstellen van de ICT-omgeving. Wanneer de gemeente daadwerkelijk zou zijn getroffen door gijzelsoftware hadden de kosten kunnen oplopen tot honderdduizenden of zelfs miljoenen euro's.

Een ambtenaar, bestuurder of raadslid kan bedoeld of onbedoeld informatie verschaffen waar een kwaadwillende zijn voordeel mee kan doen (en de gemeente gedupeerd achterblijft). Informatie rond bestemmingsplannen, aanbestedingen of veranderende regels kan zeer waardevol zijn.

Onzorgvuldige omgang met persoonsgegevens en overtredingen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) kunnen leiden tot aansprakelijkheidsstellingen van getroffenen of boetes van de privacytoezichthouder. Een boete wegens onzorgvuldig handelen met de privacy van inwoners zou bovendien leiden tot grote imagoschade.”

Beheersmaatregel

In 2015 hebben de vier organisaties (Geldrop-Mierlo, Nuenen, Son en Breugel en Dienst Dommelvallei) het informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. In dit beleid wordt op strategisch en tactisch niveau beschreven welke uitgangspunten gelden ten aanzien van de informatiebeveiliging van de Dommelvallei organisaties. Dit beleid moet samen met de technische beveiligingsmaatregelen en de aandacht voor een goede houding en gedrag van medewerkers de risico's verlagen. Jaarlijks wordt de ENSIA zelf-audit uitgevoerd.

Er is een BIO TOP10 programma opgezet en deze wordt uitgevoerd, waarmee maatregelen worden genomen om de grootste risico's te mitigeren.

14. Algemene verordening gegevensbescherming

Overheidsorganisaties verwerken allerlei persoonsgegevens. Deze persoonsgegevens zijn vertrouwelijk en moeten goed worden beschermd. In de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die sinds 25 mei 2018 van kracht is, zijn hiervoor regels vastgesteld. Ook de gemeenten en Dienst Dommelvallei moeten de AVG naleven. Doen zij dit niet, dan is de Autoriteit Persoonsgegevens bevoegd om corrigerende maatregelen te nemen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een waarschuwing of een boete. De AP houdt bij haar beoordeling van de maatregel onder andere rekening met de aard, ernst en duur van de inbreuk, het aantal getroffen betrokkenen en de omvang van de door hen geleden schade.

De AP heeft inmiddels de eerste boetes opgelegd. Deze boetes dienen doeltreffend, evenredig en afschrikkend te zijn. De AP kan een overheidsinstantie een maximale boete van € 20.000.000,- opleggen.

Ook het niet melden van datalekken kan een boete tot gevolg hebben. Een datalek is het verlies of de ongeoorloofde toegang tot persoonsgegevens. Voorbeelden hiervan zijn het kwijtraken van een USB-stick, een tablet of een laptop waar persoonsgegevens op staan. Een datalek kan ook ontstaan wanneer er een mail met persoonsgegevens naar een verkeerde persoon wordt gestuurd. Datalekken moeten, afhankelijk van het privacyrisico, bij de Autoriteit Persoonsgegevens worden gemeld. Organisaties zijn verplicht een datalekkenregister bij te houden en aan te kunnen tonen welke maatregelen ze genomen hebben om de nadelige gevolgen van het datalek te beperken.

Beheersmaatregel

Via onder andere presentaties en intranet worden medewerkers continue geïnformeerd over de AVG en de gevolgen hiervan voor de eigen werkzaamheden. We hebben een verwerkingenregister waarin de verwerkingen van persoonsgegevens zijn opgenomen. Ook voeren we Data Protection Impact Assessments (DPIA's) uit. Dit is een instrument om het privacy risico van een beoogde gegevensverwerking voor betrokkenen in kaart te brengen. Daarnaast zijn we bezig om met onze verwerkers verwerkerovereenkomsten af te sluiten. Hierin staan afspraken over de maatregelen die verwerkers moeten nemen om de persoonsgegevens van onze burgers passend te beveiligen. Verder hebben we een procedure Beveiligingsincidenten en datalekken, waarmee we borgen dat datalekken juist en tijdig worden gemeld en afgehandeld. In ons datalekkenregister houden we bij welke datalekken er zijn gemeld en hoe we deze hebben gedicht. De gemeente heeft een privacy beheerder die ondersteunt en adviseert bij privacyvraagstukken. Daarnaast heeft de gemeente een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aangesteld die er op toeziet dat de AVG wordt nageleefd.

15. Verkiezingen

In de meerjarenraming is rekening gehouden met de regulier te verwachten verkiezingen. In het geval extra verkiezingen worden uitgeschreven wordt een financieel risico gelopen.

Beheersmaatregel

Dit is niet beïnvloedbaar. Als sprake is van tussentijdse verkiezingen zal de gemeente deze moeten organiseren.

Weerstandscapaciteit in cijfers

De beschikbare weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Incidentele weerstandscapaciteit		Peildatum 1-1-2021	
Algemene risicoreserve		2.681.000	1
Reserve vrije bestedingsruimte		4.967.000	2
Algemene reserve		1.622.000	1
Stille reserves		p.m.	
Totaal incidentele weerstandscapaciteit		9.270.000	
Structurele weerstandscapaciteit			
Post onvoorzien		80.000	
Totaal structurele weerstandscapaciteit		80.000	
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		9.350.000	

1 Stand 1 januari 2021

2 O.b.v. laagste stand meerjarenraming 2021-2024 na verwerking jaarrekening 2019.

Er is veel meer incidentele capaciteit beschikbaar dan structurele capaciteit. De structurele capaciteit kan in principe jaarlijks worden vrijgemaakt voor financiële tegenvallers. De incidentele capaciteit kan slechts eenmaal worden aangesproken en kan pas na aanvulling weer worden gebruikt om volgende tegenvallers te kunnen opvangen.

Weerstandvermogen

Er wordt uitgegaan van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio ≥ 1). Deze verhouding wordt bepaald door de volgende ratio:

Ratio weerstandsvermogen =

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De ratio weerstandsvermogen kan als volgt worden vastgesteld:

Ratio weerstandsvermogen =

$$\frac{\text{€ 9.350.000}}{\text{€ 2.172.000}} = 4,30$$

Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van de gemeente met een weerstandsratio van 4,30 meer dan toereikend is om de risico's op te vangen.

Financiële kengetallen

Kengetallen geven inzicht in bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen bijdragen aan het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. De combinatie van de kengetallen geven een indicatie over de financiële positie van de gemeente. Daarnaast bieden kengetallen de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken.

Een individueel kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie van de gemeente moet worden beoordeeld. De kengetallen moeten in samenhang bekeken worden, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van de gemeente.

Een kengetal, of de ontwikkeling van een kengetal, is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Voor de provincie als toezichthouder hebben de kengetallen een signaleringswaarde. Ze kunnen worden betrokken bij het krijgen van een completer inzicht in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente.

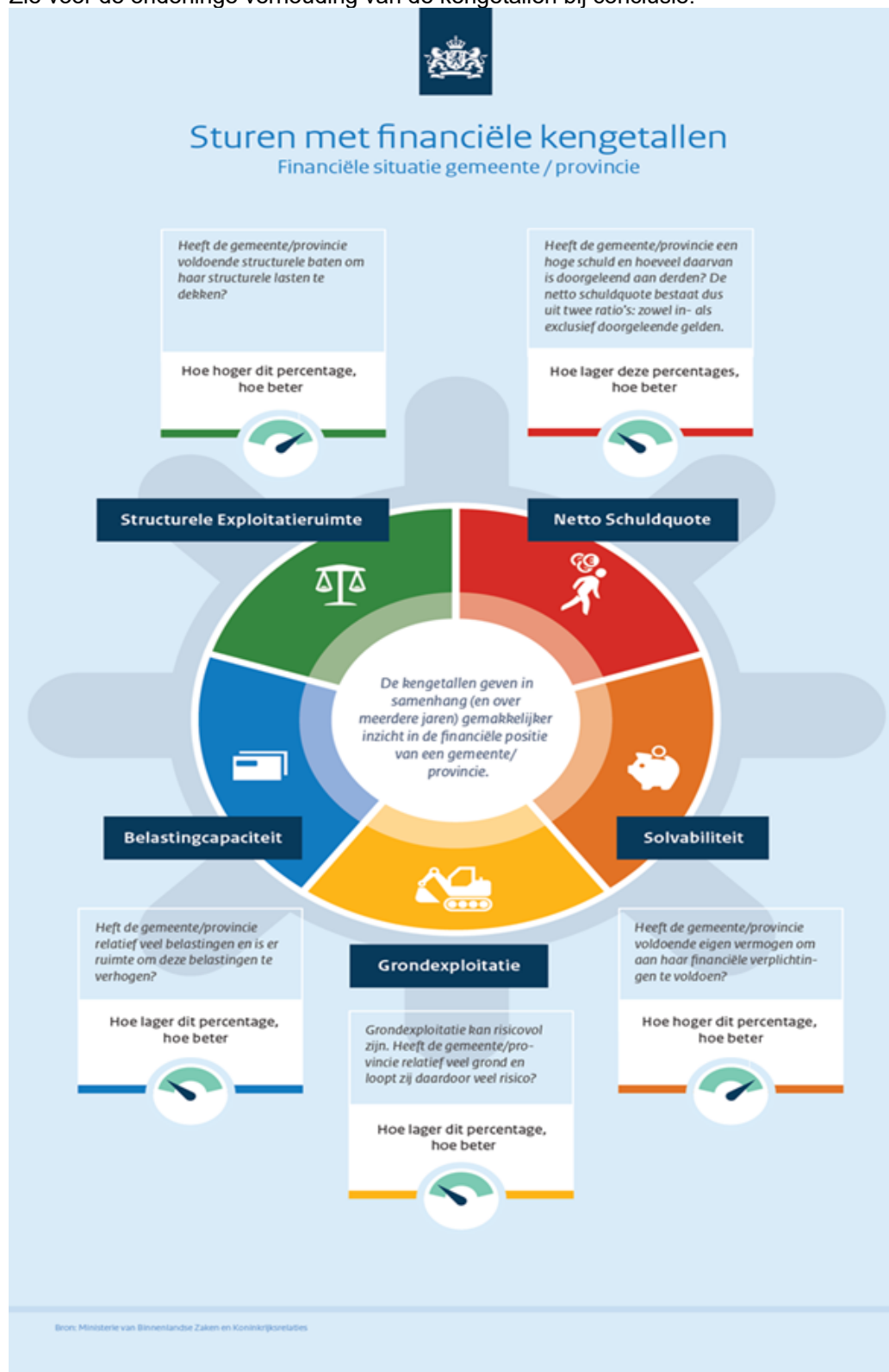
De volgende financiële kengetallen moeten in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen worden:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit.

De toezichthouder hanteert geen normering, maar maakt gebruik van onderstaande signaleringswaarden.

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90	90-130	>130
Solvabiliteitsratio	>50	20-50	<20
Grondexploitatie	<20	20-35	>35
Structurele exploitatieruimte	>0	0	<0
Belastingcapaciteit	<95	95-105	>105

Zie voor de onderlinge verhouding van de kengetallen bij conclusie.

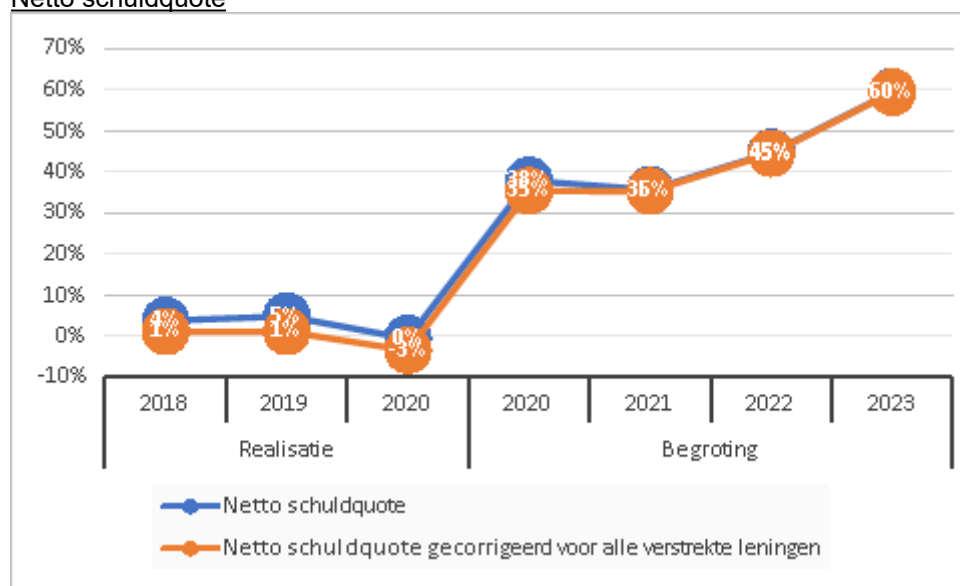
Uitgangspunten

Voor de kolommen realisatie is uitgegaan van de balans zoals opgenomen in de betreffende jaarrekening. De kengetallen voor de begroting 2020 zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2020-2023. De kengetallen voor 2021 tot en met 2023 zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2021-2024.

Omschrijving	Realisatie			Begroting			
	2018	2019	2020	2020	2021	2022	2023
Netto schuldquote	4%	5%	0%	38%	36%	45%	60%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	1%	1%	-3%	35%	35%	45%	60%
Solvabiliteitsratio	71%	77%	71%	53%	60%	58%	53%
Grondexploitatie	11%	2%	-13%	1%	-11%	-10%	0%
Structurele exploitatieruimte	1%	1%	0%	0%	2%	3%	4%
Belastingcapaciteit	84%	85%	89%	86%	101%	101%	101%

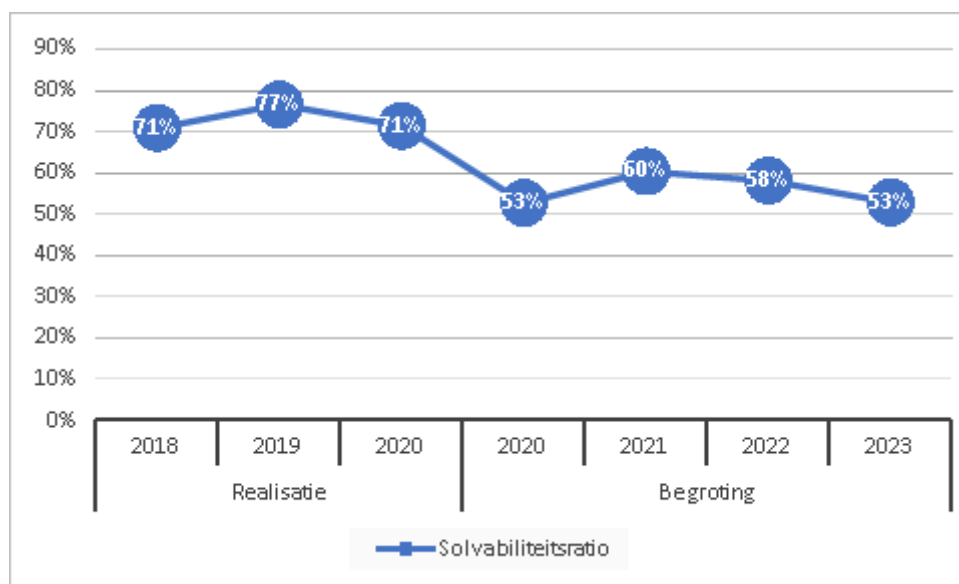
Hieronder volgt per kengetal een korte toelichting.

Netto schuldquote

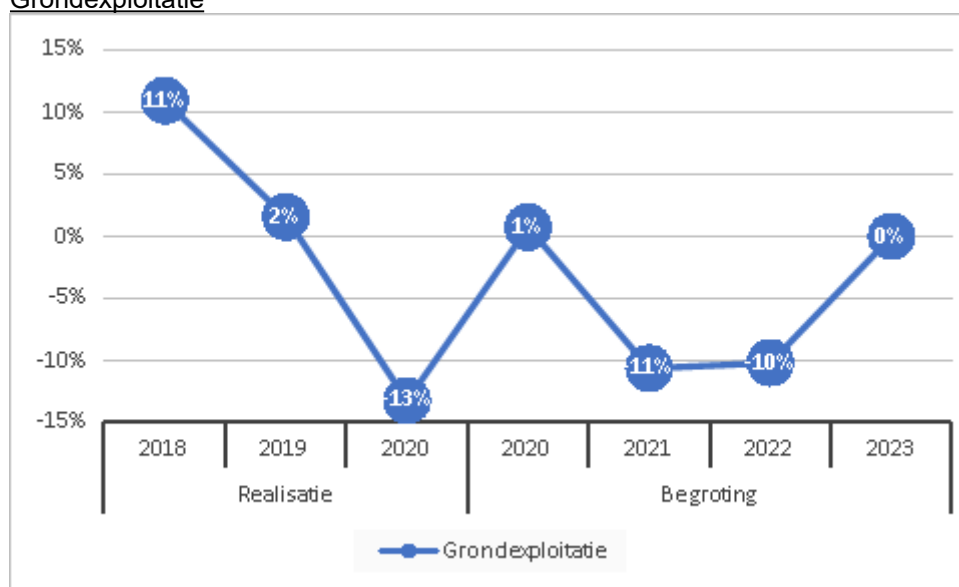
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Solvabiliteitsratio

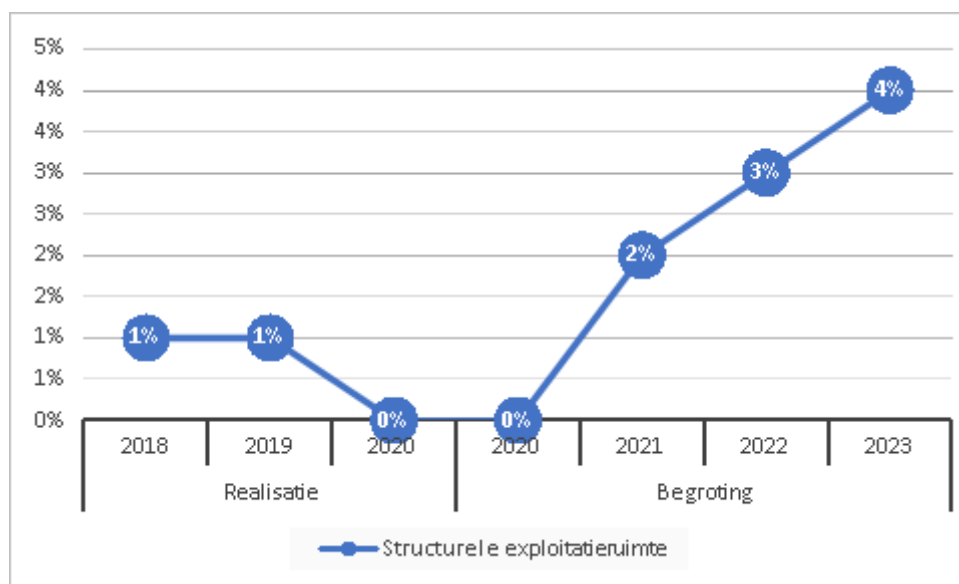
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

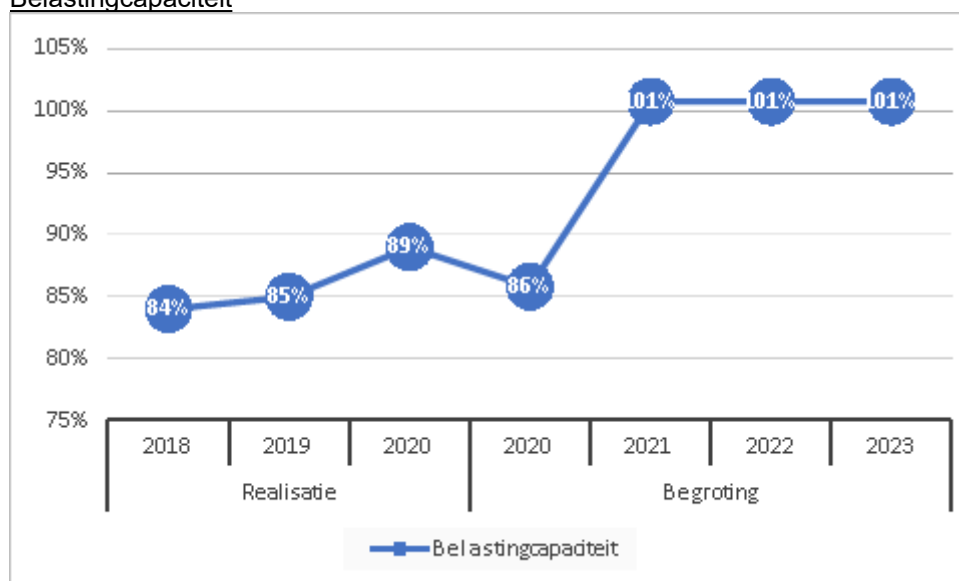
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de verkochte gronden kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar deze kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. In dit geval landelijk gemiddelde tarieven. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld.

Conclusie

Netto schuldquote (zowel gecorrigeerd als niet gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De hoogte van dit kengetal wordt voor de gemeente Son en Breugel beïnvloed door 2 oorzaken:

- De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie zijn de afgelopen jaren gedaald, waardoor afgelost is op de (daarvoor) aangetrokken geldleningen.
- Het oplopen van dit kengetal in de begrotingsjaren vanaf 2020 wordt veroorzaakt door de gedane en geraamde investeringen voor:
  - Gemeentehuis

- Nieuwbouw de Regenboog en de Krommen hoek
- Gezamenlijke uitbreiding voor de Bloktempel en de Ruimte
- Braecklant
- Dorpshuis
- Sporthal de Bongerd

Solvabiliteitsratio

In de jaren 2018, 2019 en 2020 zijn reserves en voorzieningen nagenoeg ongewijzigd blijven en is de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie afgenomen. Hierdoor stijgt de solvabiliteitsratio in die jaren.

De daling van het kengetal in de meerjarenbegroting wordt veroorzaakt door de geraamde onttrekkingen aan reserves voor een deel van de hierboven genoemde investeringen. Daarnaast stijgt de totale boekwaarde van de activa als gevolg van de genoemde investeringen.

Grondexploitatie

In de afgelopen jaren is het kengetal gedaald door de afname van de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie. Dit kengetal wordt in de jaren 2021 en 2022 negatief omdat er in die jaren gronden verkocht worden waar geen boekwaarde tegenover staat. Deze winsten worden pas als baten geraamd als ze daadwerkelijk gerealiseerd zijn.

Structurele exploitatieruimte

De resultaten van de begrotingsjaren zijn positief. Dit betekent dat alle structurele lasten, inclusief de kapitaallasten van de geraamde investeringen, opgevangen worden binnen een structureel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit

Het landelijk gemiddelde van het kengetal voor de belastingcapaciteit wordt jaarlijks op 100% gesteld. Door de verhoging van de OZB, de afvalstoffen- en rioolheffing in de begroting 2021, stijgt het percentage net boven de 100%. Kanttekening daarbij is dat de opbrengsten afgezet zijn tegen een landelijke gemiddelde dat niet geactualiseerd is voor 2021.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beheer en onderhoud van het groen (openbaar groen), grijs (wegen en openbare verlichting) en blauw (riolering; gemalen en grondwater). Een rationeel beheer en onderhoud van dergelijke kapitaalgoederen is gebaat bij geautomatiseerde beheersystemen die tijdig de gewenste informatie verschaffen in het noodzakelijke onderhoud en de daarmee samenhangende kosten. Vandaar dat in deze paragraaf ingegaan wordt op de huidige stand van zaken van deze systemen.

Wegen en weginspectie

Beleid

Vanaf 2016 is het wegenbeheersysteem OBSURV binnen onze gemeente geïntroduceerd. Op basis van tweejaarlijkse inspecties actualiseren we de basisgegevens binnen dit systeem. Het huidig areaal aan verhardingen is te verdelen in:

- Elementenverhardingen: ca. 668.355 m²
- Asfaltverhardingen: ca. 469.000 m²

Uitgangspunt van het onderhoud aan de gemeentewegen is dat die voldoet aan de kwaliteitsnormen van het CROW (Centrum voor onderzoek en regelgeving in de grond-, weg- en waterbouw en verkeerstechniek).

Het onderhoudsniveau van wegen is kwaliteitsniveau C. In de CROW-kwaliteitscatalogus wordt dit omschreven als matig. Het onderhoudsniveau van trottoirs is in de periode 2018-2020 naar kwaliteitsniveau B (kwaliteit: voldoende) gebracht.

Algemeen

In 2020 zijn we niet gestart met het opstellen van een nieuw beheerplan wegen. In 2021 staat de tweejaarlijkse globale visuele inspectie op het programma. Deze actie wordt gecombineerd met het opstellen van een nieuw beheerplan wegen.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan wegen	2016-2020	Commissie GZ: 6 januari 2016	2021

Uitgangspunten

De kosten voor noodzakelijke reconstructies c.q. vervangingen van wegverhardingen worden niet in de reguliere onderhoudsbegroting meegenomen. Aan de hand van de weginspecties zal hiervoor zo nodig een afzonderlijk voorstel aan het college en de gemeenteraad worden voorgelegd.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget

In onderstaande tabel staan de beschikbare budgetten voor het groot onderhoud exclusief de eigen uren.

Financieel	2020
Raming groot onderhoud asfaltverhardingen en klinkerwegen	388.145
Realisatie groot onderhoud asfaltverhardingen en klinkerwegen	327.128
Verschil	61.017

Naast bovenvermelde bedragen voor het groot onderhoud is € 277.675,- besteed aan klein onderhoud. Onderdeel van deze kosten is het versneld ophogen van het onderhoudsniveau van de trottoirs.

Eind 2020 is nog € 157.274,- in de egalisatiereserve wegen beschikbaar.

Onderhoudsbehoefte

Op basis van de globale visuele inspectie en een maatregelen toets wordt jaarlijks de onderhoudsbehoefte bepaald. De inspectieresultaten geven aan waar onderhoud noodzakelijk is en met een maatregelentoets bepalen we wat er exact moet gebeuren om het areaal op niveau te houden.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Openbare verlichting

Beleid

Aan de hand van het beheersysteem worden jaarlijks de onderhoud- en vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt en opgenomen in de begroting. Uitgangspunt is dat de installatie voldoet aan de landelijke richtlijnen (NPR 13201-1).

Duurzame openbare verlichtingsinstallatie

De openbare verlichting van ca 4.800 armaturen is in 2017-2018 in één keer verduurzaamd, middels het project verleden. De bestaande armaturen zijn vervangen door led armaturen en daarnaast zijn lichtmasten welke niet meer voldeden aan de veiligheid vervangen door nieuwe masten. In 2020 zijn de laatste restpunten uitgevoerd. Enkel verduurzaming van de "aanstralers" van de kerktoren en het oude raadhuisje en het opwaarderen van de verlichting bij de zebrapaden in de Nieuwstraat moeten nog uitgevoerd worden. Dit staat voor 2021 op het programma omdat de restauratie van beide rijksmonumenten dan voltooid is.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsnota openbare verlichting	N.v.t.	6-okt-16	N.v.t.

Uitgangspunten

Kwalitatief goede openbare verlichting waarbij de verkeersveiligheid, sociale veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid als speerpunten gelden. Voldoen aan de landelijke richtlijnen.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget

In onderstaande tabel zijn de bedragen voor het onderhoud van de verlichting excl. kleine reparaties en eigen uren weergegeven.

Financieel	2020
Raming onderhoud openbare verlichting	59.236
Realisatie onderhoud verlichting	47.019
Verschil	12.217

Achterstallig onderhoud

Er is geen achterstallig onderhoud

Civieltechnische kunstwerken

Beleid

In 2016 zijn er meerjarenonderhoudsprogramma's (MJOP's) opgesteld. In 2020 zijn levensduur verlengende ingrepen aan de brug Planetenlaan uitgevoerd. De brug Dommelpas is dermate versleten dat groot onderhoud niet meer mogelijk is. Deze brug wordt in 2021 in zijn geheel vervangen. Tijdens deze werkzaamheden wordt ook het fietspad opgeknapt. Na deze werkzaamheden zullen de MJOP's in 2022 worden geactualiseerd en worden de financiële consequenties in de begroting c.q. meerjarenbegroting meegenomen. Het streven is om het onderhoudsbudget voor de kunstwerken af te stemmen op de thans voorziene gemiddelde onderhoudsnorm.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
MJOP civieltechnische kunstwerken	2023-2033	n.v.t.	2022

Uitgangspunten

De MJOP's worden opgesteld om de civiele kunstwerken op een efficiënte en effectieve wijze in stand en veilig te houden. De wijze waarop zal in de MJOP's worden opgenomen.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel zijn de bedragen voor het onderhoud van de civiele kunstwerken excl. kleine reparaties weergegeven.

Financieel	2020
Raming onderhoud civiele kunstwerken	30.042
Realisatie onderhoud civiele kunstwerken	361
Verschil	29.681

Naast bovenstaande bedragen voor het reguliere onderhoud is er ook een investeringskrediet beschikbaar gesteld voor de bruggen Planetenlaan en Dommelpas.

Achterstallig onderhoud

Er is sprake van achterstallig onderhoud aan de brug Dommelpas. Deze brug wordt in 2021 vervangen, hiervoor wordt in de eerste helft van 2021 aanvullend krediet gevraagd aan de raad.

Groenvoorzieningen

Beleid

In 2011 is het volledige groenareaal in de gemeente inclusief industrieterrein Ekkersrijt geïnventariseerd. Deze gegevens zijn verwerkt in het groenbeheersysteem Obsurv. Op basis van deze gegevens wordt snel inzicht verkregen in de onderhoudskosten en de tijdsplanning van personeel en materieel zodat sturing gegeven kan worden aan de onderhoudsbudgetten zoals deze zijn opgenomen in de begroting. Dit is een belangrijk management instrument om op verantwoorde wijze beleidskeuzes te kunnen maken.

Beleidsplan

Het vigerende groenbeleidsplan wordt gedeeltelijk herzien. De herziening wordt in 2021 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Groenbeleidsplan 2013	2013-2023	6-feb-14	2021 (gedeeltelijke herziening)

Uitgangspunten

Het hoofddoel van het groenbeleidsplan is om een samenhangend beleid en beheer van het openbaar groen voor de gemeente, naar tevredenheid van bewoners en bedrijven. Een duurzame groenstructuur. Behoud en waar mogelijk versterking van kwaliteiten voor de toekomst.

Jaarlijks onderhoudsbudget

In onderstaande tabel wordt het meerjarenbudget voor het groot onderhoud aan het openbaar groen weergegeven. Het betreft hier de bestekken voor de verschillende arealen.

Financieel	2020
Raming exploitatie openbaar groen	503.427
Realisatie exploitatie openbaar groen	436.187
Verschil	67.240

Naast de reguliere onderhoudsbudgetten is voor de uitvoering van het groenbeleidsplan € 490.000,- gereserveerd. Eind 2020 is nog € 132.162,- beschikbaar. Deze middelen worden betrokken in herziening van het groenbeleidsplan.

Financieel	2020
Raming besteding uit reserve	34.000
Besteding uit reserve	0
Verschil	34.000

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Riolering

Beleid

Het beleid wordt vastgelegd in een Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP). Naast het feit dat een VGRP een wettelijk verplicht plan is dit ook het middel om de gemeentelijke watertaken hierin vast te leggen. Er zijn 4 gemeentelijke zorgplichten: zorgplicht voor stedelijk afvalwater; zorgplicht voor hemelwater; zorgplicht voor grondwater en de zorgplicht voor beheer en onderhoud van de riolering. Daarnaast zijn in het VGRP maatregelen opgenomen die voortvloeien uit de Kader Richtlijn Water (KRW). Het rioleringsplan geeft inzicht in de infrastructuur zoals reconstructies en vervangingen van het stelsel. Het is tot stand gekomen op basis van een theoretisch/strategische benadering ofwel de economische levensduur van de riolering binnen het databestand.

Nieuw Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan en operationele planning 2016 – 2022

Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP).

Op 6 oktober 2016 is het VGRP 2016-2022 vastgesteld door uw gemeenteraad. Overeenkomstig het collegeprogramma is in dit plan een paragraaf opgenomen over MEER (Maatschappelijk; Economisch; Ecologisch en Ruimte). Verder zijn in dit plan de ambities voor duurzaamheid opgenomen.

In het VGRP 2016 – 2022 is een overzicht opgenomen van de te nemen verbetering- en vervangingsmaatregelen. Hieraan zijn tevens de financiële consequenties gekoppeld. Er is aandacht geschonken aan acties die ondernomen moeten worden in het kader van de klimaatverandering waarbij grote droge periodes worden afgewisseld met forse natte periodes. Aandacht voor hittestress en wateroverlast zijn dan ook belangrijke aandachtspunten. De financiële gevolgen zijn de basis voor het vaststellen van een kostendekkende rioolheffing.

Samenwerking binnen de afvalwaterketensystemen (OAS) cluster Eindhoven

Binnen het samenwerkingsverband worden maatregelen genomen om de waterkwaliteit van de Dommel en de zij-beken te laten voldoen aan de ecologische Europese Kader Richtlijn Water (KRW). De KRW- richtlijn is bedoeld om te zorgen dat de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater in Europa uiterlijk 2027 op een goed niveau is en blijft. Voor het stroomgebied van de Boven-Dommel en de zij-beken werken dus de betrokken partijen (gemeenten en waterschap De Dommel) samen in het Water(klimaat)portaal Zuidoost Brabant.

Gezamenlijk is onderzoek gedaan naar maatregelen die nodig zijn om de waterkwaliteit op het vereiste niveau te brengen en te houden tegen de laagste maatschappelijke kosten. De maatregelen bestaan voornamelijk uit het beluchten van de Dommel en zij-beken en maximaal uit nutten van de bestaande infrastructuur (rioolnetwerken). In 2019 zijn hiervoor de realisatie werkzaamheden van het ophogen van de nabezinktanks bij de RWZI Eindhoven gestart. Dit wordt in 2021 afgerond. Ook is gestart met het beluchten van de Dommel en wordt in 2021 gestart met beluchting van de RWZI in Eindhoven

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	2016-2022	6-okt-16	2022

Jaarlijks groot onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel staan de kosten voor het onderhoud aan het rioolstelsel. Daarnaast zijn er ook kosten voor o.a. planvorming, kapitaallasten en interne uren.

De vervangingsinvesteringen zijn gebaseerd op het gemeentelijk rioleringsplan en zijn opgenomen op het activiteitenplan.

Financieel	2020
Raming onderhoudskosten riolering	419.161
Realisatie onderhoudskosten riolering	336.465
Verschil	82.696

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Gebouwen

Beleid

Gemeentelijk gebouwen betreft gebouwen zoals het gemeentehuis, werf, combigebouw en bibliotheek en het Vestzaktheater.

Gemeentelijke gebouwen

De fysieke staat van de gemeentelijke gebouwen en daarmee het noodzakelijke onderhoudsniveau is opgenomen in een MeerJarenOnderhoudsprogramma (MJOP). Eind 2014 is een actualisatie van de MJOP uitgevoerd en zijn deze uitgesplit in planmatig onderhoud (PO), dagelijks onderhoud (DO) en huurders onderhoud (HO). Op 2 december 2015 is dit vastgesteld door de gemeenteraad. Deze actualisatie betreft alleen de gemeentelijke gebouwen waarvan geen grote renovatieplannen/nieuwbouw bekend waren en die in hun huidige vorm intact blijven. Het onderhoudsniveau van sporthal De Bongerd, Vestzaktheater en MF gebouw Genovevastraat is in 2018 teruggezet naar instandhouding. Vanaf eind 2019 is ook het onderhoudsniveau van Braecklant teruggezet naar instandhouding.

De gemeenteraad heeft op 11 juni 2020 ingestemd met de strategie tot het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. De strategie is geschreven op basis van een onderzoek van Strukton.

Hierin is benoemd:

- Welke gebouwen en maatregelen we meenemen in de MJOP.
- Welke projecten zelfstandig uitvoeren om te verduurzamen.
- Welke gebouwen we niet meenemen, omdat deze geen toekomstperspectief hebben.
- Dat we voor de landing eerst kijken naar een totaal oplossing.

Het was de planning om het benodigd onderhoudsbudget in 2020 te actualiseren. Door lopende en startende projecten, het doorschuiven van bestuurlijke beslissingen omtrent de status van diversen gebouwen en bouwkundige/installatietechnische problemen van enkele gebouwen is op dit moment alleen het Combigebouw geschikt voor actualisatie voor het MJOP. In 2021 worden diverse projecten afgerond waardoor er meer inzicht ontstaat. Hierom wordt de actualisatie van het MJOP worden doorgeschoven naar 2021

Het onderhoudsbudget voor de gemeentelijke gebouwen zal aan de hand van het bovenstaande in 2021 worden geactualiseerd.

Beleidsplan

Er is geen beleidsplan omtrent het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
MJOP gebouwen	N.v.t.	2-dec-15	2022

Uitgangspunten

Periodiek dienen de bestaande meerjarenonderhoudsprogramma's (MJOP's) te worden geactualiseerd zodat planning en uitvoering in een lijn blijven en de kosten/budgetten actueel blijven. Een MJOP wordt opgesteld voor alle gemeentelijke gebouwen die op de huidige wijze in stand worden gehouden en waarvoor geen nieuwbouw in de planning staat.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

Financieel	2020
Dotatie voorziening	75.000
Besteding uit voorziening	0
Saldo voorziening per 31-12	979.471

Achterstallig onderhoud

Momenteel is sprake van verantwoord uitgesteld onderhoud, mede doordat geplande renovaties uitgesteld zijn. Het uitgestelde onderhoud zal worden betrokken bij de actualisatie van het MJOP in 2021.

Speeltoestellen

Uitgangspunten

Uitgangspunt is dat de speeltuinen voldoen aan de veiligheidseisen van het attractie- en speeltuinenbesluit. Om hieraan te voldoen zijn in de afgelopen jaren alle speeltoestellen vervangen. De investeringen zijn afgesloten. Elk jaar worden de speeltoestellen gecontroleerd door een externe partij en eventuele tekortkomingen worden hersteld.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel wordt het meerjarenbudget voor het onderhoud aan de speelvoorzieningen. Dit budget omvat o.a. onderhoud, inspectie kleine vervangen en schoonmaak van de speelvoorzieningen.

Financieel	2020
Raming onderhoud speeltoestellen	24.520
Realisatie onderhoud speeltoestellen	20.218
Verschil	4.302

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering in de begroting en de jaarstukken is in het BBV en in de wet Fido verplicht gesteld. Financiering is de manier waarop wij de benodigde geldmiddelen aantrekken en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen beleggen. Dit gebeurt binnen de wettelijke kaders van het BBV en de wet Fido. Naast deze wetgeving geldt voor de gemeente een Treasurystatuut. Dit statuut bevat regels om de financieringsfunctie te sturen, beheersen en controleren. De bedragen in onderstaande tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,-. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Conform het nieuwe BBV moet deze paragraaf inzicht geven in de rentelasten en -baten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten. Toerekening aan de taakvelden is gedaan met de rentepercentages die hieronder zijn genoemd.

Interne- en externe ontwikkelingen

De ECB heeft in 2020 een ruim monetair beleid gevoerd en de rentetarieven zijn laag gebleven.

De EMU-tekortruimte voor gemeenten in 2020 is vastgesteld op -/ 0,27% BBP.

De individuele EMU-referentiewaarde voor Son en Breugel is voor 2020 vastgesteld € 1.774.000,-. dit betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Omschrijving	2020
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-370
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-6.201
3 Mutatie voorzieningen	124
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	7.262
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0
EMU-saldo	815

De renteberekening voor activa mag conform BBV 25% afwijken op basis van begroting en werkelijkheid. Met de begrotingswijziging behorende bij de jaarrekening 2019 is de rekenrente voor activa aangepast en basis van werkelijkheid blijft deze gelijk. De bespaarde rente en bouwgrondexploitaties wordt bij de jaarrekening op werkelijke basis toegerekend.

Renteschema	Begroting	Realisatie
Bespaarde rente over reserves	1,22%	0,81%
Bespaarde rente over voorziening verliesgevende complexen bouwgrond	2,00%	2,00%
Rente grondexploitatie	0,24%	0,11%
Rente activa	1,00%	0,50%

In onderstaand schema is het renteresultaat berekend volgens BBV:

Stap	Renteschema	2020	Totaal 2020
	De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen niet zijnde projectfinanciering	17	
	De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen voor projectgefinancierde grondexploitatie	0	
	De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen die doorgezet zijn aan derden	0	
	De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen voor projectgefinancierd overig	28	
	De externe rentelasten over de verwachte nieuw aan te trekken korte en lange financiering	8	
	De externe rentebaten	-37	
	Rente voorzieningen	27	
1	Saldo rentelasten en rentebaten		42
	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-2	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-12	
	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
2	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-14
3	Rente over eigen vermogen		316
4	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente 1+2+3)		344
5	De aan taakvelden toegerekende rente		-219
	Renteresultaat op het taakveld treasury (4+5)		125

Het genoemde renteresultaat komt terug op het taakveld treasury, maar is niet het enige resultaat op dat taakveld. Ook bijvoorbeeld ontvangen dividend wordt geraamd op het taakveld, maar maakt geen onderdeel uit van het renteschema.

Financieringsbehoefte

Beleidsvoornemen financiering.

Het beleid van 2019 is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende financiering omdat de rente op de kortlopende middelen lager is dan de rente op langlopende middelen. We houden daarbij rekening met de kasgeldlimiet, die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld, over 3 maanden gezien, niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen. Gezien de rentevisie, waarbij er vanuit wordt gegaan dat de rente dit jaar laag blijft en komende jaren licht kan gaan oplopen, kan voorlopig aan deze strategie worden vastgehouden. Zodra de rentevisie wijzigt en uitgaat van een stijgende rente op korte termijn kan de overweging gemaakt worden om een groter deel van de financieringsbehoefte te financieren met langlopende leningen.

Liquiditeit

In 2020 zijn de liquide middelen gefinancierd met kasgeldleningen.

Renterisicobeheer

De overheid heeft twee instrumenten bepaald voor het toetsen van het renterisico, namelijk: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort een structureel karakter draagt moet een langlopende geldlening worden aangetrokken. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de toezichthouder hiervan op de hoogte worden gesteld. Ook moeten we de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voorleggen aan de toezichthouder. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal.

Stap	Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	Bepalen toegestane kasgeldlimiet				
	Omvang begrotingstotaal per 2020	43.882	43.882	43.882	43.882
	Percentage regeling	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
1	Toegestane kasgeldlimiet	3.730	3.730	3.730	3.730
	Viottende korte schuld				
	opgenomen gelden < 1 jaar	2.667	2.333	0	0
	Schuld in rekening courant	0	0	0	0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	12	12	12	12
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
2	Totaal viottende korte schuld	2.679	2.346	12	12
	Viottende middelen				
	Contante gelden in kas	-1	-2	2	2
	Tegoeden in rekening courant	1.032	3.081	3.632	3.000
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
3	Totaal viottende middelen	1.031	3.078	3.634	3.001
4	Totaal netto viottende schuld (2-3)	1.648	-733	-3.621	-2.989
	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-) (1-4)	2.082	4.463	7.351	6.719

In 2020 is met kasgeldleningen gewerkt en zijn er geen overschrijdingen geweest.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een grens aan het te lopen renterisico op de vaste schuld. De risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal (zie tabel hieronder).

Stap	Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging
1	Renteherzieningen	0	0
2	Aflossingen	461	461
3 (1+2)	Renterisico	461	461
4	Begrotingstotaal 2020	43.882	51.370
5	Percentage regeling	20%	20%
6 (4 x 5)	Renterisiconorm	8.776	10.274
7	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-)	8.315	9.813

In 2020 is de renterisiconorm niet overschreden.

Leningenportefeuille

Een belangrijk onderdeel van het financieringsbeleid vormt de omvang, flexibiliteit, gemiddelde looptijd en rentegevoeligheid van de leningenportefeuille. De leningenportefeuille van de gemeente ziet er als volgt uit:

Opgenomen langlopende leningen						
Leningverstrekker	Looptijd		Rente	Oorspronkelijk	1-1-2020	31-12-2020
	Van	t/m				
BNG	2003	2021	3,98%	209	28	14
BNG	2006	2020	3,20%	3.000	200	0
BNG	1997	2022	5,84%	2.269	272	182
Prov. NB	2018	2033	1,13%	1.014	952	889
Prov. NB	2018	2033	1,18%	761	714	667
Prov. NB	2019	2034	1,28%	507	507	476
Prov. NB	2019	2034	1,33%	254	254	238
Totaal				8.014	2.927	2.466

Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering heeft als doel het zo optimaal mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze gemeente, interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen. Concreet gaat het om een goede dienstverlening aan de burger, namelijk door:

- een efficiënt werkende organisatie;
- een zorgvuldig besluitvormingsproces;
- een gestructureerde planning en beheersing van de beleidsuitvoering;
- waar mogelijk op een verantwoorde manier benutten van ICT-mogelijkheden;
- de beschikbaarheid van gemotiveerd en gekwalificeerd personeel.

Organisatie die we willen

Doorontwikkeling organisatie "Kwiek"

We willen doorgroeien naar een moderne en flexibele netwerkorganisatie, die inspeelt op de aanwezigheid van haar medewerkers in de samenleving, in Dommelvallei en de regio. Er zijn stappen gezet en met zelforganisatie willen we de verbinding met de samenleving verder vormgeven. De organisatie indeling met de in vulling van de teams en daarnaast de ontwikkelpak voor de beweging naar zelforganisatie vanuit cultuur (team- en individuele ontwikkeling) en structuur (invulling rollen) zijn vastgesteld. In de "Kwieker bijeenkomsten" waarin elk team is vertegenwoordigd, worden de ontwikkelingen en de ervaringen binnen de afzonderlijke teams uitgewisseld. De geplande workshops die de ontwikkeling vanuit cultuur verder ondersteunen zijn als gevolg van de RIVM richtlijnen doorgeschoven. De rollen zijn belegd binnen de teams en vanuit werkgroepen worden deze verder geconcretiseerd.

Strategisch HRM – beleid

Het strategisch HRM plan zetten we in om (middel) lange termijn ontwikkelingen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de organisaties te vertalen naar een gezamenlijk HRM – instrumentarium met ruimte voor couleur locale. Dat doen we op basis van het gemeenschappelijk kader wat in 2016 samen met de andere Dommelvallei organisaties is gedefinieerd. Het proces om het strategisch HRM-plan te herijken voor de periode tot 2025 is opgestart.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Deze wet is per 1 januari 2020 ingevoerd. Een laatste opgave in het borgen van de geschilbeslechting was het instellen van een regionale geschillencommissie. Over de samenstelling, bevoegdheden, werkwijze en dergelijke zijn in regio verband definitieve afspraken gemaakt. De regionale geschillencommissie is per 1 januari 2021 definitief ingesteld.

e-HRM

De voorbereidingen zijn gestart voor de aanbesteding van een nieuw e-HRM systeem. Het is een gezamenlijk aanbestedingsproces voor de Dommelvallei organisaties. De datum van invoering van het nieuwe e-HRM systeem is doorgeschoven naar 1 januari 2022. Vanaf dat moment willen we P&O-processen en - documenten vergaand gedigitaliseerd hebben. Ook willen we een verdere uitrol van de selfservice tool. Eind november 2020 is in het kader van de aanbesteding de opdracht gepubliceerd. De gunning is voorzien in Q2 en de implementatie in Q3 / Q4 2021.

Informatievoorziening

Informatiebeleid 2021-2025

Het informatiebeleid dient als gezamenlijk richtsnoer voor de ICT-ontwikkelingen van de Dommelvallei-gemeenten voor komende jaren. Dienst Dommelvallei biedt het beleid begin 2e kwartaal 2021 aan de raden aan en bereidt zich voor op het opstellen van dit beleid:

- Om in financiële en formatieve zin te bepalen waar we als Dommelvallei-organisaties staan met onze digitale infrastructuur en beheerorganisatie namen we deel aan de ICT-Benchmark gemeenten. In de benchmark werden de ICT-investeringen, exploitatiekosten en salariskosten van de totale beheerorganisatie afgezet tegen het aantal inwoners. De uitkomst van € 74,- per inwoner van de Dommelvallei-gemeenten is € 12,- lager dan het benchmarkgemiddelde. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een lagere bezetting op de I&A-functies en financieel afgeschreven hardware.
- In een digitale interactieve informatiebijeenkomst voor de 3 gemeenteraden zijn speerpunten voor dit informatiebeleid opgehaald.

- Begin 2020 is een verdiepingsslag uitgevoerd op de talloze ICT-ambities vanuit de verschillende domeinen. Daarbij is gezocht naar de grote gemene delers en zijn deze vertaald naar de 5 belangrijkste ontwikkelingen waarop de focus zou moeten liggen, Implementatie DSO, Informatiebeveiliging, Datagedreven werken, Digitale dienstverlening en Digitale duurzaamheid.

Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)

Door uitstel van de omgevingswet naar 1 januari 2022 is een groot gedeelte van de implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet verschoven naar 2021. De aanbesteding van een VTH-systeem onder coördinatie van de Odzob is afgerond en de implementatie is gestart. Het streven is dit systeem op 1 mei 2021 op basis van de huidige wetgeving in productie te nemen, inclusief koppeling met het zaakstelsel. Later volgt nog een implementatie op basis van de omgevingswet. De inkoop en implementatie van plansoftware en regelsoftware loopt.

Datagedreven werken

Er is door Dienst Dommelvallei onderzocht welke software, ondersteuning en expertise nodig is om de ontwikkeling naar datagedreven werken te faciliteren. Daarnaast is samen met experts van vakafdelingen uit de gemeenten een drietal pilots uitgevoerd vanuit verschillende domeinen (dienstverlening, veiligheid en bedrijfsvoering).

Van gegevensknooppunt naar informatieknooppunt

In het project gegevensuitwisseling (oplevering medio 2021) is het gegevensknooppunt voor de Dommelvallei-organisaties gerealiseerd. Sinds december is het nieuwe geharmoniseerde systeem voor gegevensdistributie in gebruik. Gegevens tussen systemen worden efficiënter uitgewisseld. In een datawarehouse kunnen we gegevens uit verschillende bronnen centraal opslaan, aan elkaar relateren en analyseren. Het datawarehouse fungeert daarmee als een informatieknooppunt en is daarmee een belangrijke schakel in de ontwikkeling naar datagedreven werken.

Applicatieportfoliomanagement

De uitgevoerde Benchmark maakt duidelijk dat in Dommelvallei-verband inkopen van software loont. De nog niet geharmoniseerde systemen binnen het sociaal domein en de afdelingen dienstverlening (burgerzaken) zijn relatief duur. Op dit moment lopen projecten om deze systemen te vervangen. Het totaal van onderhoudskosten voor applicaties is in 2020 relatief hoog. Dit is vooral te wijten aan de tijdelijk samenloop van nieuwe nog in te richten systemen naast de oude uit te faseren systemen (zaakssystemen en Corsa). Er is actief gestuurd op het uitfasen van deze systemen.

Digitale Duurzaamheid

Met de implementatie van een zaakstelsel voor de 4 Dommelvallei-organisaties is ingezet op een centraal digitaal archief. Tot dusver is sprake van een hybride archivering (digitaal en analoog door elkaar) en wordt informatie in verschillende systemen opgeslagen waardoor de beheersbaarheid zeer te wensen over laat. Naast de centralisatie van digitale informatie werken we aan het digitaliseren van analoog archief (bouw- en milieuvergunningen) om deze ook in het zaakstelsel op te kunnen nemen.

Windows en Office

Het project voor de upgrade van Windows en Office is in 2020 grotendeels afgerond. Nagenoeg alle gebruikers zijn overgezet op de nieuwe omgeving. De paar restpunten worden in het eerste kwartaal 2021 opgelost.

Gelijktijdig hiermee is de beveiliging van de omgeving verhoogd door een extra beveiligingslaag in te richten. Deze vermindert de mogelijkheden dat ongewenste programma's, virussen en ransomware (on)bewust door medewerkers worden uitgevoerd.

GGI-Netwerk

De Dommelvallei-organisaties zijn in het eerste kwartaal aangesloten op het landelijke GGI-Netwerk. Dit is een beveiligd netwerk van en tussen gemeenten. Hiermee kan de overdracht van data tussen de Dommelvallei-organisaties en andere partijen beveiligd plaatsvinden via dit netwerk. Op termijn gaat dit het huidige nog in gebruik zijnde commerciële netwerk van beveiligde data-overdracht (Gemnet) vervangen.

GGI-Veilig

De Dommelvallei-organisaties hebben deelgenomen aan de landelijke aanbesteding GGI-Veilig. Doel hiervan is de digitale weerbaarheid van de organisaties te verhogen. In 2020 is opdracht gegeven om het dataverkeer van de Dommelvallei-organisaties te monitoren op ongewenste datastromen en hackaanvallen. De monitoring wordt begin 2021 opgeleverd.

Corona

Door de coronacrisis gingen de medewerkers massaal thuiswerken. Om dit mogelijk te maken zijn door ICT extra inspanningen verricht, zoals het faciliteren van digitaal overleg en het beschikbaar stellen van thuiswerkfaciliteiten als tokens, chromebooks, beeldschermen en kabels. Door deze extra inspanning vertraagden andere werkzaamheden zoals het omzetten van Windows en Office.

Informatiebeveiliging

In 2020 is het nieuwe informatiebeveiligingsbeleid voor de 4 Dommelvallei-organisaties vastgesteld op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO is de opvolger van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeente en is het stelsel van normen om de informatiebeveiliging te verhogen.

Op basis van risicoafwegingen worden passende maatregelen genomen.

Samen met Dienst Dommelvallei willen we de informatiebeveiliging van de organisatie naar een hoger niveau brengen. Medio 2020 is een programma (BIO Top10) opgestart om de 10 belangrijkste maatregelen te implementeren. In 2020 zijn de eerste stappen gezet voor de onderdelen:

- een brede bewustwordingscampagne die in 2021 uitgevoerd gaat worden;
- GGI-Veilig;
- Information Security Management System en een Privacy Management Tool;
- het invoeren van technische beveiligingen van de Forumstandaardisatie;
- het verbeteren van processen en het toegangsbeleid van onze gebouwen.

In 2020 zijn er in de Dommelvallei-organisaties 34 beveiligingsincidenten (exclusief datalekken) gemeld bij de CISO, waarvan 28 phishing/spam-meldingen. De overige incidenten betreffen autorisatieproblemen en vragen over de virusscanner.

Het programma BIO top 10 sluit ook aan bij het rekenkameronderzoek, de voortgang wordt teruggekoppeld in het portefeuillehoudersoverleg.

De penetratietest is onderdeel van de BIO top 10.

Onderzoek van de rekenkamercommissie

In 2020 heeft de rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd naar de stand van zaken op het gebied van de Informatiebeveiliging en Privacy. In 2021 en verder vervolgen we de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Dit is onderdeel van de BIO Top10.

Audit

De jaarlijkse ENSIA audit wordt ieder jaar uitgebreid en wordt vanaf 2020 op Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) gehouden.

Privacy

Bewustwording

Omdat de meeste datalekken ontstaan door onbewust gedrag van mensen, stond bewustwording hoog op de agenda. In de eerste maanden van het jaar is veel tijd gestoken in het vullen van Social Intranet en kennissysteem met informatie over allerlei privacy gerelateerde onderwerpen. Aanvullend daarop zijn presentaties gegeven, over gegevensbescherming in het algemeen of over specifieke onderwerpen, waaronder de gevolgen van de AVG voor de postregistratie.

Door het toegenomen aantal vragen zien de privacybeheerders en de Functionarissen Gegevensbescherming (FG's) dat het bewustzijn groeit. Om de kennis van de medewerkers verder te vergroten, gaan zij in 2021 een Dommelvallei-brede bewustwordingscampagne Informatiebeveiliging en Privacy starten. Als voorbereiding daarop zijn zij de behoefte aan het inventariseren.

Data Protection Impact Assessments

Voor steeds meer verwerkingen voeren we Data Protection Impacts Assessments (DPIA's) uit. Waar mogelijk worden deze privacyrisicoanalyses door de drie gemeenten gezamenlijk uitgevoerd, zoals voor het project Vernieuwing gegevensuitwisseling. Waar de processen vergelijkbaar zijn, worden de DPIA's van de 3 gemeenten hergebruikt, zoals voor de Wvvgz.

Verwerkersovereenkomsten

De inhaalslag die we nog moeten maken is benoemd als één van de tien prioriteiten om de BIO te implementeren. In 2021 gaan we hier uitvoering aan geven.

Zaaksysteem Djuma

Het zaaksysteem Djuma is ingericht volgens het principe "open, tenzij...". Dit kan botsen met de privacywetgeving. De Stuurgroep BetERe Dienstverlening en Bedrijfsvoering heeft op advies van de (FG's) en programmamanager BetERe Dienstverlening en Bedrijfsvoering besloten om de inrichting van de vertrouwelijkheden in het zaaksysteem opnieuw te bekijken en indien noodzakelijk aan te passen. De FG's hebben hier een start mee gemaakt en stemmen hun bevindingen af met de vakafdelingen. De vakafdelingen dragen de verantwoordelijkheid voor de inrichting van Djuma. Zij besluiten op basis van het advies van de FG's om de vertrouwelijkheid van een zaaktype wel of niet aan te passen.

Jaarrapportage Gegevensbescherming

De FG's hebben GAP-analyses uitgevoerd. Daarmee hebben zij in beeld gebracht welke acties de Dommelvallei-organisaties nog in gang moeten zetten om (beter) aan de privacywetgeving te voldoen. De FG's werken hun bevindingen begin 2021 uit in een Jaarrapportage Gegevensbescherming.

Datalekken

In 2020 zijn er binnen de gemeente Son en Breugel bij de privacybeheerders en FG's 3 datalekken gemeld. Geen daarvan hebben we gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. In 1 geval is de betrokkene op de hoogte gesteld van het datalek. Soms melden ook de betrokkenen zelf het datalek bij ons.

Een melding bij de AP betekent niet ook automatisch een melding bij de betrokkenen en andersom. Of we een datalek melden bij de AP en/of de betrokkenen is altijd een individuele afweging. Dit is afhankelijk van het privacyrisico voor de betrokkenen. De FG's en de privacybeheerder stemmen in overleg met de burgemeester en de gemeentesecretaris af welke datalekken bij wie gemeld worden.

Control

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2021 legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid. Voor deze nieuwe werkwijze heeft Dienst Dommelvallei het Internal Control Framework ontwikkeld.

Hiermee is het kader voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording gereed. In 2020 is geïnvesteerd in verdere verbetering van de werklijsten. Om de verbijzonderde interne controle nog efficiënter en innovatiever uit te voeren is Dienst Dommelvallei gestart met een pilot, waarbij de audittrail met behulp van software wordt aangebracht.

Aanbesteding accountant

In 2020 is de Europese aanbesteding accountancywerkzaamheden door Dienst Dommelvallei voor de 3 gemeenten en Dienst Dommelvallei uitgezet. De gemeenten zijn hier nauw bij betrokken. De gemeenteraden en het algemeen bestuur kunnen begin 2021 de nieuwe accountant benoemen.

Kengetallen

(peildatum 31-12-2020)

Indicatoren BBV begroting 2020	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Begroting 2021
Formatie (FTE per 1000 inwoners)	4,02	4,15	5,14	5,50	5,50
Bezetting (FTE per 1000 inwoners)	4,24	4,39	5,22	5,38	5,40
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	664,38	650,32	704,74	702,25	797,41
Externe inhuur (kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	13,44%	2,26%	26,36%	10,96%	11,96%
Overhead (% van de totale lasten)	13,56%	12,08%	14,53%	13,06%	15,88%

Verdeling man/vrouw en fulltime/parttime

	Fulltime	Parttime	Totaal
Mannen	37	3	40
Vrouwen	16	24	40
Totaal	53	27	80
Verhouding man / vrouw 2020 man 50,0%, vrouw 50,0%			
Verhouding man / vrouw in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2019: man 47%/ vrouw 53%			

Formatie

(excl. Griffie en College B&W)

Factor	Begroting 2020	31-12-2020
Totale formatie	70,80	76,76

Gemiddelde leeftijd

	2020	2019
Mannen	48,7	49,0
Vrouwen	44,0	47,8
Totaal	46,4	48,4
Gemiddelde leeftijd landelijk binnen gemeenten in 2019: 48,0 jaar		

Ziekteverzuim (excl. zwangerschapsverlof)

	2020	2019
Verzuimpercentage	9,25	7,49
Verzuimfrequentie	0,92	1,08
Ziekteverzuimpercentage in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2019: 5,4		

Verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Onder financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichting niet nakomt.

Ter voldoening aan het bepaalde in de artikelen 1, 5, 8, 9, 15, 26 en 36 van het BBV komen hierna de volgende verbonden partijen aan de orde:

Gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Helmond;
- Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei te Mierlo;
- Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening de Dommel (WSD) te Boxtel;

Vennootschappen en coöperaties:

- Naamloze Vennootschap Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te Den Haag;
- Naamloze Vennootschap Brabant Water te Den Bosch;

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond;
- Stichting Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot;
- Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE) te Son en Breugel;
- Stichting Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel te Son en Breugel;

In deze paragraaf zal in tabelvorm elke verbonden partij uitgewerkt worden aan de hand van de volgende indelingen:

- Doel en openbaar belang van de verbonden partij;
- Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij; uitgangspunten waarom en wanneer er gebruik wordt gemaakt van de verbonden partij;
- Veranderingen en ontwikkelingen van de verbonden partij;
- Risico's: welke risico's zijn er bij deelname;
- Afbreukrisico van geen deelname: wat zijn de risico's bij geen deelname;
- Alternatieven voor geen deelname: welke alternatieven zijn er;
- Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging: wie zijn er betrokken bij de samenwerking;
- Frequentie van terugkoppeling naar de raad: frequentie van informatie terugkoppeling;
- Financieel belang: welke kosten horen bij de samenwerking;
- Vermogenspositie en resultaat boekjaar van de verbonden partij.

De volgende afkortingen zijn gebruikt in de uitwerking van de verbonden partijen:

DB: Dagelijks bestuur;

GR: Gemeenschappelijke regeling;

NV: Naamloze Vennootschap.

Gemeenschappelijke regelingen

GR Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Per 1 januari 2015 is de Metropoolregio Eindhoven actief. Het doel van deze samenwerking is het behouden en het verstevigen van de internationale concurrentiepositie en spitst zich toe op de behartiging van de gezamenlijke belangen op de thema's economie, mobiliteit en ruimte. Per 1 januari 2015 maakt het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) onderdeel uit van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven. RHCE heeft taken op het gebied van toezicht, behoud en het openbaar maken van de cultuurhistorische informatie.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De regio wordt bestuurd op verschillende overheidsniveaus (lokaal, subregionaal en regionaal) en er wordt steeds geschakeld tussen de verschillende niveaus. De samenwerking vindt niet alleen plaats op de schaal van de 21 gemeenten, maar ook op subregionaal niveau. Flexibele samenwerkingsverbanden, die gebaseerd zijn op gelijkkluidende belangen van de deelnemers, worden steeds belangrijker.

Daarnaast kan de Metropoolregio op tijdelijke thema's de gezamenlijke belangen zowel van alle gemeenten als van enkele gemeenten behartigen.

Door deze samenwerking wordt niet alleen een kostenbesparing gerealiseerd, maar worden de (ontwikkelings)mogelijkheden van de (sub)regio('s) beter benut.

Samen met andere overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties worden de thema's economie, ruimte en mobiliteit verkend en wordt de regionale strategie bepaald.

De gemeente brengt haar archief na verloop van tijd onder bij het RHCE, voor zover deze documenten niet vernietigd (moeten) worden.

Veranderingen en ontwikkelingen

Na de evaluatie in 2017 is een stevig doorontwikkelingstraject voor de Metropoolregio gestart. Begin 2019 is het samenwerkingsakkoord aan de gemeenteraden worden voorgelegd en door het Algemeen Bestuur geaccordeerd. De juridische constructie is vooralsnog gelijk gebleven en wordt, bij goede ervaringen pas in 2020 op zijn vroegst aangepast.

Het RHCE heeft in 2017 een extern onderzoek laten uitvoeren in verband met exploitatietekorten.

Hieruit bleek dat de deelnemende gemeenten weinig vertrouwen in het RHCE in de huidige vorm hebben. Dit is voor de bestuurscommissie RHCE aanleiding geweest om maatregelen te nemen. Eind 2018 is bekeken of de ingezette doorstart kan worden voortgezet. De huidige werkwijze van het RHCE is tegen het licht gehouden en de huidige werkwijze blijft gehanteerd.

Risico's

In het samenwerkingsakkoord hebben we afgesproken dat de Metropoolregio zich alleen nog richt op de thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. De overige taken zijn overgedragen naar andere samenwerkingsverbanden. Deze overdracht is niet gepaard gegaan met middelen. Er is een risico dat hierdoor de kosten van de andere samenwerkingsverbanden toenemen.

Afbreukrisico van geen deelname

Het risico is dat de gemeente Son en Breugel zich buiten sluit als zij niet deelneemt aan de Metropoolregio. De Metropoolregio is een belangenbehartiger van de regio en weet ook middelen bij anderen (veelal via cofinanciering) los te krijgen.

Alternatieven voor geen deelname

Naast de Metropoolregio zijn er allerlei andere vormen van (gemeentelijke) samenwerking mogelijk. Zo is op subregionaal vlak een bestuursovereenkomst gesloten met de gemeenten in het stedelijk gebied van Eindhoven en wordt er ook in Dommelvalleiverband samengewerkt. Op het niveau van Zuidoost-Brabant is, inhoudelijk gezien, geen vergelijkbare samenwerking.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant.

Algemeen bestuur: lid: Hans Gaillard, plv. lid: Paul van Liempd.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Opsplitsing bijdrage MRE

- Streekarchief (RHCE) € 60.980,-
- Algemene bijdrage € 65.876,-
- Brainport Development € 41.608,-
- SRE Stimuleringsfonds € 59.963
- Werkbudget GGA ZO-Brabant € 850,-
- Samenwerking Omgevingswet € 1.000,-

Totaal € 230.277,-

In 2020 is € 11.038,- aan terugbetaling jaarresultaat 2019 ontvangen. Dit was de vrijval van de bestemmingsreserve Fysiek domein. Het operationeel resultaat over 2019 van afgerond € 1 miljoen is aanvullend op de Rijksmaatregelen ter bestrijding van de coronacrisis regionaal ingezet in het kader van de Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat.

GR Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Onderdeel van de genoemde bestuursopdracht is het in de toekomst beter kunnen opvangen van risico's door de GGD organisatie zelf. Voor de 21 gemeenten houdt dit in dat er minder risico's richting de gemeenten komen. In situaties die een dermate orde van grote hebben blijft de GGD een beroep doen op de 21 gemeenten, deze risico's Doel en openbaar belang

De ODZOB is opgericht om een verdere verbetering tot stand te brengen in:

- de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken;
- de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving, zodat het aantal calamiteiten en milieudelicten afneemt.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De ODZOB heeft een relatie met de partners in de GR en andere opdrachtgevers die wordt gekenmerkt door bereikbaarheid, beschikbaarheid, snelheid en betrouwbaarheid waar het gaat om de levering van diensten en producten, de beantwoording van vragen en het voldoen aan verzoeken betreffende de fysieke leefomgeving.

Veranderingen en ontwikkelingen

ODZOB streeft er naar om in de toekomst voor alle deelnemers de brede WABO (Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht) taken te gaan uitvoeren. De vereiste kwaliteitseisen zijn daartoe noodzakelijk. Een deel van de deelnemers ziet op deelregionaal niveau, bijvoorbeeld binnen Dienst Dommelvallei, mogelijkheden in andere vormen van samenwerking om dit te bereiken.

Risico's Indien de omzet achterblijft bij de verwachtingen zijn alle deelnemers aan de GR daarvoor (financieel) verantwoordelijk.

Omdat het gemeentelijk werkprogramma slechts een klein onderdeel vormt van het totale uitvoeringsprogramma en -budget van de ODZOB is de individuele invloed van de gemeente(n) daardoor beperkt.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname voor wat betreft het basistakenpakket is wettelijk verplicht. Dit geldt niet voor de (incidentele) verzoektaken. De ODZOB voert daarnaast ook de individuele verzoektaken en collectieve taken uit. Indien dit niet gebeurt is het financieel risico als gevolg daarvan voor alle deelnemers van de GR.

Alternatieven voor geen deelname

De deelname voor wat betreft het basistakenpakket is wettelijk verplicht. Voor de uitvoering van een deel van de individuele verzoektaken is ook een samenwerking binnen Dienst Dommelvallei denkbaar. Deels gebeurt dit al, onder andere met betrekking tot de voorbereiding van de AB-vergaderingen.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant.
Algemeen bestuur: lid: Paul van Liempd (wethouder), plv. Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, jaarrekening); daarnaast incidenteel afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Werkprogramma basistaken € 134.649,-

Werkprogramma verzoektaken € 115.861,-

Collectieve taken € 33.697,-

Eindafrekening werkprogramma 2020 € 38.843,-

Opdrachten buiten werkprogramma € 47.955

Totaal € 371.006,-

In 2020 is de eindafrekening over 2019 van € 2.857,95 ontvangen.

GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweezorg, ambulancezorg, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer, door:

- Adequaats te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulpverlening in de regio;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook het aanschaffen en onderhouden van gemeenschappelijk materieel en de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot de taak van VRBZO;
- Het - samen met GGD BZO - organiseren, coördineren en uitvoeren van ambulancezorg, de bijbehorende procesregistratie en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevalsslachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg;
- Het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Omdat veiligheidsrisico's zich niet houden aan gemeentegrenzen én omdat veiligheid een complexe zaak is, is in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) bepaald dat de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant de verantwoordelijkheid voor veiligheid onderbrengen bij VRBZO. Hierdoor werken de gemeenten op regionale schaal aan een veilige leefomgeving voor mensen die er wonen en verblijven, professionele hulp verlenen als het nodig is, waarborgen creëren voor fysieke veiligheid en voorbereidingen treffen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Veranderingen en ontwikkelingen

COVID-19: corona zette dit jaar de hele wereld op z'n kop. Het betekende voor VRBZO een onverwachte uitdaging. De coronacrisis had ruim 10 maanden van 2020 een grote impact op de samenleving en onze organisatie. De crisisorganisatie ging 7 dagen per week aan de slag om de steeds veranderende omgeving van de benodigde informatie en middelen te voorzien. Samen met heel veel partners: gemeenten, GGD, Defensie, OM, Politie, Marchaussee.

Na een korte adempauze in de zomerperiode kwam de tweede golf. De crisisorganisatie ging op volle sterkte weer aan de slag. Terwijl in het najaar een aantal keer nieuwe maatregelen werden doorgevoerd, werd ook de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Twm) voorbereid. De wet ging in op 1 december. Hoewel de veiligheidsregio en de voorzitter een andere rol kregen, is een groot deel van de processen in stand gehouden voor coördinatie en uniformiteit in de regio.

Vervolgt traject denktank rechtspositie brandweervrijwilligers: Het was de bedoeling om dit traject voor de zomerperiode af te ronden. Het Veiligheidsberaad en de minister hebben echter samen besloten om, in verband met de coronacrisis en de inzet van veiligheidsregio's hierop, de werkzaamheden voor het traject rechtspositie brandweervrijwilligers op te schorten. Na afstemming met het Veiligheidsberaad informeert de minister de Kamer over de nieuwe planning.

Visie 2025: VRBZO ontwikkelt zich de komende jaren tot een hoogwaardige advies- en dienstverleningsorganisatie op het gebied van fysieke veiligheid en crisisbeheersing. Risicogericht, flexibel, professioneel en verbindend zijn daarin belangrijke begrippen. VRBZO wil investeren in netwerkmanagement, business intelligence en de professionaliteit van medewerkers om toegevoegde waarde te blijven leveren in een veeleisende maatschappij.

Het proces rondom de Visie 2025 lag door de focus op de coronacrisis enige tijd. Inmiddels is de concept-Visie 2025 besproken tijdens de bestuursvergadering op 17 december 2020. Aansluitend bespreken de burgemeesters de visie in het eerste kwartaal van 2021 met hun gemeenteraden. VRBZO beoogt de Visie 2025 in april 2021 vast te laten stellen door het Algemeen Bestuur.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's: De evaluatiecommissie heeft eind 2020 gerapporteerd aan de minister van J&V. De ontwikkelrichting in de Visie 2025 past bij de uitkomsten van de evaluatie.

Natuurbrand: Naast de coronacrisis is in het voorjaar 2020 enorm veel inzet gepleegd tijdens de brand in de Deurnese Peel, de grootste natuurbrand ooit in Nederland. Ook in de weken daarna laaide de brand op en zijn nog diverse eenheden bezig geweest met bluswerkzaamheden.

Functioneel Leeftijdsonslag (FLO): Medewerkers van de parate dienst van de brandweer die voor 2006 in dienst waren hebben recht op de overgangsregeling FLO. Deze overgangsregeling is de afgelopen jaren enkele malen herzien. Recent heeft er weer een aanpassing plaatsgevonden.

Individuele veiligheidsregio's hebben geen eigen beleidsvrijheid met betrekking tot deze regeling.

Onderhandelingen vinden plaats op landelijk niveau vanuit de brandweerkamer van VNG. De meest recente wijziging zorgt ervoor dat de kosten voor VRBZO vanaf 2020 jaar sterk stijgen, om daarna weer te dalen. VRBZO heeft daarom een voorziening FLO ingesteld om de incidentele meerkosten op te vangen. Eind 2020 bedraagt de voorziening € 4.237.000.

Risico's

Eind 2019 is de beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen 2020 - 2023 vastgesteld. De risico's van de organisatie zijn in de beleidsnota gebundeld tot drie onderwerpen waaraan een risicobedrag voor het weerstandsvermogen is gekoppeld:

risico's in algemene bedrijfsvoering € 500.000 - € 1.000.000

risico's model brandweezorg € 500.000 - € 1.000.000

risico grootschalige ramp/crisis € 500.000 - € 1.000.000

totaal benodigd weerstandsvermogen € 1.500.000 - € 3.000.000

Het is niet reëel dat bovengenoemde risico's zich gelijktijdig voordoen. Tevens is de impact van een ernstig incident en de majeure wijzigingen in model brandweezorg (nog) lastig te kwantificeren.

Daarom houdt VRBZO rekening met een totaal risicobedrag van € 2,0 miljoen.

Het weerstandsvermogen bedraagt € 2,0 miljoen en hoeft derhalve niet te worden aangepast.

De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling waarborgen de betaling van rente en aflossing van de door de Veiligheidsregio onder goedkeuring van gedeputeerde staten gesloten geldleningen volgens door het algemeen bestuur vast te stellen regels en naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente van het desbetreffende kalenderjaar en indien de geldschieters dit wensen onder het doen van afstand van de voorrechten, welke de wet aan borgen toelaat.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname is een wettelijke plicht (Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet veiligheidsregio's).

Alternatieven voor geen deelname

Geen alternatieven.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door 21 gemeenten uit de regio Zuidoost Brabant.

Algemeen bestuur: lid: Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening) en halfjaarlijks (1e en 2e samenvatting van de bestuursrapportage); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen over beleid en strategische keuzes binnen de Veiligheidsregio.

Financieel belang

Algemene bijdrage 2020 € 812.604,-

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Het belang van de GGD is in 2020 duidelijker geworden dan ooit tevoren. De GGD speelt een cruciale rol in de infectieziektebestrijding als onderdeel van de Wet publieke gezondheid. De GGD draagt dus bij aan de gezondheid van onze inwoners en ter preventie van ziekten. De GGD zet snelle interventies in op het gebied van gezondheid en behartigd de belangen van de 21 gemeenten op dit vlak. Financiering van de GGD is op basis van een inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten, financiering van contracttaken, zorgverzekeraars en particulieren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gemeente kan profiteren van de professionele kennis en voorzieningen welke de GGD bezit en door de gemeente niet zelfstandig in stand gehouden kunnen worden. Tevens wordt door de samenwerking met de regiogemeenten een schaalgrootte bereikt die een efficiënte en effectieve aanpak mogelijk maakt tegen zo laag mogelijke kosten. Dit draagt op een positieve wijze bij aan de gezondheid van de inwoners van onze gemeente en uitvoering van tal van wettelijke taken.

Veranderingen en ontwikkelingen

Het jaar 2020 is voor de GGD'en in Nederland een bewogen jaar geweest, ook in onze regio. De wereldwijde Covid-19 pandemie heeft ons leven en het werk van de GGD gedomineerd. De GGD gaat uitgebreid in op de bestrijding van het coronavirus. Naast dat dit deel uitmaakt van de standaard werkzaamheden van de GGD zijn er vanuit het ministerie verschillende aanvullende opdrachten gekomen. De GGD heeft volledig conform het landelijk beleid geacteerd met uitzondering van de eerste paar weken toen Brabant een aantal weken voorliep op de ontwikkeling van het virus in de rest van Nederland. De bestrijding van het virus heeft ervoor gezorgd dat de reguliere GGD organisatie plaats heeft moeten maken voor een crisisorganisatie, dit was van grote impact op de medewerkers van de GGD. Belangrijk voor de jaarrekening is dat de volledige kosten die de GGD heeft moeten maken zijn/worden gedeclareerd bij het ministerie. De regiogemeenten hoeven dus geen extra bijdrage te verlenen. 2020 stond bij de GGD Brabant Zuidoost ook in het teken van de integratie van de jeugdgezondheidszorg 0-4 binnen de GGD, deze is met succes afgerond. We kennen in onze regio vanaf 1 januari 2021 een doorlopende lijn in de JGZ. Dit heeft een positief effect op de zorgverlening aan onze jeugd, maar zorgt ook voor een sterkere GGD organisatie. Dit is een knappe prestatie van de GGD. Terwijl de coronacrisis en de bestrijding hiervan alle aandacht opeiste is de GGD er toch in geslaagd de integrale jeugdgezondheidszorg te voltooien.

Risico's

De GGD is aan de slag gegaan met de bestuursopdracht om de financiële risico's voor gemeenten in de toekomst te beperken. Ondanks de coronacrisis is de GGD erin geslaagd deze opdracht uit te voeren. Echter is het voor de GGD noodzakelijk om een 'normaal' jaar te draaien om hier de volledige effecten van te zien. Door de coronacrisis kunnen we in 2020 niet spreken over een normaal jaar en een representatief resultaat. De komende jaren moeten de mate van succes van de bestuursopdracht uitwijzen. Tot die tijd blijven de gevolgen nog onduidelijk en kan dit mogelijk een risico vormen voor de 21 gemeenten.

Afbreukrisico van geen deelname

Het afbreukrisico van de GGD is dat wanneer de GGD niet zou bestaan er:

- Geen behartiging van onze belangen bestaat op dit gebied en niet kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen waaronder het in stand houden van een GGD.
- Geen uitvoering wordt gegeven aan een wettelijke taak; de Wet Publieke Gezondheid. Als individuele gemeente in de omvang van Son en Breugel kan deze taak onmogelijk tegen dezelfde kosten uitgevoerd worden.

Alternatieven voor geen deelname

Het zoeken naar andere instanties (andere GGD) die uitvoering kunnen geven aan onze wettelijke taken op het gebied van openbare gezondheidszorg.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: John Frenken.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage € 297.548,-

Enmalige kosten en inwonerbijdrage verbetering bedrijfsvoering € 16.872,-

GR Dienst Dommelvallei te Mierlo

Doel en openbaar belang

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Bij de vorming van Dienst Dommelvallei is aangegeven dat de dienst moet leiden tot: meer kwaliteit, minder kwetsbaarheid, minder kosten en goed werkgeverschap.

Veranderingen en ontwikkelingen

Dienst Dommelvallei stimuleert de samenwerking met en tussen de deelnemende gemeenten. Uitgangspunt is dat met de huidige collegiale houding van de partners er op diverse terreinen harmonisatie afspraken worden gemaakt. Bij harmonisatiewensen en nieuwe ontwikkelingen wordt in een zo vroeg mogelijk stadium gezamenlijk afgestemd binnen de structurele overlegvormen tussen portefeuillehouders, gemeentesecretarissen, contactpersonen en managementteams.

Risico's

Er bestaat een risico van uittreding van een van de drie deelnemers, indien twee van de drie overblijven wordt de organisatie kwetsbaarder. Een tweede risico betreft het verlies aan binding met de gemeente. Dit kan zich voordoen als niet continue wordt geïnvesteerd in verbinding en samenwerking. Het betreffen essentiële bedrijfsonderdelen die bij dienst Dommelvallei zijn ondergebracht, die nauw samenhangen en moeten samenwerken met onze gemeentelijke organisatie.

Afbreukrisico van geen deelname

Bij geen deelname kunnen ook geen voordelen van de samenwerking worden behaald.

Alternatieven voor geen deelname

De werkzaamheden weer zelf als gemeente oppakken of in andere verbanden samenwerkingsmogelijkheden zoeken.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel.

Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit drie leden per college van de deelnemers. Hans Gaillard (burgemeester), Paul van Liempd (wethouder) en Jan Boersma (wethouder) namens Son en Breugel. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter, die tevens voorzitter is van het Dagelijks Bestuur (DB). Het DB bestaat uit een collegelid uit het AB per deelnemer en de gemeentesecretarissen van de deelnemers. J.F.M. Gaillard is voorzitter van het DB.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks (begroting en jaarrekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van onderwerpen en ontwikkelingen

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage 2020 €4.213.841,-

Bijdrage conform 1e begrotingswijziging 2020 € 209.723,-

Teruggave op basis van jaarrekening 2020 € 73.849,17

De bedragen zijn met de kostprijsverhogende BTW verhoogd. Dit omdat Dienst Dommelvallei verplicht is om vanaf 2019 inclusief BTW te factureren.

GR Werkvoorzieningsschap de Dommel (WSD) te Boxtel

Doel en openbaar belang

De WSD voert de verplichtingen uit de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Daarnaast verzorgt de WSD de re-integratie van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt voor gemeenten in het kader van de Participatie wet.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

In 2020 zijn alle gemeenteraden akkoord gegaan met de geformuleerde ambitie voor de doelgroep: iedereen doet naar vermogen mee, waarbij meedoen belangrijker is dan alleen het hebben van betaalde arbeid.

De koers van de WSD richt zich op het doorontwikkelen van de lokale infrastructuur van elke gemeente. De structuur richt zich op de begeleiding van inwoners in de gemeente zelf, de ondersteuning voor inwoners met de lokale partners en het organiseren van werkgelegenheid in de gemeente. Deze lokale infrastructuur wordt ondersteund met plusdiensten en een bundeling van expertise via WSD.

Veranderingen en ontwikkelingen

De WSW is per 1-1-2015 opgehouden te bestaan (er vindt geen nieuwe instroom plaats). De zittende doelgroep blijft gebruik maken van de WSW. Er vindt gemiddeld jaarlijks 5% uitstroom plaats van de doelgroep. Door middel van de instroom vanuit de Participatiewet wordt de omvang van het bedrijf en werknemersbestand in stand gehouden.

Risico's

WSD heeft een meerjarenbegroting opgesteld met een negatief financieel resultaat. Vooralsnog vindt aanvulling plaats vanuit het weerstandsvermogen bij WSD. De kans is aanwezig dat WSD aan de deelnemende gemeenten een aanvullende bijdrage vraagt.

Afbreukrisico van geen deelname

Hoog (bestuurlijk maar ook financieel als je zou besluiten om niet meer te deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling).

Alternatieven voor geen deelname

Aansluiten bij andere gemeenschappelijke regeling of inkoop van diensten.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de gemeenten Best, Boxtel, Nuenen, Oirschot, Oisterwijk, Meierijstad (alleen het verzorgingsgebied van de voormalige gemeenten Schijndel en Sint-Oedenrode), Son en Breugel, Sint Michielsgestel en Vught.

Algemeen bestuur: dhr. P. van Liempd en dhr. P.A.W.H. Spooren.

Dagelijks bestuur: dhr. P. van Liempd.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Bestuurskosten € 4.762,-

WSW bijdrage € 859.663,-

Afrekening 2020 € 22.712,-

Totale kosten € 887.137,-

Vennootschappen en coöperaties***NV Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag*****Doel en openbaar belang**

De BNG Bank is de bank van en voor (decentrale) overheden en instellingen op het gebied van wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. De BNG Bank is betrokken partner voor een duurzamer Nederland. De BNG Bank stelt de publieke sector in staat maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Het betalingsverkeer van de BNG Bank richt zich specifiek op zakelijke klanten in de publieke sector. De BNG Bank biedt een volledig pallet aan zakelijke producten. Digitaal, efficiënt en veiligheid staan hierbij centraal.

Veranderingen en ontwikkelingen

Per eind 2018 heeft de BNG Bank duurzame obligaties uitgegeven. De opbrengst hiervan wordt duurzame projectfinanciering alsmede balansfinanciering van de Nederlandse gemeenten en woningcorporaties, die in hun categorie het best scoren op het gebied van duurzaamheid en sociaal beleid.

De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Son en Breugel bezit 29.991 aandelen à € 2,50 zijnde in totaal € 74.978,-.

De dividenduitkering is afhankelijk van de resultaten. Hierbij streeft de BNG Bank niet naar een maximaal, maar naar een redelijk rendement op het eigen vermogen.

Risico's

De BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door de bank uitgegeven schuld papier heeft een credit rating AAA van Moody's, en AA+ van Standard & Poor's en AA+ van Fitch. Door deze top ratings kan de BNG Bank tegen lage prijzen geld aantrekken op de geld- en kapitaalmarkt. Hierdoor kan de bank hun klanten lage tarieven bieden.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen, die zij bezitten (een stem per aandeel)
Als aandeelhouder: Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

In principe wordt het dividend jaarlijks uitgekeerd en heeft het dividend betrekking op het voorafgaande boekjaar. Gezien de corona-situatie heeft de BNG (op basis van ECB aanbeveling aan banken om af te zien van dividend of deze te beperken) besloten om de dividenduitkering over 2019 maar gedeeltelijk (€ 0,43 per aandeel) uit te keren. De dividenduitkering is afhankelijk van de resultaten. De BNG streeft niet naar een maximaal, maar naar een redelijk rendement op het eigen vermogen.

De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

De gemeente Son en Breugel bezit 29.991 aandelen à € 2,50 zijnde in totaal € 74.978,-.

Gedeeltelijke dividend uitkering van € 12.896,13 over 2019 heeft in maart 2021 plaatsgevonden. Het nog resterende bedrag 2019 van € 0,84 zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 uitbetaald worden. Ook de dividenduitbetaling over het boekjaar 2020 van € 1,81 per aandeel zal niet vóór deze genoemde datum plaatsvinden. Voor de toekomstige uitbetalingen geldt dat deze onderworpen zijn aan mogelijke nieuwe aanbevelingen van de ECB.

NV Brabant Water te Den Bosch

Doel en openbaar belang

Brabant Water is het drinkwaterbedrijf dat aan 2,5 miljoen inwoners en bedrijven in Noord Brabant drinkwater levert en ervoor zorgt dat de klanten altijd en overal in Brabant kunnen rekenen op zuiver en veilig drinkwater. Een verantwoordelijke taak, waarnaar gehandeld wordt. Brabant Water streeft niet naar winst, maar wel naar de beste kwaliteit en dienstverlening.
Brabant Water biedt naast drinkwater ook water op maat en gespecialiseerde diensten en advies aan.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Brabant Water is als drinkwaterbedrijf primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit van de waterlevering in haar voorzieningsgebied en de kwaliteit en druk van het geleverde drinkwater.

Veranderingen en ontwikkelingen

Brabant Water levert water uit de beste bronnen en doet er daarbij alles aan om dat ook voor de toekomst veilig te stellen door goed te zorgen voor de waterwingebieden. Belangrijke thema's daarbij zijn duurzaamheid, gezondheid en veiligheid. In 2018 heeft Brabant Water de certificering 100% klimaatneutraal gekregen. Dat wil zeggen dat Brabant Water de productie uitvoert zonder schadelijke bijdrage aan klimaatverandering. Deze certificering daagt Brabant Water uit om verder te verduurzamen.

Steeds meer mensen kiezen bewust voor kraanwater. Dit wordt door Brabant Water op verschillende manieren gestimuleerd. Eén van die manieren is het educatieplatform Les je dorst. Door een samenwerking met zes andere drinkwaterbedrijven wordt het thema kraanwater bij steeds meer basisschoolleerlingen (groep 1 t/m 8), leerkrachten en ouders onder de aandacht gebracht. Ook de toekomst van water komt daarbij aan bod. Kinderen worden bewust gemaakt dat kraanwater helemaal niet zo vanzelfsprekend is. Leerlingen wordt verteld wat nodig is om in de toekomst voldoende en goed drinkwater te kunnen blijven leveren aan iedereen. En dat leerlingen daar zelf ook wat in kunnen betekenen, namelijk zuinig en bewust omgaan met water.

Risico's

n.v.t.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de aandeelhouders. Dat zijn de provincie Noord-Brabant en 60 gemeenten.
Als aandeelhouder: Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

De gemeente heeft een belang in Brabant Water NV van 14.982 aandelen à € 0,10 (totaal € 1.498).

Stichtingen en verenigingen

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond

Doel en openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, (justitiële) overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het doel is de verbetering van veiligheid en leefbaarheid in de 21 gemeenten in Brabant Zuidoost. Het is van belang om onderscheid te maken tussen het zorg- en veiligheidshuis als professionele netwerkorganisatie en het zorg- en veiligheidshuis als facilitator voor ketenpartners. Het landelijk kader richt zich specifiek op het zorg- en veiligheidshuis als netwerkorganisatie van verschillende partners in de zorg-, de strafrechtketen en gemeenten, gericht op een ketenoverstijgende persoon-, systeem- en gebiedsgerichte aanpak van, of advisering rondom, complexe problematiek. In de rol van facilitator biedt de netwerkorganisatie aan ketenpartners de mogelijkheid om werkplekken te huren in een kantoor. Het zorg- en veiligheidshuis Brabant-Zuidoost is in de kern een smalle organisatie. Haar professionaliteit ligt op het gebied van procesregie, advisering en informatievoorziening.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De kracht van het zorg- en veiligheidshuis is een goede samenwerking tussen de verschillende organisaties om problemen op het gebied van veiligheid beter aan te pakken. Daarbij behouden alle partners hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden.

Problemen worden in een mix van preventie, repressie en zorg aangepakt. Zo wordt geprobeerd potentieel grote problemen klein te houden. De casussen worden aangepakt middels de werkwijze Casus Op Maat (COM) en de Persoonsgerichte Aanpak.

Daarnaast stimuleert en ondersteunt het zorg- en veiligheidshuis de gemeenten om in de toekomst gebruik te maken van het escalatiemodel in de zorg- en veiligheidsketen AVE (aanpak voorkoming escalaties) en dit lokaal te implementeren.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2016 is de rechtsvorm van het Zorg- en Veiligheidshuis gewijzigd en is de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost opgericht. Besloten werd om hierin deel te nemen.

In 2016 is gestart met de methodiek Persoonsgerichte Aanpak (PGA) voor een effectieve aanpak van hotshots (kopstukken/-sleutelfiguren). Deze systeemaanpak richt zich op daders van HIC-feiten, problematische jeugdkopstukken en andere personen die via de driehoek als veiligheidsprobleem zijn aangewezen.

In 2016 is in het zorg- en veiligheidshuis de Expertisetafel Radicalisering ingericht. Dit overleg is beschikbaar voor ondersteuning, advies en COM-zaken voor de schaalgrootte Oost Brabant voor wat betreft signalen/cases met betrekking tot radicalisering.

Vanaf begin 2018 is de naam gewijzigd in Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Risico's

Alle 21 gemeenten uit de regio nemen deel aan de Stichting en dragen daaraan bij.

Afbreukrisico van geen deelname

Er kan dan geen gebruik worden gemaakt van de voordelen die het zorg- en veiligheidshuis kan bieden, zoals informatie, expertise en menskracht. Bepaalde organisaties hebben ook aangegeven geen capaciteit te hebben om deel te nemen aan overlegstructuren in alle afzonderlijke gemeenten.

Alternatieven voor geen deelname

De gemeente moet dan zelf meer regelen en kan geen beroep meer doen op inbreng van bepaalde maatschappelijke instanties en strafrechtpartners.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Samenwerking met politie, maatschappelijke en justitiële organisaties.

Alle gemeenten vaardigen een wethouder zorg of een burgemeester af als lid van het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur kiest uit hun midden weer – per basisteam – een wethouder zorg en een burgemeester als lid van het Dagelijks Bestuur. In 2018 werden de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur door voorzitter burgemeester P. Verhoeven (Heeze-Leende) en wethouder P.J. Looijmans (Geldrop-Mierlo) namens de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage € 4.085,-

Stichting Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot

Doel en openbaar belang

Inkoopuitgaven maken een zeer groot deel uit van de jaarlijkse begroting. Door samenwerking kunnen gemeenten hun inkoop professionaliseren. Daarnaast vertaalt de kwaliteit van inkoop zich direct in de kwaliteit van producten, diensten en werken. Integer en efficiënt inkopen heeft een positieve uitstraling naar burgers, het bedrijfsleven en de eigen medewerkers. Goed ingerichte inkoopprocessen vergroten het vertrouwen van de samenleving in de manier waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gewijzigde Aanbestedingswet 2017 laat voldoende ruimte over om eigen beleid te voeren op het gebied van inkopen en aanbesteden. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid waarborgt de naleving van wet- en regelgeving, een doelmatige inkoop en bestuurlijke integriteit. Het inkoopbeleid gaat uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur: openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid. Door gebruik te maken van objectieve voorwaarden, kunnen gemeenten de keuze voor een leverancier verantwoorden. Deze helderheid biedt ook voordelen voor ondernemers, die weten waar ze aan toe zijn.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2017 heeft gemeente Son en Breugel het manifest Maatschappelijk verantwoord inkopen ondertekend en een actieplan vastgesteld. Dit betekent dat we bij elke aanbesteding de mogelijkheden voor social return en duurzaamheid opnemen. Ter ondersteuning daarvan maken wij gebruik van het advies Social Return van de WSD.

Risico's

Door deel te nemen aan BIZOB wordt het risico op juridische procedures door onjuiste inkoop- en aanbestedingstrajecten verkleind.

Afbreukrisico van geen deelname

De aansluiting bij BIZOB is een keuze voor continuïteit in organisatorische en personele zin voor de invulling van de inkoopfunctie. Naast het mislopen van de mogelijk gunstigere prijzen en/of hogere kwaliteit, ligt er een afbreukrisico op gebied van efficiencyverbetering, rechtmatigheid en een versterking van de expertise.

Alternatieven voor geen deelname

In plaats van aansluiting bij BIZOB kan ook gekozen worden voor het volledig intern invullen van de inkoopfunctie. Daarnaast kan een commercieel inkoopbureau worden ingehuurd om gelijksoortige ondersteuning te bieden.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Het verzorgingsgebied van BIZOB is ingedeeld in vijf clusters, te weten: 1. BOV en De Kempen; 2. Dommelvallei+ en A2; 3. Peelgemeenten; 4. Noordoost; 5. Overig, aangesloten organisaties niet zijnde gemeenten.

BIZOB is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten. Vanuit elke aangesloten gemeente zit iemand in de Vergadering van Aangeslotenen. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. Vanuit de Dommelvallei+ en A2 zijn dat burgemeester P. Verhoeven van Heeze-Leende en wethouder A. van Holstein van Waalre. De afgevaardigde, namens Son en Breugel, voor de vergadering van aangeslotenen is de heer Jan Boersma.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gebaseerd op het aantal afgenomen dagen

7 dagen x 42 weken x € 619,- per dag: € 181.986,-

24,99 extra dagen x € 619,- per dag € 15.468,-

Totaal 2020 € 197.454,81,-

In 2020 is de bestemming resultaat 2019 van € 10.700,- ontvangen.

Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE) te Son en Breugel

Doel en openbaar belang

De doelstellingen van de SBBE zijn als volgt geformuleerd:

- Het bevorderen van de veiligheid in het algemeen en meer speciaal het bevorderen van ongestoord gebruik van hun goederen door de gerechtigden, alles op het bedrijvenpark Ekkersrijt en omgeving
- Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
- De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door het aanbieden van een pakket van beveiligingsmiddelen en –maatregelen. Dit pakket is gezamenlijk en in samenwerking met de beveiligingsbranche samengesteld door de gemeente Son en Breugel, de Nationale Politie, basisteam Dommelstroom en de gebruikers van bedrijventerreinen.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gemeente Son en Breugel verwacht van de SBBE dat zij de veiligheid op het industriepark Ekkersrijt zo optimaal mogelijk waarborgt door het treffen van maatregelen, in eerste instantie gericht op de aangesloten ondernemingen. De stichting SBBE moet zichzelf kunnen bedruipen met bijdragen van ondernemers, die nu nog op vrijwillige basis zijn aangesloten.

Het resultaat moet zijn het terugdringen van het aantal inbraken, het opsporen van eventuele daders en een toename van het algehele gevoel van veiligheid op Ekkersrijt.

Veranderingen en ontwikkelingen

Deelname aan de SBBE is nu nog op vrijwillige basis. Daardoor is sprake van een behoorlijk aantal zgn. freeriders (32%). In 2020 is er een nieuwe coördinator aangetreden. De coördinator heeft een nieuw cameraplan opgesteld dat voorziet in betere camera's en tevens wordt het aantal camera's uitgebreid. In 2020 is gestart met de uitvoering van het plan.

Risico's

Voor de gemeente vormt deze verbonden partij geen risico, omdat de gemeente geen vermogen aan de stichting beschikbaar heeft gesteld.

Afbreukrisico van geen deelname

Via de bestuurlijke vertegenwoordiger kan invloed worden uitgeoefend op de activiteiten van de SBBE. Zonder deze invloed kan het bestuur van de SBBE een richting kiezen die de gemeente Son en Breugel niet passend zou vinden.

Alternatieven voor geen deelname

De gemeente kan de beveiliging op het industriepark Ekkersrijt voor eigen rekening en risico uitvoeren. Dit is echter geen realistisch scenario, feitelijk is er geen alternatief aanwezig.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de gemeente Son en Breugel en Ondernemersvereniging Ekkersrijt (OVE)
Stichtingsbestuur: lid: J. Boersma (op voordracht van het college van B&W).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Geen gemeentelijke bijdrage. Omtrent de openstaande vorderingen bij de gemeente zijn afspraken gemaakt. De stichting voldoet aan haar aflossingsverplichting. Er wordt jaarlijks € 17.353,- afgelost. Op 31-12-2020 is het openstaand saldo € 52.059,-

Stichting Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel te Son en Breugel**Doel en openbaar belang**

Het exploiteren en beheren van de begraafplaats Wolfswinkel te Son en Breugel.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Uitgangspunt van de Stichting is een rendabele exploitatie van de begraafplaats. Op dit moment is het exploiteren van een begraafplaats niet rendabel. Het college heeft na intern onderzoek besloten dat de stichting een businesscase dient op te stellen, die moet leiden tot een toekomstvisie met daarin een structurele oplossing voor het jaarlijkse exploitatietekort. Alternatieven zijn dan een begraafplaats met of zonder crematorium, alsmede wanneer de stichting zou stoppen. Het opstellen van de businesscase kostte meer tijd, maar wordt nog dit jaar verwacht. Daarna zal de gemeente haar positie bepalen.

Veranderingen en ontwikkelingen

Het aantal begrafenissen neemt af. In de uitvaartzorg is meer vraag naar crematies en alternatieve wijzen van begraven.

Risico's

De gemeente heeft een lening en een aanvullende lening met recht van hypotheek en een achtergestelde lening aan de Stichting verstrekt. De stichting komt haar afgesproken aflossingsverplichting op de lening met recht van hypotheek na. Omdat ingeschat wordt dat de Stichting onvoldoende in staat is om aan haar toekomstige aflossingsverplichtingen te voldoen is hiervoor een risico opgenomen in de risicoparagraaf. Voor de achtergestelde lening is een voorziening getroffen.

Afbreukrisico van geen deelname

Het in stand houden van een gemeentelijke begraafplaats is een wettelijke taak.

Alternatieven voor geen deelname

In het projectplan worden een aantal scenario's uitgewerkt waarbij aan het college c.q. de gemeenteraad een advies voorgelegd wordt over de te volgen strategie.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Gemeente Son en Breugel (50%), VOF P. Kuis & Zn., St. Oedenrode, (50%).
Stichtingsbestuur: lid: K. Vortman (raadslid, op voordracht van het college van B en W).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen

Financieel belang

Op 31-12-2020 is het openstaand saldo van de leningen met recht van hypotheek € 352.639,-
(Voorzien € 61.900,-)
Op 31-12-2020 is het openstaand saldo van de achtergestelde lening € 204.201,- (Voorzien € 204.201,-).

Verbonden Partijen	Eigen vermogen 2019	Vreemd vermogen 2019	Resultaat 2019	Eigen vermogen 2020	Vreemd vermogen 2020	Resultaat 2020
Gemeenschappelijke regeling						
Metropoolregio Eindhoven (MRE)	5.820.759	18.049.951	1.039.335	5.967.453	26.298.810	1.530.756
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)	2.429.098	3.413.049	914.557	2.429.098	4.522.785	354.413
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	6.886.932	39.485.492	646.870	2.483.003	42.498.455	265.198
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Brabant Zuidoost (GGD)	2.864.124	14.879.253	212.560	4.420.407	30.526.063	944.290
Dienst Dommelvallei	399.000	4.271.000	553.699	360.000	5.575.000	265.814
Werkvoorziening de Dommel (WSD)	27.929.000	5.338.000	2.442.000	30.161.000	6.956.000	4.218.000
Vennootschappen en coöperaties						
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	4.887.000.000	144.802.000.000	163.000.000	5.097.000.000	155.262.000.000	221.000.000
Brabant Water	665.384.000	479.546.000	29.508.000	onbekend	onbekend	onbekend
Stichtingen en verenigingen						
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	110.446	195.318	74.503	onbekend	onbekend	onbekend
Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB)	868.255	956.731	401.499	974.598	1.008.732	568.702
Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE)	95.423	75.239	14.687	onbekend	onbekend	onbekend
Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel	-266.301	644.329	-62.266	-252.398	635.399	16.365

Grondbeleid

Inleiding

Binnen de voorliggende “paragraaf grondbedrijf” wordt ingegaan op het verloop van de complexen binnen het grondbedrijf. Binnen het grondbedrijf spelen op dit moment de volgende projecten:

- Sonniuspark;
- Akkerpad;
- Centrum Breugel.

Exploitatie grond en risico's

Voor het project Breugel Bruist was een voorziening getroffen voor een eventueel verlies ten bedrage van de Netto Contante Waarde € 1.332.521,-. Wegens substantiële aanpassing in de oorspronkelijke plannen, waaronder sloop school en op die locatie woningbouw, is er voor gekozen om de in 2017 vastgestelde grondexploitatie “Breugel Bruist” af te sluiten en een nieuwe grondexploitatie “Herontwikkeling centrum Breugel” vast te stellen waarin tevens de aangepaste planning is opgenomen. Met een nieuwe grondexploitatie wordt bereikt dat de uitvoering in een reëel financieel kader wordt gezet. Het verlies van de grondexploitatie “Breugel Bruist” ten bedrage van € 349.117,47 is volledig gedekt door de voorziening. Het saldo van € 1.010.054,- op de oude voorziening is vrij gevallen. Daar staat tegenover dat een nieuwe voorziening is gevormd om het verlies van de nieuwe grondexploitatie “Herontwikkeling Centrum Breugel” te dekken. Deze nieuwe voorziening moet het eventuele verlies ten bedrage van € 1.732.728,- voor de Netto Contante Waarde per 1.1.2021 dekken. De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt € 82.378,-. Het verlies is opgenomen in de verliesvoorziening grondbedrijf (€ 1.710.100,-).

In het project Sonniuspark is in 2020 totaal € 1.464.172,- meer aan opbrengsten geboekt dan geprognoseerd. Per 31.12.2020 resteert nog een kavelopbrengst van totaal € 1.345.000,-. Slechts één kavel is nog onder optie, de overige hebben getekende overeenkomsten. Het project verloopt voorspoedig en voor 2020 wordt een tussentijdse winstneming genomen van € 1.711.720,- waarmee de totale tussentijdse winstneming € 7.993.670,- bedraagt. Voor dit project is geen verliesvoorziening nodig. Deze winst zal mede worden ingezet ter dekking voorziening van verliesgevende grondexploitaties.

Voor het project Akkerpad heeft uw raad op 24 september 2020 de grondexploitatie Akkerpad vastgesteld. De uitvoering van dit project is in voorbereiding en de in 2020 op dit project geboekte kosten zijn nog laag. Er is in dit stadium ook nog geen beeld op eventueel afwijkende risico's. Wel heeft de projectontwikkelaar aangegeven dat het maken van het inrichtingsplan enkele maanden vertraagd is. Maar voornamelijk is het gecalculerde resultaat en dus het financiële risico niet gewijzigd. Met een Netto Contante Waarde per 1.1.2021 is dit een positieve opbrengst van € 93.071,-.

Complex Sonniuspark (inclusief Ruimte voor Ruimte)

De grondverkoop voor Sonniuspark lopen voorspoedig. De laatste koopovereenkomsten (op één na) liggen bij de notaris (soms nog financieringsvoorbehoud van toepassing). De verwachting is dat in 2021 alle bouwkavels getransporteerd zijn. Resteert dan nog de verkoop van enkele Ruimte voor Ruimte titels. Deze zijn onder optie maar de planologische trajecten zijn langdurig. Qua prijsstelling volgt de gemeente de prijs van een bouwtitel bij de C.V. Ruimte voor Ruimte van de provincie (€ 151.250,-). De verwachting is wel dat enkele bestemmingsplan procedures voor bouw met een Ruimte voor Ruimte titel in 2021 kunnen starten.

De kosten voor herstructurering Ockhuizenweg zijn verder in de toekomst verschoven omdat de Provincie nadere activiteiten eist ten behoeve van de eventuele vleermuizen. Hierdoor zal dit deelproject mogelijk deels worden uitgevoerd ná het afsluiten van de grondexploitatie Sonniuspark. Zo nodig zullen de dan nog benodigde gelden voor dit deelproject te zijner tijd, bij afsluiting project Sonniuspark, worden opgevoerd in een voorziening afgesloten complexen. Totaal gezien loopt het project goed en is de prognose voor administratieve afronding in 2022 met een positief resultaat van € 2.699.702,- (Netto contante waarde 1.1.2021). De boekwaarde per 31.12.2020 is - € 5.839.058,- waarin een bedrag van € 6.281.950,- aan historische winstneming t/m 2019 is opgenomen en voor 2020 een tussentijdse winstneming van € 1.711.720,-.

In 2020 is de rente over de boekwaarde conform de rekensystematiek in het Besluit Begroting en Verantwoording omlaag bijgesteld naar 0,11%. De verdisconteringsvoet is vastgesteld op 2,0%. De verwachting is nog steeds dat de laatste opbrengsten in 2021/2022 geboekt zullen worden en de afsluiting van de exploitatie 2022/2023 plaatsvindt. De grondopbrengsten in 2020 waren ca € 1.464.172,- hoger dan verwacht. De kosten vielen € 1.917.274,- lager uit. Dit laatste heeft met name te maken met de uitgestelde uitvoering van de Ockhuizenweg en de herinrichting van het park. Het noordelijk park zal in 2021 worden uitgevoerd en de start Ockhuizenweg is afhankelijk van akkoord provincie over de genomen maatregelen voor de vleermuizen. Per 1.1.2021 bedraagt de Netto Contante Waarde ca € 987.982,- positief. In deze berekening is geen rekening gehouden met de mogelijke afdracht van vennootschapsbelasting (welke niet ten laste van de grondexploitatie kan worden geboekt).

De nu geprognosticeerde kosten voor woonrijp maken, planontwikkelingskosten (POK), voorbereidings- en begeleidingskosten (VTU) lijken ruim binnen de prognoses te blijven.

Project Akkerpad

Na een lange voorgeschiedenis is in 2020 met de projectontwikkelaar overeenstemming bereikt over de invulling van deze locatie en is op 24 september 2020 de grondexploitatie door uw raad vastgesteld. Deze relatief kleine ontwikkeling kent een positief resultaat. Deze mogelijke winst is met een Netto Contante Waarde per 1.1.2021 op € 93.071,- berekend. De planning is vooralsnog dat in 2022 de laatste kosten in dit project worden genomen en het project kan worden afgesloten.

Project Centrum Breugel

Voor de uitvoeringsprogramma Breugel is door de gemeenteraad in december 2017 een grondexploitatie vastgesteld. Deze was gebaseerd op de toen geldende uitgangspunten. Wegens andere keuzes welke inmiddels zijn gemaakt en die een wezenlijke impact hebben op de grondexploitatie, is de grondexploitatie Breugel Bruist in 2020 afgesloten en is de grondexploitatie Herontwikkeling Centrum Breugel door de raad vastgesteld. De administratieve afsluiting van de oude grondexploitatie is hierboven toegelicht. De nieuwe grondexploitatie Herontwikkeling Centrum Breugel kent ook een negatief resultaat. De prognose met een Netto Contante Waarde per 1.1.2021 is € 1.710.100,- negatief. In 2020 en begin 2021 zijn enkele principiële keuzes gemaakt zoals nieuwbouw van de sporthal, en woningbouw op de school locatie. De nadere uitwerking hiervan is opgestart en qua uitvoering zal 2021 een start worden gemaakt. In 2020 zijn met name planontwikkelingskosten geboekt. Op dit moment is de boekwaarde per 31.12.2020 € 82.378,- Het geprognosticeerde verlies is opgenomen in de verliesvoorziening Grondbedrijf.

Nota Grondbeleid

Op 17 december 2020 is door de gemeenteraad de Nota Grondbeleid 2021-2024 vastgesteld. Daarin worden op verzoek van de gemeenteraad iets meer mogelijkheden geboden voor het toepassen van erfpachtconstructies. De uitvoering van het reststrokenbeleid loopt door en in 2020 is een aanvang gemaakt met het opstellen van een zogenaamd veegplan waarin de bestemming van de verkochte reststroken wordt gereguleerd. Naar verwachting kan dit bestemmingsplan in 2021 aan uw raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Winstneming

Het BBV kent tegenwoordig een verplichte tussentijdse winstneming voor grondexploitaties waarbij een positief resultaat wordt verwacht. De gemeente moet dan winst nemen naar rato van de gerealiseerde opbrengsten en de reeds gemaakte kosten (zogenaamde POC methode). Als gevolg hiervan heeft de gemeente bij de jaarrekeningen 2017, 2018 en 2019 een winst genomen van € 6.281.950,- voor Sonniuspark. De gemeente moet jaarlijks bij de jaarrekening de tussentijdse winstneming herberekenen en - zo nodig - het eerder teveel aan tussentijdse winst genomen bedrag, terugboeken, dan wel extra winst nemen. Over 2020 is ook voor Sonniuspark een extra winst genomen van € 1.711.720,-. De overige complexen maken geen winst.

Beleidsindicatoren

Op de website www.waarstaatjegemeente.nl - ontwikkeld voor gemeentelijke bestuurders en professionals - vindt u een dashboard dat is onderverdeeld in de 15 thema's over gemeentelijke onderwerpen. De gegevens komen uit verschillende bronnen en onderzoeken, zoals burger- en ondernemerspeilingen, CBS en andere centrale databronnen. U kunt de gegevens uit het dashboard gebruiken om te zien waar Son en Breugel staat. U kunt de gegevens ook vergelijken met andere gemeenten. Ter illustratie hebben wij het thema "gemeenteprofiel" hieronder toegevoegd (de gegevens zoals die op 27 februari werden gepresenteerd zijn overgenomen):
Voor meer informatie en overige kengetallen verwijzen wij u naar www.waarstaatjegemeente.nl.

Besluit Begroting en Verantwoording

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 10.000 jongeren

Misdrijven -
Geweldsmisdrijven
per 1.000 inwoners

Misdrijven - Vernielingen
en beschadigingen (in de
openbare ruimte)
per 1.000 inwoners

Misdrijven - Diefstallen uit
woning
per 1.000 inwoners

Misdrijven -
Winkeldiefstallen
per 1.000 inwoners

Economie

Funciemenging

69,6%
Son en Breugel

53,2%
Nederland

Meerdere bronnen | 2019

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw/15 t/m 64jr

183,9
Son en Breugel

151,6
Nederland

LISA | 2019

Gerelateerde thema's

- > Thema Gemeentelijke financiën

Meer over dit onderwe

- > Regeling beleidsindicatoren gemeenten
- > Aanpassingen beleidsindicatoren gemeenten
- > Definitie beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Meer cijfers

- > Overzicht beleidsindicatoren bestuur en organisatie in de database
- > Gegevensset beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

Son en Breugel 0,0
Nederland 1,0

DUO/Ingrado | 2018

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

Son en Breugel 7
Nederland 20

DUO/Ingrado | 2018

Voortijdige schoolverlaters
zonder startkwalificatie (vsv-
ers)

1,2%
Son en Breugel

2,0%
Nederland

DUO/Ingrado | 2018

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

40,4%
Son en Breugel

48,7%
Nederland

Meerdere bronnen | 2016

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk
restafval
kg per inwoner

Son en Breugel 103
Nederland 172

CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2018

Hernieuwbare elektriciteit

20,4%
Son en Breugel

17,6%
Nederland

Klimaatmonitor-RWS | 2018

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde
x €1.000

Son en Breugel 284
Nederland 209

CBS - WOZ | 2016 - 2020

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

17,7
Son en Breugel

8,8
Nederland

BAG/ABF | 2020

Demografische druk

CBS | 2020

Gemeentelijke woonlasten
éénpersoonshuishouden

€ 665
Son en Breugel

€ 700
Nederland

COELO, Groningen | 2020

Gemeentelijke woonlasten
meerpersoonshuishouden

€ 709
Son en Breugel

€ 773
Nederland

COELO, Groningen | 2020

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

1.603,4
Son en Breugel

792,1
Nederland

Meerdere bronnen | 2019

Jongeren met een delict voor
de rechter

0%
Son en Breugel

1%
Nederland

CBS Jeugd | 2019

Achterstand onder jeugd -
Kinderen in
uitkeringsgezin

CBS Jeugd | 2019

Achterstand onder jeugd -
Werkloze jongeren

CBS Jeugd | 2019

Netto arbeidsparticipatie

72,2%
Son en Breugel

68,8%
Nederland

CBS | 2019

Personen met een
bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

CBS | 2020

Lopende re-
integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

CBS | 2020

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2019

Jongeren met
jeugdbescherming

CBS Jeugd | 2019

Jongeren met
jeugdreclassering

CBS Jeugd | 2019

Clënten met een
maatwerkarrangement Wmo
per 10.000 inwoners

CBS M&O WMO | 2020

Jaarrekening

Inleiding

De jaarrekening bestaat uit de balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen. Alle bedragen in de tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,- behalve als anders is vermeld. Door afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Balans

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.663	1.856
Totaal Immateriële vaste activa	2.663	1.856
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	34.806	31.196
Investerings met een economisch nut, dekking door heffing	6.705	6.806
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.158	3.636
Totaal Materiële vaste activa	45.670	41.638
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen	70	70
Leningen aan: overige verbonden partijen	52	69
Overige langlopende leningen	1.387	1.505
Totaal Financiële vaste activa	1.508	1.644
Totaal Vaste activa	49.840	45.139
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-6.604	657
Gereed product en handelsgoederen	11	11
Totaal Voorraden	-6.593	668
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	3.980	2.432
Rekening-courantverhouding met het Rijk	2.971	17
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-24	-127
Overige vorderingen	2.457	2.265
Overige uitzettingen	2	2
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.387	4.589
Liquide middelen		
Kassaldi	2	2
Banksaldi	821	5
Totaal Liquide middelen	823	7
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	159	127
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	440	393
Totaal Overlopende activa	599	520
Totaal Vlottende activa	4.215	5.784
Totaal Activa	54.056	50.923

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	13.024	12.446
Bestemmingsreserve	23.956	24.616
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	1.639	1.927
Totaal Eigen vermogen	38.620	38.990
Voorzieningen.		
Voorzieningen	4.854	4.730
Totaal Voorzieningen.	4.854	4.730
Vaste schulden, met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van: binnenlandse banken en overige financiële instellingen	182	2.727
Onderhandse leningen van: openbare lichamen	2.270	0
Waarborgsommen	12	12
Totaal Vaste schulden, met een rente typische looptijd van één jaar of langer	2.464	2.740
Totaal Vaste passiva	45.938	46.460
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	14	200
Banksaldi.	12	159
Overige schulden	3.029	1.701
Totaal Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.055	2.060
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	1.537	1.253
Vooruit ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	2.158	1.150
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.368	0
Totaal Overlopende passiva	5.063	2.404
Totaal Vlottende passiva	8.118	4.463
Totaal Passiva	54.056	50.923

Omschrijving	2020	2019
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	22.967	23.221

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten wordt dus toegepast). Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De gemeenteraad heeft de verordening ex artikel 212 Gemeentewet vastgesteld.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

'Bron: Kadernota rechtmatigheid 2017 BBV'

Investeringen algemeen

De volgende algemene afspraken zijn vastgelegd voor waardering van investeringen:

- Er wordt geen rente toegeschreven aan een te activeren investering;
- Toeschrijven van interne uren aan investeringen en deze uren ook activeren vindt alleen plaats indien dit bij de aanvraag van het krediet aangegeven wordt;
- De resultaten als gevolg van de verkoop van investeringen worden verantwoord op het programma waar ook de kapitaallasten van de investering worden verantwoord;
- Bij het bepalen van de afschrijvingen wordt de restwaarde van de investering op nihil gesteld;
- Er wordt gestart met afschrijven het jaar na gereedkomen van het actief;
- Bij lopende investeringen vindt toerekening van rente voor 100% plaats over de boekwaarde op 1 januari.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- er is sprake van een investering door een derde;
- de investering draagt bij aan de publieke taak;
- de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- de bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Materiële vaste activa

Bij de materiële vaste activa wordt in het BBV onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven en die met een maatschappelijk nut.

Vanaf 2017 is het vanuit het BBV verplicht om alle investeringen te activeren. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Bijdragen van derden zijn op de investering in mindering gebracht. Over het dan resterende bedrag wordt afgeschreven. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, wanneer deze naar verwachting duurzaam is.

Afschrijvingstabel

In deze tabel zijn de afschrijvingstermijnen opgenomen naar soort van investering:

Afschrijvingstabel investeringen		
Nr.	Omschrijving	Advies
	Algemeen	
	Minimumbedrag activering, m.u.v. gronden en terreinen	€ 10.000
1.	Immateriële vaste activa	
1.1	Kosten van sluiten geldleningen + saldo van agio en disagio	niet activeren
1.2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
2.	Materiële vaste activa (Investerings in economisch nut)	
2.1	Gronden en terreinen	
	Gronden en terreinen	Geen afschrijving
2.2	Woonruimten	
	Woonruimten	40
2.3	Gebouwen	
	Gebouwen - permanent	40
	Gebouwen - semi-permanent	15
	Gebouwen - noodgebouw / tijdelijk gebouw	10
	Gebouwen - aanpassingen / renovaties	25
	Gebouwen - uitbreidingen oorspronkelijk gebouw	40
	Overige gebouwen	15
2.4	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
	Riolering - aanleg vrijverval, pompputten en randvoorzieningen incl. relining	60
	Riolering - Electro mechanisch (incl. kasten besturing en pompen)	15
	Drukriolering (leidingen) en drainage	40
	Riolering - overig	60
	Begraafplaatsen	60
	Speelterreinen en parken - (kunst)grasvelden t.b.v. sportaccommodaties	20
	Overige grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15
2.5	Vervoersmiddelen	
	Vrachtauto's	10
	Tractoren en heftrucks	10
	Personenauto's en bestelbussen	7
	Aanhangwagens	7
	Grote (maai)machines	7
	Zoutstrooiers, sneeuwplougen	10
	Woonwagens	15
	Brandweer - personenauto's en bestelbussen	7
	Brandweer - blusauto's	15
	Brandweer - personeel / materieelwagens	15
	Brandweer - hulpverleningsmaterieel	15
	Overige vervoersmiddelen	7
2.6	Machines, apparaten en installaties	
	Machinaal handgereedschap	7
	Dranghekken	7
	Fietsenstallingen	10
	Computerapparatuur	4
	Brandweer - kleding	5
	Brandweer - persluchtapparatuur	5
	Brandweer - verbindingmaterieel	5

Brandweer - overig	5
Overige machines, apparaten en installaties	7
2.7 Overige materiële vaste activa	
Software	4
Onderwijs leer- en hulpmiddelen / schoolmeubilair	10
Kantoormeubilair	7
Speel terreinen en parken - veldverlichting	15
Speel terreinen en parken - asfalt-, kunststof-, gravelbanen	15
Overige materiële vaste activa	10
3. Investerings in maatschappelijk nut	
Reconstructie cq aanleg Wegen, straten, paden en pleinen (excl. Gronden)	25
Reconstructie c.q. aanleg Wandel- en fietspaden	25
Bruggen/viaducten/duikers (hout)	40
Bruggen/viaducten/duikers (beton)	60
Masten OVL, veldverlichting en verkeerslichten	40
Armaturen OVL, veldverlichting en verkeerslichten	20
Groenreconstructies	20
Inrichting speel terreinen en parken (bv. Grasvelden, afrastering, beplanting, drainage, doelen, incl. vervangen speeltoestellen)	15
Overige investeringen in maatschappelijk nut	15

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Flottende activa

Voorraad

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

Deze gronden zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs. Voor gronden waarvan de in de administratie voorkomende vervaardigingsprijs hoger is dan de actuele waarde is een voorziening gevormd ter dekking van het nadelig verschil.

Winstneming grondexploitatie: percentage of completion

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen. Hierbij dient de percentage of completion methode te worden gevolgd. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen: 1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én 2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én 3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De voorziening verliesgevende complexen en de voorziening pensioen voormalige wethouders zijn gebaseerd op basis van de contante waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De vlottende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.663	1.856
Totaal Immateriële vaste activa	2.663	1.856
Totaal Activa	2.663	1.856

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2020:

Omschrijving	Balans- waarde 1- 1-2020	Investerings	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Af- waarde- ring	Balans- waarde 31- 12-2020
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.856	806	0	0	0	0	2.663
Totaal	1.856	806	0	0	0	0	2.663

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

In 2020 zijn de voorbereidingskosten voor de grex Centrum Son geactiveerd voor € 775.222,-. Daarnaast zijn er kosten geactiveerd voor het voorbereidingskrediet Breugel Bruist. Volgens de regels van het BBV mogen voorbereidingskosten van een grondexploitatie worden geactiveerd. Sloopkosten vallen binnen de kostensoortenlijst en mogen als voorbereidingskosten voor een grex worden aangemerkt. Hierdoor is het mogelijk om indien een grex binnen vijf jaar wordt opgesteld voor de oude locatie, de kosten te activeren.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	34.806	31.196
Investerings met een economisch nut, dekking door heffing	6.705	6.806
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.158	3.636
Totaal Materiële vaste activa	45.670	41.638
Totaal Activa	45.670	41.638

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de balanswaarde van de materiële vaste activa weer:

Omschrijving	Balans- waarde 1-1-2020	In- veste- ringen	Des- investe- ringen	Af- schrij- vingen	Bij- dragen van derden	Af- waarde- ring	Boek- waarde 31-12- 2020	Voor- zien- ing	Balans- waarde 31-12- 2020
Investerings met economisch nut									
Gronden en terreinen	2.104	0	0	0	0	0	2.104	0	2.104
Woonruimten	872	0	0	4	0	0	956	88	868
Bedrijfsgebouwen	20.452	4.322	0	747	4	0	24.023	0	24.023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	35	43	0	3	0	0	74	0	74
Vervoermiddelen	155	12	0	34	0	0	133	0	133
Machines, apparaten en installaties	1.422	154	0	58	0	0	1.517	0	1.517
Overige materiele vaste activa	6.156	158	0	227	0	0	6.210	123	6.087
Activa in erfpacht	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Investerings met economisch nut	31.196	4.688	0	1.074	4	0	35.017	211	34.806
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.806	130	0	149	83	0	6.705	0	6.705
Totaal investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	6.806	130	0	149	83	0	6.705	0	6.705
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.636	1.292	0	141	629	0	4.158	0	4.158
Totaal investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.636	1.292	0	141	629	0	4.158	0	4.158
Totaal	41.638	6.111	0	1.363	716	0	45.881	211	45.670

Investerings met economisch nut

Woonruimten

Er is een voorziening gevormd voor de aankoop van de Torenstraat 5. Deze voorziening is gevormd omdat dit pand te hoog is gewaardeerd.

Bedrijfsgebouwen

In 2020 hebben investeringen plaatsgevonden voor nieuwbouw en renovatie van het gemeentehuis, sporthal De Bongerd, dorpshuis en kinderopvang.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Er zijn verschillende speelvoorzieningen gerenoveerd.

Vervoermiddelen

In 2020 is er geïnvesteerd in een sneeuwplөг.

Machines, apparaten en installaties

Dit jaar is er geïnvesteerd in het controleren en repareren van drukriolering, het vervangen van elektromechanische gemalen en audiovisuele apparatuur in de raadszaal.

Overige materiële vaste activa

In 2020 hebben investeringen plaatsgevonden voor het vervangen van kunstgrasvelden.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Er hebben investeringen plaatsgevonden voor het relinen van diverse projecten.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In 2020 zijn er investeringen geweest in het verleden van de openbare verlichting, slowlane Ekkersrijt, brug planetenlaan en in het reconstrueren van diverse wegen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaande uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Activa		
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen	70	70
Leningen aan: overige verbonden partijen	52	69
Overige langlopende leningen	1.387	1.505
Totaal Financiële vaste activa	1.508	1.644
Totaal Activa	1.508	1.644

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Omschrijving	Balans-waarde 1-1-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Aflossing	Bijdragen van derden	Afwaardering	Balans-waarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan:								
- Deelnemingen	70	0	0	0	0	0	0	70
Leningen aan:								
- Overige verbonden partijen	69	0	0	0	17	0	0	52
Overige langlopende leningen	1.505	183	0	0	300	0	2	1.387
Totaal	1.644	183	0	0	317	0	2	1.508

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Betreft gelden waar een aandelenbezit tegenover staat. Betreft voor onze gemeente de BNG en waterleidingmaatschappij (voorheen) Oost-Brabant. Tegenover deze kapitaalverstrekking staan dividenduitkeringen.

Leningen aan overige verbonden partijen

Dit betreft de lening aan het SBBE.

Overige langlopende leningen

Dit betreft leningen die verstrekt zijn aan sportverenigingen en begraafplaats Wolfswinkel. Zowel rente als aflossing over de verstrekte geldleningen wordt bij alle leningen ontvangen.

Aan de Stichting Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel zijn 3 geldleningen verstrekt. De renteloze achtergestelde lening van € 204.201,-, die in 2000 beschikbaar is gesteld voor het rendabel exploiteren van de begraafplaats, is volledig afgewaardeerd vanaf 2000. De 2 geldleningen die beschikbaar zijn gesteld voor de bouw van een aula zijn afgewaardeerd met € 11.988,- omdat de taxatiewaarde van de panden minder is dan de geldlening.

Tevens is er een renteloze geldlening verstrekt aan stichting IJsfeest, ook hier staat een voorziening tegenover.

Conform de vereisten van het BBV is de afwaardering op de balans in mindering gebracht op de overige langlopende geldleningen.

Tevens staat hier opgenomen het HNG-depot. Tegenover dit depot is een reserve opgenomen met een gelijke waarde als de openstaande schuld. De verantwoording van het HNG-depot is conform BBV.

De gemeente heeft leningen verstrekt aan de burgers voor het zonnepanelenproject voor een bedrag van € 182.732,-.

Flottende activa

Voorraad

Van de voorraad kan het volgende overzicht worden weergegeven:

Omschrijving	Balans- waarde 31-12-2019	Vermeer-dering	Vermin-dering	Balans- waarde 31-12-2020
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.990	4.232	11.117	-4.895
Gereed product en handelsgoederen	11	0	0	11
Totaal	2.001	4.232	11.117	-4.884
Voorziening verlies grex	1.333	377	0	1.710
Saldo (totaal minus voorziening)	668	3.855	11.117	-6.593

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2020 het volgende overzicht worden weergegeven:

Omschrijving	Boek- waarde 1-1-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-uitname	Boek- waarde 31-12-2020	Voorziening dekking verliessaldi	Balans- waarde 31-12-2020
Sonnius Park	1.641	1.576	10.768	1.712	-5.839	0	-5.839
Complex Breugel Bruist	349	0	349	0	0	0	0
Herontwikkeling centrum Breugel	0	82	0	0	82	1.710	-1.628
Akkerpad	0	4	0	0	4	0	4
Grondbank zonder transformatie, Aldi/Stokland	0	858	0	0	858	0	858
Totaal onderhanden werk, gronden in exploitatie	1.990	2.520	11.117	1.712	-4.895	1.710	-6.604

Omschrijving complex	Boekwaarde 31-12-2020	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (contante waarde)
Sonnius Park	-5.839.058	6.405.333	1.663.322	-1.097.050	-987.982
Complex Breugel Bruist	0	0	0	0	0
Herontwikkeling centrum Breugel	82.378	3.000.638	1.118.649	1.964.367	1.710.100
Akkerpad	4.234	332.922	433.987	-96.831	-93.071
Grondbank zonder transformatie, Aldi/Stokland	858.058	302.912	593.116	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	-4.894.388	10.041.805	3.809.074	770.486	629.047

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boek- waarde 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Balans- waarde 31-12-2020	Balans- waarde 1-1-2020
Vorderingen op openbare lichamen	4.075	95	3.980	2.432
Rekening-courantverhouding met het rijk	2.971	0	2.971	17
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	-24	0	-24	-127
Overige vorderingen	2.521	64	2.457	2.265
Overige uitzettingen	2	0	2	2
Totaal	9.545	159	9.387	4.589

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren						
Verslagjaar						
(1)	Drempelbedrag		329			
			Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		109	152	145	24
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag		220	177	185	305
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag		0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag						
Verslagjaar						
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar		43.882			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen		43.882			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat		0			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag		329			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
			Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)		9.939	13.815	13.302	2.178
(5b)	Dagen in het kwartaal		91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		109	152	145	24

Liquide middelen

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Activa		
Liquide middelen		
Kassaldi	2	2
Banksaldi	821	5
Totaal Liquide middelen	823	7
Totaal Activa	823	7

Overlopende activa

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Activa		
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	159	127
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	440	393
Totaal Overlopende activa	599	520
Totaal Activa	599	520

De specificatie van het verloop van nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen:

Omschrijving	Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2020
Algemene uitkering (het Rijk)	127	127	127	127
UWV (overige Nederlandse overheidslichamen)	0	31	0	31
Totaal	127	158	127	159

Vaste passiva

Eigen vermogen

Een gedetailleerd overzicht is te vinden in paragraaf 'Reserves en voorzieningen' en de daarbij behorende toelichting, die verderop in dit boekwerk zijn opgenomen. Het eigen vermogen bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	13.024	12.446
Bestemmingsreserve	23.956	24.616
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	1.639	1.927
Totaal Eigen vermogen	38.620	38.990
Totaal Passiva	38.620	38.990

Voorzieningen

Een uitgebreide toelichting over het verloop van de voorzieningen is terug te vinden in paragraaf 'Reserves en voorzieningen'.

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Passiva		
Voorzieningen.		
Voorzieningen	4.854	4.730
Totaal Voorzieningen.	4.854	4.730
Totaal Passiva	4.854	4.730

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar is als volgt:

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Passiva		
Vaste schulden, met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van: binnenlandse banken en overige financiële instellingen	182	2.727
Onderhandse leningen van: openbare lichamen	2.270	0
Waarborgsommen	12	12
Totaal Vaste schulden, met een rente typische looptijd van één jaar of langer	2.464	2.740
Totaal Passiva	2.464	2.740

De rentelast van de langlopende schulden bedraagt € 44.775,-.

Onderhandse leningen van: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

De samenstelling van deze schulden blijkt uit de financieringsstaat die opgenomen is in de paragraaf financiering.

Plottende passiva

Netto-plottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Passiva		
Netto-plottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	14	200
Banksaldi.	12	159
Overige schulden	3.029	1.701
Totaal Netto-plottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.055	2.060
Totaal Passiva	3.055	2.060

Overlopende passiva

Bedragen x €1.000

Balans	2020	2019
Passiva		
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	1.537	1.253
Vooruit ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	2.158	1.150
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.368	0
Totaal Overlopende passiva	5.063	2.404
Totaal Passiva	5.063	2.404

De specificatie van het verloop van vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen.

Omschrijving	Stand 1-1-2020	Vooruitontvangsten	Lasten	Stand 31-12-2020
Algemene uitkering (het Rijk)	395	0	158	237
Tozo (het Rijk)	0	1.617	0	1.617
Subsidie RRE winst uit je woning (het Rijk)	0	111	0	111
Klimaatmiddelen Transitievisie warmte (het Rijk)	0	10	0	10
Subsidie Rijkswaterstaat VANG-HHA (overige Nederlandse overheidslichamen)	16	0	0	16
Subsidie Slowlane Brainport Avenue (overige Nederlandse overheidslichamen)	739	0	629	110
Subsidie gebiedsvisie Gentiaan (overige Nederlandse overheidslichamen)	0	57	0	57
Totaal	1.150	1.795	787	2.158

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV dienen in de toelichting bij de balans opgenomen te worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden. In de toelichting bij genoemd artikel worden als voorbeelden genoemd (langlopende) huurcontracten en leaseovereenkomsten.

Veel overeenkomsten die de Gemeente Son en Breugel heeft afgesloten zijn kortlopend van aard, maximaal één jaar. Wel kennen de meeste overeenkomsten een clause, inhoudende dat als niet uiterlijk voor een bepaalde datum – bijvoorbeeld twee maanden voor het einde van het jaar – de overeenkomst wordt opgezegd deze automatisch doorloopt.

Nadrukkelijk worden hier dus geen toekomstige rechten genoemd. De bedoeling van dit artikel is om – naast de bedragen die al volgens de balans bekend zijn – ook nog aan te geven welke toekomstige uitgaven nog volgen. Dit om de werkelijke financiële positie weer te geven. Als een gemeente namelijk erg veel langlopende verplichtingen heeft aangegaan geeft de balans een te rooskleurig beeld.

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Aard	% lening- bedrag	Oorspron- kelijk bedrag	Restant 1- 1-2020	Restant 31- 12-2020	Betalingen gedurende 2020
Indirecte garantstellingen						
Vaste geldlening U/G	Woonstichting 'thuis	50%	25.964	23.221	22.967	254
Totaal indirecte garantstellingen			25.964	23.221	22.967	254

Omschrijving	Verbonden t/m	Bedrag op Jaarbasis
Afval verwerking	2020	234
Deeltaxi CVV	2024	140
Hulpmiddelen Wmo	2023	105
Wmo ondersteuning bij het huishouden	2023	800
Leerlingenvervoer	2021	229
Onderhoud bermen en watergangen	2021	110
Levering energie	2022	110
Vegen wegen en onkruidbestrijding	2021	343
Project zonnepanelen	2021	182
Renovatie en reparatie riolering	2020	90
Directie en toezicht Sonniuspark	2021	114
Inhuur Personeel	2021	1.232
X € 1.000		

Ambulante jeugdzorg en begeleiding

M.b.t. Ambulante jeugdzorg en begeleiding hebben we gekozen voor bestuurlijk aanbesteden in Dommelvallei+. Dit betekent dat we per 1-1-2015 contracten hebben afgesloten met elke aanbieder die voldoet aan de eisen en aan ons zou willen leveren (contracten liggen bij Bizob). Ook na 2015 kunnen nieuwe partijen zich melden onder dezelfde voorwaarden. Iedereen die een contract heeft (basis - en deellovenkomst heeft getekend) mag leveren. De cliënt bepaalt in samenspraak met het CMD welke aanbieder het wordt. We hebben prijsafspraken, maar geen volume afspraken met aanbieders. De beschikking aan de cliënt is in feite de claim op ons budget en niet het contract met de aanbieder.

Vanaf 2016 heeft de Dommelvallei+ ook m.b.t. verblijf en dagbesteding (Jeugd) contracten afgesloten met aanbieders. Dit liep voor 2015 via een DVO met Eindhoven als centrumgemeente.

In 2017 is gestart met het opstellen van nieuwe PDC/objectieve tarieven met drie inkooporganisaties Eindhoven, Peel, Dommelvallei voor Jeugd (alle producten) en Wmo (begeleiding, dagbesteding, logeren).

M.b.t. verblijf en de zwaardere jeugdzorg hebben wij een Dienstverleningsovereenkomst met Eindhoven. Deels op basis van afname en deels op basis van een bepaald minimum bedrag.

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan bijv. (spaar)verlofaanspraken. Met ingang van 2017 is het individueel keuzebudget ingevoerd en is er geen sprake meer van overlopende rechten op vakantiegeld.

Niet uit de balans blijvende bezittingen

Bij de liquidatie GR Ekkersrijt per 1 januari 2013 zijn de gronden "Ekkersrijt Oost" om niet overgedragen aan de gemeente Eindhoven en Son en Breugel, dit betreft voor de gemeente Son en Breugel 42.000 m² welke niet op de balans zijn opgenomen.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Programma's

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1. Bestuurlijke zaken	0	1.509	-1.509	0	1.605	-1.605	38	1.559	-1.521
Programma 2. Publieke dienstverlening	212	705	-493	182	676	-494	187	701	-514
Programma 3. Veiligheid en handhaving	13	1.417	-1.404	28	1.468	-1.440	25	1.483	-1.458
Programma 4. Verkeer en vervoer	24	1.821	-1.797	24	1.918	-1.894	42	1.614	-1.572
Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur	393	3.106	-2.714	393	3.146	-2.753	498	3.022	-2.524
Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie	27	1.568	-1.541	45	1.694	-1.649	50	1.344	-1.294
Programma 7. Sociale Zaken	3.373	5.428	-2.054	6.202	8.391	-2.189	4.872	6.654	-1.783
Programma 8. Zorg en welzijn	350	9.168	-8.819	432	9.905	-9.473	353	9.394	-9.041
Programma 9. Milieu en Duurzaamheid	3.203	2.505	697	3.329	3.021	308	3.129	3.013	116
Programma 10. Ruimtelijke inrichting	9.971	10.297	-327	10.450	11.016	-566	14.799	14.105	694
Programma 11. Economie	88	242	-154	34	313	-279	29	257	-228
Totaal programma's	17.653	37.767	-20.114	21.118	43.153	-22.035	24.023	43.147	-19.125

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkering	19.615	0	19.615	20.606	0	20.606	21.078	0	21.078
Dividenden	56	1	55	38	1	37	38	91	-53
Lokale heffingen	4.191	118	4.074	4.191	118	4.074	4.210	154	4.056
Overige algemene dekkingsmiddelen	316	571	-255	316	748	-432	0	0	0
Treasury	471	28	443	357	-152	509	399	192	207
Totaal algemene dekkingsmiddelen	24.649	718	23.931	25.508	714	24.794	25.726	438	25.287

Onvoorzien, overhead en Vennootschapsbelasting

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Onvoorzien	0	80	-80	0	40	-40	0	0	0
Overhead	81	6.114	-6.033	191	6.854	-6.663	209	6.584	-6.376
Vennootschapsbelasting	0	225	-225	0	225	-225	0	157	-157
Totaal onvoorzien, overhead en Vennootschapsbelasting	81	6.419	-6.338	191	7.119	-6.928	209	6.741	-6.533

Totaal saldo van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal saldo van baten en lasten	42.384	44.905	-2.521	46.818	50.987	-4.169	49.957	50.327	-370
Totaal saldo van baten en lasten	42.384	44.905	-2.521	46.818	50.987	-4.169	49.957	50.327	-370

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Mutaties programma 1	93	0	93	255	0	255	72	0	72
Mutaties programma 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties programma 3	29	0	29	49	0	49	29	0	29
Mutaties programma 4	428	63	365	983	63	920	609	10	598
Mutaties programma 5	537	0	537	532	0	532	327	0	327
Mutaties programma 6	35	0	35	76	0	76	10	0	10
Mutaties programma 8	10	0	10	152	525	-373	10	480	-470
Mutaties programma 9	0	0	0	0	0	0	207	0	207
Mutaties programma 10	92	0	92	705	0	705	307	0	307
Mutaties programma 12	274	0	274	4.963	4.013	950	4.944	4.013	930
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.499	63	1.436	7.715	4.601	3.113	6.514	4.504	2.010

Het geraamde versus het gerealiseerde resultaat

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Resultaat	43.882	44.968	-1.086	54.533	55.588	-1.056	56.470	54.831	1.639
Het geraamde versus het gerealiseerde resultaat	43.882	44.968	-1.086	54.533	55.588	-1.056	56.470	54.831	1.639

Het overzicht van baten en lasten per taakveld

Programma 1. Bestuurlijke zaken

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	93	0	93	255	0	255	72	0	72
0.1 Bestuur	0	1.509	-1.509	0	1.605	-1.605	38	1.559	-1.521
Subtotaal	93	1.509	-1.415	255	1.605	-1.351	110	1.559	-1.449

Programma 2. Publieke dienstverlening

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	212	705	-493	182	676	-494	187	701	-514
Subtotaal	212	705	-493	182	676	-494	187	701	-514

Programma 3. Veiligheid en handhaving

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	29	0	29	49	0	49	29	0	29
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5	859	-855	5	859	-855	-1	846	-847
1.2 Openbare orde en veiligheid	8	558	-550	23	609	-586	26	638	-612
Subtotaal	42	1.417	-1.375	77	1.468	-1.391	55	1.483	-1.429

Programma 4. Verkeer en vervoer

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	428	63	365	983	63	920	609	10	598
2.1 Verkeer en vervoer	24	1.766	-1.741	24	1.829	-1.805	42	1.586	-1.543
2.2 Parkeren	0	41	-41	0	16	-16	0	15	-15
2.5 Openbaar vervoer	0	15	-15	0	73	-73	0	14	-14
Subtotaal	452	1.884	-1.432	1.008	1.981	-974	651	1.625	-974

Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	537	0	537	532	0	532	327	0	327
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	7	-7	0	7	-7	0	8	-8
4.2 Onderwijshuisvesting	144	954	-810	144	922	-778	140	868	-728
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	10	385	-375	10	412	-402	15	379	-364
5.1 Sportbeleid en activering	0	171	-171	0	235	-235	25	289	-264
5.2 Sportaccommodaties	129	672	-544	129	639	-510	209	673	-464
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	64	450	-386	64	473	-409	72	398	-325
5.4 Musea	0	7	-7	0	7	-7	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	9	78	-69	9	61	-52	7	40	-32
5.6 Media	37	381	-345	37	390	-353	30	368	-338
Subtotaal	930	3.106	-2.177	925	3.146	-2.221	825	3.022	-2.197

Programma 6. Openbaar groen en openlucht recreatie

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	35	0	35	76	0	76	10	0	10
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	27	1.568	-1.541	45	1.694	-1.649	50	1.344	-1.294
Subtotaal	62	1.568	-1.506	120	1.694	-1.573	60	1.344	-1.285

Programma 7. Sociale zaken

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
6.3 Inkomensregelingen	3.373	4.103	-730	6.202	6.995	-793	4.872	5.298	-426
6.4 Begeleide participatie	0	868	-868	0	950	-950	0	914	-914
6.5 Arbeidsparticipatie	0	456	-456	0	446	-446	0	442	-442
Subtotaal	3.373	5.428	-2.054	6.202	8.391	-2.189	4.872	6.654	-1.783

Programma 8. Zorg en welzijn

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	10	0	10	152	525	-373	10	480	-470
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	169	2.029	-1.860	252	2.062	-1.811	253	1.881	-1.629
6.2 Wijkteams	0	1.785	-1.785	0	1.108	-1.108	1	1.088	-1.087
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	525	-525	0	525	-525	0	635	-635
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	181	1.963	-1.783	181	2.063	-1.883	96	2.178	-2.082
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	2.045	-2.045	0	3.285	-3.285	2	2.746	-2.744
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	5	-5	0	16	-16	0	4	-4
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	163	-163	0	193	-193	0	222	-222
7.1 Volksgezondheid	0	653	-653	0	653	-653	0	638	-638
Subtotaal	360	9.168	-8.809	584	10.431	-9.846	363	9.874	-9.511

Programma 9. Milieu en Duurzaamheid

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	207	0	207
7.2 Riolering	1.343	595	748	1.343	595	748	1.390	953	437
7.3 Afval	1.832	1.427	405	1.732	1.672	60	1.602	1.477	125
7.4 Milieubeheer	28	484	-456	254	755	-501	137	584	-446
Subtotaal	3.203	2.505	697	3.329	3.021	308	3.336	3.013	323

Programma 10. Ruimtelijke inrichting

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	92	0	92	705	0	705	307	0	307
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	140	104	36	208	207	1	260	145	115
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	0	0	0	12	-12
8.1 Ruimtelijke ordening	31	542	-511	460	1.168	-708	-158	338	-496
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	9.107	9.009	98	9.089	8.994	95	13.913	12.926	987
8.3 Wonen en bouwen	693	642	50	693	647	45	784	684	100
Subtotaal	10.063	10.297	-235	11.155	11.016	139	15.106	14.105	1.001

Programma 11. Economie

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
3.1 Economische ontwikkeling	34	121	-88	14	121	-108	13	126	-113
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	17	-17	0	92	-92	0	38	-38
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	21	38	-18	21	45	-25	13	35	-22
3.4 Economische promotie	34	66	-32	0	55	-55	2	58	-55
Subtotaal	88	242	-154	34	313	-279	29	257	-228

Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	274	0	274	4.963	4.013	950	4.944	4.013	930
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	-1.086	1.086	0	-1.056	1.056	0	1.639	-1.639
0.4 Overhead	81	6.114	-6.033	191	6.854	-6.663	209	6.584	-6.376
0.5 Treasury	527	29	498	395	-151	546	437	284	153
0.61 OZB woningen	2.209	70	2.139	2.209	70	2.139	2.267	105	2.162
0.62 OZB niet-woningen	1.973	14	1.960	1.973	14	1.960	1.943	13	1.930
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	9	34	-25	9	34	-25	0	37	-37
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	19.615	0	19.615	20.606	0	20.606	21.078	0	21.078
0.8 Overige baten en lasten	316	651	-335	316	787	-471	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	225	-225	0	225	-225	0	157	-157
Subtotaal	25.004	6.052	18.952	30.662	10.791	19.871	30.878	12.832	18.046

Totaal

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2020			Begroting na wijziging 2020			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal	43.882	43.882	0	54.533	54.533	0	56.470	56.470	0
Totaal	43.882	43.882	0	54.533	54.533	0	56.470	56.470	0

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Vennootschapsbelasting

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen ingegaan. In boekjaar 2020 is alleen de voorlopige aangifte Vpb 2020 betaald. Met de belastingdienst zijn we nog steeds in gesprek over de definitieve uitgangspunten voor de aangiften van de jaren 2016 en 2017. In boekjaar 2021 hopen we hier meer duidelijkheid over te krijgen.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid zo omschreven:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, evenals de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag en het begrotingsjaar van belang zijn”.

Wijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog aan de raad worden voorgelegd. Als dit niet meer mogelijk is, zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Toch kan voor de accountant bij de controle vaststaan dat een aantal (begrotings)overschrijdingen binnen de beleidskaders van de raad valt.

De toelichting van het Bado zegt hierover:

“Strikt genomen gaat het hier om onrechtmatige uitgaven omdat de overschrijding strijdig is met artikel 189, lid 4 van de Gemeentewet. Deze overschrijdingen (en onderschrijdingen) moeten goed herkenbaar in de jaarrekening worden opgenomen (Kadernota Rechtmatigheid BBV). Door het vaststellen van de jaarrekening waarin die uitgaven wel zijn opgenomen, autoriseert de raad alsnog de betreffende uitgaven.

Het gaat om overschrijdingen waarbij het college bij het doen van de uitgaven binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. Het is op grond van de controleverordening niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende accountantsverklaring kan worden gegeven. Wel moet de accountant de overschrijdingen waarvan het college in de jaarrekening heeft gemeld dat ze nog moeten worden geautoriseerd, in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. De accountant moet in elk geval aangeven of het overzicht ex artikel 28 BBV volledig is of niet.“

De toets op rechtmatigheid richt zich op de beschikbare uitgavenbudgetten en de in werkelijkheid gedane uitgaven.

Bedragen x €1.000

Programma	Begroting na wijziging 2020	Realisatie 2020	Restant budget 2020
Programma 1. Bestuurlijke zaken	1.605	1.559	47
Programma 2. Publieke dienstverlening	676	701	-25
Programma 3. Veiligheid en handhaving	1.468	1.483	-15
Programma 4. Verkeer en vervoer	1.981	1.625	356
Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur	3.146	3.022	124
Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie	1.694	1.344	349
Programma 7. Sociale Zaken	8.391	6.654	1.736
Programma 8. Zorg en welzijn	10.431	9.874	556
Programma 9. Milieu en Duurzaamheid	3.021	3.013	8
Programma 10. Ruimtelijke inrichting	11.016	14.105	-3.089
Programma 11. Economie	313	257	57
Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen	11.847	11.193	654
Resultaat	55.588	54.831	757

Programma 2 Publieke dienstverlening

Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden. De toerekening vindt plaats bij de jaarrekening en kan niet eerder aan de raad worden gemeld. Het gaat hier om een kostenoverschrijding die past binnen het bestaande beleid. De overschrijding is daarmee onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel.

Programma 3 Veiligheid en handhaving

Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden. De toerekening vindt plaats bij de jaarrekening en kan niet eerder aan de raad worden gemeld. Het gaat hier om een kostenoverschrijding die past binnen het bestaande beleid. De overschrijding is daarmee onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel.

Extra kosten in verband met corona. De extra kosten in verband met corona zijn aan de raad gemeld met de tweede bestuursrapportage. Daar is ook aan de raad gemeld dat de extra kosten die gemaakt worden na de tweede rapportage verantwoord worden bij de jaarrekening. De overschrijding is niet onrechtmatig.

Programma 10 Ruimtelijke inrichting

De uiteindelijke boekwaarde die overgaat naar de balans is hoger dan oorspronkelijk geraamd. Bij het opstellen van de jaarrekening hebben de diverse afrekeningen voor een overschrijding gezorgd. De overschrijding is daarmee onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel.

Analyse overzicht van baten en lasten

Programma 1. Bestuurlijke zaken

1. Bestuurlijke zaken	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		1.606.000
Realisatie 2020		1.521.000
Saldo excl. mutaties reserves		85.000
Mutaties reserves (saldo)		-183.000
Verklaring van het saldo		-98.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten bestuur		
Bestuurlijke samenwerking Voor de bedrijventerreinprogrammering van het Stedelijk Gebied Eindhoven heeft de gemeente Son en Breugel voorgesloten deze kosten zijn inmiddels doorbelast aan de overige deelnemende gemeente naar rato van het aantal inwoners doorbelast.	I	37.000
Overige baten	I	4.000
Totaal baten bestuur		41.000
Lasten bestuur		
Bestuurlijke samenwerking De advieskosten voor de bedrijventerreinprogrammering van het Stedelijk gebied Eindhoven zijn door Son en Breugel voorgesloten deze kosten zijn inmiddels doorbelast aan de overige gemeenten € 39.750,00. Om tijd vrij te maken voor de regionale inzet van de eigen ambtenaren moest tijdelijk worden ingehuurd. Deze inhuurkosten vielen lager uit: € 14.843,00 . De bijdragen aan de Metropoolregio en het Stedelijke Gebied Eindhoven vielen dit jaar lager uit dan begroot: € 9.000,00.	I	63.000
Salarissen taakveld 0.1 Bestuur Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-6.000
Overige lasten	I	29.000
Totaal lasten bestuur		86.000
Baten bestuur		
Indirecte baten en lasten		
Reserves	I	-183.000
Voorzieningen	I	-42.000
Totaal		-98.000

Programma 2. Publieke dienstverlening

2. Publieke dienstverlening	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		494.000
Realisatie 2020		514.000
Saldo excl. mutaties reserves		-20.000
Mutaties reserves (saldo)		0
Verklaring van het saldo		-20.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten burgerzaken		
Naturalisatie en naamswijziging Het betreft een toename van circa 10 naturalisaties. Het werkelijke aantal wijkt af van de eerdere raming door diverse mondiale migrantencrises.	I	10.000
Overige baten	I	-3.000
Totaal baten burgerzaken		7.000
Lasten burgerzaken		
Verkiezingen In 2020 zijn geen verkiezingen georganiseerd. De kosten voor de Tweede Kamer verkiezingen 2021 zijn gerealiseerd in 2021. Overheveling van het restant verkiezingen 2020 naar Verkiezingen 2021: € 58.000 dekt gedeeltelijk de extra kosten die in 2021 gemaakt zijn om aan de corona maatregelen te kunnen voldoen.	I	58.000
Vastgoedinformatie De baten en lasten voor vastgoedregistratie zijn op diverse posten geraamd en geboekt: Vastgoedregistratie, BGT en BAG. Het saldo van deze posten is in evenwicht.	I	10.000
Dienstverlening Het verschil tussen begroot en werkelijk is ontstaan doordat in 2020 niet alle geplande activiteiten zijn uitgevoerd.	I	37.000
Salarissen taakveld 0.2 Burgerzaken Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-134.000
Overige lasten	I	2.000
Totaal lasten burgerzaken		-27.000
Totaal		-20.000

Programma 3. Veiligheid en handhaving

3. Veiligheid en handhaving	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		1.440.000
Realisatie 2020		1.458.000
Saldo excl. mutaties reserves		-18.000
Mutaties reserves (saldo)		-20.000
Verklaring van het saldo		-38.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten crisisbeheersing en brandweer		
Overige baten	I	-5.000
Totaal baten crisisbeheersing en brandweer		-5.000
Lasten crisisbeheersing en brandweer		
Overige lasten	I	12.000
Totaal lasten crisisbeheersing en brandweer		12.000
Baten openbare orde en veiligheid		
Overige baten	I	3.000
Totaal baten openbare orde en veiligheid		3.000
Lasten openbare orde en veiligheid		
Handhaving algemeen De integrale controles op industrieterrein Ekkersrijt (2 dagen) en in het buitengebied (2 dagen) zijn door corona niet doorgegaan. Hieraan neemt de Omgevingsdienst deel, die hiervoor afzonderlijk een rekening indient (€ 10.000,-) (incl. afhandeling van opgedane zaken). Dit valt buiten het werkprogramma. De aanpak/handhaving woonwagenlocaties (brandveiligheid Eemshof) is door corona niet opgestart. Hiervoor was een bedrag van € 10.000,- gereserveerd. In 2020 zijn middelen gereserveerd voor het aanschaf van middelen en materialen voor de 3e (groene) Boa. Een deel van dit bedrag is niet besteed.	I	27.000
Handhaving milieubeheer Onvoorzien extra uitgaven voor toezicht op en verwijdering van verontreiniging waterloop (Bommelbeemd) Ekkersrijt, uitvoeren van geluidmetingen op Ekkersrijt en bij de horeca.	I	-37.000
Dierenbescherming Er is nog geen start gemaakt met de nieuwbouw van het dierenasiel in Eindhoven. De bijdrage is hierdoor verlaagd.	I	17.000
Salarissen taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-42.000
Overige lasten	I	7.000
Totaal lasten openbare orde en veiligheid		-28.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves		-20.000
Totaal		-38.000

Programma 4. Verkeer en vervoer

4. Verkeer en vervoer	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		1.894.000
Realisatie 2020		1.572.000
Saldo excl. mutaties reserves		322.000
Mutaties reserves (saldo)		-322.000
Verklaring van het saldo		0
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten verkeer en vervoer		
Verkeersbeleid In 2020 hebben we € 9.300,- ontvangen voor verkeerseducatie op basisscholen. Door corona zijn deze acties stopgezet en zijn in 2020 geen kosten gemaakt.	I	10.000
Onderhoud wegen Dit betreffen extra degeneratie vergoedingen en legesinkomsten voor de uitvoering van kabel en leidingwerkzaamheden door nutsbedrijven.	I	10.000
Overige baten	I	-2.000
Totaal baten verkeer en vervoer		18.000
Lasten verkeer en vervoer		
Verkeersbeleid In 2020 is het traject om tot een gemeentelijk verkeersplan te komen niet opgestart omdat het beleggen van fysieke bijeenkomsten vanwege corona niet mogelijk was.	I	31.000
Onkruidbestrijding Door een combinatie van warmte en droogte was er in 2020 minder onkruid en zijn er minder borstelrondes nodig geweest	I	54.000
Onderhoud wegen In 2020 is versneld ingezet op een hoger onderhoudsniveau voor de stoepen. Alle stoepen zijn op minimaal b-niveau gebracht.	I	-14.000
Gesloten verhardingen klein Door een zachte winter met weinig vorst zijn er relatief weinig reparatiewerkzaamheden met koud asfalt uitgevoerd.	I	10.000
Planmatig onderhoud civiele kunstwerken; Op dit moment is er nog geen MJOP voor civiele kunstwerken, omdat ervoor gekozen is om eerst het achterstallig onderhoud weg te werken. Het was de bedoeling dat het achterstallig onderhoud in 2020 zou zijn weggewerkt. Het levensverlengend onderhoud van de brug Planetenlaan is afgerond, maar bij de voorbereidende werkzaamheden voor de brug Dommelpas is geconstateerd dat deze brug dusdanig slecht is dat deze vervangen dient te worden. Het traject voor vervanging van de brug Dommelpas is inmiddels opgestart en zal conform huidige planning 2e kwartaal 2022 zijn afgerond. Hierna zal er een MJOP worden opgesteld. Gezien de personele bezetting is er gekozen om de bovengenoemde project op te pakken en is er maar minimaal onderhoud uitgevoerd, waardoor er minder kosten zijn gemaakt dan begroot.	I	30.000
Openbare verlichting wegen In 2020 zijn er relatief weinig storingen opgetreden en schades veroorzaakt.	I	16.000
Gladheidsbestrijding In verband met en zachte winter is er nauwelijks strooizout aangeschaft. Ook is hierdoor relatief weinig gestrooid.	I	16.000
Doorbel vanuit projectadministratie taakveld 2.1 het betreft de projecten 41901 Mobiliteitsvisie deel 2 41902 Planontwikkelingskosten 2e ontsluiting Ekkersrijt deze projecten worden uitgebreider toegelicht in het overzicht van investeringen en projecten.	I	93.000
Salarissen taakveld 2.1 Verkeer en vervoer Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-14.000
Overige lasten	I	7.000
Totaal lasten verkeer en vervoer		229.000
Lasten parkeren		
Overige lasten	I	-1.000
Totaal lasten parkeren		-1.000

Lasten openbaar vervoer		
Overige lasten	I	57.000
Totaal lasten openbaar vervoer		57.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves		-321.000
Kapitaallasten		18.000
Totaal		0

Programma 5. Onderwijs, sport en cultuur

5. Onderwijs, sport en cultuur	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		2.753.000
Realisatie 2020		2.524.000
Saldo excl. mutaties reserves		229.000
Mutaties reserves (saldo)		-205.000
Verklaring van het saldo		24.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten onderwijshuisvesting		
Overige baten	I	-5.000
Totaal baten onderwijshuisvesting		-5.000
Lasten onderwijshuisvesting		
Huisvesting basisonderwijs De OZB is hoger geworden door de nieuwbouw van de scholen € 8.000,- dit is structureel Er is een vandalisme schade van € 9.000,-, deze was niet begroot en is incidenteel.	S	19.000
Overige lasten	I	-8.000
Totaal lasten onderwijshuisvesting		11.000
Baten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Overige baten	I	5.000
Totaal baten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		5.000
Lasten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Peuterwerk Vanwege de ophoging van het aantal gesubsidieerde uren peuterwerk per peuter per week, werd een toename in de kosten verwacht. Deze toename blijkt mee te vallen, mede doordat er gelijktijdig met de ophoging van de uren ook een inkomensafhankelijke ouderbijdrage is ingevoerd.	I	22.000
Overige lasten	I	12.000
Totaal lasten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		34.000
Baten sportbeleid en activering		
Sportverenigingen In 2020 is een rijksbijdrage ontvangen voor het opstellen van een lokaal sportakkoord (€ 15.000) en voor de uitvoering daarvan (€ 10.000).	I	25.000
Overige baten	I	0
Totaal baten sportbeleid en activering		25.000
Lasten sportbeleid en activering		
Sportverenigingen Het ontstane verschil is te wijten aan de coronacrisis. Er zijn twee ondersteuningsrondes geweest naar aanleiding van verzoeken van sportverenigingen. De eerste ronde is al meegenomen in de 2e bestuursrapportage van 2020. De tweede ronde in december wordt zoals met de gemeenteraad afgesproken verwerkt in de jaarrekening. Voor deze overschrijding hebben we dekking in de vorm van een rijksbijdrage.	I	-49.000
Overige lasten	I	-5.000
Totaal lasten sportbeleid en activering		-54.000
Baten sportaccommodaties		
Sporthal De Landing Betreft de uitkering van de SPUK regeling op basis waarvan de Btw lasten worden vergoed.	I	23.000
Sportcomplex Gentiaan HTC De ontvangen pacht is verrekend met de te betalen onderhoudsvergoeding HTC .	I	10.000
Overige sportaccommodaties Betreft een verrekening van terugbetaling over 2019 van een ontvangen voorschot van het rijk inzake de uitkering van de SPUK over 2019. De daadwerkelijke uitkering is hoger dan geraamd.	I	36.000
Overige baten	I	13.000
Totaal baten sportaccommodaties		82.000
Lasten sportaccommodaties		
Sporthal De Landing	I	-53.000

Het betreft extra uitgaven op het gebied van onderhoud aan de Landing o.a. de storings en vervangingen van de installaties en het opzetten van een meerjaren onderhoudsplanning en een integrale planopzet voor de aanpak van de installaties. Daarnaast is er nog steeds sprake van hoge energielasten door de huidige WKO-installatie.		
Voetbalcomplex Gentiaan Noord Er zijn verscheidene reparaties geweest aan de beregeningsinstallatie en zijn de eenmalige afwikkelingskosten van de aanleg van de vervanging van de kunstgrasvelden hieruit bekostigd.	I	-10.000
Overige lasten	I	1.000
Totaal lasten sportaccommodaties		-62.000
Baten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Overige baten	I	-2.000
Totaal baten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		-2.000
Lasten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Muzikale vorming Dit overschot is het resultaat van het minder aantal inwoners die subsidie hebben aangevraagd voor muziekonderwijs. Voor 2021 en verder hebben we de begroting naar beneden bijgesteld.	I	23.000
Amateuristische kunstbeoefening Op deze kostenpost is abusievelijk de verhoging van het budget voor muziekonderwijs toegevoegd. Gelet op de onderschrijding van het totale budget voor muziekonderwijs is ook dit budget niet aangewend.	I	11.000
Salarissen taakveld 5.3 Cultuurpres -prod en -participatie Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	23.000
Overige lasten	I	17.000
Totaal lasten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		74.000
Lasten musea		
Overige lasten	I	6.000
Totaal lasten musea		6.000
Baten cultureel erfgoed		
Overige baten	I	-2.000
Totaal baten cultureel erfgoed		-2.000
Lasten cultureel erfgoed		
Monumentenbeleid Er is slechts 1 subsidie vertrekt vanuit het subsidiebudget. De presentiegelden en onkostendeclaraties zijn zeer beperkt geweest omdat de monumentencommissie slechts enkel malen bijeen is geweest vanwege corona.	I	17.000
Overige lasten	I	4.000
Totaal lasten cultureel erfgoed		21.000
Baten media		
Overige baten	I	-7.000
Totaal baten media		-7.000
Lasten media		
Bibliotheek De subsidie voor het Taalpunt is begroot op dit budget, maar is in 2020 bekostigd uit een ander budget. Dit verklaart een deel van het overschot (€ 10.800). Verder is er afgelopen jaar minder uitgegeven aan onderhoud.	I	15.000
Totaal lasten media		15.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves		-204.000
Voorzieningen		10.000
Kapitaallasten		86.000
Overboeking balans		-9.000
Totaal		24.000

Programma 6. Openbaar groen en openluchtrecreatie

6. Openbaar groen en openluchtrecreatie		I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020			1.649.000
Realisatie 2020			1.295.000
Saldo excl. mutaties reserves			354.000
Mutaties reserves (saldo)			-66.000
Verklaring van het saldo			288.000
Omschrijving			
Directe baten en lasten per kostenplaats			
Baten openbaar groen en (openlucht) recreatie			
Bossen Het beheerplan bossen is niet zoals beoogd in 2020 vastgesteld. Dit gebeurt in het eerste kwartaal van 2021. We ontvangen de subsidie pas in 2021.	I		-16.000
Overige kosten openbaar groen In 2020 degeneratievergoeding kabels en leidingen ontvangen	I		20.000
Overige baten Inkomsten degeneratievergoeding	I		1.000
Totaal baten openbaar groen en (openlucht) recreatie			5.000
Lasten openbaar groen en (openlucht) recreatie			
Bossen Het opstellen van het beheerplan van de bossen is uitgelopen naar begin 2021. Op 18 maart 2021 is dit plan door de raad vastgesteld. De tweede reden dat geld overbleef is dat doordat de SNL subsidie niet ontvangen is deze ook niet doorgesluisd kon worden.	I		35.000
Overige kosten openbaar groen Er zijn minder groenvakken in 2020 aangepakt in afwachting van de nieuwe kaders vanuit het groenbeheerplan.	I		19.000
Regie en inhuur tractie Vanwege latere start bladcampagne in het najaar waren er in 2020 minder kosten voor de campagne. Deze komen wel terug in 2021. Dit komt door klimatologische verschuiving van de kalender. Bomen laten later in het jaar hun blad vallen.	I		13.000
Kunst - beelden en plasticen Rotondekunst is in 2020 niet uitgevoerd omdat het Stakenburgfonds niet tijdig tot overeenstemming is gekomen met een uitvoerende partij. Gesprekken worden in 2021 vervolgd.	I		11.000
Groenbeheer De burgerparticipatieprojecten zijn tijdelijk stilgezet in 2020 omdat beleid moet worden aangepast.	I		45.000
Salarissen taakveld 5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I		10.000
Watergangen De uitvoering van het project Sloot Gentiaan is verschoven naar 2021.	I		216.000
Overige lasten	I		2.000
Totaal lasten openbaar groen en (openlucht) recreatie			351.000
Indirecte baten en lasten			
Reserves			-66.000
Voorzieningen			0
Kapitaallasten			1.000
Overboeking balans			-3.000
Totaal			288.000

Programma 7. Sociale Zaken

7. Sociale Zaken	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		2.189.000
Realisatie 2020		1.783.000
Saldo excl. mutaties reserves		406.000
Mutaties reserves (saldo)		0
Verklaring van het saldo		406.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten inkomensregelingen		
Bijstandsverlening Goede incasso van openstaande vorderingen t.o.v. het begrote bedrag.	I	63.000
Bijzondere bijstand Hogere debiteurenontvangsten (o.a. door verstrekte voorschotten TOZO die door ondernemers zijn terugbetaald).	I	44.000
Bbz levensonderhoud (pre)starter Er is een inkomensoverdracht van het RIJK begroot die niet correct is opgenomen. Dit is een onderdeel van het Rijksbudget BUIG.	I	-190.000
Levensonderhoud BBZ TOZO Het volledig ontvangen voorschot Tozo is opgenomen in de begroting. Het overschot wordt overgeboekt via vooruitontvangen naar 2021 omdat de regeling ook in 2021 vooralsnog wordt voortgezet.	I	- 1.248.000
Overige baten	I	2.000
Totaal baten inkomensregelingen		- 1.329.000
Lasten inkomensregelingen		
Bijstandsverlening Minder uitgegeven aan uitkeringen doordat de instroom (ondanks corona) lager is uitgevallen dan vooraf ingeschat.	I	355.000
Bbz levensonderhoud (pre)starter Er zijn minder verzoeken ontvangen voor een uitkering startend ondernemer levensonderhoud.	I	10.000
Bedrijfskredieten Bbz gevestigden (decl) We hebben geen aanvragen bedrijfskrediet aan gevestigde zelfstandigen gehad in 2020.	I	39.000
Bedrijfskredieten Bbz starters (decl) We hebben geen aanvragen bedrijfskrediet aan startende zelfstandigen gehad in 2020.	I	15.000
Uitk lev ondh Bbz gevestigden (decl) We hebben geen aanvragen levensonderhoud gevestigde zelfstandigen gehad in 2020.	I	15.000
Sociaal fonds Minder uitgekeerd in 2020. Er kan nog wel tot 1 april 2021 aangevraagd worden over 2020.	I	24.000
Individuele Inkomens toeslag Meer mensen hadden recht op Individuele Inkomens toeslag 2020.	I	-11.000
Levensonderhoud BBZ TOZO Het ontvangen voorschot Tozo van het Rijk is als begroting opgenomen. Dit bedrag is ook bestemd voor uitgaven in 2021.	I	1.169.000
Kapitaalverstrekking BBZ TOZO Tegen deze uitgaven stond geen begroot bedrag. Dit bedrag is onderdeel van Tozo levensonderhoud.	I	76.000
Armoedebeleid Dit overschot is het resultaat van het geringe aantal inwoners wat gebruik heeft moeten maken van fase 2 van het schuldhulpverleningstraject. Dit is onder andere de wettelijke schuldsanering. Het overhouden van geld wil niet zeggen dat we dit budget kunnen aframen. Er wordt een toename verwacht van het aantal aanvragen schuldhulpverlening als gevolg van de coronacrisis. Ook gaan we in 2021 starten met vroegsignalering van schulden, waarmee we met behulp van Vindplaats van Schulden (VPS) signalen van betalingsachterstanden ontvangen en opvolgen. De kosten van VPS worden dan ook uit dit budget betaald.	I	21.000
Salarissen taakveld 6.3 Inkomensregelingen Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-19.000
Overige lasten	I	14.000
Totaal lasten inkomensregelingen		1.708.000
Lasten begeleide participatie		
Sociale werkvoorziening	I	38.000

De onder realisatie van WSW middelen is verklaarbaar vanuit het verschil in toegekende middelen van het ministerie en de begroting. Alle middelen die toekend zijn door het ministerie, inclusief de compensatie voor corona, zijn aan WSD beschikbaar gesteld. We hebben aan al onze verplichtingen voldaan en houden hiermee budget in de begroting over.		
Overige lasten	I	-2.000
Totaal lasten begeleide participatie		36.000
Lasten arbeidsparticipatie		
Overige lasten	I	4.000
Totaal lasten arbeidsparticipatie		4.000
Indirecte baten en lasten		
Overboeking balans		-13.000
Totaal		406.000

Programma 8. Zorg en welzijn

8. Zorg en welzijn	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		9.473.000
Realisatie 2020		9.041.000
Saldo excl. mutaties reserves		432.000
Mutaties reserves (saldo)		-97.000
Verklaring van het saldo		335.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten samenkracht en burgerparticipatie		
Sociaal cultureel werk Als gevolg van terugbetaling kosten Sjorssportief in 2019 en 2020.	I	13.000
Overige baten	I	-12.000
Totaal baten samenkracht en burgerparticipatie		1.000
Lasten samenkracht en burgerparticipatie		
Jeugd en jongerenwerk Budget voor deze subsidies staat elders begroot en zorgt aldaar voor een overschrijding. Deze overschrijding van €46.000 valt weg tegen de hiervoor genoemde onderschrijving. Uitgaven zijn conform de begroting 2020 doorgevoerd.	I	-46.000
Sociaal cultureel werk Budget voor deze subsidies staat elders begroot en zorgt aldaar voor een overschrijding. Deze overschrijding € 115.000 valt weg tegen de hiervoor genoemde onderschrijving. Uitgaven zijn conform de begroting 2020 doorgevoerd.	I	-115.000
Wijkaccommodaties Begroting is gebaseerd op de MJOP, maar bij sommige gebouwen wordt alleen het meest noodzakelijke onderhoud gedaan omdat gebouwen op de nominatie staan om gesloopt te worden.	I	27.000
Kinderopvang De uitgaven op het budget Kinderopvang worden grotendeels gedekt door de specifieke uitkering onderwijsachterstanden die het Rijk jaarlijks uitkeert. Deze uitgaven worden verantwoord via de sisa. Het plusbedrag komt onder meer door inkomsten van huur kinderopvang.	I	45.000
Mantelzorg Wmo Er zijn eerder extra middelen geraamd voor de intensivering van het mantelzorgbeleid en met name de formatie van het steunpunt mantelzorg. Afhankelijk van de resultaten van het behoefteonderzoek onder mantelzorgers worden deze middelen ingezet.	I	63.000
Vluchtelingen Dit budget is bedoeld voor de voorbereiding van de nieuwe Wet Inburgering. Dit budget wordt besteedt in 2021. De nieuwe wet gaat in per 1 januari 2022.	I	36.000
Adviesraad Deze onderschrijving is als gevolg van uitgaven elders. De middelen hadden niet onder deze FCL begroot moeten worden. De lasten passend bij dit budget zijn gemaakt binnen Sociaal cultureel werk en amateuristische kunstbeoefening in programma 5.	I	153.000
Salarissen taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	14.000
Overige lasten	I	3.000
Totaal lasten samenkracht en burgerparticipatie		180.000
Baten wijkteams		
Overige baten	I	1.000
Totaal baten wijkteams		1.000
Lasten wijkteams		
CMD 1e lijnsvoorziening De kosten van inhuur zijn in 2020 aanmerkelijk hoger dan voorgaande jaren.	I	-89.000
Salarissen T 6.2 Wijkteams Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	105.000
Overige lasten	I	3.000
Totaal lasten wijkteams		19.000

Lasten maatwerkvoorzieningen (WMO)		
Woonvoorzieningen Er zijn meer woonaanpassingen aangevraagd. Bij trapliften is een duidelijke aanzuigende werking ontstaan door het abonnementstarief van € 19.	I	-17.000
Vervoersvoorzieningen In het algemeen zijn er meer aanvragen van hulp en voorzieningen, dus ook voor vervoer. Geen specifieke redenen aan te wijzen, behalve de vergrijzing.	I	-76.000
Salarissen taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-15.000
Overige lasten	I	-2.000
Totaal lasten maatwerkvoorzieningen (WMO)		-110.000
Baten maatwerkdienstverlening 18+		
Eigen bijdrage Wmo De Eigen Bijdrage voor het CVV (Deeltaxi) is komen te vervallen. Daarnaast heeft het CAK een achterstand opgelopen in het doorvoeren van het abonnementstarief waardoor het aannemelijk is dat nog niet alle Eigen Bijdragen over 2020 zijn geïnd. Omdat de inning van de Eigen Bijdrage plaatsvindt door het CAK en wij daar geen invloed op hebben valt niet aan te geven of er ook daadwerkelijk sprake is van een achterstand en om welke bedrag het gaat.	I	-84.000
Totaal baten maatwerkdienstverlening 18+		-84.000
Lasten maatwerkdienstverlening 18+		
Dagbesteding Wmo Door corona hebben veel aanbieders van dagbesteding hun voorziening in 2020 deels moeten sluiten.	I	161.000
Huishoudelijke verzorging Wmo Aanzuigende werking van abonnementstarief van € 19 per maand heeft geleid tot meer aanvragen. Daarnaast blijven ouderen langer thuis wonen.	I	-126.000
Maatwerk chronisch zieken De uitkering van deze tegemoetkoming vindt plaats volgend op het jaar waarop de tegemoetkoming betrekking heeft. Dit betekent dat het jaarlijks beschikbare budget van € 100.000 wordt overgeheveld naar het volgende jaar. Daar gaan we mee stoppen omdat het in de begroting opgenomen bedrag volstaat voor de tegemoetkoming. Deze schommelt al enige jaren op een bedrag tussen de € 60.000 en € 70.000.	I	133.000
Zelfstandig leven Wmo Er is sprake van een toename van begeleiding. Door de mate van complexiteit van aanvragen kan de casuïstiek niet meer opgepakt worden binnen het CMD en worden maatwerkvoorzieningen toegekend.	I	-380.000
PGB Wmo Bij een maatwerkvoorziening voor begeleiding hebben cliënten de mogelijkheid te kiezen tussen zorg in natura of een PGB. In 2020 is de aanwending van het totale PGB budget dus achtergebleven.	I	103.000
Overige lasten	I	-7.000
Totaal lasten maatwerkdienstverlening 18+		-116.000
Baten maatwerkdienstverlening 18-		
Overige baten	I	2.000
Totaal baten maatwerkdienstverlening 18-		2.000
Lasten maatwerkdienstverlening 18-		
Verblijf (incl. behandeling) Door de stijging van complexiteit in situaties wordt er vaker gekozen voor een verblijf elders dan in het gezin. Dit is een trend die al langer te zien is. Eveneens is verblijf een vorm van hulp die jaren ingezet wordt, waardoor in de opvolgende jaren alleen maar meer kosten zullen worden gemaakt, aangezien er minder trajecten stoppen dan bij andere hulpvormen.	I	-351.000
Jeugdhulp ambulant De overschrijding van dit budget valt weg tegen de overschrijding bij zelfstandig leven jeugd. Dat heeft te maken met de wijze waarop de uitgaven worden geboekt.	I	113.000
Zelfstandig leven jeugd Zie onder punt jeugdhulp ambulant	I	-310.000
Vervoer (18-) Er is sprake van een toename van vervoer naar opvangvoorzieningen.	I	-15.000
Jeugd-GGZ Er is een duidelijke toename van psychische problemen bij kinderen en jongeren, vooral door corona. Dit is hierin terug te zien. Eveneens speelt het declaratiegedrag van organisaties een rol. Hierover worden reeds gesprekken gevoerd, zodat de gemeente meer in overleg en dus met meer controle zorg kan betalen.	I	-163.000
Jeugdzorg-plus (gesloten jeugdhulp)	I	46.000

De uitgaven aan gesloten jeugdhulp zijn onzeker. Indien er geen jeugdigen uit Son en Breugel uit huis worden geplaatst, zijn er (vrijwel) geen uitgaven. Indien uithuisplaatsing wel aan de hand is, lopen de kosten snel op. Jaarlijks wordt een bedrag begroot om eventuele kosten op te vangen. In 2020 maakten er geen jeugdigen uit Son en Breugel gebruik van gesloten jeugdzorg.		
Uitvoeringskosten jeugdzorg Bij te toevoeging van de extra middelen voor de kostenoverschrijdingen op de Jeugdzorg en de Wmo is ervoor gekozen om dit niet te spreiden over de diverse budgetten maar dat toe te voegen aan dit budget. Vandaar deze forse onderbesteding.	I	1.159.000
Jeugdbeleid Het Rijk heeft diverse subsidies beschikbaar gesteld voor jeugd, ter compensatie van de gevolgen van de coronamaatregelen op het dagelijks leven van jongeren. De meeste activiteiten voor jeugd in 2020 zijn uit deze rijksbijdrage betaald.	I	32.000
Inkoop Mede vanwege corona zijn een aantal regionale inkooptrajecten niet of vertraagd opgepakt, waardoor de realisatie in 2020 lager uitviel dan begroot.	I	12.000
Salarissen taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	22.000
Overige lasten	I	-4.000
Totaal lasten maatwerkdienstverlening 18-		541.000
Lasten geëscaleerde zorg 18+		
Inloof functie GGZ De kosten voor de inloof functie zijn vanuit een ander budget betaald.	I	16.000
Totaal lasten geëscaleerde zorg 18+		16.000
Lasten geëscaleerde zorg 18-		
Veilig Thuis De subsidie voor Veilig Thuis is de afgelopen jaren toegenomen, maar dit was nog niet (volledig) verwerkt in de begroting. Vanaf 2022 is dit wel meegenomen.	I	-40.000
Salarissen taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18- Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	15.000
Totaal lasten geëscaleerde zorg 18-		-25.000
Lasten volksgezondheid		
Jeugdgezondheidszorg Onderschrijving als gevolg van gedeeltelijke terugvordering van de in 2019 verleende subsidie.	I	14.000
Overige lasten	I	1.000
Totaal lasten volksgezondheid		15.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves		-97.000
Kapitaallasten		2.000
Overboeking balans		-10.000
Totaal		335.000

Programma 9. Milieu en Duurzaamheid

9. Milieu en Duurzaamheid	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		- 308.000
Realisatie 2020		- 116.000
Saldo excl. mutaties reserves		- 192.000
Mutaties reserves (saldo)		207.000
Verklaring van het saldo		15.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten riolering		
Opbrengst riolering De opbrengst van de rioolheffing is iets hoger uitgevallen dan begroot.	I	21.000
Afkoppelsubsidies Dit betreft de bijdrage van het waterschap die als verdubbelaar uitgekeerd wordt aan inwoners die afkoppelen.	I	35.000
Overige baten	I	-9.000
Totaal baten riolering		47.000
Lasten riolering		
Uitvoering planmatig vrijverval riolering Een deel van de werkzaamheden loopt door in 2021. De daadwerkelijke onderhoudsbehoefte wordt elk jaar definitief bepaald aan de hand van riolinspecties. Dit jaar bleek er minder onderhoud nodig te zijn.	I	97.000
Uitvoering drukriolering gemalen en BBB Door vervuiling en foutieve lozingen van bijvoorbeeld vochtige doekjes is er meer curatief onderhoud uitgevoerd dan voorzien. Daarnaast vallen de energiekosten iets hoger uit dan geraamd.	I	-15.000
Kosten rioolheffing Dit budget is opgenomen voor uitvoeringskosten voor de nieuwe rioolheffing, onder andere om te controleren of objecten zijn afgekoppeld. Doordat het aantal aanvragen beperkt was en de controles efficiënt zijn opgepakt (direct bij de subsidieaanvraag) is dit budget in 2020 niet nodig geweest.	I	10.000
Waterportaal In 2020 zijn investeringen van het waterportaal in het kader van KRW-maatregelen uitgesteld naar 2021 (er is pas op de plaats gemaakt). De investeringsbijdrage is doorgeschoven naar 2021. De middelen vloeien nu terug in de voorziening riolering en in 2021 zal in de eerste berap voorgesteld worden om deze middelen weer uit de voorziening te onttrekken om onze bijdrage in 2021 te betalen.	I	61.000
Diverse exploitatie projecten riolering De watercoach heeft ook in 2020 diverse inwoners geholpen met het afkoppelen. Grotere bijeenkomsten om hele straten te informeren hebben door corona helaas geen doorgang kunnen vinden.	I	23.000
Afkoppelsubsidies De van het waterschap ontvangen verdubbelaar is door gemeente Son en Breugel uitgekeerd als verdubbelaar aan bewoners die conform de voorschriften afgekoppeld hebben.	I	-31.000
Salarissen T 7.2 Riolering Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-20.000
Overige lasten	I	14.000
Totaal lasten riolering		139.000
Baten afval		
Er zijn verschillende oorzaken waardoor er minder of meer baten zijn gerealiseerd dan begroot. PMD: eindafrekeningen van Nedvang over de jaren 2017 en 2018 à € 75.000,-, hierdoor minder baten dan begroot vanuit Nedvang. Afstoffenheffing: € 5.000,- meer ontvangen dan begroot. Oud papier: de vergoeding voor het oud papier is sterk gedaald afgelopen jaar. Vandaar dat de inkomsten naar beneden zijn bijgeraamd. Aan het einde van het jaar is de markt toch weer gaan verbeteren en hebben we per saldo ongeveer € 10.000,- meer opgehaald dan begroot. Textiel: sinds de coronacrisis is de textielmarkt ingestort. Vandaar dat we € 4.000,- minder hebben opgehaald dan begroot. Milieustraat: meer bezoekers dus hogere inkomsten uit de poorttarieven à € 32.000,-. De overige verschillen betreffen een verschuiving van de baten en de lasten.	I	- 129.000
Totaal baten afval		- 129.000

Lasten afval		
GFT: groter aanbod en gestegen kosten (€ 19.000,-)	I	158.000
Oud papier: hoger aanbod en gestegen kosten (€ 19.000,-)		
PMD: groter aanbod en hierdoor extra kosten (€ 29.000,-)		
Milieustraat: flinke verhoging aanlevering afvalstromen bij de milieustraat als gevolg van corona. Met name het aanbod van grof huishoudelijk afval, groenafval, hout, schone grond, schoon puin en vervuild puin is enorm gestegen. Hierdoor zijn de verwerkingskosten € 10.000,- hoger uitgevallen dan begroot. Een stijging van € 130.000,- is al verwerkt via de 2e berap.		
Daarnaast zijn er in het kader van onderzoek naar de toekomstige afvalinzameling kosten gemaakt voor een extern adviesbureau à € 26.000,-.		
Er zijn ook extra kosten gemaakt naar een onderzoek over verschillende afvalinzamelingsmethoden à € 6.000,-.		
De overige verschillen betreffen een verschuiving van de baten en de lasten.		
Totaal lasten afval		158.000
Baten milieubeheer		
Algemeen milieubeheer	I	11.000
Subsidie min van BZK voor extern advies bij de Transitievisie Warmte. Subsidie gekregen in eind 2020 en restant wordt gebruikt in 2021.		
Totaal baten milieubeheer		11.000
Lasten milieubeheer		
Algemeen milieubeheer	I	63.000
Budget Transitievisie warmte (routekaart aardgasloze wijken). Is gestart in 2020 en loopt door in 2021. Eind 2021 vaststelling door de raad.		
Ongediertebestrijding	I	12.000
De overlast van de EPR (Eikenprocessierups) was landelijk veel minder dan verwacht. Dit gold ook voor Son en Breugel. Hierdoor is er minder uitgegeven aan EPR bestrijding.		
Overige lasten	I	-11.000
Totaal lasten milieubeheer		64.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves		207.000
Voorzieningen		-
		471.000
Kapitaallasten		24.000
Overboeking balans		-35.000
Totaal		15.000

Programma 10. Ruimtelijke inrichting

10. Ruimtelijke inrichting	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		566.000
Realisatie 2020		-694.000
Saldo excl. mutaties reserves		1.260.000
Mutaties reserves (saldo)		-399.000
Verklaring van het saldo		861.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten beheer overige gebouwen en gronden		
Eigendommen niet publieke dienst; De inkomsten met betrekking tot de pacht en erfpachtcanons wijken af van wat er is begroot.	I	-37.000
Verhuur openbaar groen Als gevolg van huurverhogingen hebben we meer ontvangsten gehad.	S	10.000
Verkoop openbaar groen Er zijn substantieel meer gronden verkocht dan verwacht. Echter deze opbrengst zal ook deels nodig zijn om kosten handhaving te dekken.	I	80.000
Totaal baten beheer overige gebouwen en gronden		53.000
Lasten beheer overige gebouwen en gronden		
Strategische aankopen en dergelijke Hogere kosten ivm aankoopkosten pand Torenstraat.	I	-13.000
Eigendommen niet publieke dienst; Er zijn in 2020 minder kosten gemaakt omtrent het onderhoud van de gebouwen. Daarnaast zijn de rentekapitaallasten, water en elektriciteitskosten gehalveerd ten opzichten van de begroting.	I	12.000
Verkoop openbaar groen Kosten 2020 lager maar saldo zal ook nodig zijn voor kosten administratieve afhandeling en handhaving komende jaren.	I	45.000
Verkoop agrarische gronden Geen transacties geweest.	I	16.000
Overige lasten	I	-3.000
Totaal lasten beheer overige gebouwen en gronden		57.000
Baten ruimtelijke ordening		
Ruimtelijke ordening Doorbelasting van projecten: 41601 Omgevingswet 41101 Ruimtelijke ontwikkeling lasten 41509 Voorbereidingskrediet Breugel, Bongerd, Boerderij en dorpsplein. Deze projecten worden nader toegelicht in het overzicht van investeringen en projecten.	I	-621.000
Overige baten	I	3.000
Totaal baten ruimtelijke ordening		-618.000
Lasten ruimtelijke ordening		
Bestemmingsplannen Reparatie bestemmingsplan Ekkersrijt heeft plaatsgevonden. De Raad van State is hierover geïnformeerd. Zij heeft gevraagd om aanvullende informatie, deze is gestuurd in april. We moeten wachten op de procedure, namelijk de rechtszitting. Wanneer deze is afgerond zullen er nog kosten volgen. Budget wordt overgeheveld naar 2021 (€ 50.000,-). Daarnaast is er minder behoefte geweest aan externe adviezen dan verwacht (€ 16.000,-).	I	66.000
Ontwikkelingslocatie Son en Breugel Er zijn meer werkzaamheden in eigen beheer uitgevoerd.	I	16.000
Digitalisering ruimtelijke plannen Het project cultuurhistorisch beleidsplan is nog niet volledig afgerond en wordt in 2021 verder opgepakt. Het budget wordt overgeheveld naar 2021 (€ 14.000,-). Er is afgezien van het laten opstellen van geconsolideerde versies van bestemmingsplannen met het oog op de komst van de omgevingswet. Dit bedrag valt vrij (€ 20.000,-).	I	37.000
Ruimtelijke ordening Doorbelasting van projecten: 41601 Omgevingswet 41101 Ruimtelijke ontwikkeling lasten 41509 Voorbereidingskrediet Breugel, Bongerd, Boerderij en dorpsplein. Deze projecten worden nader toegelicht in het overzicht van investeringen en projecten.	I	702.000

Overige lasten	I	8.000
Totaal lasten ruimtelijke ordening		829.000
Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)		
Het rentepercentage voor bijschrijving op de verliesvoorziening wordt landelijk bepaald en bedraagt 2%. De rentebijdrage 2020 in de grondexploitaties bedraagt 0,11%. Sinds 2017 is het verplicht, conform de voorschriften van de BBV, tussentijdse winstnemingen te doen. De winstneming 2020 voor de grondexploitatie Sonnius Park bedraagt € 1.711.720. In 2020 is de grondexploitatie Breugel Bruist afgesloten en vervangen door een nieuwe grondexploitatie Herontwikkeling centrum Breugel. De boekwaarde van Breugel Bruist (€ 349.117) is ten laste van de verliesvoorziening gebracht en het restant is vrijgevallen (€ 1.010.054). De nieuwe grondexploitatie heeft een verwachte negatieve Netto Contante Waarde van € 1.710.100 en hiervoor is een verliesvoorziening gevormd. Ook in 2020 is de grondexploitatie Akkerpad geopend en deze heeft een verwachte positieve Netto Contante Waarde van € 93.071. Ook de rentelasten van het voorbereidingskrediet Centrum Son worden op deze plek verantwoord. De toerekening van de salarissen en overhead aan de grondexploitaties is lager uitgevallen dan geraamd.	I	891.000
Totaal grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)		891.000
Baten wonen en bouwen		
Omgevingsvergunningen De aanvragen voor een omgevingsvergunning zijn niet exact te ramen. Over 2020 vallen de legesopbrengsten hoger uit dan begroot. Er zijn fors meer aanvragen in 2020 ontvangen.	I	92.000
Totaal baten wonen en bouwen		92.000
Lasten wonen en bouwen		
Omgevingsvergunningen In verband met de toegenomen aanvragen zijn er meer bijkomende kosten gemaakt voor plot- en printwerk en externe advieskosten.	I	-17.000
Overige lasten	I	2.000
Totaal lasten wonen en bouwen		-15.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves		-399.000
Voorzieningen		-12.000
Kapitaallasten		12.000
Overboeking balans		-29.000
Totaal		861.000

Programma 11. Economie

11. Economie	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		279.000
Realisatie 2020		228.000
Saldo excl. mutaties reserves		51.000
Mutaties reserves (saldo)		0
Verklaring van het saldo		51.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Baten economische ontwikkeling		
Overige baten	I	-1.000
Totaal baten economische ontwikkeling		-1.000
Lasten economische ontwikkeling		
Overige lasten	I	-5.000
Totaal lasten economische ontwikkeling		-5.000
Lasten fysieke bedrijfsinfrastructuur		
Bedrijfsvoering Ekkersrijt In dit budget valt ook de uitvoering van het Masterplan Ekkersrijt. Uitvoering is over meerdere jaren. Het resterende budget voor dit jaar was € 76.000,-. Hiervan is dit jaar € 18.000,- besteed.	I	57.000
Overige lasten	I	-3.000
Totaal lasten fysieke bedrijfsinfrastructuur		54.000
Baten bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Overige baten	I	-7.000
Totaal baten bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-7.000
Lasten bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Contacten bedrijfsleven; Door corona maatregelen waaronder de sluiting van niet essentiële winkels, horeca en afgelasten van evenementen zijn plannen ter versterking van de lokale economie en aantrekkelijkheid van het centrum en de meubelboulevard niet uitgevoerd. De plannen zijn veelal doorgeschoven voor realisatie in 2021. Voorgesteld wordt om restant budget over te hevelen naar 2021 om deze te kunnen ondersteunen.	I	11.000
Overige lasten	I	-1.000
Totaal lasten bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		10.000
Baten economische promotie		
Overige baten	I	2.000
Totaal baten economische promotie		2.000
Lasten economische promotie		
Kermissen Het verschil wordt met name veroorzaakt door energie gerelateerde kosten. Onder andere is de opslag duurzame energie gestegen en zijn de kosten voor de evenementenaansluiting toegenomen. Ten slotte is nog een afrekening energiebelasting over voorgaande jaren ontvangen.	I	-19.000
Overige lasten		17.000
Totaal lasten economische promotie		-2.000
Totaal		51.000

Programma 12. Algemene dekkingsmiddelen

12. Algemeen dekkingsmiddelen	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2020		- 18.921.000
Realisatie 2020		- 17.116.000
Saldo excl. mutaties reserves		-1.805.000
Mutaties reserves (saldo)		-19.000
Verklaring van het saldo		-1.824.000
Omschrijving		
Directe baten en lasten per kostenplaats		
Lasten resultaat van de rekening van baten en lasten		
Resultaat rekening baten en lasten	I	-2.695.000
Totaal lasten resultaat van de rekening van baten en lasten		-2.695.000
Baten overhead		
Huisvesting gemeentehuis In de begroting is rekening gehouden met verhuur van "de plint". Deze is in 2020 niet verhuurd.	I	-36.000
Overige baten	I	-2.000
Totaal baten overhead		-38.000
Lasten overhead		
Personeelskosten algemeen Er zijn overschrijdingen door tussentijdse CAO ontwikkelingen en extra inhuur in 2020. Dit wordt opgevangen door minder wachtgeldkosten en minder opleidingskosten.	I	2.000
Huisvesting gemeentehuis De tijdelijke huisvesting gemeentehuis in verband met de renovatie zijn lager dan geraamd.	I	50.000
Document informatie De toename van het aantal abonnementen is niet in overeenstemming met het gelijkblijvende budget.	I	-15.000
Document management Door de steeds verdergaande digitalisering was er minder behoefte aan drukwerk. Ook is er minder uitgegeven aan de aankoop van inventaris omdat grote delen van de inrichting van het gemeentehuis recentelijk zijn vernieuwd.	I	18.000
Projecten bedrijfsvoering Hier worden verschillende projecten naar toe doorbelast.	I	119.000
Communicatie en voorlichting We hebben € 21.000 minder besteed dan begroot. Binnen het totaalbudget onderscheiden we een aantal deelbudgetten. We hebben het budget voor de communicatie over de PenC-cyclus dit jaar niet volledig besteed (€ 4.800 over). We hebben een groot deel van het budget voor interne communicatie niet besteed: met de komst van intranet hebben we minder kosten voor interne communicatie (9.000 euro over). Tot slot hebben we maar een deel van het budget voor voorlichtingsmateriaal besteed: steeds meer projecten hebben een eigen communicatiebudget en i.v.m. met de coronamaatregelen zijn er bijvoorbeeld minder kosten gemaakt voor informatieavonden (€ 7.000 over).	I	21.000
Telecommunicatie Son De Dommelvallei-organisaties hebben deelgenomen aan GT Connect, de raamovereenkomst van de VNG met een leverancier voor vaste telefonie. Dit moet leiden tot betere communicatiefaciliteiten binnen en tussen gemeentelijke overheden en met de burgers. Vanwege tegenvallende prestaties door de leverancier is de raamovereenkomst ontbonden. Daarmee zijn de werkzaamheden om te migreren naar het GT Connect-platform stilgelegd. Hierdoor zijn er minder kosten geweest.	I	24.000
Dienst Dommelvallei Het bedrag komt voort uit het resultaat van de jaarrekening 2020 van Dienst Dommelvallei. Hier heeft een terugbetaling plaatsgevonden die niet was begroot.	I	82.000
Overige lasten		-8.000
Totaal lasten overhead		293.000
Baten treasury		
Meer rente inkomsten door aantrekken van kasgeldleningen voor financiering.	I	15.000
Projectfinanciering Zonnepanelen verloopt budgettair neutraal op treasury.	I	-16.000

Meer interne baten van bespaarde rente, deze rente is aangepast. Zie ook lasten treasury.	I	43.000
Totaal baten treasury		42.000
Lasten treasury		
Dit is de overschrijding van de rentewijzing die doorgevoerd is bij de Berap, de lagere lasten van de rente vertalen zich op de producten van kapitaallasten. Daarnaast een aanpassing van de bespaarde rente, zie ook de baten treasury. Projectfinanciering Zonnepanelen is hier ook een onderdeel van en verloopt budgettair neutraal op treasury, zie ook baten treasury.	I	-142.000
Dit zijn te veel geraamde inkomsten van de afkoop van HNG, boekhoudkundig is dit fout gegaan in de jaren van afkoop. Het bedrag is van 91.000,- is al in voorgaande jaren verwerkt in een jaarrekening.	I	-91.000
Totaal lasten treasury		-233.000
Baten OZB woningen		
OZB eigenaren woningen De OZB-tarieven voor 2020 zijn bijgesteld aan de hand van de verwachte ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden zodat er sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. De WOZ-waarden zijn echter meer gestegen dan verwacht (7,2% in plaats van 6%), dit leidt tot een hogere opbrengst.	I	50.000
Overige baten	I	8.000
Totaal baten OZB woningen		58.000
Lasten OZB woningen		
Dit betreft de storting in de voorziening dubieuze debiteuren.	I	-14.000
Overige lasten	I	-11.000
Totaal lasten OZB woningen		-25.000
Baten OZB niet-woningen		
OZB gebruikers niet-woningen De OZB-tarieven voor 2020 zijn bijgesteld aan de hand van de verwachte ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden zodat er sprake is van een gelijkblijvende opbrengst. De totale WOZ-waarde van niet-woningen is echter niet gestegen (waar een stijging van 1% was verwacht), dit leidt tot een lagere opbrengst dan begroot.	I	-30.000
Totaal baten OZB niet-woningen		-30.000
Lasten OZB niet-woningen		
Overige lasten	I	4.000
Totaal lasten OZB niet-woningen		4.000
Baten belastingen overig		
Overige baten	I	-9.000
Totaal baten belastingen overig		-9.000
Lasten belastingen overig		
Overige lasten	I	-2.000
Totaal lasten belastingen overig		-2.000
Baten algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		
Algemene uitkering De algemene uitkering vormt een belangrijk deel van de inkomsten van een gemeente. Dat geldt ook voor de gemeente Son en Breugel. De mutaties als gevolg van de mei- en septembercirculaire zijn bij de begroting 2020 betrokken. Tot en met de decembercirculaire is een bedrag van € 20.998.240 toegekend. Geraamd is een bedrag van € 20.605.953. De werkelijke betalingen hebben € 21.078.331 bedragen. Uiteindelijk is er ten opzichte van het toegekende bedrag is er € 80.091 meer ontvangen. Dit bestaat uit nabetalings over voorgaande jaren. Het verschil van € 391.909 tussen toegekend en geraamd wordt veroorzaakt door het late verschijnen van de decembercirculaire.	I	472.000
Totaal baten algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		472.000
Baten overige baten en lasten		
Beleidsvoornemens In de begroting zijn een aantal stelposten opgenomen: * inkoopvoordelen van € 150.425,00; * dekking uren projecten van € 132.940,00; * verkrijgen externe subsidies van € 25.000,00; Realisatie van inkoopvoordelen en verkregen subsidies zijn direct verantwoord op de desbetreffende producten.	I	-316.000

Totaal baten overige baten en lasten		-316.000
Lasten overige baten en lasten		
Beleidsvoornemens In de begroting zijn stelposten opgenomen ten behoeve van groepspaden en indexeringen.	I	280.000
Onvoorzien en stelposten In de begroting is jaarlijks een bedrag van € 80.000,00 voor onvoorzien opgenomen. Dit bedrag is niet volledig benut.	I	39.000
Groei-pad Centrumontwikkeling Son en Breugel Groei-paden zijn opgezet om toekomstige investeringen te realiseren. Het restant bedrag is beschikbaar voor ontwikkelingen in centrum Son, het gemeentehuis en dorps-huis.	I	313.000
Groei-pad Infrastructu-rele Werken Bedoeld voor toekomstige investeringen in majeure infrastructu-rele werken zoals het bereikbaarheidsakkoord.	I	155.000
Totaal lasten overige baten en lasten		787.000
Lasten vennootschapsbelasting (vpb)		
De begroting is gebaseerd op de verwachte resultaten die behaald worden met o.a. het grondbedrijf. Voor boekjaar 2020 is de voorlopige aanslag door de Belastingdienst opgelegd. Op basis van hun prognose is de winst lager dan ingeschat door de gemeente bij invoering van de Vpb plicht voor overheids-ondernemingen in 2016. Vanwege discussies met de Belastingdienst is dit bedrag nog niet definitief.	I	68.000
Totaal lasten vennootschapsbelasting (vpb)		68.000
Indirecte baten en lasten		
Reserves		-19.000
Kapitaallasten		-181.000
Totaal		-1.824.000

Overzicht onvoorzien

Beginstand onvoorzien	80.000
Afhandeling verzoek maatregelen openbare weg Rooijseweg 12	-6.195
Extra RIEC 2020	-1.026
Onderhoudscontract gemeentehuis	-10.000
Naheffing service kosten CMD 2014-2018 door Zuidzorg	-12.770
Arbeidsmigranten	-8.814
Grondruil Staatsbosbeheer	-1.529
Eindstand onvoorzien	39.666

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Omschrijving	Jaarrekening 2020	
	Baten	Lasten
Programma 1 Bestuurlijke zaken		
Trainingen klare taal		0
Aanpassing huisstijl		9.000
Programma 3 Veiligheid en handhaving		
Aanpak/handhaving woonwagenlocaties		0
Programma 4 Verkeer en vervoer		
Stelpost centrumontwikkeling Son en Breugel		0
Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur		
Bijdrage instandhouding zwemvoorziening zwembad Son		120.000
Mobiliteit en veiligheid in het verkeer		0
Programma 6 Openbaar groen en openluchtrecreatie		
Uitvoering groenbeleidsplan		0
Extra toezicht onderhoudsbestekken		40.000
Programma 7 Sociale zaken		
Rijksbijdrage Tozo	2.825.417	
Geboekte uitgaven Tozo		1.568.335
Vooruitontvangen Tozo		1.257.082
Programma 8 Zorg en Welzijn		
Opvang vluchtelingen		98.430
Vrijwilligersdag		0
Nota jeugdbeleid uitvoeringsbudget		10.000
Programma 9 Milieu/ Duurzaamheid		
Route gasloze wijken		0
Bestrijding eikenprocessierups		20.000
Programma 10 Ruimtelijke inrichting		
Omgevingswet		0
Grondexploitatie	13.913.166	12.901.491
Programma 12 Algemene dekkingsmiddelen		
Post onvoorzien		78.471
Vennootschapsbelasting		156.601
Basis op orde		90.000
Uitvoering programma Langer Thuis		0
Bijdrage uit reserve vrije bestedingsruimte		
Vennootschapsbelasting	156.601	
Bijdrage instandhouding zwemvoorziening zwembad Son	120.000	
Trainingen klare taal	0	
Aanpassing huisstijl	9.000	
Nota jeugdbeleid uitvoeringsbudget	10.000	
Overhead		
Jubilea		8.485
Uitvoeringsprogramma bestuurlijke vernieuwing raad (besluit 22-8-2019)		25.000
Totaal	17.034.184	16.382.895
Incidenteel saldo baten en lasten		651.289
Totaal incidenteel saldo jaarrekening	0	651.289
Totaal jaarrekeningsaldo		1.639.469

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Omschrijving	Toevoegingen	Onttrekkingen	Reden
DR Nieuwbouw Sporthal		98.520	dekking afschrijving investering
DR Renovatie de Bongerd		13.134	dekking afschrijving investering
DR Nieuwbouw brandweerkazerne en werf		75.613	dekking afschrijving investering
DR dak Emiliusschool		16.751	dekking afschrijving investering
DR Vijverbergschool		10.038	dekking afschrijving investering
DR Optimalisatie sportpark SBC		37.738	dekking afschrijving investering
DR Aanpassing Bongerd t.b.v. Boksschool		1.480	dekking afschrijving investering
DR Verledden		87.357	dekking afschrijving investering
DR gemeentehuis losse werkplekinrichting		35.394	dekking afschrijving investering
DR Ruysdaelstraat kst omgeving school		1.440	dekking afschrijving investering
DR Slowlane Ekkersrijt		1.258	dekking afschrijving investering
DR fietsoversteek Bestseweg		5.939	dekking afschrijving investering
DR aankoop units Bibliotheek		26.394	dekking afschrijving investering
Egalisatiereserve wegen		71.540	egalisatie wegen
Verkoop HNG		84.818	jaarlijkse uitbetaling verkoopsom
Totaal	0	567.414	0

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Son en Breugel. Het voor gemeente Son en Breugel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000,-.

“Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.”

bedragen x € 1	M.A.J.M. Schalkx	F. den Hengst
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	110.020	89.098
Beloningen betaalbaar op termijn	19.602	15.675
<i>Subtotaal</i>	129.622	104.773
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	-	-
Totaal bezoldiging	129.622	104.773
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019		
bedragen x € 1	M.A.J.M. Schalkx	F. den Hengst
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	103.882	86.330
Beloningen betaalbaar op termijn	18.393	14.635
<i>Subtotaal</i>	122.275	100.965
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	194.000	194.000
Totaal bezoldiging 2019	122.275	100.965

Overzicht van investeringen en projecten

Bij deze jaarrekening overschrijden vier projecten hun toegekende budget. Bij elke rapportage wordt de stand van zaken aan de raad gerapporteerd. De projecten die nu overschrijden bevonden zich bij deze rapportage met de uitgaven nog binnen budget. Deze jaarrekening is de eerste mogelijkheid om de raad te informeren. Het gaat hier om een kostenoverschrijding die past binnen het bestaande beleid. De overschrijding is daarmee onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel.

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld	Realisatie	Restant	Soort project
40001	CPO-initiatief IJssellaan	-428.850	-429.306	456	Exploitatie
	De gronden zijn verkocht, maar het project loopt nog. Er wordt volgend jaar nog een subsidie verwacht voor het bom- en explosievenonderzoek. Het project kan nog niet worden afgesloten.				
41101	Actualisatie bestemmingsplannen	234.852	200.798	34.054	Exploitatie
41102	Bijdrage reserve	-148.000	-124.662	-23.338	Exploitatie
	Er worden geen kosten meer verwacht. Het project kan wel worden afgesloten.				
41509	Vorbereiding Breugel, Bongerd, Boerderij en Dorpsplein	75.000	74.834	166	Exploitatie
41509	Bijdrage reserve	-75.000	-74.834	-166	Exploitatie
	Dit onderdeel is afgerond en hier lopen geen verdere acties op. Het project kan worden afgesloten.				
41601	Omgevingswet	759.000	461.522	297.478	Exploitatie
41601	Bijdrage reserve	-759.000	-461.522	-297.478	Exploitatie
	In het kader van de extern neergelegde opdrachten lopen de werkzaamheden door tot en met 2022. Het project kan nog niet worden afgesloten.				
41602	MFA kerkplein Son	500.000	426.373	73.627	Exploitatie
	Voortgang: Dit onderdeel is afgerond en hier lopen geen verdere acties op. Het project kan wel worden afgesloten.				
41701	Consultatie MFA centrum Son en Breugel	70.620	65.625	4.995	Exploitatie
	Voortgang: Dit onderdeel is afgerond en hier lopen geen verdere acties op. Het project kan wel worden afgesloten.				
41702	Besteding gelden veiligheidsregio	48.016	6.773	41.243	Exploitatie
	Het project kan wel worden afgesloten.				
41703	Aldi/Stokland kosten	1.161.000	858.088	152.912	Exploitatie
41703	Aldi/Stokland opbrengst verkopen	-1.961.000	-	-593.116	Exploitatie
	Het project loopt door tot en met 2022. Het project kan nog niet worden afgesloten.		1.367.884		
	Een correctie is gemaakt om de eerder genomen winst op dit project in de jaren 2018 en 2019 te corrigeren vanuit de algemene reserve vrije bestedingsruimte naar de balans. De winst zal pas worden genomen indien het project gereed is.				
41901	Mobiliteitsvisie	120.852	29.730	91.122	Exploitatie
41901	Bijdrage reserve	-120.852	-29.730	-91.122	Exploitatie
	Voortgang: Wordt opgestart zodra fysieke bijeenkomsten mogelijk zijn Het project kan niet worden afgesloten.				
41902	Planontwikkelingskosten 2e ontsluiting Ekkersrijt	84.000	82.128	1.872	Exploitatie
41902	Bijdrage reserve	-84.000	-82.128	-1.872	Exploitatie
	Voortgang: Het project is afgerond. Financiële voortgang: geen onttrekking aan de reserve meer nodig. Het project kan wel worden afgesloten.				
41903	Tijdelijke huisvesting fase 2	244.500	208.298	36.202	Exploitatie
41903	Bijdrage reserve	-244.500	-208.298	-36.202	Exploitatie

	Als het project gemeentehuis fase-2 klaar is kan naar verwachting ook per mei 2021 dit onderdeel worden afgesloten. Het project kan niet worden afgesloten.				
50001	Renovatie de boerderij MJOP	253.890	0	253.890	tlv voorziening
	Voortgang: Het project wordt in 2021 gestart. Het project kan niet worden afgesloten.				
70000	Vorbereidingskrediet Breugel Bruist Boerderij	50.000	30.867	19.133	Investering
	Voortgang: De voorbereiding van het project van de renovatie van de boerderij loopt. Deze wordt komend jaar afgerond. Het project kan niet worden afgesloten.				
70004	Fase II: Renovatie BKC losse inrichting	60.000	0	60.000	Investering
	Voortgang: Het project vordert gestaag en zal in maart 2021 afgerond worden. Financiële voortgang: Ook de financiële aspecten worden uiterlijk mei 2021 afgerond. Het project kan niet worden afgesloten.				
70005	Fase II: Renovatie BKC installaties	1.070.000	837.546	232.454	Investering
	Voortgang: Het project vordert gestaag en zal in maart 2021 afgerond worden. Financiële voortgang: Ook de financiële aspecten worden uiterlijk mei 2021 afgerond. Het project kan niet worden afgesloten.				
70007	Verledden openbare verlichting nagekomen kosten	300.000	196.547	103.453	Investering
	Voortgang: Project kan pas worden afgesloten nadat de kerktoren en het oude raadhuis zijn verlicht. Proefopstelling en uitvoering hiervan kan pas als de renovaties van de kerktoren en het oude raadhuis zijn voltooid. Het project kan niet worden afgesloten.				
70009	GRP 2016 Verv. Electromech gemalen 2020	178.500	56.616	121.884	Investering
	Voortgang: Project zit in de afrondende fase, afronding 2021 Het project kan niet worden afgesloten.				
70010	Bovenbouw Zandstr en Tailerstraat	1.000.000	0	1.000.000	Investering
	Voortgang: Project is nog niet opgestart Het project kan niet worden afgesloten.				
70011	Renovatie riolering Piet Heinlaan	106.000	59.687	46.313	Investering
	Voortgang: Het project is afgerond. Het project kan wel worden afgesloten.				
70012	3 aanhangers	15.300	0	15.300	Investering
	Voortgang: aanbesteding is in 2020 opgestart. Levering vindt in 2021 plaats. Het project kan niet worden afgesloten.				
70013	Speelvoorzieningen	30.000	42.627	-12.627	Investering
	Voortgang: Project is gereed. Tijdens de uitvoering is het project geconfronteerd met aanvullende wensen/toezeggingen die niet in de initiële planvorming waren voorzien. Het project kan wel worden afgesloten.				

70015	Audiovisuele apparatuur raadszaal	98.000	28.842	69.158	Investering
	Voortgang: Dit project loopt parallel op met het project gemeentehuis fase-2. (Verwacht afgerond per mei 2021) Het project kan niet worden afgesloten.				
70016	Verbeteren toegankelijkheid de Landing	40.000	0	40.000	Investering
	Voortgang: De investering is betrokken bij de uit te voeren werkzaamheden aan de Landing die als kapitaallast zijn opgenomen in de Meerjarenbegroting 2021-2024 Het project kan wel worden afgesloten.				
70019	Aanschaf sneeuwploug	15.000	11.897	3.103	Investering
	Voortgang: Aanbesteding en levering hebben in 2020 plaatsgevonden. Het project kan wel worden afgesloten.				
70020	Dorpshuis	3.748.640	32.564	3.716.076	Investering
	Voortgang: Start 1 januari 2021 Het project kan niet worden afgesloten.				
70021	Losse inrichting dorps huis	748.125	0	748.125	Investering
	Voortgang: Start januari 2021 Het project kan niet worden afgesloten.				
70022	Dorpshuis technische installaties en tribune	1.864.954	0	1.864.954	Investering
	Voortgang: Start 1 januari 2021 Het project kan niet worden afgesloten.				
70023	Dorpshuis optie C: Dak plus zonnepanelen	363.316	0	363.316	Investering
	Voortgang: Start januari 2021 Het project kan niet worden afgesloten.				
70024	Renovatie de Boerderij	480.391	2.323	478.068	Investering
	Voortgang: Het project wordt in 2021 gestart. Het project kan niet worden afgesloten.				
70025	Automatische poort Combigebouw	18.000	21.523	-3.523	Investering
	Voortgang: poort is in 2020 geplaatst. Vanwege problemen met het intercomsysteem vinden er nog werkzaamheden in 2021 plaats Het project kan niet worden afgesloten.				
71001	Renovatie kerktoren	800.000	580.815	219.185	Investering
	Voortgang: in het eerste kwartaal van 2021 wordt de renovatie voltooid. Het project kan niet worden afgesloten.in het eerste kwartaal van 2021 wordt de renovatie voltooid. Na voltooiing wordt er een totaal kostenoverzicht van Kerktoren, Carillon, Oude Raadhuis opgesteld.				
71003	Renovatie oude raadhuis	250.000	319.272	-69.272	Investering
	Voortgang: in het eerste kwartaal van 2021 wordt de renovatie voltooid. Na voltooiing wordt er een totaal kostenoverzicht van Kerktoren, Carillon, Oude Raadhuis opgesteld. Het project kan niet worden afgesloten.				
71503	Renovatie carillon	38.000	19.314	18.686	Investering
	Voortgang: in het eerste kwartaal van 2021 wordt de renovatie voltooid.				

	Het project kan niet worden afgesloten.in het eerste kwartaal van 2021 wordt de renovatie voltooid. Na voltooiing wordt er een totaal kostenoverzicht van Kerktoeren, Carillon, Oude Raadhuis opgesteld.				
71604	Ondergrondse containers omgekeerd inzamelen	100.000	0	100.000	Investering
	Voortgang: project staat on hold vanwege politieke besluitvorming. Huidige prioriteit is de organisatie van de inzameling van huishoudelijk afval vanaf 2022 via een Europese aanbesteding of toetreding tot Blink. Financiële voortgang: Niet van toepassing Het project kan niet worden afgesloten.				
71701	GRP 2016 GM01 Rioolverzwaring div str (Taylorstraat)	785.000	0	785.000	Investering
	Voortgang: Project is uitgesteld in verband met bouwwerkzaamheden in de Zandstraat. Project start naar verwachting 2023. Het project kan niet worden afgesloten.				
71709	Parkeren centrum Son en Breugel	567.500	0	567.500	Investering
	Voortgang: In 2020 zijn er diverse parkeerplaatsen in het centrum gerealiseerd Het project kan niet worden afgesloten.				
71716 &70014	Bruggen Planetenlaan en Dommelpas	500.000	351.687	148.313	Investering
	Voortgang: Het levensduur verlengend onderhoud van de brug in de Planetenlaan is in 2020 uitgevoerd. Vervangen van de brug in de Dommelpas wordt in 2021 voorbereid en indien mogelijk uitgevoerd. Financiële voortgang: restant overhevelen naar project 70014. Dit omdat het budget is gesplitst, terwijl het krediet voor beide bruggen is gevoteerd. Het project kan niet worden afgesloten.				
71720	Activeren VB grex Centrum Son	491.117	1.789.002	- 1.297.885	Investering
	Voortgang: Met de realisatie van het dorps huis is gestart. Financiële voortgang: Vooruitlopend op de vaststelling van een grondexploitatie Centrum Son, worden kosten tijdelijk verantwoord op dit project en bij de jaarrekening meegenomen op de balans. Het project kan niet worden afgesloten.				
71801	Sporthof de Bongerd	190.000	28.265	161.735	Investering
	Voortgang: De voorbereiding is opgestart. Het project kan niet worden afgesloten.				
71804	GRP 2016 Rioolvervangingen incl. relining 2018	519.000	431.554	87.446	Investering
	Voortgang: eerste deelopdracht is afgerond. Afrekening moet nog plaats vinden Het project kan niet worden afgesloten.				
71809	Fase II: Renovatie BKC	3.040.654	2.914.996	125.658	Investering
	Voortgang: Verwachte afronding mei 2021 Financiële voortgang: Verwachte afronding mei 2021 Het project kan niet worden afgesloten.				

71814	Slowlane Ekkersrijt deel 2	107.551	0	107.551	Investering
	Voortgang: het project is in 2020 gerealiseerd. De financiële afwikkeling vindt in het eerste kwartaal 2021 plaats. Het project kan niet worden afgesloten.				
71901	Bus incl kraan	65.000	0	65.000	Investering
	Voortgang: Aanbesteding is in 2020 opgestart, levering vindt in 2021 plaats Het project kan niet worden afgesloten.				
71902	Vervanging Renault Kangoo	34.078	0	34.078	Investering
	Voortgang: Aanbesteding is in 2020 opgestart, levering vindt in 2021 plaats Het project kan niet worden afgesloten.				
71910	Routegeb. prjct Bereikbaarheidsakk - 2019	143.277	126.970	16.307	Investering
	Voortgang: Uit deze middelen worden de planstudiekosten voor de 2e ontsluiting van Ekkersrijt bekostigd. Als de verkenning gereed is, naar verwachting eind 2021, zijn de werkelijke kosten waarschijnlijk subsidiabel en vloeien deze middelen terug. Financiële voortgang: Deze post is bijna uitgeput, maar zal naar verwachting te zijner tijd weer worden gevuld middels nog te ontvangen subsidies. Het project kan niet worden afgesloten.				
71911	Routegeb. prjct Bereikbaarheidsakk - 2020	211.446	0	211.446	Investering
	Voortgang: Zie toelichting onder projectnummer 71910. Financiële voortgang: Vooralsnog zijn de middelen uit deze post nog niet ingezet voor de voorfinanciering van de projecten die in de bundelroutes vallen (w.o. 2e aansluiting Ekkersrijt). Indien de middelen in het gelijknamige project voor 2019 onvoldoende blijken, zal de financiering uit deze post plaatsvinden. Het project kan niet worden afgesloten.				
71914	Uitbreiding Bloktempel	1.400.000	0	1.400.000	Investering
	Voortgang: Scholen zijn bezig met uitwerking van de plannen. Daarna zal planning voor de bouw duidelijk worden. Financiële voortgang: Op dit moment nog geen besteding. Het project kan niet worden afgesloten.				
71915	Nieuwbouw Regenboog	4.000.000	0	4.000.000	Investering
	Voortgang: Sloop van het oude gebouw start medio 2021. In het najaar van 2021 start de bouw. Financiële voortgang: Bestedingen volgen medio 2021. Het project kan niet worden afgesloten.				
71917	Grondkosten Kinderopvang	45.000	0	45.000	Investering
	Voortgang: Voor alsnog is investering niet doorgegaan. Het project kan wel worden afgesloten.				
71918	Kinderopvang Harlekijn	616.000	585.200	30.800	Investering
	Voortgang: Bouw is in januari 2021 gestart. Oplevering verwacht medio 2021. Financiële voortgang: In 2021 wordt het laatste termijn van 5% geboekt. Het project kan niet worden afgesloten.				
71919	Kinderopvang Harlekijn - Openbare ruimte	15.000	0	15.000	Investering

	<p>Voortgang: Hangt samen met oplevering van aanbouw kinderopvang Harlekijn.</p> <p>Financiële voortgang: Mogelijke bestedingen volgen in 2021.</p> <p>Het project kan niet worden afgesloten.</p>				
71920	Planvorming Braecklant	50.000	0	50.000	Investering
	<p>Voortgang: Hier wordt nog een plan voor gemaakt.</p> <p>Financiële voortgang: Mogelijke bestedingen volgen in 2021</p> <p>Het project kan niet worden afgesloten.</p>				
71921	Fietsstr. Dommelpas (Breugel&Son incl. Brug)	160.000	0	160.000	Investering
	<p>Voortgang: project is nog niet in uitvoering.</p> <p>Het project kan niet worden afgesloten.</p>				
71923	Fietsstr. Krommenhoek	65.000	0	65.000	Investering
	<p>Voortgang: project is nog niet in uitvoering.</p> <p>Het project kan niet worden afgesloten.</p>				
71924	Fietsstr. Verb. Van Gentlaan - Tweelingenlaan	65.000	0	65.000	Investering
	<p>Voortgang: project is nog niet in uitvoering.</p> <p>Het project kan niet worden afgesloten.</p>				
71928	GRP 2016 GM05 Ekkersrijt/Kanaalstraat	40.000	0	40.000	Investering
	<p>Voortgang: Besloten is om het project niet op te starten.</p> <p>Het project kan worden afgesloten</p> <p>Het project kan worden afgesloten.</p>				
71929	GRP 2016 GS02 Ekkersrijt 6000 Uitstroomvoorziening	15.000	0	15.000	Investering
	<p>Voortgang: Besloten is het project niet op te starten.</p> <p>Het project kan worden afgesloten.</p>				
71930	GRP 2016 GW01 Grondwatermeetnet	88.500	9.850	78.650	Investering
	<p>Voortgang: Aanbesteding is regionaal in 2020 opgestart en afgerond. Feitelijke uitvoering vindt in 2021 plaats.</p> <p>Het project kan niet worden afgesloten.</p>				
71932	Fietsstr. Gentlaan Z - Doormanlaan Zuid Riolering	266.000	0	266.000	Investering
	<p>Voortgang: Project ligt stil</p> <p>Het project kan niet worden afgesloten.</p>				
71934	Gebiedsvisie Gentiaan - bruggen	44.000	0	44.000	Investering
	<p>Voortgang: In 2020 is de bouwteamovereenkomst aanbesteed, in maart 2021 wordt met de uitvoering van de werkzaamheden gestart.</p> <p>Het project kan niet worden afgesloten.</p>				
71935	Gebiedsvisie Gentiaan - riolering	741.000	0	741.000	Investering
	<p>Voortgang: In 2020 is de bouwteamovereenkomst aanbesteed, in maart 2021 wordt met de uitvoering van de werkzaamheden gestart.</p> <p>Het project kan niet worden afgesloten.</p>				
71940	Vervanging kunstgrasvelden	985.000	1.008.987	-23.987	Investering
	<p>Voortgang: Het project is in juni 2020 definitief opgeleverd.</p> <p>Het project kan wel worden afgesloten.</p>				
71941	Visie Eindhovenseweg - groenstrook	15.000	0	15.000	Investering

<p>Voortgang: het project is afgerond.</p> <p>Financiële voortgang: de minimale kosten in verband met aanplant jonge planten zijn verantwoord op regulier exploitatiebudget.</p> <p>Het project kan wel worden afgesloten.</p>				
--	--	--	--	--

Reserves en voorzieningen

Overzicht van reserves en voorzieningen

Reserves

Bedragen x €1.000

Reserves	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2020
Algemene reserves						
9801000 Algemene reserve vast	1.622	0	0	0	0	1.622
9801005 Algemene reserve bouwgrond	3.805	699	0	0	0	4.504
9801006 Reserve vrije bestedingsruimte	4.338	1.658	0	1.778	0	4.217
9801007 Reserve algemene risicoreserve	2.681	0	0	0	0	2.681
Totaal Algemene reserves	12.446	2.356	0	1.778	0	13.024
Bestemmingsreserves						
9802001 Reserve aanleg West-structuur	32	0	0	0	0	32
9802004 Reserve recreatie en natuurgebied West	84	0	0	0	0	84
9802017 Reserve verkoop Obragas	2.347	0	0	0	0	2.347
9802031 Reserve aandelen verkoop HNG	85	0	0	85	0	0
9802041 Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	3.024	250	0	3.238	0	36
9802042 Egalisatiereserve wegen	218	10	0	72	0	157
9802047 Reserve samenwerking I&A aandeel Son	359	0	0	63	0	295
9802056 Reserve projectmatig werken	145	0	0	4	0	141
9802057 Reserve jeugd en jongerencentrum	211	0	0	0	0	211
9802059 Reserve natuurcompensatie	150	0	0	0	0	150
9802061 Reserve infrastructurale werken. Ekkersrijt	185	1.336	0	2	0	1.518
9802062 Reserve uitvoering groenbeleidsplan	132	0	0	0	0	132
9802064 Reserve centrum Breugel	3.908	250	0	480	0	3.677
9802071 Reserve veiligheidsgelden VRBZO	48	0	0	0	0	48
9802078 Reserve Bosbeheer	85	0	0	6	0	79
Totaal Bestemmingsreserves	11.013	1.845	0	3.950	0	8.908
Dekkingsreserves						
9802011 Reserve nieuwbouw sporthal	3.251	0	0	99	0	3.153
9802012 Reserve renovatie de Bongerd	118	0	0	13	0	105

9802039 Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	2.571	0	0	76	0	2.495
9802051 Reserve dak Emiliusschool	302	0	0	17	0	285
9802052 Reserve Vijverbergschool	100	0	0	10	0	90
9802053 Reserve optimalisatie sportpark SBC	528	0	0	38	0	491
9802060 Reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool	28	0	0	1	0	27
9802063 Reserve verledden	2.742	0	0	439	0	2.303
9802065 Reserve Parkeren Centrum Son	568	0	0	0	0	568
9802066 Reserve renovatie kunstgrasvelden	986	0	0	0	0	986
9802068 Reserve slowlane ekkersrijt	138	0	0	1	0	136
9802069 Reserve fietsoversteek bestseweg	143	0	0	6	0	137
9802070 Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	270	0	0	58	0	213
9802072 Reserve nieuwbouw sporthal de bongerd	190	0	0	0	0	190
9802073 Reserve ruysdaelstraat kst omgeving school	49	0	0	1	0	47
9802074 Dekkingsreserve infr. werken Ekkersrijt-Eindhovenseweg	1.413	0	0	1.413	0	0
9802076 Reserve aankoop units bibliotheek	192	0	0	26	0	166
9802077 Dekkingsreserve visie Eindhovenseweg	15	0	0	0	0	15
9802079 Dekkingsreserve losse inrichting Dorpshuis	0	905	0	0	0	905
9802080 Dekkingsreserve Dorpshuis technische installaties en tribunes	0	2.257	0	0	0	2.257
9802081 Dekkingsreserve renovatie De Boerderij	0	480	0	0	0	480
Totaal Dekkingsreserves	13.603	3.643	0	2.198	0	15.048
Totaal reserves	37.062	7.845	0	7.927	0	36.980

Voorzieningen

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2020
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's						
9806021 Voorziening pensioenoverdracht wethouders	1.560	92	0	0	24	1.628
Totaal Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	1.560	92	0	0	24	1.628
Voorzieningen onderhoud en egalisatie						
9806002 Voorziening onderhoud gebouwen	904	75	0	0	0	979
Totaal Voorzieningen onderhoud en egalisatie	904	75	0	0	0	979
Voorzieningen door derden beklemde middelen						
9806009 Voorziening riolering	1.988	65	0	0	0	2.054
9806010 Voorziening afval	36	0	36	0	0	0
9806036 voorziening Afgesloten complexen GB	241	0	48	0	0	193
Totaal Voorzieningen door derden beklemde middelen	2.265	65	84	0	0	2.247
Totaal voorzieningen	4.730	232	84	0	24	4.854

Totaal reserves en voorzieningen

Bedragen x €1.000

Staat van reserves en voorzieningen	Balanswaarde 01- 01-2020	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31- 12-2020
Totaal reserves en voorzieningen	41.792	8.077	84	7.927	24	41.834

Toelichting op de reserves

Inleiding

In deze toelichting richten wij ons hoofdzakelijk op de vermogensmutaties die betrekking hebben op 2020. Ook lichten we toe waarvoor de reserves bedoeld zijn.

Reserves

De reserves vallen uiteen in algemene reserves, bestemmingsreserves en dekkingsreserves.

Algemene reserves fungeren als buffer, voor het opvangen van verliezen van algemene aard. Bestemmingsreserves daarentegen zijn gevormd voor een specifiek doel. Dekkingsreserves staan ter dekking van de afschrijvingslasten van enkele grote projecten/ investeringen.

Algemene reserve vast

Bedragen x €1.000

Algemene reserve vast	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9801000 Algemene reserve vast	1.622	0	0	1.622
Totaal algemene reserve vast	1.622	0	0	1.622

De algemene reserve heeft vooral een bufferfunctie om ongewenste en onvoorziene toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen. Daarnaast is er de functie van afdekking van bestaande en toekomstige risico's. Het gaat dan om risico's waarvoor geen voorziening kan worden gevormd, omdat geen inschatting gemaakt kan worden van het bedrag van de schade of verlies dat ermee gemoeid kan zijn. Denk bijvoorbeeld aan ondernemersrisico's en "open eind regelingen". Het B BV schrijft voor dat dit soort risico's moeten worden opgenomen in de verplicht voorgeschreven paragraaf over het weerstandsvermogen. De algemene reserve kan in dat geval dienen als dekking voor dergelijke risico's. In de nota reserves en voorzieningen 2011 is de omvang van de algemene reserve vastgesteld op € 1.330.000,-. Bij de begroting 2015 is besloten om deze reserve met € 292.000,- op te hogen naar € 1.622.000,-.

Algemene reserve bouwgrond

Bedragen x €1.000

Algemene reserve bouwgrond	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9801005 Algemene reserve bouwgrond	3.805	699	0	4.504
Totaal algemene reserve bouwgrond	3.805	699	0	4.504

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 is er besloten een reserve grondexploitatie in te stellen met als doel een buffer te vormen voor conjuncturele risico's en exploitatierisico's binnen het grondbedrijf. Tevens met als doel indien noodzakelijk de verlies voorziening grondexploitatie te kunnen aan vullen.

De toevoeging van € 698.808 ,- heeft betrekking op de resultaatbestemming 2019.

Reserve vrije bestedingsruimte

Bedragen x €1.000

Reserve vrije bestedingsruimte	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9801006 Reserve vrije bestedingsruimte	4.338	1.658	1.778	4.217
Totaal reserve vrije bestedingsruimte	4.338	1.658	1.778	4.217

De reserve vrije bestedingsruimte is bedoeld om eenmalige projecten te financieren die gedurende een jaar plaatsvinden en die niet uit de exploitatie bekostigd kunnen worden.

De reserve vrije bestedingsruimte is de vrij besteedbare algemene reserve. In 2020 zijn voor de volgende onderwerpen middelen uit de reserve vrije bestedingsruimte onttrokken.

De toevoegingen betreffen:

- Resultaat 2019 (€ 1.228.631,-)
- Vrijval dekkingsreserve verleden (€ 351.353,-)
- Aframing dekkingsreserve Eindhovense weg (€ 77.703,-)

Onttrekkingen betreffen:

- Resultaat 1e berap (€ 152.194,-)
- Resultaat 2e berap (€ 26.722,-)
- Toegankelijke bushaltes (€ 1.235,-)
- Cultuurhistorisch beleidsplan 2e fase waardenkaart (€ 2.434,-)
- Omgevingswet (€ 207.088,-)
- Geluidsapparatuur Vestzak (€ 24.606,-)
- Planontwikkeling 2e ontsluiting Ekkersrijt (€ 36.493,-)
- Groeipad centrumontwikkeling (€ 50.000,-)
- Bedrijfsvoering Ekkersrijt (€ 18.856,-)
- Voorbereiding Breugel, Bongerd en Dorpsplein (€ 38.766,-)
- Nota jeugdbeleid uitvoeringsbudget (€ 10.000,-)
- Uitvoering jeugdbeleid (€ 5.000,-)
- Digitaal proof maken gemeentelogo (€ 9.000,-)
- Bestuurlijke vernieuwing (€ 6.181,-)
- Vennootschapsbelasting (€ 156.601,-)
- Zaakgericht werken (€ 70.000,-)
- Inhuur bestuurlijke samenwerking (€ 37.528,-)
- Instandhouding zwemvoorzieningen zwembad Son (€ 120.000,-)
- Groenstroken (€ 55.361,-)
- Correctie resultaat Aldi-Stokland (€ 251.162,-)
- Groeipad centrumontwikkeling naar reserve centrumontwikkeling Son en Breugel (€ 249.633,-)
- Groeipad centrumontwikkeling naar reserve centrum Breugel (€ 249.633,-)

Reserve algemene risicoreserve

Bedragen x €1.000

Reserve algemene risicoreserve	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9801007 Reserve algemene risicoreserve	2.681	0	0	2.681
Totaal reserve algemene risicoreserve	2.681	0	0	2.681

In maart 2013 is de nota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. In deze nota is berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Besloten is dat de risicoanalyse regelmatig wordt geactualiseerd en dat deze actualisatie wordt gekoppeld met de P&C-cyclus. Dit gebeurt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor verder toelichting over deze reserve verwijzen wij u naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Reserve aanleg west-structuur

Bedragen x €1.000

Reserve aanleg west-structuur	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802001 Reserve aanleg West-structuur	32	0	0	32
Totaal reserve aanleg west-structuur	32	0	0	32

De reserve is destijds gevormd om ten laste van de gemeente Son en Breugel investeringen in verband met de A50 te dekken. Met deze reserve worden de procedurele lasten gedekt van de af te wikkelen planschades. In verband met nog huidige lopende procedures wordt voorgesteld om de reserve te handhaven.

Reserve recreatie en natuurgebied west

Bedragen x €1.000

Reserve recreatie en natuurgebied west	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802004 Reserve recreatie en natuurgebied West	84	0	0	84
Totaal reserve recreatie en natuurgebied west	84	0	0	84

Deze reserve heeft tot doel om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en invulling van dit gebied.

Reserve verkoop Obragas

Bedragen x €1.000

Reserve verkoop Obragas	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802017 Reserve verkoop Obragas	2.347	0	0	2.347
Totaal reserve verkoop Obragas	2.347	0	0	2.347

Deze reserve is in 2003 gevormd uit de opbrengst van de verkoop van aandelen Obragas.

Reserve aandelen verkoop HNG

Bedragen x €1.000

Reserve aandelen verkoop HNG	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802031 Reserve aandelen verkoop HNG	85	0	85	0
Totaal reserve aandelen verkoop HNG	85	0	85	0

Begin jaren 90 heeft de gemeente haar aandelen in het HNG (Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten) verkocht aan de BNG. Uitbetaling van de verkoopsom vindt plaats in 25 gelijke jaarlijkse termijnen van € 91.124,-. Deze termijnen bestaan uit zowel aflossing als rente. In verband met de notitie rente van de commissie BBV moet de rentebaat apart geboekt worden in de exploitatie. Tegenover deze reserve (totaal van de nog te ontvangen bijdragen) staat op de balans bij Financiële Vaste Activa het actief opgenomen (waarop jaarlijks wordt afgeschreven), dit is conform Besluit Begroten en Verantwoording (BBV) opgenomen. Het "actief" en de reserve zijn communicerende vaten. In 2020 is de laatste termijn ontvangen en is zowel het restantbedrag van de investering als het restantbedrag van de reserve € 0,-. De reserve kan komen te vervallen.

Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel

Bedragen x €1.000

Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802041 Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	3.024	250	3.238	36
Totaal reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	3.024	250	3.238	36

De reserve wordt nu reeds benut voor de bekostiging van de diverse feitelijke ontwikkelingen in het centrum. Dit is niet de enige post waaruit de centrum projecten hun bekostiging kunnen vinden. Het Groeipad Centrum Son en Breugel is hierbij de belangrijkste dekkingsbron. Deze reserve is in 2016 betrokken bij de financiële analyse rond dekking kosten centrumprojecten die in 2017 ter besluitvorming zullen worden voorgelegd. Het betreft daarbij dan minimaal de projecten Gemeentehuis, MFA en deels voor een invulling van de parkeercapaciteit.

De toevoeging betreft de storting van € 249.633,- vanuit de reserve vrije bestedingsruimte volgens de resultaatbestemming van de jaarrekening 2019.

De onttrekking betreffen:

- Tijdelijke huisvesting fase 2 (€ 75.371)
- Storting in dekkingsreserve losse inrichting Dorpshuis (€ 905.231)
- Storting in dekkingsreserve Dorpshuis technische installaties en tribunes (€ 2.257.200)

Egalisatiereserve wegen

Bedragen x €1.000

Egalisatiereserve wegen	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802042 Egalisatiereserve wegen	218	10	72	157
Totaal egalisatiereserve wegen	218	10	72	157

Deze reserve is gevormd om de in de exploitatie resterende middelen voor wegen beschikbaar te kunnen houden voor de wegen. De lasten in de exploitatie zijn daardoor in de jaren gelijkmatig.

De onttrekking betreffen;

- Onderhoudsniveau trottoirs van C naar B (€ 71.540)

Reserve samenwerking I&A aandeel Son

Bedragen x €1.000

Reserve samenwerking I&A aandeel Son	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802047 Reserve samenwerking I&A aandeel Son	359	0	63	295
Totaal reserve samenwerking I&A aandeel Son	359	0	63	295

Deze reserve is in 2008 gevormd in het kader van de samenwerking tussen de gemeente Nuenen ca. en de gemeente Son en Breugel op het gebied van I&A. Vanaf 1-1-2014 is I&A overgegaan naar Dienst Dommelvallei. In het Informatie Beleidsplan (IBP) 2016-2020 is inzichtelijk gemaakt welke kosten voor de komende jaren noodzakelijk zijn.

De onttrekking van € 63.433,- betreft de kosten voor I&A bij Dienst Dommelvallei.

Reserve projectmatig werken

Bedragen x €1.000

Reserve projectmatig werken	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802056 Reserve projectmatig werken	145	0	4	141
Totaal reserve projectmatig werken	145	0	4	141

Deze reserve is bedoeld om verdere concrete invulling te kunnen geven aan het concept "projectmatig werken".

De onttrekking betreffen:

- Kunst op rotonde (€ 560,-)
- Projectleider gemeentelijke bossen (€ 3.817,-)

Reserve jeugd en jongerencentrum

Bedragen x €1.000

Reserve jeugd en jongerencentrum	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802057 Reserve jeugd en jongerencentrum	211	0	0	211
Totaal reserve jeugd en jongerencentrum	211	0	0	211

Deze reserve is ter dekking voor eventuele investeringen ten behoeve van een Jeugd en Jongeren accommodatie.

Reserve natuurcompensatie

Bedragen x €1.000

Reserve natuurcompensatie	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802059 Reserve natuurcompensatie	150	0	0	150
Totaal reserve natuurcompensatie	150	0	0	150

De Gemeente Son en Breugel heeft in 2012 een financiële bijdrage ontvangen ten behoeve van natuurontwikkeling binnen de gemeentegrenzen dan wel in de omgeving van de gemeente.

Reserve infrastructuurle werken. Ekkersrijt

Bedragen x €1.000

Reserve infrastructuurle werken. Ekkersrijt	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802061 Reserve infrastructuurle werken. Ekkersrijt	185	1.336	2	1.518
Totaal reserve infrastructuurle werken. Ekkersrijt	185	1.336	2	1.518

Bij de liquidatie van de gemeenschappelijke regeling Industrieschap Ekkersrijt is er besloten een aparte bestemmingsreserve te vormen voor toekomstige infrastructuurle ontwikkelingen. Deze reserve dient voor infrastructuurle werken zoals het aanleggen van de Slowlane, het aanleggen van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV), ontbrekende schakels in het fietsnetwerk op Ekkersrijt en voor de tweede ontsluiting van Ekkersrijt op het Hoofdwegennet.

In de eerste Berap van 2020 is besloten om de eerder gevormde dekkingsreserves teniet te doen en de middelen weer terug te laten vloeien naar de originele reserves.

De toevoeging betreft de storting vanuit dekkingsreserve Eindhovense weg (€ 1.335.661,-).

De onttrekking betreft verkeersmaatregelen Ekkersrijt (€ 2.195,-).

Reserve uitvoering groenbeleidsplan

Bedragen x €1.000

Reserve uitvoering groenbeleidsplan	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802062 Reserve uitvoering groenbeleidsplan	132	0	0	132
Totaal reserve uitvoering groenbeleidsplan	132	0	0	132

Onze gemeente heeft een bijzonder groene uitstraling. Deze groene identiteit vinden we belangrijk en de grote waarde van de omringende natuur willen we bewaken en waar mogelijk versterken. Om dit te kunnen doen is een groenbeleidsplan gemaakt met daaraan gekoppeld een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma van het groenbeleidsplan heeft een doorlooptijd van 10 jaar. Voor uitvoering van dit programma is een reserve uitvoering groenbeleidsplan gevormd.

Dekkingsreserve centrum Breugel

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve centrum Breugel	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802064 Reserve centrum Breugel	3.908	250	480	3.677
Totaal dekkingsreserve centrum Breugel	3.908	250	480	3.677

Bij de kadernota 2016-2020 is besloten om een reserve te vormen voor nieuwbouw in het centrum van Breugel.

De toevoeging betreft de storting van € 249.633,- vanuit de reserve vrije bestedingsruimte volgens de resultaatbestemming van de jaarrekening 2019.

De onttrekking van € 480.392,- betreft de toevoeging aan de dekkingsreserve renovatie De Boerderij.

Reserve veiligheidsgelden VRBZO

Bedragen x €1.000

Reserve veiligheidsgelden VRBZO	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802071 Reserve veiligheidsgelden VRBZO	48	0	0	48
Totaal reserve veiligheidsgelden VRBZO	48	0	0	48

Deze reserve is in de 2e bestuursrapportage 2017 gevormd ten behoeve van bedrijfscontrole en buurtpreventie.

Reserve Bosbeheer

Bedragen x €1.000

Reserve Bosbeheer	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802078 Reserve Bosbeheer	85	0	6	79
Totaal reserve Bosbeheer	85	0	6	79

Deze reserve is in 2019 ingesteld ten behoeve van het Bosbeheer. De storting komt uit de opbrengst van de grondverkoop van bosgronden aan Staatsbosbeheer.

Het op het orde brengen van het onderhoud in het bosgebied brengt aanvullende kosten met zich mee. Deze kosten komen vanaf 2020 en worden geschat op € 85.000,-.

In 2020 is er totaal € 5.886,- uitgegeven.

Reserve nieuwbouw sporthal

Bedragen x €1.000

Reserve nieuwbouw sporthal	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802011 Reserve nieuwbouw sporthal	3.251	0	99	3.153
Totaal reserve nieuwbouw sporthal	3.251	0	99	3.153

Deze reserve houdt verband met het dossier “nieuwbouw sporthal” en dient voor de (gedeeltelijke) afdekking van de investeringsuitgaven van de sporthal de Landing. De duurzaamheidsmaatregelen, bouw van de 2e verdieping en de bouw van de sport en fitness ruimte worden gedekt uit de exploitatie. De onttrekking van € 98.520,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering voor de nieuwbouw sporthal.

Reserve renovatie de Bongerd

Bedragen x €1.000

Reserve renovatie de Bongerd	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802012 Reserve renovatie de Bongerd	118	0	13	105
Totaal reserve renovatie de Bongerd	118	0	13	105

De reserve is gevormd om de kosten van de renovatie van de sporthal de Bongerd te dekken. De onttrekking van € 13.133,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering renovatie de Bongerd.

Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf

Bedragen x €1.000

Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802039 Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	2.571	0	76	2.495
Totaal reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	2.571	0	76	2.495

Deze reserve is in 2007 gevormd om de kapitaallasten die voortvloeien uit de nieuwbouw van de brandweerkazerne en de werf te dekken.

Op 1-1-2014 zijn alle aan brandzorg gerelateerde taken naar de veiligheidsregio Brabant- Zuidoost over gegaan. Om BTW technische reden is ervoor gekozen om het brandweerdeel van het combigebouw te verkopen aan het VRBZO tegen de boekwaarde per 31-12-2013 zijnde € 1.173.768,-. Na de herzieningsperiode wordt de kazerne terug geleverd aan de gemeente tegen de dan geldende boekwaarde (€ 939.014,-).

De middelen in deze reserve worden benut voor de volgende twee zaken:

1. Een bedrag van € 939.014,- voor de terugkoop op 1-1-2022 van het brandweerdeel van het combigebouw. Door het geld hiervoor te reserveren is het mogelijk om de terugkoop weer budgettair neutraal in de begroting te verwerken.
2. Een bedrag van € 234.754,- om de huurpenningen die betaald moeten worden aan het VRBZO te bekostigen. Afgesproken is dat een huur betaald zal worden aan het VRBZO die gelijk is aan de kapitaallasten die de gemeente zou hebben. Omdat deze kapitaallasten gedekt werden uit deze reserve worden de huurpenningen op dezelfde wijze gedekt.

De onttrekkingen betreffen:

- Dekking van de afschrijvingslasten en een deel voor de huur van het verkochte deel van het combigebouw (€ 46.268,-)
- Huur brandweerdeel combigebouw (€ 29.344,-)

Reserve dak Emiliusschool

Bedragen x €1.000

Reserve dak Emiliusschool	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802051 Reserve dak Emiliusschool	302	0	17	285
Totaal reserve dak Emiliusschool	302	0	17	285

Binnen het huisvestingsprogramma 2009 voor het onderwijs wordt voorzien in een investering ten behoeve van het dak van de Emiliusschool. De onttrekking van € 16.750,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering voor het dak Emiliusschool.

Reserve Vijverbergschool

Bedragen x €1.000

Reserve Vijverbergschool	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802052 Reserve Vijverbergschool	100	0	10	90
Totaal reserve Vijverbergschool	100	0	10	90

Deze reserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringskosten voor het opknappen van de Vijverberg. De onttrekking van € 10.038,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering in de Vijverberg school.

Reserve optimalisatie sportpark SBC

Bedragen x €1.000

Reserve optimalisatie sportpark SBC	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802053 Reserve optimalisatie sportpark SBC	528	0	38	491
Totaal reserve optimalisatie sportpark SBC	528	0	38	491

Deze reserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen in de verdere optimalisatie van het sportpark SBC. De onttrekking van € 37.738,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering in de optimalisatie van het sportpark SBC.

Reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool

Bedragen x €1.000

Reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802060 Reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool	28	0	1	27
Totaal reserve aanpassing Bongerd tbv boksschool	28	0	1	27

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investering voor de bouwkundige aanpassingen aan de sporthal de Bongerd voor de huisvesting van de boksschool.

De onttrekking van € 1.480,- is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving van de investering in aanpassingen Bongerd ten behoeve van de boksschool.

Reserve verleden

Bedragen x €1.000

Reserve verleden	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802063 Reserve verleden	2.742	0	439	2.303
Totaal reserve verleden	2.742	0	439	2.303

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investering voor het project verleden waarbij zowel masten als armaturen worden vervangen. De onttrekking betreft de jaarlijkse afschrijvingslasten en een gedeeltelijke vrijval omdat de verwachte projectkosten bij jaarrekening 2019 met €351.353 naar beneden zijn bijgesteld.

Reserve parkeren Centrum Son

Bedragen x €1.000

Reserve centrum Breugel	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802065 Reserve Parkeren Centrum Son	568	0	0	568
Totaal reserve centrum Breugel	568	0	0	568

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investering voor het project parkeren centrum Son.

Reserve renovatie kunstgrasvelden

Bedragen x €1.000

Reserve parkeren centrum Son	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802066 Reserve renovatie kunstgrasvelden	986	0	0	986
Totaal reserve parkeren centrum Son	986	0	0	986

De dekkingsreserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van investeringen renovatie kunstgrasvelden.

Reserve slowlane ekkersrijt

Bedragen x €1.000

Reserve slowlane Ekkersrijt	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802068 Reserve slowlane ekkersrijt	138	0	1	136
Totaal reserve slowlane Ekkersrijt	138	0	1	136

De dekkingsreserve Slowlane Ekkersrijt is gevormd vanuit de reserve infrastructurele werken Ekkersrijt ter dekking van kapitaallasten voor de investering slowlane Ekkersrijt.

Reserve fietsoversteek Bestseweg

Bedragen x €1.000

Reserve fietsoversteek Bestseweg	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802069 Reserve fietsoversteek bestseweg	143	0	6	137
Totaal reserve fietsoversteek Bestseweg	143	0	6	137

De dekkingsreserve fietsoversteek Bestseweg is gevormd vanuit de reserve recreatie en natuurgebied west, ter dekking van kapitaallasten voor de investering fietsoversteek Bestseweg.

Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting

Bedragen x €1.000

Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802070 Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	270	0	58	213
Totaal reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	270	0	58	213

Deze dekkingsreserve is in 2017 gevormd voor investeringen in losse werkplekken in het gemeentehuis.

De onttrekkingen betreffen:

- Verlaging dekkingsreserve bij de 1e bestuursrapportage 2020 met € 22.243,-
- Kapitaallasten 2020 € 35.394,-

Reserve nieuwbouw sporthal de Bongerd

Bedragen x €1.000

Reserve nieuwbouw sporthal de Bongerd	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802072 Reserve nieuwbouw sporthal de bongerd	190	0	0	190
Totaal reserve nieuwbouw sporthal de Bongerd	190	0	0	190

In het raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Breugel Bruist! 2017 van 21 december 2017 is besloten om een dekkingsreserve 'Nieuwbouw de Bongerd' te vormen ten laste van de reserve centrum Breugel, voornamelijk voor het bedrag van € 190.000,-, ter bekostiging van de toekomstige kapitaallasten.

Reserve Ruysdaelstraat kst omgeving school

Bedragen x €1.000

Reserve Ruysdaelstraat kst omgeving school	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802073 Reserve ruysdaelstraat kst omgeving school	49	0	1	47
Totaal reserve Ruysdaelstraat kst omgeving school	49	0	1	47

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investering voor Ruysdaelstraat kosten omgeving school.

Dekkingsreserve infrastructurele werken Ekk-Eindhovenseweg

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve infrastructurele werken Ekk-Eindhovenseweg	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802074 Dekkingsreserve infr. werken Ekkersrijt-Eindhovenseweg	1.413	0	1.413	0
Totaal dekkingsreserve infrastructurele werken Ekk-Eindhovenseweg	1.413	0	1.413	0

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen voor infrastructurele werken Ekkersrijt-Eindhovenseweg.

In de eerste Berap van 2020 is besloten deze dekkingsreserve te niet te doen en de middelen weer terug te laten vloeien naar de originele reserves.

Reserve aankoop units bibliotheek

Bedragen x €1.000

Reserve aankoop units bibliotheek	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802076 Reserve aankoop units bibliotheek	192	0	26	166
Totaal reserve aankoop units bibliotheek	192	0	26	166

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de aankoop van units voor de bibliotheek.

Dekkingsreserve visie Eindhovenseweg

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve visie Eindhovenseweg	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802077 Dekkingsreserve visie Eindhovenseweg	15	0	0	15
Totaal dekkingsreserve visie Eindhovenseweg	15	0	0	15

Deze reserve is gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de kosten voor de visie Eindhovenseweg.

Aangezien de kosten lager zijn dan geraamd kan deze dekkingsreserve komen te vervallen.

Wij stellen u dan ook voor deze dekkingsreserve op te heffen en de middelen terug te laten vloeien in de reserve infrastructurele werken. Ekkersrijt.

Dekkingsreserve losse inrichting Dorpshuis

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve losse inrichting Dorpshuis	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802079 Dekkingsreserve losse inrichting Dorpshuis	0	905	0	905
Dekkingsreserve losse inrichting Dorpshuis	0	905	0	905

Deze reserve is gevormd uit de reserve centrumontwikkeling Breugel ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de kosten voor de losse inrichting Dorpshuis.

Dekkingsreserve Dorpshuis technische installatie en tribunes

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve Dorpshuis technische installaties	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802080 Dekkingsreserve Dorpshuis technische installaties en tribunes	0	2.257	0	2.257
Dekkingsreserve Dorpshuis technische installaties	0	2.257	0	2.257

Deze reserve is gevormd uit de reserve centrumontwikkeling Breugel ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de kosten voor de technische installaties en tribunes van het Dorpshuis.

Dekkingsreserve renovatie De Boerderij

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve renovatie boerderij	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2020
9802081 Dekkingsreserve renovatie De Boerderij	0	480	0	480
Dekkingsreserve renovatie boerderij	0	480	0	480

Deze reserve is gevormd uit de reserve Centrum Breugel ter dekking van de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de kosten voor de renovatie van De Boerderij.

Toelichting op de voorzieningen

Voorzieningen

Voorziening pensioenoverdracht wethouders

Bedragen x €1.000

Voorziening pensioenoverdracht wethouders	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2020
9806021 Voorziening pensioenoverdracht wethouders	1.560	92	24	1.628
Totaal voorziening pensioenoverdracht wethouders	1.560	92	24	1.628

Voor zittende wethouders dient op grond van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) pensioen te worden opgebouwd. Dit pensioen is afhankelijk van de diensttijd als wethouder en komt tot uitkering na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

De hoogte van de voorziening wethouderspensioenen wordt bepaald op basis van zogenaamde actuariële waardeberekeningen. Bij deze berekeningen is een rekenrente gehanteerd van 0,082%. Vorig jaar bedroeg deze 0,290%. Deze daling van de rekenrente leidt tot een toename van de benodigde voorziening. Er is € 24.085,- uit de voorziening onttrokken voor lopende pensioenverplichtingen en € 91.641,- toegevoegd om de voorziening op het benodigde peil te brengen.

Voorziening onderhoud gebouwen

Bedragen x €1.000

Voorziening onderhoud gebouwen	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2020
9806002 Voorziening onderhoud gebouwen	904	75	0	979
Totaal voorziening onderhoud gebouwen	904	75	0	979

In de raad van 2 december 2015 is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gebouwen in de gemeenteraad vastgesteld. Jaarlijks wordt conform begroting € 75.000,- toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening riolering

Bedragen x €1.000

Voorziening riolering	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2020
9806009 Voorziening riolering	1.988	65	0	2.054
Totaal voorziening riolering	1.988	65	0	2.054

In 2016 is een nieuw vGRP opgesteld waarin het college haar visie heeft neerlegt voor de komende zes jaar. Hierin is een overzicht van benodigde investeringen voor verbeter- en vervangingsmaatregelen opgenomen. De voor riolering ontvangen middelen blijven via deze voorziening beschikbaar voor riolering. Het positieve exploitatieresultaat van € 65.464,- van riolering is in 2020 gestort in deze voorziening.

Voorziening afval

Bedragen x €1.000

Voorziening afval	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Balanswaarde 31-12-2020
9806010 Voorziening afval	36	0	0	36	0
Totaal voorziening afval	36	0	0	36	0

De voor afval ontvangen middelen blijven via deze voorziening beschikbaar voor afval. Van het exploitatieresultaat afval is in 2020 voor € 35.781,- onttrokken aan deze voorziening.

Voorziening afgesloten complexen GB

Bedragen x €1.000

Voorziening afgesloten complexen GB	Balanswaarde 01-01-2020	Toevoeging	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Balanswaarde 31-12-2020
9806036 voorziening Afgesloten complexen GB	241	0	0	48	193
Totaal voorziening afgesloten complexen GB	241	0	0	48	193

Deze voorziening is in 2019 ingesteld om kosten vanuit al afgesloten complexen van het grondbedrijf te dekken. In 2020 is er € 48.202,- onttrokken ten behoeve van het project Ekkersrijt.

Bijlage Single Information Single Audit (SISA)

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FI N	B 1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst /Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B1/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B1/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B1/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B1/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B1/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B1/06</i>
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZ K	C 1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C1/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/02</i>				
			€ 225.795	Nee				
		Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie.			
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C1/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C1/06</i>			
		1 6740010	€ 112.048	Ja				
		2						
		100						
		Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10</i>		
			1 6740010	€ 112.048		Nee		
			2					
			100					
O C W	D 8	Onderwijsachters tandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>		
			€ 90.632	€ 0	€ 0	€ 9.364		
			Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachters tandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>		
			1					
			100					
len W	E 3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa						

		Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)						
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E3/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/06</i>
1		lenW/BSK-2019/50683	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 21.761	€ 0
100								
		Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E3/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E3/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E3/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E3/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E3/12</i>
1		lenW/BSK-2019/50683	€ 24.842	€ 3.918	€ 0		Ja	
100								
EZ	F	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: F9/05</i>	
1		6740000	€ 10.660	€ 10.660	Nee		Besteding klimaatbegroting en transitievisie warmte	
2								

		3							
		4							
		5							
		6							
		Eindverantwoording (Ja/Nee)							
		<i>Aard controle n.v.t.</i>							
		<i>Indicator: F9/05</i>							
		Nee							
SZ	G	W 2 Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G2/01</i>	<i>Indicator: G2/02</i>	<i>Indicator: G2/03</i>	<i>Indicator: G2/04</i>	<i>Indicator: G2/05</i>	<i>Indicator: G2/06</i>	
			€ 2.597.083	€ 42.761	€ 186.443	€ 6.236	€ 9.831	€ 0	
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkosten subsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werken inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)			
		<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
		<i>Indicator: G2/07</i>	<i>Indicator: G2/08</i>	<i>Indicator: G2/09</i>	<i>Indicator: G2/10</i>	<i>Indicator: G2/11</i>	<i>Indicator: G2/12</i>		
			€ 1.652	€ 1.884	€ 0	€ 223.280	€ 16.516	Ja	

SZ W	G 3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_ge meentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstre kking	Baten (jaar T) kapitaalverstreki ng (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoeks kosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G3/01</i>	<i>Indicator: G3/02</i>	<i>Indicator: G3/03</i>	<i>Indicator: G3/04</i>	<i>Indicator: G3/05</i>	<i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 21.606	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i>					
			<i>Indicator: G3/07</i>					
			Ja					
SZ W	G 4	Tijdelijke overbruggingsre geling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstre kking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalvers trekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalvers trekking (overig)
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>

	Indicator: G4/01	Indicator: G4/02	Indicator: G4/03	Indicator: G4/04	Indicator: G4/05	Indicator: G4/06
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.019.854	€ 135.035	€ 10.769	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 189.127	€ 24.814	€ 1.216	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 96.891	€ 9.000	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
	<i>Indicator: G4/07</i>	<i>Indicator: G4/08</i>	<i>Indicator: G4/09</i>	<i>Indicator: G4/10</i>	<i>Indicator: G4/11</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	277	36	€ 0	Ja	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	53	7		Ja	
3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	32	3		Ja	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
	<i>Indicator: G4/12</i>	<i>Indicator: G4/13</i>	<i>Indicator: G4/14</i>	<i>Indicator: G4/15</i>	<i>Indicator: G4/16</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

V W S	H 4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld						
			<i>Aard controle R. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>						
			€ 47.021	-€ 220.377						
			Projectnaam/n ummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddel en	Toelichting		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>		
1			6520006	€ 3.222	€ 18.468	€ 0	€ 8.174	De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cellen H4/05 en H4/07.		
2			6520007	€ 7.245	€ 131.082	€ 1.999	€ 35.047	De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cellen H4/05, H4/06 en H4/07.		
3			6520008	€ 4.797	€ 0	€ 0	€ 40.328	De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cel H4/07.		
4			6520100	€ 92	€ 0	€ 0	€ 684	De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cel H4/07.		

		5	71801	€ 31.665	€ 0	€ 0	€ 31.616	De werkelijke kosten incl. BTW (cf. aanvraag) zijn verantwoord in de cel H4/07.
		100						
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>			
			<i>Indicator: H4/09</i>	<i>Indicator: H4/10</i>	<i>Indicator: H4/11</i>			
		1	6520006	€ 26.642	7%			
		2	6520007	€ 168.128	15%			
		3	6520008	€ 40.328	10%			
		4	6520100	€ 684	0%			
		5	71801	€ 31.616	67%			
		100						
V	H	8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
W				Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	
S				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: H8/01</i>	<i>Indicator: H8/02</i>	<i>Indicator: H8/03</i>	<i>Indicator: H8/04</i>	<i>Indicator: H8/05</i>
				€ 14.230	€ 10.000	€ 14.230	€ 10.000	Nee

Controleverklaring

Bijlage

Subsidieoverzicht

Overzicht Prestatie- en ondersteuningssubsidies - Jaarrekening 2020

Professionele Organisaties	Verleend in 2020
LEVgroep	536.178
LEVgroep Veerkracht	61.509
Lumens	279.453
Lumens: aanvullend vanwege personele verplaatsing.	99.767
Bibliotheek Dommeldal	326.542
MEE	181.384
GGzE de Boei	69.917
Zuidzorg	257.937
Zuidzorg - Rijksvaccinatieprogramma	23.018
Zuidzorg - maatwerkpakket	21.540
Stichting Leergeld	54.432
Jongerencentrum Oase	14.512
Stichting Vestzaktheater	140.500
Harmonie Pro Honore et Virtute	10.500
I.V.N. Afdeling Son en Breugel	9.909
Stichting Carrousel	18.832
Slachtofferhulp	4.905
Stichting Alzheimer Nederland	1.730

Sport- en Scouting	Verleend in 2020
Scouting Dutmella	21.028
Scouting Bekkersgroep	12.405
Voetbalvereniging SBC	47.519
Hockeyvereniging HTC Son	4.334
HTC Son Tennis	3.304
Tennisvereniging Son en Breugel	3.527
Tennisvereniging Pieter Brueghel	3.092
Korfbalvereniging De Corridor	4.141
Badmitonclub Scarabee	1.906
Volleybalclub Pieter Brueghel	2.743
Schaakvereniging Son en Breugel	1.046
Handbalvereniging Apollo	6.250
Hoodonkse Kano Vereniging	1.553
Dioscuri	3.269
Show- en dansvereniging Avanti	767
Boksvereniging Xhofleer-Weber	6.603
Sport for Health	2.545

Sociaal- cultureel	Verleend in 2020
H0i-Huis	6.000
De Boerderij	101.460
St. Gemeenschapsvoorzieningen Gentiaan (Braecklant)	25.304
Radio S&B	9.093
Heemkundekring	1.915
Smartlappenkoor Rawazzi	300
Sons Kamerkoor	870
Gemengde zangver. "Een van Zin"	870

Vestzakkomedie	870
Toneelgroep Maan	1.846
Son's Musical en Operettekoor	870
Theaterkoor Sincère	870
Vereniging Dichtbij	300
PVGE	3.210
KBO Son	1.156
KBO Breugel	1.180
Vrouwenvereniging Scala Breugel	300
VrouwenAktief	300
Vrouwencontact	300
K.V.B. Son en Breugel	300
Buurtvereniging Gehurterbij	300
Buurtvereniging Kanaalstraat	300
St. Vrienden van de Beiaard	4.170

Zorg- maatschappelijk	Verleend in 2020
Adviesraad Sociaal Domein	8.098
Senioren Raad Son en Breugel	6.462
Stichting C&G platform	1.398
St. Belangenbehartiging Mantelzorgers Son en Breugel	1.398
Stichting 2109	875
Stichting Voedselbank Best e.o.	4.739
Zonnebloem afdeling Son en Breugel	875
Buurtbusvereniging Nuenen-Best	875
Madelief Bijna Thuis Huis	875
Stichting Vrijwillige Mantelzorg	2.285
Stichting Goud voor Oud	875
EHBO vereniging	704
Stichting HartSave	875
Stichting Doorpakken Wonen	875
Differend Bewegen op maat	875
Vereniging Hapiness	875

Evenementen	Verleend in 2020
BACK commissie	4.100
Stichting Sixties-Seventies	2.500
Stichting Kinderactiviteiten Son en Breugel	3.168
Stichting Sint Nicolaascomité	2.769
Stichting Giggut!?	2.000
Stichting Breugels Festijn	3.991
Breugelse rommeldag	875
Stichting Oranjeviering Son en Breugel	7.982

Totaal:	2.461.026
----------------	------------------

